క్రాంతి

లోపలి పేజీల్లో...

కాశ్మీరం 'అటానమీ'..... 9

వాటర్‌షెడ్స్...... 15

యాక్షన్ టీం...... 21

జూలై 28...... 24

కొయ్యూరు అమరుల స్మృతిలో.......... 30

రాష్ట్ర బడ్జెట్...... 37

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు) [పీపుల్స్‌వార్] రాష్ట్రకమిటీ అధికార పత్రిక

సంపుటి : 24 సంచిక : 4 జూలై-ఆగస్టు 2000 వెల : ఐదు రూపాయలు

53 సంవత్సరాల బూటకపు స్వాతంత్ర్యాన్ని ఎత్తి ఎండగట్టండి!

బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వ పదిమాసాల పచ్చి విద్రోహ పాలనను వ్యతిరేకించండి!!

బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ఎన్.డి.ఏ. ప్రభుత్వ హయాంలో గడచిన పదిమాసాలలో దేశంలోని సమస్త రంగాలు సామ్రాజ్యవాద శక్తుల కబంధ హస్తాల్లోకి జారిపోతూ, అత్యంత మొరటుగా దేశాన్ని సామ్రాజ్యవాదులకి దాసోహం చేసిన తీరు గతంలో ఎప్పుడూ చూడం. ఇది ఇటు దేశ ఆర్థిక రంగంలోనూ అటు రాజకీయ రంగంలో కూడా ప్రస్ఫుటంగా కనబడుతుంది. ఈ పదిమాసాలలో అటు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇటు వివిధ రాష్ట్రాలలోని వివిధ పార్టీల ప్రభుత్వాలు సైతం ప్రజల ప్రయోజనాల్ని దేశ ప్రయోజనాల్ని ఫణం పెడుతూ సామ్రాజ్యవాదులకి దేశ సంపదల్ని నజరానాలుగా సమర్పించని రోజంటూ మనం చూడం.

1999 అక్టోబర్‌లో అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్న తరువాత బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం దేశ సంపదల్ని సామ్రాజ్యవాద శక్తులకి తెగనమ్మేయడానికి, విదేశీ పెట్టుబడులకి తలుపుల్ని బార్లా తెరుస్తూ మరీ బరితెగింపు, తొందరపాటుని ప్రదర్శిస్తూనే వచ్చింది. కాలం చెల్లిన భూస్వామ్య బ్రాహ్మణీయ విలువలపట్ల ఏ చిన్న వ్యతిరేకతని సహించలేక పెద్ద పెద్ద అరుపులకి అల్లర్లకీ దిగే ఆర్.ఎస్.ఎస్., శివసేన లాంటి కాషాయ ఫాసిస్టు మూకలు దేశం విదేశీ సామ్రాజ్యవాద శక్తుల ఆర్థిక ప్రయోజనాలకు తెగనమ్ముడై పోతున్న తీరుపట్ల మాత్రం బుద్ధిగా నోరు మూసుకునే వున్నాయి. పాకిస్తాన్‌కి ఐ.ఎస్.ఐ.కి, మతమార్పిడులకి వ్యతిరేకంగాను అలానే 'ఫైర్' 'వాటర్' అనే సంచలనాత్మక సినిమాలకి వ్యతిరేకంగా ఈ కాషాయమూకలు చేసే గగ్గోలు అంతా పాలకులకి చక్కటి మితవాద హిందూ ఫాసిస్టు వాతావరణాన్ని కల్పించడమేగాక వారనుసరించే బరితెగింపు, జాతీయ వ్యతిరేక దేశద్రోహ పూరితమైన విధానాలని మరుగుపరచగల దట్టమైన మబ్బుతెరలాగా కూడా పనిచేస్తుంది. ఈ ఫాసిస్టు మూకలు నినదించే 'సాంస్కృతిక జాతీయవాదం' అనేది ప్యూడలిజానికి, ఆర్థిక సంస్కరణలకి, సామ్రాజ్యవాదానికి అండగా నిలిచేది మాత్రమే!

'మలి విడత సంస్కరణలు' నినాదం క్రింద బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థని సరళీకరించడంలో, ప్రైవేటీకరించడంలో, ప్రపంచీకరించడంలో పెద్ద ముందంజ వేసిందనే చెప్పాలి. కనుక సహజంగానే ఈ ప్రభుత్వ పాలన 'అంతర్జాతీయ సమాజం' (సామ్రాజ్యవాదకూటమి) నుంచి ఘనమైన ప్రశంసల్ని అందుకుంది. అమెరికా గతంలో భారత్‌పై విధించిన ఆర్థిక ఆంక్షలలో కొన్నింటిని ఎత్తేసుకుంది కూడా! ఈ ప్రభుత్వ పాలన ప్రారంభదినం నుంచే ఈ అమ్మకం ప్రారంభమై బడ్జెట్‌కి ముందు, బడ్జెట్ అనంతర కాలమంతా అది నిరాఘాటంగా కొనసాగుతూనే వుంది. అమెరికా సామ్రాజ్యవాద ప్రయోజనాలకి దేశం దాసోహం అయిపోవడమనే ప్రక్రియని క్లింటన్ భారత్ పర్యటన మరింత వేగిరపరచింది.

దేశ జాతీయ ప్రయోజనాలపై ముప్పేట దాడి కొనసాగుతోంది. ఒకటి: ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ, ప్రపంచబ్యాంకు, బహుళజాతి సంస్థల ఆదేశాల కనుగుణంగా అనేక బిల్లులు, శాసనాలు ఆదరాబాదరాగా పార్లమెంటు ఆమోదముద్ర వేసేసుకుని రంగంమీదికి వచ్చేసాయి. ఇవన్నీ మనదేశంపై విదేశీ పెట్టుబడుల దోపిడీ దాష్టీకాలకి విపరీత స్వేచ్ఛని కల్పించేవి మాత్రమే! రెండు: దేశ ప్రజల ఆస్తుల్ని (అంటే ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు లాంటివి) నిస్సిగ్గుగా పరమ అవినీతికరంగా బహుళజాతి సంస్థలకి; విదేశీ సంస్థాగత మదుపుదారులకి (ఎఫ్.ఐ.ఐ.లు) కారుచవగ్గా కట్టబెట్టేయడం - ఇందులో ఈ దేశీయ దళారీగాళ్లకి భారీ ముడుపులు అందుతాయనేది అందరికీ తెలిసే బహిరంగ రహస్యమే అనుకోండి! ఇక మూడవది: దేశీయ పారిశ్రామిక సంపదని, ద్రవ్యసంపదని, మన సహజ వనరుల్ని పెద్ద ఎత్తున కొల్లగొట్టుకు పోవడానికి విదేశీ పెట్టుబడులకి ఆహ్వానాలు పలుకుతూ విపరీత ప్రోత్సాహాన్ని అందిస్తున్నారు పాలకులు. దీనికితోడు

‘టెర్రరిజానికి’ వ్యతిరేకంగా ‘ఉమ్మడిపోరు’ పేరుతో దేశ భద్రతా సంబంధమైన విషయాలలో సైతం తన వేలు పెట్టడానికి అమెరికాని ఆహ్వానించడమే గాక అమెరికా గూఢచారి సంస్థ ఎఫ్.బి.ఐ.కి ఢిల్లీలో తన కార్యాలయాన్ని తెరచుకోడానికి అనుమతించడం, ఈ రకంగా నామమాత్రంగానైనా మిగిలివున్న దేశ సార్వభౌమాధికారాన్ని తాకట్టు పెట్టేయడం జరుగుతోంది.

నిస్సిగ్గుగా చేతులు ముడుచుకు మరీ సామ్రాజ్యవాద రాబందుల ముందు మోకరిల్లిపోతున్న బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం దేశంలోని ప్రజానీకంపై పథకం ప్రకారం దాడులకి దిగింది. బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టడానికి ముందే డీజిల్, విద్యుత్తు, నీటి ఛార్జీలని విపరీతంగా పెంచేసింది; కార్మికులు ఉద్యోగులపైపడి పెద్ద ఎత్తున వేలాదిమందిని పనినుండి ఊడబెరికింది, మిగిలున్న వారి వేతనాలపై దారుణమైన కోతలు విధించింది; సబ్సిడీల కోతలకి, సంక్షేమ పథకాల కోతలకి దిగింది, చిన్న మొత్తాల పొదుపులపై వడ్డీరేట్లని విపరీతంగా కుదించేసింది, ఇక గ్రామీణ రంగంపై ప్రదర్శిస్తున్న నిర్లక్ష్యానికి లెక్కే లేదు - ఈ రకంగా ఆర్థికంగా తమ జీవన స్థితిగతులపై ప్రభుత్వం ఎక్కుపెట్టిన దాడుల్ని ప్రతిఘటించే ప్రజాపోరాటాలపై క్రూరమైన దాడులకి దిగింది. ప్రజల జీవన ప్రమాణాలపై కేంద్ర బడ్జెట్ పెద్ద ఎత్తున దాడికి దిగింది. బడ్జెట్ అనంతర కాలంలోనూ ఈ దాడులు కొనసాగుతూనే వున్నాయి.

బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం దేశం మొత్తంపై అమలు చేయ తలపెట్టిన ఆర్థిక విధానాలను పరిశీలిద్దాం. వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కూడా కేంద్రంలోని బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వంతో పోటీ పడుతూ మరీ తమతమ రాష్ట్రాల సంపదల్ని వనరుల్ని సామ్రాజ్యవాదులకి దారాదత్తం చేస్తున్నప్పటికీ (కార్పొరేటీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డుల్ని తెగనమ్మేయడం లాంటి చర్యలతో) ఈ వ్యాసంలో ప్రధానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యలు, విధానాలపైనే కేంద్రీకరిద్దాం!

1. సామ్రాజ్యవాదుల ఆదేశాలకనుగుణంగా రూపొందుతున్న శాసనాలు

సామ్రాజ్యవాద శక్తుల ఆదేశాలకి అతుక్కుపోతూ విధానాలని రూపొందించడం, చర్యలు చేపట్టడంలో ప్రస్తుత బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం కనబరుస్తున్నంతటి ఆరాటాన్ని, వేగిరపాటుని గతంలో ఎన్నడూ చూడం! తాను అధికారంలోకి వచ్చి రెండుమాసాలు గడచీ గడవక ముందే, 1999 పార్లమెంటరీ శీతాకాల సమావేశంలో ఈ ప్రభుత్వం 45 కొత్త బిల్లుల్ని ప్రవేశపెట్టింది. వీటిలో ఎనిమిది బిల్లులు నిర్దిష్టంగా ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ నియమావళికి తలొగ్గేవి కాగా మిగతావన్నీ కూడా ‘ప్రపంచీకరణ’ ఊబిలోకి దేశీయ ఆర్థిక వ్యవస్థని మరింత లోతుగా దించనుద్దేశించినవి మాత్రమే!

అధికారంలో వుంటున్న బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం ఈ బిల్లుల్ని ప్రవేశపెడితే కాంగ్రేస్ బాహాటంగానే వాటన్నింటికీ తన మద్దత్తుని ప్రకటించింది, కాగా వామపక్షాలు మరికొందరు మాత్రం కేవలం బూటకపు వ్యతిరేకతను ప్రదర్శించాయి. నిజానికి గడచిన ఎనిమిది సంవత్సరాలుగా జరుగుతూ వస్తున్నదేమంటే దేశంలోని ప్రధాన పార్లమెంటరీ రాజకీయ పార్టీలన్నీ కూడా ఈ బిల్లుల ప్రవేశానికి, ఈ విధానాల కొనసాగింపుకి ఊతమిస్తూ తామధికారంలో వున్నప్పుడు అమలుపరుస్తూ వస్తున్నవే! కాగా ఈనాడు ప్రతిపక్ష స్థానంలో వుంటూ ఇవి ఈ బిల్లుల్ని, విధానాలని నాటకీయంగా పెదవులతో మాత్రమే వ్యతిరేకించడమనేది తమ వెనుకుండే శ్రేణుల్ని మభ్యపెట్టి తప్పుతోవ పట్టించడానికే! కాగా ఈ వ్యతిరేకత కూడా కేవలం పార్లమెంటులో అరుపులు ఆర్భాటాలకే పరిమితం చేస్తూ వీటికి వ్యతిరేకంగా ఏ చిన్న ప్రజాపోరాటాన్ని నిర్వహించకుండా ఈ ప్రతిపక్షాలు చాలా జాగ్రత్తలు పాటిస్తాయి, తామధికారంలో వుండే రాష్ట్రాలలో సైతం వీటికి వ్యతిరేకంగా ఎలాంటి ప్రజాందోళనల్ని అవి నిర్వహించవు.

ఈ నేపథ్యంలో అమలులోకి వచ్చేసిన కొన్ని కీలక చట్టాల్ని పరిశీలిద్దాం.

ఎ. ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థతో ముడిపడిన బిల్లులు

ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ, బహుళజాతి సంస్థల ఆదేశాలకి దాసోహమంటూ వాటి ప్రయోజనాలకనుగుణంగా ఒక్క పార్లమెంటరీ శీతాకాల సమావేశంలోనే 1. పేటెంట్ సవరణ బిల్లు-1999, 2. జియోగ్రాఫికల్ ఇండికేషన్ బిల్లు-1999, 3. ట్రేడ్‌మార్క్స్ బిల్లు- 1999, 4. డిజైన్స్ బిల్లు-1999, 5. కాపీరైట్ సవరణ బిల్లు-1999, 6. వృక్షజాతులు (రకాలు) మరియు రైతాంగ హక్కుల రక్షణ బిల్లు-1999 (మాన్‌సాంటో లాంటి బహుళజాతి పరిశోధనా సంస్థలు దేశీయ వ్యవసాయ రంగంలోకి దిగి తమ పట్టుని బిగించుకోడానికి వీలు కల్పించేందుకు) లాంటి బిల్లుల్ని ప్రవేశపెట్టి ఆమోదింపజేసింది ప్రభుత్వం.

బి. భీమా నియంత్రణాధికార బిల్లు (ఐ.ఆర్.డి.ఏ.బిల్లు)

ఎల్.ఐ.సి., జి.ఐ.సి. ఉద్యోగుల తీవ్ర నిరసన వ్యతిరేకతలను త్రోసిరాజంటూ పార్లమెంటరీ శీతాకాల సమావేశాల ప్రారంభంలోనే బి.జె.పి. ప్రభుత్వం దీన్ని ప్రవేశపెట్టగా కాంగ్రేస్ సమర్థించింది.

భీమారంగంలోకి ప్రవేశించే ప్రైవేట్ కంపెనీలని నియంత్రించడానికి ఉద్దేశించిందిగా ఈ బిల్లు చెప్పబడుతోంది. కానీ, ఇది రూపొందించబడిన తీరులో అలాంటి నియంత్రణకి అవసరమైన సత్తా ఈ బిల్లుకి లేదనేది తేటతెల్లమైంది. దుర్మార్గ దోపిడీకి పేరుపడ్డ విదేశీ భీమా సంస్థలు దేశీయ మధ్యతరగతి పొదుపుదారుల్ని, మదుపుదారుల్ని సొరచేపల్లా నమిలిమింగేస్తాయనేది ఖాయం! విదేశీ భీమా కంపెనీల బందిపోటుతనాన్ని ఈ చట్టం ఏ మాత్రం నియంత్రించజాలదు.

మోతుబరి విదేశీ భీమా సంస్థల నిలువుదోపిడీ, నిలువులోతు అవినీతి భాగోతాల గురించి ‘అంక్టాడ్’ కార్యదర్శి తన నివేదికలో ఏమన్నాడంటే ‘‘భీమా సంస్థల్ని నడుపుతున్న ఈ దారి దోపిడీగాళ్ల అవినీతిమయం అయిన యాజమాన్యం దుశ్శీలతల దుష్పరిణామాలుగా ఈ రంగంలో రకరకాల మోసాలు సాగిపోతూ సామర్థ్యాన్ని కోల్పోయి 50 పెద్ద కంపెనీలే గడచిన ఐదు సంవత్సరాలలో దివాళా తీశాయి’’ సుస్థిరతకి సుభిక్షతకి పేరుపడ్డ లండన్‌లోని ‘లాయిడ్స్’ కంపెనీ సైతం 1991లో 38 బిలియన్

డాలర్ల నష్టాన్ని చవిచూసిందని కూడా సదరు నివేదిక పేర్కొంది. అయినా ఈ బందిపోటు కంపెనీల్ని చేతులుచాపి మరీ మన పాలకులు ఆహ్వానిస్తున్నారు.

విదేశీ ఈక్విటీని (పెట్టుబడిని) 26 శాతానికే పరిమితం చేస్తూ ఈ చట్టం నిర్దేశిస్తున్నప్పటికీ ఈ పరిమితిని విదేశీ మదుపుదార్లు (పెట్టుబడిదార్లు) అవలీలగా అధిగమించుకుపోయే చిల్లులన్నీ ఈ చట్టంలో పుష్కలంగానే వున్నాయి. ఇక దీంతో దేశంలో ప్రజలు కూడబెట్టుకున్న పొదుపు మొత్తాల్ని సైతం విదేశీ పెట్టుబడి నొల్లుకుపోడానికి మార్గాలు సుగమం అయిపోయాయి.

సి. విదేశీ మారక యాజమాన్య చట్టం (FEMA-ఫెమా)

ప్రతియేటా పదివేల కోట్ల రూపాయల నల్లడబ్బుని విదేశాలకి తోడుకుపోయే హవాలా డీలర్లకి వరం లాంటిది ఈ చట్టం. 'విదేశీ మారక నియంత్రణ చట్టం' (ఫెరా) స్థానంలో వచ్చిన చట్టం ఇది. దీంతోపాటు 'వడ్డీ వ్యాపార నిరోధక చట్టం' (పి.యం.యల్.ఎ.) కూడా వచ్చింది. 'ఫెరా' చట్టం క్రింద హవాలా మారకాలు అనేవి శిక్షార్హ నేరాలుగా వుంటూ 7 సంవత్సరాల వరకు నిందితుల్ని ఖైదు చేయ వీలు కల్పించేది, కాగా దాని స్థానే వచ్చిన ఈ కొత్త 'ఫెమా' చట్టం హవాలా నేరాన్ని కేవలం ఒక సాంఘిక నేరంగానే పరిగణిస్తూ మహా అయితే స్వల్ప జుల్మానా మాత్రం విధిస్తుంది. బకాయిల్ని రాబట్టే వెసులుబాటు సైతం ఈ చట్టంలో లేదు. 'ఫెరా' చట్టంలో వుండే నియంత్రణాధికారాలు 'వడ్డీ వ్యాపార నిరోధక చట్టం'కి బదలాయించబడ్డాయి, అయినా కూడా దీంట్లో నేరస్థుల ఆస్తుల్ని జప్తు చేసుకునే వీలే తప్ప వారిని నేరస్థులుగా పరిగణించే శిక్షించే వీలులేదు. కాగా 'ఫెమా' ఉభయసభల ఆమోదంతో చట్టరూపం తీసుకోగా పి.యం.యల్.ఏ. మాత్రం రాజ్యసభ సెలెక్టు కమిటీకి మాత్రమే నివేదించబడింది.

ఇకిప్పుడు కేవలం హవాలా డీలర్లు మాత్రమేగాక రాజకీయ నాయకులు, బడా వ్యాపార వేత్తలు, ఉన్నతాధికార గణాచార్లు సైతం తమ కోట్లాది రూపాయల నల్లడబ్బుని విదేశాలకి తరలించుకుపోయే రహదార్లు ఏర్పడిపోయాయి. ఇలాంటి వీలు కల్పించే ఈ బిల్లు లోక్‌సభ సమావేశపు చిట్టచివరి దినాన కేవలం 30 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు మాత్రమే హాజరై వుండిన సభలో స్వల్పచర్చతోనే చట్టంగా ఆమోదముద్ర వేసుకుందనేది ఆశ్చర్యపడాల్సిన విషయం కాదు.

డి. ఇతర బిల్లులు

దేశంలోని గనుల త్రవ్వకంలో విదేశీ కంపెనీల భాగస్వామ్యాన్ని నిరోధించే ఆంక్షలన్నింటినీ తొలగిస్తూ గనుల త్రవ్వకాన్ని సరళీకరిస్తూ పార్లమెంటు ఒక బిల్లుని ఆమోదిస్తూ చట్టం చేసింది. గడచిన ఏప్రిల్ మొదటి వారంలో కేంద్ర కేబినెట్ బొగ్గు, లిగ్నైట్ రంగాల్ని నియంత్రణా రహిత రంగాలుగా మార్చాలని నిర్ణయించింది. దీనిద్వారా దేశంలోని అపార ఖనిజ సంపదనంతా సామ్రాజ్యవాద శక్తులు కొల్లగొట్టుకు పోడానికి దారి సుగమం చేయబడింది.

దేశీయ స్టాక్ మార్కెట్‌లో స్టాక్స్, ఆప్షన్స్, ఫ్యూచర్స్ లాంటి వాటిలో (డెరివేటివ్స్) వ్యాపారాన్ని అనుమతిస్తూ కూడా పార్లమెంటు ఒక బిల్లుని పాస్ చేసింది. అంటే విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదార్ల ఆదేశాలకి అనుగుణంగా ఆర్థిక లావాదేవీలకి సంబంధించిన ఈ స్పెక్యులేటివ్ వ్యాపార బడామార్కెట్ తలుపులు బార్లా తెరచుకున్నాయన్నమాట. ఇక అటుపై సమాచార సాంకేతిక రంగాన్ని మొత్తంగా సామ్రాజ్యవాదుల చేతులకప్పగిస్తూ కొన్ని వరుస చట్టాల్ని పార్లమెంటు ఆమోదించి పారేసింది.

2. పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ లేక దేశీయ ప్రజల ఆస్తులపై సాగే విచ్చలవిడి విదేశీ దోపిడి

ప్రభుత్వరంగ సంస్థల నుంచి భారీ స్థాయిలో పెట్టుబడులను ఉపసంహరించుకోవాలనే విధానం గతంలోని కాంగ్రెస్, యునైటెడ్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వాల ఎజెండాలలో కూడా వున్నప్పటికీ మహా నిర్లక్ష్యపూరితమైన వైఖరితో త్వరత్వరగా ప్రభుత్వరంగ సంస్థలన్నింటినీ తెగనమ్మేసే క్రమం మాత్రం ప్రస్తుత బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వ హయాంలోనే చూస్తాం! తన ద్రవ్యలోటుని కుదించుకోవాలన్న ఆతృతతో (అదీ ప్రపంచబ్యాంకు ఆదేశిస్తున్న స్థాయిల దాకా) ఈ ప్రభుత్వం తన నిత్యావసరాలు, ఖర్చుల్ని తీర్చుకోడానికిగాను దేశీయ ఆస్తుల్ని కారుచవగ్గా అమ్మి పారేస్తోంది. ఇదెలాగుందంటే - కుటుంబ దైనందిక ఖర్చుల కోసం ఒక మహిళ ఇంట్లోని ఫర్నీచర్‌నంతటినీ కారుచవగ్గా అమ్మేసిన తీరుగా వుంది. ఈ ఘనకార్యాన్ని నిర్వహించడానికి ''పెట్టుబడుల ఉపసంహరణా నిర్వహణ కేబినెట్ కమిటీ'' అంటూ ఏకంగా ఒక కమిటీనే ఏర్పరచింది ఈ ప్రభుత్వం.

56 ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్ని 'ప్రైవేటీకరించడానికి' (అంటే దేశీయ దళారీ బూర్జువాలకో లేక విదేశీ బహుళజాతి సంస్థలకో కారుచవగ్గా అమ్మేయడం అనేదే) తమ ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో వుందని కేంద్రమంత్రి అరుణ్‌జైట్లీ అత్యుత్సాహంతో ప్రకటించాడు. 'గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్' (గెయిల్) 'మోడరన్ ఫుడ్స్' అనేవి ఇప్పటికే పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ముసుగులో ప్రైవేటీకరించబడి పోయాయి. ఇండియన్ పెట్రో కెమికల్ కార్పోరేషన్లు, అలానే మహానగర్ టెలిఫోన్ నిగమ్ లిమిటెడ్ అనే ప్రభుత్వరంగ సంస్థల నుంచి 25 శాతం తన వాటాలని వ్యూహాత్మక అమ్మకానికి నిర్ణయించింది ప్రభుత్వం. అలానే 'ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పోరేషన్'లో 10 శాతం వాటాని అమ్మేయడానికి, భారత్ అల్యూమినియమ్ కంపెనీని వ్యూహాత్మక అమ్మకానికి నిర్ణయించింది. ఇండియన్ టూరిస్టు డెవలప్‌మెంట్ కార్పోరేషన్, ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్స్‌లలో 51 శాతం ప్రభుత్వ వాటాల్ని అమ్మేయడానికి పూనుకుంది. ఇందులో 26 శాతం వ్యూహాత్మక భాగస్వామి చేతుల్లోకి పోతుంది.

ఇవిగాక ప్రైవేటైజేషన్ ముసుగులో వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం దళారీ బూర్జువాలకి, బహుళజాతి సంస్థలకి ఫణం పెట్టదలుస్తున్న సంస్థలేమంటే-32,000 కార్మికులు సిబ్బందితో కూడిన ముంబైపోర్టు అంతర్జాతీయ టెండర్లని ఆహ్వానించగా జర్మనీ, బ్రిటన్, యుక్రెయిన్, దుబాయ్‌ల నుంచి ఈ వేలంపాటకి సంసిద్ధత వ్యక్తమైంది. జనవరి 2000లో పెద్ద ఎయిర్‌పోర్టులలో ఐదింటిని ప్రైవేటీకరించడానికి నిర్ణయించింది ప్రభుత్వం. దేశంలోని మొత్తం వైమానిక ప్రయాణరద్దీలో 68 శాతం, ఈ అయిదు ఎయిర్‌పోర్టుల్లోనే

వుంటుంది. ఎయిర్‌పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా మొత్తం రాబడిలో 70 శాతం ఈ అయిదు ఎయిర్‌పోర్టుల నుండే వస్తుంది. ఈ ఎయిర్‌పోర్టుల్ని లీజుకివ్వడంతో ఎయిర్ పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాకి ఏటా 130 కోట్ల రూపాయలు నష్టం! నీటి సరఫరా, పారిశుధ్య పనుల్ని సైతం ప్రైవేటీకరించే పథకాలు అల్లుతోంది ప్రభుత్వం. ప్రపంచబ్యాంకు ఆపరేషన్స్ సలహాదారైన అనిల్ భండారీ మార్గదర్శకత్వంలో ఈ పథకాల రూపకల్పన జరుగుతోంది. ఇప్పటికే వివెండి అనే ఒక ఫ్రెంచి బహుళజాతి సంస్థ ఈ రంగంలోకి దిగి చెన్నయ్‌లో వ్యర్థ జల నిర్వహణా పథకాన్ని చేపట్టింది, అలానే బెంగుళూరులో జలశుద్ధి కర్మాగారాన్ని నిర్వహిస్తోంది. ఆఖరికి ఆరోగ్య రక్షణని సైతం ప్రైవేటీకరించే ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని ప్రధాని వాజ్‌పేయి గడచిన ఫిబ్రవరిలో ప్రకటించాడు.

ఇలా విచ్చలవిడిగా సాగిపోతున్న అనేక రంగాల ప్రైవేటీకరణలలో హెచ్చు సంఖ్యలోని సంస్థల కొనుగోలుదార్లు బహుళజాతి సంస్థలుగానే వుంటున్నాయి. నిజానికి 'ఎన్‌రాన్' అలానే 'బ్రిటీష్ గ్యాస్' అనే బహుళజాతి కంపెనీలు భారతదేశ ఇంధన రంగంలో చొరబాటుకి బృహత్ ప్రణాళికలు రూపొందించుకున్నాయి. గుజరాత్ గ్యాస్ కంపెనీలో ఇప్పటికే బ్రిటీష్ గ్యాస్ కంపెనీ గట్టిపట్టుని సాధించి దాన్ని అదుపు చేయగల స్థాయిలో తన పెట్టుబడుల శాతాన్ని కలిగి వుంటోంది. ఈ గుజరాత్ గ్యాస్ కంపెనీ దేశంలోని ఇంధన కంపెనీలన్నింటిలో చాలా పెద్దది, ఇది ప్రైవేట్ కంపెనీయే! గ్యాస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాలో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ అనేది ఒక పెద్ద అవినీతి చర్యకాగా మోడ్రన్‌ఫుడ్స్‌లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ అనేది ఒక నేరపూరిత చర్య. 2000 జనవరి 25 నాడు పై ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లోని తన 74 శాతం వాటాలని హిందూస్థాన్ లీవర్ లిమిటెడ్ కంపెనీకి అమ్మేయడం (పెట్టుబడుల ఉపసంహరణకి సంబంధించిన కేబినెట్ కమిటీ -సి.సి.డి.) ద్వారా ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్ని ప్రైవేట్ పార్టీలకి అప్పనంగా అప్పజెప్పే ప్రారంభ చర్య అని చెప్పాలి. ఈ వ్యవహారంలో ఎలాంటి టెండర్లు లేవు, ఒప్పందమనేది అత్యంత రహస్యంగా జరిగిపోయింది. 'లూబ్రిజోల్ ఇండియా' అనే ప్రభుత్వరంగ సంస్థలోని తన పెట్టుబడి మొత్తం 60 శాతాన్ని ఇండియన్ ఆయిల్ కంపెనీకి అమ్మేయడానికి గడచిన మార్చిలో ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. 'పియాగ్గియో' అనే ఇటాలియన్ కంపెనీతో అత్యంత లాభాలతో నడిచే స్కూటర్స్ ఇండియా లిమిటెడ్‌లోని తన వాటా మొత్తం 75 శాతాన్ని తెగనమ్మేస్తూ ఒక ఒప్పందంపై వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం సంతకం చేసింది. స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (సెయిల్)కి చెందిన ఏడు యూనిట్ల అమ్మకానికి ఈ ఒప్పందం రహదారి వేసింది, అవి 8వేల కోట్ల రుణాల పెద్ద మొత్తానికి అమ్ముడుపోగలవని అంచనా! దేశం ఎదుర్కొంటున్న 'ప్రైవేటీకరణ' తీరుతెన్నులిలా వున్నాయి. ఇంకా దారుణం ఏమంటే, ఎంతమంది సిబ్బందిని తొలగించాలంటే అంతమందినీ ఒక సంవత్సరం తరువాత తొలగించుకునే హక్కుని సైతం హిందూస్థాన్ లీవర్ లిమిటెడ్ కంపెనీ ప్రైవేట్ యాజమాన్యానికి సదరు కంపెనీతో పాటు ధారాదత్తం చేసేసింది ప్రభుత్వం. ప్రస్తుతం 2000గా వుంటున్న కార్మికుల్లో కేవలం 700 మందినే పనిలో వుంచుకోగలనని సదరు కంపెనీ అప్పుడే ప్రకటించేసింది. ఈ పెట్టుబడుల ఉపసంహరణలు, వాటాల అమ్మకాలు అన్నీ సామ్రాజ్యవాదులకి వరాలుగాను, కార్మికులకి వినాశనంగానే వుంటాయి, వుంటున్నాయి. మరోవైపున మంత్రులు, ఉన్నతాధికార్లకి భారీ ముడుపులు ముడతాయి.

ఇక ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం 2000-2001లో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ప్రక్రియ మరింత పిచ్చి ఊపులో సాగిపోతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రపంచబ్యాంకుల ప్రోత్సాహం దన్నులతో వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆదరాబాదరాగా రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డుల్ని కార్పొరేటీకరించడం, ప్రైవేటీకరించడం, చివరికి బహుళజాతి కంపెనీలకి తెగనమ్మేయడంలో పోటాపోటీగా వుంటున్నాయి. వీటి పర్యవసానం ఏమంటే విద్యుత్ ఛార్జీలు అపరిమితంగా పెరిగిపోతాయి, ఎన్‌రాన్ లాంటి బహుళజాతి కంపెనీలు విపరీత లాభాల్ని ఆర్జించుకుంటాయి, పంపిణీదార్లకి (ప్రస్తుతం పంపిణీ సైతం ప్రైవేట్ వేటున పడుతోంది) సైతం లాభాలపంట. ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లలో ఇప్పటికే ఈ విపరీత పరిణామాలని చూస్తున్నాం. ఇక రేపు దేశవ్యాపితంగా జరిగే ఉత్పాతం ఇదే! టెలికమ్యూనికేషన్ సేవల రంగం (డి.టి.యస్.) లోని సిబ్బందిని ఉచిత టెలిఫోన్ సౌకర్యంతో ఊరుకోబెట్టిన తరువాత ఇదే డి.టి.యస్. లేక డి.ఒ.టి.ని ప్రైవేట్‌పరం చేయడానికి ప్రభుత్వం పథకం సిద్ధం చేస్తోంది. ఇక ఎయిర్ ఇండియాలోని తన 60 శాతం వాటాలని ప్రైవేట్ సంస్థకి అమ్మేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇందులో 26 శాతం ఈక్విటీ విదేశీ పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లోకి పోతుంది, దేశీయ పెట్టుబడిదారుకి మిగిలేది 14 శాతమే! ఎయిర్ ఇండియా 25 వేల కోట్ల రూపాయల ఆస్థులతో కూడి వుండగా దాని విలువ కేవలం 355 కోట్లుగా లెక్క కట్టబడి అమ్ముడైపోతోంది. విదేశీ మర్చంట్ బ్యాంకర్ మోర్గాన్ స్టాన్‌లీ దీని ధరని లెక్క కడతాడు. కనుక అతడు సహజంగానే విదేశీ పెట్టుబడిదారునికి అనుకూలంగానే నిర్ణయిస్తాడు. పోతే బ్యాంకుల (నియంత్రణ) చట్టాన్ని సవరించే బిల్లు శీతాకాల సమావేశంలో ప్రవేశపెట్టబడుతుంది. ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల్లోని ప్రభుత్వ వాటాల్ని 33 శాతానికి కుదించడానికి వుద్దేశించిన బిల్లు ఇది.

పోతే, రానున్న రెండు సంవత్సరాలలో 52 వేల కోట్ల రూపాయల కిమ్మత్తు చేసే ప్రభుత్వరంగ సంస్థల ప్రైవేటీకరణ పూర్తి కావాలని ప్రధాని కార్యాలయం తాకీదును ఇచ్చింది. ఈ బృహత్ పథకంలో భాగంగా నేషనల్ ధర్మల్ పవర్ కార్పొరేషన్‌లో భారీ స్థాయి పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ జరగనుంది. అలానే విదేశీ సంచార్ నిగమ్ లిమిటెడ్‌లోను (వి.యస్.యన్.యల్.) యం.టి.యన్.యల్.లోను 53 శాతంగా వుంటున్న ప్రభుత్వ పెట్టుబడుల వాటాలు 26 శాతానికి కుదించబడనున్నాయి. అలానే మారుతి కంపెనీలోని 50 శాతం 26 శాతానికి, నేషనల్ ఫెర్టిలైజర్స్ కంపెనీలోని 98 శాతం 26 శాతానికి, భారత్ ఎర్త్‌మూవర్స్‌లోని 61 శాతం 26 శాతానికి ప్రభుత్వ వాటాలు కుదించబడనున్నాయి. ఇందులో భాగంగా ఈపాటికే పెట్టుబడుల ఉపసంహరణల కేబినెట్ కమిటీ (సి.సి.డి.) అదనంగా 11 ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో పెట్టుబడుల ఉపసంహరణ ప్రక్రియని పూర్తి చేసింది. ఇందులో పెట్రోల్ కంపెనీ (ఐ.బి.పి.) గనులు, ఖనిజాల కంపెనీ (ఎమ్.ఎమ్.టి.సి.), ప్రభుత్వ వాణిజ్య సంస్థ (యస్.టి.సి.), షిప్పింగ్ కంపెనీ (యస్.సి.ఐ.) వున్నాయి. తొమ్మిది

ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకి (వీటిలో హిందూస్థాన్ కాపర్, ఎయిర్ ఇండియా, ఇండియన్ ఎయిర్‌లైన్స్, మద్రాస్ ఫెర్టిలైజర్స్, నేషనల్ ఫెర్టిలైజర్స్ వున్నాయి.) ప్రపంచ సలహాదార్లని (గ్లోబల్ ఎడ్వైజర్స్) నియమించాల్సిందిగాను, వారిద్వారా ఈ సంస్థలన్నింటినీ వ్యూహాత్మక మార్గం ద్వారా విదేశీ కొనుగోలుదార్లకి అమ్మేయాలని కేబినెట్ కమిటీ సిఫారస్ చేసేసింది.

3. భారత పారిశ్రామిక రంగాన్ని ముంచెత్తనున్న విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు

పైన పేర్కొన్న విధాన చర్యలు, నిర్వాకాలు చాలవన్నట్టు బహుళజాతి సంస్థలు దేశీయ పరిశ్రమలన్నింటినీ కబళించేయడాన్ని సుగమం చేస్తూ బి.జె.పి. నేతృత్వంలోని ప్రభుత్వం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల వరదని దేశంలోకి ఆహ్వానిస్తోంది.

గడచిన అక్టోబర్‌లోనే సమాచార సాంకేతిక రంగంలో (ఇందులో ఉపగ్రహ వ్యవస్థలు, రేడియో ప్రసార వ్యవస్థ, ఇంటర్‌నెట్ సంబంధిత వ్యవస్థలున్నాయి) 74 శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల్ని కేంద్రంలోని బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం అనుమతిస్తూ ఆహ్వానించింది.

నూతన సంవత్సరారంభంలో దేశీయ ద్రవ్యరంగాన్ని మరింత సరళీకరించే అనేకానేక చర్యల్ని ప్రభుత్వం చేపట్టింది. మొదటి చర్యగా అమెరికన్ డిపోజిటరీ రిసీట్స్ (ఏ.డి.ఆర్.లు-జమల రసీదులు) ని, గ్లోబల్ డిపాజిటరీ రిసీట్స్‌ని జారీ చేయాలని కోరుకునే భారతీయ కంపెనీలపై వుంటుండిన ఆంక్షలన్నింటినీ ప్రభుత్వం తొలగించేసింది. దీని వలన భారతీయ కంపెనీలపై విదేశీ పెట్టుబడుల అదుపు, ఆధిపత్యాలు మరింత బిగుసుకుంటాయి.

ఇక ఆ తరువాత వీటన్నింటికి మించిన ముఖ్య విధాన నిర్ణయం రంగంమీదికి వచ్చింది. దావోస్‌లో జరిగిన ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యు.టి.ఒ.) సమావేశం తరువాత,-అక్కడ మన రాజకీయ నాయకులంతా వారి సామ్రాజ్యవాద ప్రభువుల బూట్లు నాకడంతోటే సరిపెట్టుకున్నారనుకోండి - ప్రభుత్వం దేశంలోకి ప్రవేశించే విదేశీ పెట్టుబడులపై అన్నిరకాల ఆంక్షల్ని రద్దు చేసేస్తూ ఒక విధాన ప్రకటన చేసింది. ఆల్కహాల్, సిగరెట్లు, పొగాకు, ఎరోనాటిక్స్, రక్షణ, ఎయిర్‌క్రాఫ్ట్స్, ప్రేలుడు పదార్థాలు, ప్రమాదకర రసాయనాలు అనే ఆరింటి విషయంలో తప్ప ఇక మిగతా పారిశ్రామిక రంగాలన్నింటిని విదేశీ పెట్టుబడులు నిరాటంకంగా ప్రవేశించడానికి తలుపులు తెరచేసింది. ప్రతిరంగంలోనూ గతంలో వుంటుండిన 23 శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల శాతాన్ని ఎకాఎకిన 100 శాతానికి పెంచేసింది. ఇక దీనితో భారతీయ పారిశ్రామిక రంగంపై విదేశీ పెట్టుబడుల ఉక్కుపిడికిలి మరింత బిగుసుకుంది. గడచిన మేమాసం మధ్యలో టెలికాం సేవారంగంలోకి 100 శాతం, జూన్ మధ్యలో విద్యుత్ రంగం, చమురు, పెట్రోలియం శుద్ధి, ఇ-కామర్స్, టీ-కాఫీ తోటలు రంగాలలోకి 100 శాతం విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల్ని అనుమతించేసింది. ఈ తీరులో భారతీయ పారిశ్రామిక రంగాన్ని విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు ముంచెత్తే ప్రక్రియ నిరాటంకంగా కొనసాగిపోతోంది. కనుక ప్రైవేటురంగంలో దళారీ బూర్జువాలకి చెందిన ప్రముఖ పారిశ్రామిక వాణిజ్య సంస్థలన్నీ ఏ మాత్రం వెసులుబాటు లేని విధంగా విదేశీ పెట్టుబడులతో పీటముడులు వేసేసుకున్నాయి. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో సైతం ఈ త్రివిధ పెట్టుబడుల (ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్, విదేశీ) సమ్మేళన ప్రక్రియ అనేది పెరుగుతోంది. 'ఇర్కాన్ టెలినెట్' ఏర్పాటనేది ఇందుకు కొట్టొచ్చిన ఉదాహరణ. ఇండియన్ రైల్వే కన్‌స్ట్రక్షన్ కంపెనీతో ఎన్‌రాన్ కమ్యూనికేషన్స్, బ్రిటీష్ టెలికాం అనే రెండు విదేశీ కంపెనీల మిలాఖత్తుతో ఏర్పడిన సంస్థ ఇది. ఇందులో ఎన్‌రాన్ కమ్యూనికేషన్స్ బ్రిటీష్ టెలికాంలు ఒక్కొక్కటి 24 శాతం పెట్టుబడులు కలిగి వుంటే 'ఇర్కాన్' 50 శాతం పెట్టుబడితో వుంటుంది. మిగిలిన రెండు శాతం స్వల్పవాటా మహీంద్రా టెలికాం అనే దేశీయ ప్రైవేట్ కంపెనీకి వుంటుంది.

దేశంలోని దళారీ బూర్జువాలతో మిలాఖత్తు ద్వారానో లేక నేరుగా తమ ప్రత్యక్ష అదుపు ద్వారానో భారత ఆర్థిక వ్యవస్థలోని అనేక రంగాలలోకి గడచిన కొద్ది మాసాలలోనే అనేక బహుళజాతి సంస్థల చొరబాటు అనేది అప్రతిహతంగా సాగిపోతోంది. ఈ తీరులో చొరబడిపోతున్న సామ్రాజ్యవాద బహుళజాతి సంస్థల జాబితా చెప్పాలంటే అది ద్రౌపది 'కోక'ని, హనుమంతుడి 'తోక'ని గుర్తుకి తెస్తుంది.

4. ఎగుమతి-దిగుమతుల రంగానికి పెద్ద వరం

ఏప్రిల్ 2001 నాటికి భారతదేశం తాను చేసుకునే దిగుమతులన్నింటిపై వుంటున్న 'క్వాంటిటేటివ్ రెస్ట్రిక్షన్స్' (పరిమాణాత్మక ఆంక్షలు) అన్నింటినీ తొలగించాలని వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం అమెరికాతో ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. అంటే ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ విధించిన షరతు ప్రకారం అయితే ఇలాంటి ఒప్పందంలోకి వెళ్లడానికి మరి రెండు సం॥ల వ్యవధి వుంది. అంటే అమెరికా ఒత్తిడి వలన 2003లో జరగాల్సిన ఒప్పందం 2001 నాటికే జరిగిపోయింది. క్వాంటిటేటివ్ రెస్ట్రిక్షన్స్ తొలగింపనేది భారతదేశానికి ఇతర సామ్రాజ్యవాద దేశాలకి మధ్య పెద్ద వివాదగ్రస్థ అంశంగా కొనసాగుతూ వచ్చింది. ఈ వివాదక్రమంలో భారత్ ముందడుగేసి 2003 నాటికి ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ నిర్ధారించినట్లుగా ఈ నిబంధనల్ని ఎత్తేయాలని వివిధ దేశాలతో ప్రత్యక్ష ద్వైపాక్షిక ఒప్పందాలకి దిగింది. ఇది అమెరికాకి నచ్చలేదు. 2003 నాటికి ముందే నిబంధనల్ని తొలగించాలని పట్టుబట్టింది. అమెరికా ఒత్తిడికి లొంగిపోయి రెండు సం॥ల ముందే భారతదేశం తలవంచుకొని మరీ ఈ నిబంధనల రద్దుకి సిద్ధపడిపోయింది. ఇంకా విపరీతం ఏమంటే గతంలో కుదుర్చుకున్న (నాలుగు సంవత్సరాలకి) ఒప్పందాలకి సైతం దీన్ని వర్తింపు చేయడం. దీనివలన ప్రత్యేకించి వ్యవసాయ రంగాన్ని చిన్నతరహా పారిశ్రామిక రంగాన్ని వినాశనం వేపు నడిపించే విదేశీ పెట్టుబడుల వరద దేశాన్ని ముంచెత్తే ప్రమాదం వుంది.

విదేశీ పెట్టుబడులకి పెద్ద రాయితీగా ప్రభుత్వం ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాల (యస్.ఇ.జెడ్.యస్.) ఏర్పాటుని ప్రకటించింది. ఈ

మండలాల్లో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు 100 శాతం అనుమతించబడతాయి. గుజరాత్, తమిళనాడు, ఒరిస్సాల్లో ఇప్పటికే మూడు ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాల ఏర్పాటు జరిగింది. ప్రస్తుతం అస్థిత్వంలో వుంటున్న నాలుగు పెట్టుబడుల నిర్వహణా మండలాలు (ఇ.పి.జెడ్.యస్.) ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాలుగా మార్చబడతాయి. మరో మూడు ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాలు ముంబై, కలకత్తా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లలో ఏర్పడనున్నాయి. ఈ ప్రత్యేక ఆర్థిక మండలాలనేవి ''ప్రజా వినియోగార్థ సంస్థలు'' అనే పేరుతో వ్యవహరించబడుతూ ట్రేడ్ యూనియన్ హక్కులపై అనేక ఆంక్షలు విధించబడతాయి. ఎగుమతుల ప్రోత్సాహం పేరుతో ఈ ఆర్థికజోన్లలో విదేశీ పెట్టుబడులు ఘోర వినాశాన్ని సృష్టిస్తాయి.

5. సామ్రాజ్యవాద ఉచ్చుని ఛేదిద్దాం!

నేటి ప్రజల ఆర్థిక సాంఘిక జీవన వ్యవస్థలో ఏ ఒక్క అంశం కూడా సామ్రాజ్యవాద సారచేపల దాడికి తాకిడికి గురికాకుండా మిగులుతున్నదిగా లేదు. మనం చెల్లించాల్సిన విదేశీ అప్పు ఈ రోజుకి 100 బిలియన్ డాలర్లుగా తేలుతోంది, దీనిపై ప్రతిఏటా కట్టాల్సిన కేవల వడ్డీయే 44 వేల కోట్ల రూపాయలు. ప్రస్తుత సంవత్సరం చెల్లించాల్సిన అసలు, వడ్డీల మొత్తం ఒక లక్ష ముప్పై ఐదువేల కోట్ల పెద్ద మొత్తంగా వుంది. దీనికితోడు నేటి వాణిజ్య లోటు పదిహేడున్నర బిలియన్ కోట్లకి చేరింది. దేశంలో మూలమూలకి సామ్రాజ్యవాదులు వారి పెట్టుబడులు మరింత మరింతగా చొచ్చుకు వస్తున్నాయి. లాభదాయకమైన వస్త్రాలు, తోళ్ళ పరిశ్రమలు, ఆటబొమ్మల పారిశ్రామిక రంగాలలో కొంతవరకు కొనసాగుతున్న రిజర్వేషన్ పద్ధతి తొలగించబడడంతో (de-reservation) దేశీయ చిన్న పరిశ్రమల రంగాన్ని విదేశీ పెట్టుబడులు దిగమింగేస్తున్నాయి. క్లింటన్ పర్యటనతో, అతడి 'విజన్ ప్రకటన'తో ఈ క్రమం మరింత ఊపందుకుంది. 'జాతీయ ప్రయోజనాలు' అంటూ పెద్ద పెద్ద కేకలు వేస్తున్న వారే అతిపెద్ద దేశద్రోహులుగా ఈ చర్యలకి పాల్పడుతున్నారు. కొద్దిపాటి డాలర్ల కమీషన్ కక్కుర్తితో సామ్రాజ్యవాదుల ఆదేశాలకనుగుణంగా వారి కావలికుక్కలుగా మారిపోయి విద్రోహానికి పూనుకుంటున్నారు. పాకిస్తాన్‌కి వ్యతిరేకంగా కుహనా జాతీయవాద దురహంకార ఉన్మత్తతని రాజేయడం ద్వారా ఈ విద్రోహం నుంచి ప్రజల దృష్టిని మళ్లించడానికి పడరానిపాట్లు పడుతున్నారు. దేశాన్ని ఇలా తెగనమ్మేయడం ద్వారా సామ్రాజ్యవాదులు విదిలించే కమీషన్లు అనేవి పిడికెడు ప్రముఖులకే దక్కుతాయి, వాటిలో నాలుగు డబ్బులు మధ్యతరగతిలో కొంతమందితో కూడిన ఒక చిన్న భాగానికి కూడా దక్కుతాయి. కాగా మిగిలిన కోట్లాది జన సామాన్యం గతంలో ఎన్నడూ చూడని పేదరికం మంటల్లో మాడి మసవుతున్నారు. అంతులేని నిరుద్యోగం, ఆకాశానికి అంటే అధిక ధరలు, కనీస సాంఘిక భద్రతను కూడా ప్రజలకు దూరం చేయడం, ప్రజల పొదుపు మొత్తాల్ని గుంజుకు దోచుకుపోవడం-ఇవీ ఈ దేశద్రోహ పాలక ముఠాలనుసరిస్తున్న విధానాల దుష్ట పర్యవసానాలు. కాగా విదేశీ వస్తుజాలాలతో కొద్దిమంది సంపన్నులు భోగలాలస జీవితాల్ని గడుపుతున్నారు.

సామ్రాజ్యవాదుల పాదాలు నొక్కుతూ వారు విదిలించే కమీషన్ ఎంగిలి మెతుకులు ఏరుకుంటూ దేశాన్ని ఈ రకంగా తెగనమ్మేస్తున్న నేరస్తులలో ప్రధానంగా చెప్పాల్సింది దేశీయ దళారీ బూర్జువాల్ని, దళారీ రాజకీయ నాయకుల్నే! (విదేశీ పెట్టుబడులతో పీటముడులు వేసుకొని వీరు అక్రమ సంపదల్ని పోగేసుకొంటారు) ఇందుకు కొట్టొచ్చిన నిదర్శనం స్వయానా కేంద్ర ఆర్థికమంత్రే! ఇతగాడు 'కేంద్ర పన్నుల బోర్డు' అనే ప్రభుత్వ శాఖని రద్దుచేసి పారేసాడు. భారతదేశంలో విదేశీ సంస్థాగత పెట్టుబడిదార్లు (యఫ్.ఐ.ఐ.లు) నిర్వహించే కార్యకలాపాల్ని నిరోధించేందుకు, నియంత్రించేందుకు ఉద్దేశించిన శాఖ ఇది. మారిషస్‌లో ఒక దొంగ కార్యాలయాన్ని పెట్టుకుని తన కార్యకలాపాలు నిర్వహించే ఈ ఎఫ్.ఐ.ఐ.లు భారతదేశంతో కుదుర్చుకున్న 'పన్ను మినహాయింపు ఒప్పందం' (Tax exemption Agreement) ద్వారా ప్రతిఏటా మూడువేల కోట్ల రూపాయల పన్నుల పద్దుని మిగుల్చుకుంటూ అపరిమితంగా లాభార్జన చేసుకుంటున్నాయి-కనుకనే ప్రస్తుత కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి యశ్వంత్‌సిన్హా ముద్దుల కోడలు ఒక అమెరికా కంపెనీకి అనుబంధంగా ఒక బ్రాంచి కార్యాలయాన్ని (ఎఫ్.ఐ.ఐ. బందిపోట్ల ముఠా కేంద్ర కార్యాలయం వుండే మారిషస్‌లో) తెరచి ఏభై లక్షలు పైగా డాలర్లని వెనకేసుకో గలిగింది.

ప్రతి ఆగస్టు 15 నాడూ ఈ దగుల్బాజీ ప్రభుత్వాలు, రాజకీయ పార్టీలు దేశం మూలమూలలా 'జాతీయ' పతాకాల్ని ఎగరేస్తూ పవిత్ర గంభీరోపన్యాసాల వాంతులు చేసుకుంటున్నా ప్రజలు మాత్రం ఈ పాలకుల దేశద్రోహ స్వభావాన్ని, వారు నిర్వహించే స్వాతంత్ర్యదిన వేడుకల, వారి ఉపన్యాసాల బూటకత్వాన్ని చక్కగానే చూడగలుగు తున్నారు.

కనుక సామ్రాజ్యవాద దుష్టశక్తులకి దేశం తెగనమ్ముడు పోతున్న ఈ తీరుని తిప్పికొట్టగల శక్తిమంతులు ప్రజలు మాత్రమే! దేశంలోని న్యాయవాదులు (లాయర్లు) తాము చేసిన సమరశీల పోరాటం ద్వారా, కనీసం తాత్కాలికంగానైనా, విదేశీ చట్ట సంస్థలు (ఫారిన్ లా ఫర్మ్స్) దేశంలోకి చొరబడిపోకుండా నిరోధించగలిగారు. అనేక ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలలోని కార్మికులు, ఉద్యోగులు సమ్మెలు ఇతర పోరాట కార్యకలాపాల ద్వారా ఈ దేశ విద్రోహకర అమ్మకాలని ప్రతిఘటిస్తున్నారు. కాని, వారినెత్తినెక్కి సవారీ చేస్తున్న బూర్జువా, రివిజనిస్టు నాయకత్వాల విద్రోహాల కారణంగాను, అసలు చేసే నిర్బంధం, అణచివేతల కారణంగాను వారు నిర్వహిస్తున్న పోరాటాలు ఎక్కువసార్లు విజయవంతం కాలేక పోతున్నాయి. దేశంలోని రైతులు, పాల ఉత్పత్తిదారులు ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ ఏలిక వలన ముంచుకొచ్చే ఉపద్రవానికి వ్యతిరేకంగా ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా మన భా.క.పా. (మా-లె) (పీ.వా.) నాయకత్వంలోని విప్లవ శక్తులు దేశ ప్రజలపై దోపిడీ పాలక మూకలు వారి సామ్రాజ్యవాద యజమానులు విసురుతున్న ఈ సవాల్‌ని స్వీకరించి దానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నారు. సమస్త విదేశీ పెట్టుబడుల్ని దేశం నుంచి తరిమికొట్టి, నిజంగా తన స్వంతకాళ్లపై నిలబడే, నిజమైన స్వతంత్ర భారత నిర్మాణం తమ లక్ష్యంగా బాహాటంగా ప్రకటించి అందుకు నడుం బిగించి పోరాడుతున్నది ఈ విప్లవ శక్తులే! ❑

భారత ప్రభుత్వపు పచ్చి లొంగుబాటు విదేశీ విధానం

భారత పాలకులు ఈనాడు అనుసరిస్తున్నంతటి పరమ లొంగుబాటు దాస్య స్వభావాలతో కూడిన విదేశీ విధానాన్ని గతంలో చూడం! సామ్రాజ్యవాదుల ప్రపంచాధిపత్య రాజకీయ దుష్టపన్నాగాల ముందు దేశ పాలకులు ఇంత బాధాకరంగా మోకరిల్లి పోవడాన్ని గతంలో చూడం. అలీనోద్యమంలో తాము గతంలో నిర్వహిస్తూ వచ్చిన నామమాత్రపు పాత్రను సైతం విడచిపెట్టేసి ఈనాడు తమనితాము సామ్రాజ్యవాద రథచక్రాలకి, ప్రత్యేకంగా అమెరికా సామ్రాజ్యవాదానికి కట్టిపడేసు కుంటున్నారు. దక్షిణాసియాలో తాను ఆధిపత్య పాత్ర పోషించడానికి అమెరికా అనుమతిని పొందిన కారణంగా అమెరికా ముందుకునెట్టే ప్రతి విధానం ముందు భారత పాలకవర్గాలు మోకరిల్లి పోతున్నాయి. కనుకనే అమెరికా విదేశీ విధాన వేదికపై భారత పాలకవర్గాలు తోలుబొమ్మల్లా ఆడుతూ దక్షిణాసియాలో అమెరికా ప్రయోజనాలకి స్థానిక ప్రాతినిధ్యం వహించదలుస్తున్నాయి. అందుకే-ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అమెరికా అనుసరించే విధానాలని కీర్తిగానం చేస్తూ దాని కనుసన్నల్లో నడుచుకుంటూ దక్షిణాసియా దేశాల్లోని ప్రజా తిరుగుబాట్లని అణచివేయడంలో ముందుపీఠిన నిలవాలని భారత పాలకవర్గాలు ఉవ్విళ్ళూరుతున్నాయి-భారతదేశపు విదేశీ విధానం అసలు సారం, అంతస్సారం ఇదే! కనుకనే ప్రతి అంతర్జాతీయ వేదికపైనా, విదేశాలతో జరిగే ప్రతి సమావేశంలోనూ భారత దోపిడీ పాలకవర్గ ప్రభుత్వం గొంతు చించుకు అరిచే ఏకైక అంశమల్లా 'టెర్రరిజం'!-అమెరికా విదేశీ విధానంలో ప్రధానాంశం కూడా ఇదే!

సామ్రాజ్యవాద శక్తుల విదేశీ విధానాలకి, ప్రయోజనాలకి భారత పాలకులు మోకరిల్లిపోతున్న తీరు ఏ స్థాయికి చేరుకుందో ఇటీవలి మూడు ఘటనలు చక్కగా చాటి చెబుతాయి. ఈ మూడు ఘటనలూ జూన్ 2000లో జరిగినవే!

1. భారత్ విదేశీ మంత్రిత్వశాఖ అత్యున్నత స్థాయిలో జరిపిన ఇజ్రాయిల్ సందర్శన

గడచిన జూన్ మధ్యలో కేంద్రమంత్రి అద్వానీ నాయకత్వంలో నమ్మశక్యం కానంతటి ఒక ఉన్నతస్థాయీ బృందం పన్నెండు రోజులపాటు ఇజ్రాయిల్, ఫ్రాన్స్, బ్రిటన్‌లలో పర్యటించింది. అద్వానీ వెనుక కేంద్ర హోంశాఖ కార్యదర్శి కమల్‌పాండే; జాయింట్ సెక్రటరీ (భద్రతా విభాగం) వినయ్‌కుమార్; సరిహద్దు భద్రతాదళం డైరెక్టర్ జనరల్ ఇ.ఎన్.రామ్మోహన్; సి.బి.ఐ. డైరెక్టర్ ఆర్.కె. రాఘవన్; ఐ.బి. డైరెక్టర్ శ్యాంలాల్ దత్తా, పరిశోధన విశ్లేషణా విభాగం (ఆర్.ఎ.డబ్ల్యు.) ఉన్నతాధికారితో పాటు మరికొంత మంది ఉన్నతస్థాయి అధికార్లు ఈ బృందంలో వున్నారు.

గతంలో భారత హోంమంత్రి నిర్వహించిన ఏ విదేశీ పర్యటనలోనూ అతడి వెంట ఇలాంటి, ఇంతటి ఉన్నతస్థాయీ బృందం వెళ్లలేదు. పశ్చిమ దేశాల ఇంటలిజెన్స్ వర్గాలతో భారత ఇంటెలిజెన్స్ వర్గాలు ఇంతగా చెట్టాపట్టాలేసుకు తిరగడం గతంలో చూడం. ఈ విదేశీయాత్ర ప్రధాన లక్ష్యమల్లా-భారతదేశంలో సాగుతున్న ప్రజావుద్యమాలని మాత్రమేగాక యావత్ దక్షిణాసియా దేశాలలో సాగుతున్న ప్రజా వుద్యమాలను మరింత కట్టుదిట్టంగా అణచిపారేయడానికి అవసరమైన ప్రతీఘాతుక యుద్ధ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఆకళింపు చేసుకొని తర్ఫీదు కావడమే! అందుకే భారతదేశ 'నిపుణులు' ఎల్.టి.టి.ఇ.ని అణచిపారేయడమెలాగో శ్రీలంక ప్రభుత్వానికి సలహానివ్వడం, మావోయిస్టుల్ని అణచి పారేయడానికి నేపాల్ సైనిక బలగాలకి తర్ఫీదునివ్వడం లాంటి కర్తవ్యాల్ని భుజాన వేసుకుంటున్నారు.

అద్వానీ నాయకత్వంలోని ఈ ముఠా ఇజ్రాయిల్ ఇంటెలిజెన్స్ విభాగాలైన మొస్సాద్, షబాక్‌లతోను; ఫ్రాన్స్‌లోని ఇంటర్‌పోల్‌తోను బ్రిటన్‌లోని స్కాట్‌లండ్ యార్డుతోను ఉన్నతస్థాయి మంతనాలు జరిపింది. ప్రజా ఉద్యమాల్లోకి ఏజెంట్లని చొప్పించడం, విద్రోహ కార్యకలాపాల నిర్వహణ, పుకార్ల సృష్టి, సమాచార సమన్వయం తదితర అంశాలలో భారత ఇంటెలిజెన్స్ వర్గాల నైపుణ్యాన్ని మొస్సాద్, షబాక్‌లు ముదావహంగా మెచ్చుకున్నాయి. తక్కువస్థాయి ఘర్షణ వ్యూహం, పట్టణ ప్రాంత యుద్ధతంత్రం, బందీలను విడిపించు కోడానికి చేపట్టాల్సిన కమెండో చర్యలు. తదితర అంశాలపై ఇజ్రాయిల్ నిపుణులతో ఈ బృందం విస్తృతంగా చర్చించింది. విప్లవ ప్రతీఘాతుక యుద్ధ నిర్వహణకి అవసరమయ్యే అనేకరకాల అధునాతన వస్తు సామాగ్రిని ఇజ్రాయిల్ నుంచి పొందే ఒప్పందాలు, ప్రయత్నాలను కూడా ఈ బృందం పూర్తి చేసుకుంది. అంతేకాదు, మొస్సాద్, స్కాట్‌ల్యాండ్ యార్డుల ద్వారా వున్నతస్థాయిలో ప్రజా తిరుగుబాట్ల అణచివేతకి అవసరమైన ప్రతీఘాతుక యుద్ధ తర్ఫీదు పొందే ఏర్పాట్లని సైతం పూర్తి చేసుకుంది ఈ బృందం.

ఇదంతా చాలదన్నట్టు-ఇజ్రాయిల్ ప్రధాని ఎహుద్ బారక్‌తోను, ఇజ్రాయిల్ సైనిక ఉన్నతాధికారులతోను, భద్రతా విభాగపు అధికారులతోను అద్వానీ కీలకమైన రహస్య సమావేశాలు, మంతనాలు నిర్వహించాడు. నిజానికి అద్వానీ ఎంతవరకు పోయాడంటే-'అణ్వస్త్ర కార్యక్రమాలు'తో సహా సమస్త రంగాలు, విషయాలలోనూ తాను ఇజ్రాయిల్‌తో సహకరించ సిద్ధంగా వున్నట్టు ఇజ్రాయిల్ రేడియో ద్వారా ప్రకటించాడు.

ఇక ఆ తరువాత భారత విదేశీ మంత్రి జశ్వంత్ సింగ్ నేతృత్వంలో గడచిన జూలై మధ్యలో మరో వున్నతస్థాయి బృందం కూడా ఇజ్రాయిల్ పర్యటించింది.

ఆర్థిక, శాస్త్ర విజ్ఞాన, విద్యుత్, సాంస్కృతిక రంగాలలో ఉభయదేశాల మధ్య సంబంధాలని పర్యవేక్షించి అనుసంధానించే 'భారత్-ఇజ్రాయిల్ సంయుక్త కమీషన్' ఏర్పరచాలని ఈ సందర్భంగా ఉభయదేశాలు నిర్ణయించుకున్నాయి. అంతేకాదు, 'టెర్రరిజం'కి వ్యతిరేకంగా పోరాడడానికి ఒక ఉమ్మడి వేదికను ఏర్పరచుకోవాలని కూడా నిర్ణయించుకున్నాయి. ఈ రకంగా ఇస్లామ్ వ్యతిరేక వుమ్మడి కార్యక్రమం ప్రాతిపదికగా బి.జె.పి. ఫాసిస్టులు ఇజ్రాయిల్ జియోనిస్టులు (యూదు జాతీయ దురహంకారులు) మధ్య సఖ్యత ఏర్పడింది.

జియోనిస్టులతో ఫాసిస్టు బి.జె.పి.కి వుండే లింకులు లంకెలు అనేవి కొత్తకావు, ఎవరికీ తెలీనివి కావు. కానీ ఇంతవరకు అంతమందికీ తెలియని, తెలుసుకోవాల్సిన విషయమల్లా ఏమంటే ఇజ్రాయిల్‌తో బాహాటంగా నేడు భారత్ తలనెత్తుకుంటున్న పొత్తుకి విత్తులు జల్లింది

కాంగ్రెస్ (ఐ) మాత్రమే కాదు, సి.పి.ఐ. (ఎమ్) కూడా అనేదే! అరబ్ అనుకూల రాగాలాపన ఒక ప్రక్క చేస్తూనే ఈ రెండు పార్టీలు ఇజ్రాయిల్‌తో పొత్తుకి దిగాయి. నిజానికి ఇదే సమయంలో కాంగ్రెస్ నేత, రాజ్యసభ అధ్యక్షురాలు అయిన నజ్మా హెప్తుల్లా కూడా ఇజ్రాయిల్‌ని సందర్శించింది. తమ దేశాన్ని సందర్శించాలని ఇజ్రాయిల్ పంపిన ఆహ్వానాన్ని సి.పి.ఎమ్. అగ్రనేత జ్యోతిబసు అంగీకరించాడు.

భారత్ ఇజ్రాయిల్‌తో ఎలాంటి దౌత్య సంబంధాలు కలిగిలేదని చెప్పబడుతుండిన 1970, 1980 దశకాల్లోనే సీనియర్ కాంగ్రెస్ నేతలు ఇజ్రాయిల్ రాజధాని టెల్‌అవివ్‌తో రహస్య సంబంధాలు నెరుపుతూ వచ్చారు. ఆ రోజుల్లోనే ప్రజా తిరుగుబాట్లని విచ్ఛిన్నం చేసి అణచివేయడానికి ఉద్దేశించిన ప్రతీఘాతుక నిర్మాణాల ఏర్పాటుకి తర్ఫీదుకి భారత్‌కి ఇజ్రాయిల్ సహకరించింది.

ఇక సి.పి.యం. గూర్చి చెప్పాల్సి వస్తే-తమ దేశాన్ని సందర్శించాలనే ఇజ్రాయిల్ ఆహ్వానాన్ని మన్నిస్తూ 1997లో ఒకసారి, 1998లో ఇంకోసారి ఇజ్రాయిల్ పర్యటించ తలపెట్టిన జ్యోతిబసు రెండు సందర్భాల్లోనూ చివరి నిముషాల్లోనే విరమించుకున్నాడు. గడచిన సంవత్సరం ఇజ్రాయిల్ పర్యటించిన అధికారుల బృందంతో సి.పి.ఎమ్. పార్లమెంటు సభ్యుడు సోమనాథ్ చటర్జీని జ్యోతిబసు పంపాడు.

జియొనిస్టులతో సత్సంబంధాల కోసం అర్రులు చాస్తూ, వారితో పూర్తిగా షరీకైపోతూ బి.జె.పి. అరబ్ ప్రపంచానికంతటికీ దూరంగా జరుగుతూ అరబ్ ప్రపంచాన్నంతటినీ భారత్‌కి ప్రతికూలంగా మారుస్తోంది. జియొనిస్టుల ముందు ఫాసిస్టు అద్వానీ దేబరిస్తున్న సమయంలోనే 'ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ ఇస్లామిక్ కాన్ఫరెన్స్'- (ఒ.ఐ.సి.- ఇస్లామిక్ సభా నిర్మాణం) తన కౌలాలంపూర్ సమావేశంలో కాశ్మీర్ సమస్యని చర్చించి ''కాశ్మీర్ స్వయం నిర్ణయాధికార హక్కు''ని సమర్థిస్తూ తీర్మానించింది. ఇలాంటి తీర్మానాలు ఒ.ఐ.సి. గతంలో చాలా చేసింది, కాని ఇప్పుడు ప్రదర్శించినంత ఐక్యతని, ఏకాభిప్రాయాన్ని ఇది గతంలో ఏనాడూ ప్రదర్శించి ఎరుగదు. అంతేకాదు, ''తమ మతాల్ని, సాంస్కృతిక ప్రత్యేకతల్ని నిలబెట్టుకోడానికి సభ్యేతర దేశాలలోని (అంటే ఈ ఒ.ఐ.సి.లో సభ్యత్వం కలిగిలేని భారత్ లాంటి దేశాలలో అని పరోక్షంగా భారత్‌ని ఉద్దేశిస్తూ అన్నదే) ముస్లిం సమాజాలకి, మతపర మైనారిటీలకి సహకరించాల్సిన అవసరం వుంది'' అంటూ మలేషియన్ విదేశీమంత్రి మాట్లాడాడు.

2. అమెరికా ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్యాల సదస్సులో చురుగ్గా పాల్గొన్న భారత్

ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమంటే ఈ కాన్ఫరెన్స్ నిర్వహణకి కో-కన్వీనర్ పాత్ర పోషించిన దక్షిణాసియాకి చెందిన ఏకైక దేశం (దక్షిణ కొరియాతో పాటు) భారత్ కావడం. ఈ కాన్ఫరెన్స్ గడచిన జూన్ ఆఖరి వారంలో పోలెండ్‌లో జరిగింది. దీనికి 100 దేశాల నుండి 'పరిశీలకులు' హాజరైనప్పటికీ వాటిలో కొద్ది దేశాలు మాత్రమే విదేశాంగ మంత్రి స్థాయి వారిని పంపాయి. ఐక్యరాజ్యసమితిని నీరసపరచి నిర్వీర్యపరచే లక్ష్యంతో అమెరికా ముందుకి తోస్తున్న ఈ 'ప్రజాస్వామ్యాల సమాజం' మహాసభలో మెడలీన్ ఆల్‌బ్రైట్ తైనాతీగా వ్యవహరిస్తూ జస్వంత్‌సింగ్ ప్రముఖంగా కనబడ్డాడనుకోండి! కాని, దురదృష్టవశాత్తు ఈ కాన్ఫరెన్స్ నిర్వాహకుల్ని, వారి వెనకుండే పెద్దలనీ బిత్తరపరచిన విషయం ఏమంటే-ఈ కాన్ఫరెన్స్ కన్వీనర్స్ విడుదల చేసిన తుది డాక్యుమెంటుపై సంతకం చేయడానికి ఫ్రాన్స్ నిరాకరించింది. ఇందుకు ఫ్రాన్స్ చెప్పిన కారణం ఏమంటే- 'ప్రజాస్వామ్య రాజ్యాలన్నీ ఒక గ్రూపుగా వ్యవహరించడం కోసం ఈ డాక్యుమెంటు ఒక దౌత్యపరమైన ప్రమాణపత్రం'గా వుందని దాన్ని వ్యతిరేకించింది. ఇలాంటి ఈ అమెరికా ప్రయత్నానికి భారత్ ఒక ప్రధాన పావుగా పనిచేసింది.

3. షహరావి అరబ్ డెమొక్రాటిక్ రిపబ్లిక్ (SADR) గుర్తింపు విషయమైన పూర్వ వైఖరిని మార్చుకుంటున్న భారత్

తాను అంతకుముందు అనుసరిస్తున్న వైఖరికి విరుద్ధంగా దాన్నుండి వెనక్కి వస్తూ ఎస్.ఏ.డి.ఆర్.ని గుర్తించ నిరాకరిస్తూ గడచిన జూన్ ఆఖరివారంలో భారత్ ఆకస్మిక ప్రకటన చేసింది. పదిహేను సంవత్సరాల పాటు పాటిస్తూ వచ్చిన వైఖరి నుండి ఒక్కసారిగా తాను వెనక్కి రావడానికి గల కారణమేమిటో భారత్ చెప్పలేదు.

అమెరికాకి తొత్తు దేశంగా వ్యవహరిస్తున్న మొరాకో అడుగు జాడల్లో నడవ సిద్ధపడిన భారత్, ఆ దేశ ప్రధాని గడచిన ఫిబ్రవరిలో మనదేశంలో పర్యటించిన తరువాతనే తన పూర్వవైఖరిని హటాత్తుగా మార్చుకుంది. అదీ ఎటువంటి సంధి సమయంలో జరిగిందంటే-24 సం॥రాల పాటు మొరాకో తన ఉక్కుపాదాల కింద తొక్కిపెట్టి వుంచిన పశ్చిమ సహారా భవిష్యత్తుని నిర్ణయించే ప్రజాభిప్రాయ సేకరణా క్రమం (ప్రోసెస్ ఆఫ్ రెఫరెండం) సరిగ్గా ప్రారంభం అవుతుండిన సమయం. ఎస్.ఏ.డి.ఆర్.లో సభ్యత్వం కలిగివున్న 'ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ ఆఫ్రికన్ యూనిటీ'కి (ఆఫ్రికన్ ఐక్యతా సంస్థ) భారత్ యొక్క ఈ నిర్ణయం దిగ్భ్రమను కలిగించింది.

నిజం చెప్పాలంటే 1985లో 62 ఇతర దేశాలతోపాటు ముందుగా ఎస్.ఏ.డి.ఆర్.ని గుర్తించిన దేశాలలో భారత్ ఒకటి. ఈరోజు 70 దేశాలుకి పైగా ఎస్.ఏ.డి.ఆర్.ని గుర్తిస్తుండగా భారత్ తన గుర్తింపుని రద్దు చేసుకుంది. ఇది ఖచ్చితంగా అమెరికా ఆదేశాల మేరకు భారత్ తీసుకున్న తప్పుడు వైఖరే! ఈ రకంగా ఇజ్రాయిల్-టర్కీ- మొరాకోలు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న అరబ్ వ్యతిరేకతతో మరింత మరింతగా అంటకాగిపోతోంది భారత్.

భారత్ అనుసరిస్తున్న ఈ దాస్య విదేశీ విధానం అనేది - స్వదేశంలో అది పూర్తిగా సామ్రాజ్యవాదుల ఆర్థిక ప్రయోజనాలకి దాసోహం అయిపోయిన తీరుకి కేవల కొనసాగింపు మాత్రమే! ఆర్థిక సంస్కరణల అమలులో బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం ప్రదర్శిస్తున్న వేగిరపాటు, దూకుడు అనేవి దాని విదేశీ విధానంలో అది ప్రదర్శిస్తున్న దాస్య స్వభావానికి నిర్ణాయక అంశాలుగా వుంటాయి. అంటే ఈ రెండూ (దేశీయ-విదేశీ విధానాలు) నాణేనికి రెండు ప్రక్కలు లాంటివే! కనుక భారత ప్రజలు ఈదేశ నిజమైన స్వాతంత్ర్య సార్వభౌమత్వాల కోసం పోరాడుతూ భారత పాలకవర్గాలు ప్రభుత్వాలు అనుసరించే సామ్రాజ్యవాద అనుకూల ఆర్థిక విధానాలని, విదేశీ విధానాలని రెంటినీ దృఢంగా వ్యతిరేకించాలి.

నూతన ప్రజాతంత్ర భారత్ విదేశీ విధానంకి సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక వ్యూహం అనేది గీటురాయిగా వుండి తీరాలి. నిజానికి ఆత్మాభిమానం వుండే ప్రతి మూడవ ప్రపంచదేశపు విదేశీ విధానం ఈ విధంగానే వుంటుంది. ❑

దేశంలోని వర్గ విప్లవోద్యమంతో దేశంలోని వివిధ జాతుల పోరాటాలు సమన్వయం కావాల్సిన అవసరాన్ని నొక్కి చెబుతున్న కాశ్మీర్‌లోని తాజా పరిణామాలు!!

భారతదేశంలోనేగాక ప్రపంచ దేశాలలో సైతం ఆసక్తికరమైన చర్చని లేవనెత్తుతున్న రెండు సంచలనాత్మక పరిణామాలు కల్లోల కాశ్మీర్‌లో జరిగాయి. గడచిన జూన్ 26వ తేదీన కాశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రి ఫరూక్ అబ్దుల్లా ఆ రాష్ట్ర అసెంబ్లీ ప్రత్యేక సమావేశాన్ని ఏర్పరచి కాశ్మీర్ స్వయంప్రతిపత్తిని కోరుతూ, ఆ రాష్ట్రంలో 1953 ముందు నాటి పరిస్థితి పునరుద్ధరించబడాలని కోరుతూ తీర్మానం చేయడం ఒక పరిణామం కాగా, కాశ్మీర్ సమస్య శాంతియుతంగా పరిష్కరించబడడానికి వీలుగా భారత ప్రభుత్వం కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థలతో ఎలాంటి షరతులు లేని చర్చలకు సిద్ధపడుతూ ముందుకు రావాలని కోరుతూ కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థలలో ముఖ్యమైనదిగా వుంటున్న 'హిజబుల్ మొజాహిద్దీన్' స్వచ్ఛందంగా, ఏకపక్షంగా మూడు మాసాల గడువుతో కూడిన కాల్పుల విరమణ ప్రకటన చేస్తూ భారత ప్రభుత్వంతో చర్చలకు సిద్ధపడటం రెండో పరిణామం. ఈ పరిణామాల నేపథ్యంలోకి వెళ్ళేముందు, వీటికి ఇవిగా ఈ పరిణామాల్ని ముందు పరిశీలిద్దాం!

అబ్దుల్లా సంధించిన 'అటానమీ' (స్వయంప్రతిపత్తి) అస్త్రం!

గడచిన జూన్ 26వ తేదీనాడు కాశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రి ఫరూక్ అబ్దుల్లా కాశ్మీర్ ప్రత్యేక అసెంబ్లీని సమావేశపరచి కాశ్మీర్ స్వయంప్రతిపత్తి హోదా పునరుద్ధరించాలని, అక్కడ 1953కి ముందునాటి పరిస్థితి పునరుద్ధరించాలని కోరుతూ ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదింపజేసి కేంద్ర కేబినెట్‌కి పంపాడు. ''ఇది రాజ్యాంగ బద్ధమైనదే! దీనిపై చర్చించవచ్చు'' అని ప్రకటించిన ప్రధాని వాజ్‌పేయి, ''దీని సాధ్యాసాధ్యాలు మంచిచెడుల్ని పార్లమెంటు చర్చిస్తుంది'' అని ప్రకటించిన కేంద్ర హోంమంత్రి అద్వానీ రోజులు కాదుకదా గంటలు గడవక ముందే మాట మార్చేసి ఫరూక్ అబ్దుల్లాని అతడి అటానమీ తీర్మానాన్ని దుయ్యబడుతూ మాట్లాడటం ప్రారంభించారు. ఇక సంఘపరివార్ సంగతి చెప్పనే అక్కర్లేదు. పరివార్ సంస్థలు (ఆర్.ఎస్.ఎస్., భజరంగదళ్, విశ్వహిందూ పరిషత్, స్వదేశీ జాగరణ్‌మంచ్) అబ్దుల్లా ప్రభుత్వాన్ని తక్షణం భర్తరఫ్ చేయాలని వీరంగం వేసాయి. బి.జె.పి., సంఘ్ పరివార్‌లకి మించిపోయిన వ్యతిరేకతతో కాంగ్రెస్ ఫరూక్‌ని, అతడి అటానమీ తీర్మానాన్ని దుయ్యబట్టింది, బి.జె.పి., కాంగ్రెస్‌లకి వంతపాడుతూ 'ఎర్రపార్టీలు' సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎం.లు కూడా అటానమీ తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించాయి. బి.జె.పి. సంకీర్ణంలోని భాగస్వామ్య పక్షాలు ''అటానమీ అయితే అవసరం లేదు గాని ఆ రాష్ట్రానికి మరికొన్ని అధికారాల అప్పగింత అవసరం కావొచ్చు'' అంటూ తమ తమ ప్రాంతీయ స్వప్రయోజనాల కోణంలో సన్నాయినొక్కులు నొక్కాయి. ఒక్క లాలూప్రసాద్ తప్ప ఫరూక్ అటానమీ తీర్మానాన్ని బలపరచేవారెవరూ లేకుండా పోయారు. కాశ్మీర్ కల్లోలం కారణంగా దేశం సంక్షుభిత వాతావరణంలో వున్నప్పుడు ఇలాంటి చర్య రాజకీయంగా అత్యంత బాధ్యతారహితమైనదని, ఇది విచ్ఛిన్నక జాతి వ్యతిరేక చర్యే అవుతుందని దేశంలోని పాలకవర్గాల బాకాలయిన ప్రముఖ పత్రికలన్నీ దుమ్మెత్తి పోసాయి. ఆ తీర్మానం ద్వారా కాశ్మీర్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి (తాను బతికున్నంతకాలం వేరొకరు ముఖ్యమంత్రి కాలేరన్న భరోసాతో) నిరంకుశాధికారాల్ని కట్టబెట్టుకున్నాడని అతడి స్వార్థ సంకుచితత్వాల గురించి పత్రికా సంపాదకీయాలు ఎద్దేవా చేసాయి. ఇంత అవమానకరంగా తన తీర్మానం తిప్పికొట్టబడిన తరువాత మాటవరసకు నిరసనగానైనా ఎన్.డి.ఏ. సంకీర్ణం నుంచి తప్పుకుంటానని అనకుండా కేంద్రంతో సర్దుకుపోయాడు ఫరూక్!

అసలు ఇంతకీ ఏమిటీ అటానమీ?

1947నాటి దేశ విభజనకు ముందు ముస్లిం ప్రజలు మెజారిటీగా వుండే కాశ్మీర్ ప్రాంతం డోగ్రా వంశానికి చెందిన హిందూ రాజ కుటుంబీకుల పాలనలో స్వతంత్ర సంస్థానంగా వుండేది. ఫ్యూడల్ రాజా హరిసింగ్ అప్పటి కాశ్మీర్ పాలకుడు. 1939లో షేక్ అబ్దుల్లా నాయకత్వంలో లౌకికవాదం, జాతీయవాదం ప్రాతిపదికగా నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ పార్టీ ఏర్పడింది. కాశ్మీర్ ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక వికాసాభివృద్ధిని ఆకాంక్షిస్తూ ''నూతన కాశ్మీర్'' నిర్మాణం కావాలని కోరుతూ నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ రాజా హరిసింగ్‌కి ఒక వినతి పత్రాన్ని ఇచ్చింది. 'నూతన కాశ్మీర్' నినాదం ప్రాతిపదికగా తరువాతి కాలంలో షేక్ అబ్దుల్లా నాయకత్వంలోని నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ ప్రభుత్వ వ్యతిరేక పోరాటాన్ని ప్రారంభించింది. ఆ పోరాటమే క్రమంగా ''క్విట్ కాశ్మీర్'' ఉద్యమంగా అభివృద్ధి అయింది. రాజ కుటుంబం బేషరతుగా కాశ్మీర్‌పై సార్వభౌమాధికారాన్ని ప్రజలకి అప్పగించాలని నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ పట్టుబట్టింది. ఆ ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహిస్తుండిన షేక్ అబ్దుల్లా తదితర నాయకుల్ని హరిసింగ్ ప్రభుత్వం అరెస్టు చేసింది. ఈ అరెస్టులకు నిరసనగా 1946, మే 20వ తేదీన జరిగిన భారీ ప్రజా ప్రదర్శనపై పోలీసులు జరిపిన విచ్చలవిడి కాల్పుల్లో వందలాదిమంది ప్రజలు చనిపోయారు. అయినా ఫ్యూడల్ రాజా హరిసింగ్ హయాంని, అణచివేతల్ని ధిక్కరిస్తూ కాశ్మీర్ ప్రజలు అవిశ్రాంతంగా పోరాడుతూనే వచ్చారు. ఇలా వుండగా 1947 ఆగస్టు 14, 15 తేదీలలో దేశ విభజన జరిగిపోయింది. భారత్ - పాకిస్తాన్‌లు వేర్వేరు దేశాలుగా ఏర్పడ్డాయి. పోతూపోతూ పొగరాజేసి పోయినట్టుగా ఆఖరి బ్రిటీష్ గవర్నర్‌జనరల్ మౌంట్ బ్యాటన్ ''స్వతంత్ర సంస్థానాలు తమ తమ భౌగోళిక పరిస్థితులు, తమ తమ రాజ్యాలలోని ప్రజల అభిప్రాయం ప్రాతిపదికగా భారత్-పాకిస్తాన్‌లలో దేంట్లోనైనా విలీనం కావొచ్చు'' అని సలహా ఇచ్చేసి పోయాడు.

ఇక దీంతో కాశ్మీర్‌ని కబళించేయడం కోసం భారత్-పాక్ దళారీ పాలకవర్గ ప్రభుత్వాల మధ్య సిగపట్లు ప్రారంభమయ్యాయి. పాక్ ఒక అడుగు ముందుకేసి పెషావర్ ప్రాంతంలోని ఆదివాసీ తెగల ప్రజల్ని దగ్గరిలోని కాశ్మీర్ ప్రాంతంలోకి ఉరకదోలించింది. ఆ రకంగా కాశ్మీర్‌లోని కొంత ప్రాంతం పాక్ అదుపులోకి పోయింది. అదే పాక్ ఆక్రమిత కాశ్మీర్. దీంతో కలవరపడ్డ రాజా హరిసింగ్ పాక్ దూకుడుని

ఎదుర్కోడానికి భారత్ ప్రభుత్వ సహాయాన్ని అర్థించాడు. కాశ్మీర్‌ని భారత్‌లో విలీనం చేయడానికి అంగీకరిస్తే అతడికి సహకరిస్తామని హరిసింగ్‌కి నెహ్రూ ప్రభుత్వం షరతు విధించింది. రాజా హరిసింగ్ అందుకు వెంటనే అంగీకరించలేదు. పాకిస్తాన్ నేత మహమ్మద్ ఆలీ జిన్నాతో మంతనాలు సాగించాడు. జిన్నా ఎన్ని హామీలు ఇచ్చినా పాక్‌లో కాశ్మీర్‌ని విలీనం చేయడానికి కూడా హరిసింగ్ అంగీకరించలేదు. ఊగిసలాటలో పడ్డాడు. చివరికి భారత్ వత్తిడికే తలొగ్గాడు. ''స్టేట్ ఆటానమీ కౌన్సిల్'' అనేదాన్ని ఏర్పరచి, దాని నివేదిక ప్రాతిపదికగా ''1947 విలీన ఒప్పంద చట్టం'' ని ఖరారు చేసింది హరిసింగ్ ప్రభుత్వం (ఆ సమయంలో షేక్ అబ్దుల్లాతో సహా నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ నేతలంతా జైళ్లలో వున్నారు). ఈ చట్టం ప్రకారం 1947 అక్టోబర్ 27వ తేదీన లాంఛనంగా కాశ్మీర్ భారత్‌లో అంతర్భాగం అయింది. ఈ ఒప్పందంలోని అతి కీలకాంశం ఏమంటే భారత రాజ్యాంగంలో పొందుపరచబడిన అధికరణం-370.

భారత్‌తో కాశ్మీర్ కలిసి వుండడానికి కనీస హామీగా వుండే ఈ అధికరణం ప్రకారం కాశ్మీర్ ఒక ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిగల రాష్ట్రంగా కొనసాగుతుంది. దీని ప్రకారం కాశ్మీర్ స్వంత పౌరసత్వాన్ని, స్వంత రాజ్యాంగాన్ని, స్వంత పతాకాన్ని కలిగి వుంటుంది. కాశ్మీర్ రాజ్యాంగసభ ఆమోదం లేకుండా భారత పార్లమెంట్ దీన్ని రద్దు చేయజాలదు. కాశ్మీర్ స్వయం ప్రతిపత్తికి రక్షణ కవచం లాంటిది ఈ అధికరణం. కానీ, నాటి నెహ్రూ ప్రభుత్వం నుంచి నేటి వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం దాకా కేంద్రంలోని ఏ ప్రభుత్వమూ ఏనాడూ ఈ అధికరణాన్ని గౌరవించలేదు, పాటించలేదు. సరికదా, దీన్ని అపహాస్యం చేస్తూ ఇప్పటిదాకా కేంద్రంలో ఏలుబడి చేసిన వివిధ ప్రభుత్వాలు కాశ్మీర్ నెత్తిన 200 పైగా కేంద్ర చట్టాల్ని రుద్దాయి. ఇప్పుడిక ఈ 370 అధికరణం కేవలం కాగితాలకే పరిమితమై మిగిలివుంది. ''కాశ్మీర్‌లో శాంతి భద్రతలు పునఃస్థాపించి, కాశ్మీర్ నేల నుంచి దురాక్రమణదారులను (అంటే పాకిస్థాన్-) తొలగించిన వెంటనే ఆ రాష్ట్రం భారతదేశంలో చేరే సమస్య ప్రజల నిర్ణయం తెలుసుకోవడం ద్వారా అంతిమంగా నిర్ణయించ బడుతుంది'' అనే నిబంధనని ''1947 విలీన ఒప్పంద చట్టం''లో చేర్చడానికి నెహ్రూ అంగీకరించాడు. ''ఈ హామీ కాశ్మీర్ ప్రజలకు మాత్రమే కాదు, యావత్ ప్రపంచ ప్రజానీకానికీ'' అని రేడియోలో ధారాళంగా ప్రకటించాడు కూడా! ఇలా వుండగా, భారత్-పాక్‌ల మధ్య కాశ్మీర్ విషయమై యుద్ధ వాతావరణం ఏర్పడటం ప్రారంభమైంది. 1947 డిసెంబర్ 20న సమస్యని ఐక్యరాజ్యసమితి భద్రతామండలి దృష్టికి తీసుకెళ్లాలని భారత ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. భారత్ అభ్యర్థన మేరకే, 1948 జనవరి 1న ''భారత్-పాకిస్తాన్‌ల కొరకు ఐక్యరాజ్యసమితి కమీషన్'' అనేది ఏర్పడింది. ఈ కమీషన్ 1948 జూలైలో భారత్ పర్యటించింది. డిసెంబర్ 11న ఈ కమీషన్ కాశ్మీర్‌పై ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ (''ప్లెబిసైట్'') కి సంబంధించిన కొన్ని సూచనలు చేసింది.

ఈ సూచనలన్నీ భారత్‌కి అనుకూలమైనవే! అయినా కూడా ఐక్యరాజ్యసమితి నిర్వహణలో ప్లెబిసైట్ జరగాలని సమితి, పాకిస్తాన్‌లు రెండూ ప్రతిపాదించగా, భారత్ పర్యవేక్షణలోనే జరగాలని నెహ్రూ ప్రభుత్వం మొండికేసింది. దీంతో ప్లెబిసైట్ నిర్వహణే ఆగిపోయింది. దీనంతటితో విసుగెత్తి పోయిన కాశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రి షేక్ అబ్దుల్లా ఐక్యరాజ్యసమితి భద్రతాసంఘం పాకిస్థాన్‌ల నిరసనల మధ్యనే 1951 మార్చి 30న రాజ్యాంగ పరిషత్‌ని ఏర్పరచాడు. ఈ పరిషత్తులో కాశ్మీర్ భారత్‌లో విలీనం కావడాన్ని; విదేశీ వ్యవహారాలు, రక్షణ, కమ్యూనికేషన్ రంగాలు మినహా మిగతా అన్ని రంగాలలోను కాశ్మీర్ స్వయంప్రతిపత్తిని కలిగి వుండడాన్ని ధృవీకరిస్తూ ఒక కొత్త రాజ్యాంగం రూపొందించబడింది. ఆ మరుసటి సంవత్సరం (1952) నెహ్రూ-షేక్ అబ్దుల్లాల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందం భారత రాజ్యాంగంలోని 370 అధికరణం ద్వారా కాశ్మీర్‌కి సంక్రమించిన స్వయంప్రతిపత్తిని మరోసారి ధృవీకరించింది. భారత పాలక వర్గాల దాడులకి, నెహ్రూ ధాష్టీకానికి బలైపోతూ వచ్చిన షేక్ అబ్దుల్లా ఈ ఒప్పందంతో సంతృప్తిపడిపోయి ప్లెబిసైట్‌పై ఆశలు ఒదిలేసుకున్నాడు. ప్లెబిసైట్ గురించి అప్పటిదాకా హామీలు గుప్పిస్తూ వచ్చిన నయవంచకుడు నెహ్రూ 1956 మార్చి 29 నాడు లోక్‌సభలో చేసిన ఉపన్యాసంలోనూ, ఏప్రిల్ 2న ఢిల్లీలో ఏర్పరచిన ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్‌లోనూ ప్లెబిసైట్‌ని వ్యతిరేకిస్తూ బయటపడ్డాడు. కాశ్మీర్ రాజ్యాంగ పరిషత్ రూపొందించిన కాశ్మీర్ నూతన రాజ్యాంగం 1956 నవంబర్‌లో స్వీకరించబడింది. ''జమ్మూ-కాశ్మీర్ రాష్ట్రం భారత్ యూనియన్‌లో అంతర్భాగంగా వున్నది, మరియు వుంటుంది'' అని ఈ రాజ్యాంగంలోని అధికరణం-3 నొక్కి చెబుతుంది. ఆ రకంగా ఒక రక్తరహితమైన కుట్ర ద్వారా కాశ్మీర్ భారత్‌లో విలీనం చేయబడింది.

కాశ్మీర్ అటానమీ పునరుద్ధరణని, దానికి జోడింపుగా కాశ్మీర్‌లో 1953కి ముందునాటి పరిస్థితి పునరుద్ధరణని కోరుతూ ఫరూక్ అబ్దుల్లా సంధించిన ప్రత్యేక అసెంబ్లీ తీర్మాన అస్త్రంతో భారత పాలకవర్గ రాజకీయ పార్టీలు; బూటకపు కమ్యూనిస్టు పార్టీలు; పాలకవర్గాల గొంతుతోనే మాట్లాడే పత్రికలు, రేడియో, టీ.వీలు ఎందుకంతగా చిందులు తొక్కుతున్నాయో; ఎన్.డి.ఏ. కూటమినుంచి నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్‌ని తరిమేసి, ఫరూక్ అబ్దుల్లా ప్రభుత్వాన్ని భర్తరఫ్ చేసేసి కాశ్మీర్ రాష్ట్రమంతటినీ కల్లోలిత ప్రాంతంగా ప్రకటించి సైన్యానికి అప్పగించాలని పూనకం పట్టినట్టుగా విశ్వహిందూ పరిషత్ లాంటి సంఘపరివార్ సంస్థలు ఎందుకు చిందులు తొక్కుతున్నాయో ఇప్పుడిక చక్కగానే అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాగితాలకే పరిమితమైపోయి ఆచరణకు, అమలుకు నోచుకోకపోయినా 'ఆర్టికల్-370' కాశ్మీర్ 'స్వయంప్రతిపత్తి' అనేవి ఇంకా చట్టపరంగా, రాజ్యాంగపరంగా బ్రతికే వున్నాయి. వీటిని చురుగ్గా అమలు చేయాలన్న డిమాండ్‌తోనే ఫరూక్ అబ్దుల్లా తీర్మానం సరిపెట్టుకోవడం లేదు. 1956 నాటి నెహ్రూ ప్రకటనతో భూస్థాపితం అయిపోయిన 'ప్లెబిసైట్' శవాన్ని తవ్వి బయటకు తీసి దానికి తిరిగి పోస్టుమార్టం జరగాలని కూడా ఫరూక్ తీర్మానం కోరుతోంది. 1953కి ముందునాటి పరిస్థితిని అంటే కాశ్మీర్ అటానమీని మరోసారి ధృవీకరిస్తూ నెహ్రూ-షేక్ అబ్దుల్లాల మధ్య జరిగిన 1952 నాటి కీలక ఒప్పందాన్ని ఫరూక్ తీర్మానం పరోక్షంగా ప్రస్తావిస్తోంది. అప్పటికింకా నెహ్రూ కాశ్మీర్‌లో ప్లెబిసైట్ నిర్వహించడానికి సంబంధించి హామీల వర్షం కురిపిస్తూనే వున్నాడు.

ఈ డిమాండ్లతో ఫరూక్ అబ్దుల్లా నేటి భారత్ రాజకీయ

రంగంలో సంచలనం రేపాడనే చెప్పాలి. కాని ప్రస్తుతానికి అదంతా టీకప్పులో తుఫాన్‌గానే సద్దుమణిగి పోయింది. ఇది సహజ పరిణామమే! కాశ్మీర్ ప్రజల స్వాతంత్ర్య ఆకాంక్షకి, రక్తార్పిత త్యాగాలతో వారు దీర్ఘకాలంగా చేస్తూన్న కాశ్మీర్ స్వతంత్ర పోరాటానికి పూర్తిగా దూరం అయిపోయి; కుహనా జాతీయవాదం, కుహనా సెక్యులరిజంల ముసుగులో తన ముఖ్యమంత్రి గద్దె నిలుపుకోవడమే ఏకైక లక్ష్యంగా; కేంద్రంలో ఏ ప్రభుత్వం వున్నా పచ్చి రాజకీయ అవకాశవాదంతో దానితో షరీక్కైపోయి చెలామణి అయిపోడానికి అలవాటు పడిపోయిన ఫరూక్ అబ్దుల్లా కాశ్మీర్ ప్రజలు చేస్తున్న వీరోచిత పోరాటాన్ని బూచిగా చూపెట్టి కుటిలత్వంతో కూడిన దౌత్యపరమైన బెదిరింపులు బ్లాక్‌మెయిలింగ్‌లు చేయడం తప్ప అంతకుమించి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో దృఢంగా తలపడడానికి అవసరమైన నైతికశక్తి, సంకల్పశుద్ధి, ప్రజామద్దత్తు అనేవి ఏమాత్రం లేని రాజకీయవేత్త! అతడెప్పుడూ తూటాల్లేని తుపాకీ లాంటి వాడు మాత్రమే! అయినా ఈరోజు 'అటానమీ' అస్త్రాన్ని సంధించడం వెనుక ఫరూక్ అబ్దుల్లాకి ఖచ్చితమైన వ్యూహం వుందనే భావించాలి. దీనివలన ఎలాంటి తక్షణ ప్రయోజనాన్ని అతడు ఆశించకపోయినా రాగల కాలంలో దీనిద్వారా కేంద్రంతో తన బేరమాడే శక్తిని పెంచుకోగలనని అతడు భావిస్తుండాలి! తదనుగుణంగానే అతడు పావులు కదుపుతున్నాడు!

మరో సంచలనాత్మక పరిణామం-హిజుబుల కాల్పుల విరమణ ప్రకటన

అబ్దుల్లా సృష్టించిన 'అటానమీ' అలజడి సద్దుమణుగు తుండగానే కాశ్మీర్‌కి సంబంధించి అంతకు మించిన మరో సంచలనాత్మక పరిణామంకి తెర లేచింది. 'హిజుబుల్ మెజాహిద్దీన్' గడచిన జూలై 24వ తేదీన ఏకపక్షంగా మూడుమాసాల గడువుతో కూడిన కాల్పుల విరమణను ప్రకటిస్తూ భారత ప్రభుత్వంతో బేషరతు చర్చలను ప్రతిపాదించింది. వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం కూడా హిజుబుల్ ప్రతిపాదనకు సై అంటూ హిజుబుల్ ప్రతినిధి వర్గాన్ని చర్చలకు ఆహ్వానించింది. బేషరతు చర్చలు అంటూనే ''రాజ్యాంగ పరిధిలోనే చర్చలు వుంటాయి'' అంటూ వాజ్‌పేయి సన్నాయినొక్కులు నొక్కాడు. దీనిపై హిజుబుల్ నిలేయడంతో సర్దుకుని 'ఇన్‌సానియాత్' (మానవతావాదం) ప్రాతిపదికగా చర్చలు కొనసాగుతాయని వాజ్‌పేయి ప్రకటించాడు. ఇక హిజుబుల్ కూడా లాంఛనంగా ఉభయపక్షాల ప్రతినిధి వర్గాల మధ్య చర్చలు ప్రారంభం అయిన ఆగస్టు 3వ తేదీనాడే పాకిస్తాన్‌ని కూడా చర్చలలో భాగస్వామ్యం చేస్తూ త్రైపాక్షిక చర్చలకి భారత ప్రభుత్వం అంగీకరించాలని, ఆ అంగీకారం కూడా ఆగస్టు 8 తేదీలోగా తెలియజేయాలని, లేని పక్షంలో తమ కాల్పుల విరమణను ఉపసంహరించుకుని, చర్చలు రద్దుచేసుకుని పోతామని తేగేసి చెప్పేసింది.

హిజుబుల్ కాల్పుల విరమణ ప్రకటనని, అది భారత్ ప్రభుత్వంతో చర్చలకు సిద్ధపడడాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ కాశ్మీర్ పోరాట రంగంలో వుంటున్న ఇతర మిలిటెంట్ సంస్థలు హిజుబుల్‌పై ధ్వజమెత్తాయి. 12 మిలిటెంట్ సంస్థల ఐక్యవేదిక అయిన 'యునైటెడ్ జీహాద్ కౌన్సిల్'లో హిజుబుల్ ఒక సభ్యత్వ సంస్థ. ఈ కౌన్సిల్ హిజుబుల్ వైఖరిపై మండిపడుతూ దాని సభ్యత్వాన్ని రద్దు చేసింది, ఈ కౌన్సిల్ ఛైర్మన్ పదవిలో కొనసాగుతుండిన హిజుబుల్ అగ్రనేత సయీద్ సలాలుద్దీన్‌ని ఆ పదవి నుంచి ఊడబెరికేసింది. 'ఆల్ పార్టీ హురియత్ కాన్ఫరెన్స్' నేతలు కూడా హిజుబుల్‌ది 'తొందరపాటు వైఖరి' అంటూ పెదవి విరిచారు. 'లష్కర్-ఎ-తోయిబా' అనే మరో మిలిటెంట్ సంస్థ అయితే హిజుబుల్ వైఖరికి నిరసనగా జూలై 31న ఆరుగురు భారతీయ సైనికుల్ని హతమార్చింది. చర్చల ప్రారంభానికి ముందురోజే 'పెహల్‌గావ్'లో 101 మంది ఊచకోతకి గురయ్యారు. వీరిలో హెచ్చుమంది అమర్‌నాథ్ యాత్రికులు. ఈ ఊచకోత పాక్ ఘాతుకమేనని వాజ్‌పేయి, అద్వానీలు ఆరోపించారు. కానీ, పాకిస్తాన్ కూడా ఈ ఊచకోతను ఖండిస్తూ ఇది భారత సైనికుల పనేనని ఆరోపించింది. కాల్పుల విరమణని ప్రకటించిన కాశ్మీర్ లోయ స్థావరంగా పనిచేసే ప్రముఖ హిజుబుల్ నేత అబ్దుల్ మజీద్‌దార్ పెహల్‌గావ్ మారణకాండపై స్పందిస్తూ ''నిరాయుధ అమాయక ప్రజలపై సాగిన పాశవిక హత్యాకాండ ఇది. టెర్రరిస్టు చర్యలకి ఇది ఖచ్చితమైన ఉదాహరణ'' అని ప్రకటించాడు. పెహల్‌గావ్ మారణకాండ చర్చల ప్రక్రియకి విఘాతం కాబోదని హిజుబుల్ నాయకత్వం, భారత ప్రభుత్వం కూడా ప్రకటించాయి.

'కాశ్మీర్ సమస్య శాంతియుతంగా పరిష్కరించబడాలి'' అని ఆశిస్తూ హిజుబుల్ ప్రతినిధి వర్గం, భారత ప్రభుత్వ ప్రతినిధి వర్గం ఆగస్టు 3వ తేదీన సంయుక్తంగా ప్రకటించాయి. హిజుబుల్ కాల్పుల విరమణ వెనుక ఇతరుల వత్తిడి వుందనే విమర్శకి సమాధానంగా హిజుబుల్ అగ్రనేత సయీద్ సలాలుద్దీన్ ''ఎవరి వత్తిడితోనూ మేం చేయలేదు. శాంతియుత పరిష్కారానికి గల అవకాశాన్ని ఒకసారి పరీక్షించుకోవాలనే ఇందుకు పూనుకున్నాం'' అని ప్రకటించాడు. హిజుబుల్‌పై ఇతర పోరాట సంస్థల అసంతృప్తి గూర్చి వ్యాఖ్యానిస్తూ ''భారత ప్రభుత్వం ఏనాడూ ఇచ్చినమాట నిలబెట్టుకొనే తీరు లేదు గనుక మేం చేసే చర్చలు నిష్ఫలం అని, మా కాల్పుల విరమణ తప్పు అని వారు భావిస్తుండవచ్చు'' అన్నాడు. ఇరుపక్షాల నుంచి ఇలాంటి సానుకూల ప్రకటనలు వచ్చినప్పటికీ ''పాక్ భాగస్వామ్యంతో త్రైపాక్షిక చర్చలు తప్పనిసరి'' అని హిజుబుల్, ''పాకిస్థాన్‌కి పాత్ర కల్పించే ప్రశ్నే లేదు'' అంటూ వాజ్‌పేయి తమ తమ వైఖరుల్ని నిర్ద్వంద్వంగా స్పష్టం చేయడంతో ఆగస్టు 7 నాటికే చర్చల ప్రహసనం ముగిసిపోయింది.

చర్చలు ఈ రకంగా భగ్నం అయిపోడానికి పాక్ దుస్తంత్రమే కారణమని; హిజుబుల్ చర్చల ప్రతిపాదనకి భారత్ ప్రభుత్వం సంసిద్ధం కాదనే తప్పుడు అంచనాతో చర్చలకి పాకిస్థాన్ గూఢచార సంస్థ ఐ.ఎస్.ఐ. హిజుబుల్‌కి పచ్చజెండా వూపిందని; తీరా భారత్ సైతం చర్చలకు సై అనడంతో ఖంగుతిన్న ఐ.ఎస్.ఐ., పాక్ ప్రభుత్వాలు 'పాక్ భాగస్వామ్యం, త్రైపాక్షిక చర్చలు' అంటూ అడ్డుపుల్ల వేసాయని; కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థల మధ్య నెలకొన్న తీవ్ర అనైక్యత, వైషమ్యాలు కూడా చర్చలు ఇలా భగ్నం కావడానికి ఒక కారణమని; అసలు హిజుబుల్ సంస్థలోనే తీవ్ర అనైక్యత కొనసాగుతోందని; హిజుబుల్ బలం అంతా పోరాట ప్రాంతం అయిన కాశ్మీర్ గడ్డమీద పుట్టిన కాశ్మీరీ కేడర్‌తో కూడి వుండటమేనని; ఇతర సంస్థల కేడర్లంతా విదేశీ కిరాయి పోరాట కారులే (Foreign Mercinaries) నని; హిజుబుల్‌కి నిజమైన నాయకుడు కాల్పుల విరమణ ప్రకటించిన, కాశ్మీర్ లోయ స్థావరంగా పనిచేస్తున్న అబ్దుల్ మజీద్‌దారేనని; హిజుబుల్ చీఫ్ (అగ్రనేత)గా చెలామణి అవుతున్న, ఇస్లామాబాద్ స్థావరంగా పనిచేస్తున్న సయీద్

సలాలుద్దీన్ పాక్ ప్రభుత్వం, ఐ.ఎస్.ఐ.లు ఆడించే ఆటబొమ్మ మాత్రమేనని; కాల్పుల విరమణ ఉపసంహరణ పట్ల మజీద్‌దార్ అసంతృప్తి ఆవేదనలతో వుంటున్నాడని; బాధ్యతాయుతమైన కాల్పుల విరమణ ప్రకటనని అబ్దుల్ మజీద్‌దార్ ఇవ్వగా, దాని ఉపసంహరణ ప్రకటనని సలాలుద్దీన్ ఇచ్చాడు కాబట్టి, పాక్ ప్రమేయంతోనే చర్చలు భగ్నం అయ్యాయనడానికి ఇది తిరుగులేని నిదర్శనం అని; హురియత్ నేతలుకూడా హిజుబుల్ తీరుపట్ల తీవ్రమైన అసంతృప్తితో వుండటం ఆసక్తికరమైన పరిణామం అని; త్వరలోనే హిజుబుల్ చీలిపోవచ్చునని; హిజుబుల్-ఇతర మిలిటెంట్ సంస్థల మధ్య కూడా వైషమ్యాలు పెరగనున్నాయని; ముఖ్యంగా మిలిటెంట్ సంస్థలు 'జీహాదీ-ఆజాదీ' శిబిరాలుగా విడిపోవచ్చుని (జీహాద్ అంటే ముస్లిం ధర్మస్థాపన లక్ష్యంగా పనిచేయడం-ఆజాద్ అంటే స్వతంత్ర కాశ్మీర్ లక్ష్యానికి పరిమితమై పనిచేయడం) ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఒకటి కాకపోతే ఒకటి వేర్వేరు సంస్థలతో భారత్ చర్చలు కొనసాగించే అవకాశాలు మిగిలే వున్నాయని-ఇలాంటి రకరకాల అంచనాలు, ఊహాగానాలు, విశ్లేషణలతో కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థలు శిబిరం అంతా గందర గోళమయంగా వుందని వాజ్‌పేయి, అద్వానీ, ఫరూక్ అబ్దుల్లాలతో పాటు ప్రభుత్వానుకూల మేధావులు, పాత్రికేయులు చిత్రించడానికి పూనుకున్నారు. ఇక పత్రికలు, టీ.వీల సంగతి చెప్పనే అక్కర్లేదు. మిలిటెంట్ల శిబిరంలోని అనైక్యత గందరగోళాల గురించి వ్యాఖ్యానాలు, విశ్లేషణలు గుప్పించేస్తూన్నారు. మిలిటెంట్ సంస్థల మధ్య, ఒకే సంస్థలోని నాయకత్వాల మధ్య చీలికలు కోసం చూస్తున్నారు. చీలికలు సృష్టించి విచ్చిన్నపర్చడం కోసం సర్వ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఈ దుష్ట పన్నాగాలని వివిధ మిలిటెంట్ సంస్థల నాయకత్వాలు ఏ మేరకు ఎదిరించి ఓడిస్తాయనేది వేచి చూడాల్సిన విషయం. వీరి తీరంతా గురివింద గింజ సామెతని గుర్తుకు తెచ్చేదిగానే వుంది. ఏమంటే-చర్చల ప్రక్రియలో భారత ప్రభుత్వ వర్గాల నుంచి, కేంద్ర కేబినెట్ ప్రక్కనుంచి వ్యక్తం అవుతూ వచ్చిన గందరగోళం కూడా తక్కువేమీ కాదు.

ఆగస్టు 2 నుంచి ఆగస్టు 9వ తేదీ వరకు అంటే చర్చల ప్రక్రియ ప్రారంభానికి ముందురోజు నుంచి ఆ ప్రహసనం ముగిసిపోయిన రెండురోజుల తరువాత వరకు కేంద్ర హోంమంత్రి ముఖం ఎక్కడా కనబడలేదు, అతడి మాట ఎక్కడా వినబడలేదు. ఈ వారం దినాలపాటు అద్వానీ అజ్ఞాతంలోకి పోయాడా అనిపిస్తుంది. ఫరూక్ అబ్దుల్లా అటానమీ తీర్మానంపట్ల, అలానే పహల్‌గావ్ ఊచకోతలతో పాటు వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న చర్చల ప్రక్రియపట్ల కూడా తమ అసంతృప్తిని ఏమాత్రం దాచుకోకుండా సంఘ్‌పరివార్ సంస్థలు బహిరంగ నిరసన కార్యక్రమాలకి పూనుకుంటే, అలాంటి ఒక కార్యక్రమానికి హాజరు కాదలచిన అద్వానీ ఆఖరి నిముషంలో ఎవరో అందించిన సలహా మేరకు ఆ ప్రయత్నాన్ని విరమించుకున్నాడని అనధికారికంగా వార్తలు పొక్కాయి. పెహల్‌గావ్ ఊచకోత పాకిస్తాన్ ఘాతుకమేననంటూ పాక్‌పై నిప్పులు చెరుగుతూ ఆగస్టు 2వ తేదీన పార్లమెంట్‌లో ప్రకటన చేసిన తరువాత చర్చల ప్రహసనం అర్థాంతరంగా ముగిసిపోవడంతో అద్వానీ తిరిగి చురుగ్గా రంగప్రవేశం చేసాడు. ''ఎలాంటి పరిస్థితినైనా ఎదుర్కోడానికి భారత సైనిక బలగాలు సన్నద్ధం'' అని ఆగస్టు 9న ఉభయసభల్లో ప్రకటించాడు.

ఆ సందర్భంగానే హురియత్ నేతలు సైతం పాకిస్తాన్ అనుచరులేనంటూ వారిపై విరుచుకుపడ్డాడు. ''కాల్పుల విరమణ, ఉపసంహరణ, చర్చల రద్దు గురించి పలికింది సలాలుద్దీన్ అయినా, పలికించింది పాకిస్తానేనని ఇప్పుడందరికీ తేటతెల్లమై పోయింది. పాక్ చేస్తున్న ఈ ప్రచ్చన్న యుద్ధంలో కార్గిల్‌లో రుచిచూసిన అనుభవాన్నే రుచిచూస్తుంది. ఇకీనాడు కాశ్మీర్ ప్రజలే కాదు, ప్రపంచ ప్రజలందరికీ ఎవరు నిజమైన శాంతికాముకులో, ఎవరు వైషమ్యాలు కోరుతున్నారో; వివేకత్వానికి, మానవత్వానికి ఎవరు ప్రతినిధులుగా వుంటున్నారో విచ్చిన్నాలకి, విఘాతాలకి ఎవరు పాల్పడుతున్నారో చక్కగానే అర్థం అవుతుంది'' అంటూ చర్చలపట్ల ఎంతో ఆసక్తిగల వాడిలాగా, చర్చలు భగ్నం అవడంపట్ల ఎంతో ఆవేదన పడిపోతున్న వాడిలాగా గంభీరోపన్యాసం దంచాడు. అద్వానీ అత్యుత్సాహంతో రెచ్చగొట్టుడు ప్రకటనలు గుప్పిస్తుంటే, వాజ్‌పేయి మాత్రం అద్వాని వీరాలాపాల్ని పట్టించుకోకుండా చర్చల పునరుద్ధరణకు గల అవకాశాల గురించి మొత్తం పరిస్థితిని సమీక్షించే పనిలో పడ్డాడు. చర్చలు రాజ్యాంగ పరిధిలో వుంటాయని ముందు ప్రకటించిన వాజ్‌పేయి తరువాత 'ఇన్‌సానియాత్' (మానవతావాదం) ప్రాతిపదిక అంటూ ఎందుకు మాటమార్చాల్సి వచ్చిందని పాత్రికేయులు ప్రశ్నిస్తే కొంత అసహనాన్ని మరికొంత వ్యంగ్యాన్ని జోడిస్తూ అతడు చేసిన వ్యాఖ్య ఏమంటే ''మన రాజ్యాంగంలో వున్నదంతా ఇన్‌సానియాతే కదా'' అని. కనుక గందరగోళం అనైక్యతలనేవి మిలిటెంట్ల శిబిరానికే పరిమితం అని మురిసి పోవాల్సిన పనిలేదు. భారత ప్రభుత్వం పరిస్థితి సైతం అందుకు భిన్నంగా ఏమీలేదు.

అటానమీ తీర్మానంతో ఫరూక్ అబ్దుల్లా రేపిన అలజడిని అర్థం చేసుకోడానికి అలానే హిజుబుల్-భారత ప్రభుత్వాల మధ్య సాగిన చర్చల ప్రక్రియలో ఉభయపక్షాల నుంచి అనుక్షణం వ్యక్తం అవుతూ వచ్చిన హడావిడి, గందరగోళాల్ని అర్థం చేసుకోడానికి-ఈ ఆకస్మిక పరిణామాల నేపథ్యాన్ని పరిశీలించాల్సి వుంటుంది.

సంచలన పరిణామాల నేపథ్యం

ప్రపంచ పోలీస్ దొర, అమెరికా అధ్యక్షుడు బిల్ క్లింటన్ గడచిన మార్చిలో భారత్‌లో పర్యటించిన సందర్భంగానే కాశ్మీర్‌కి సంబంధించిన అనేక పరిణామాలకు తెర లేచిందని చెప్పాలి. క్లింటన్ పర్యటనకి నెలరోజుల ముందే కాశ్మీర్ వ్యవహారాల్లో చురుగ్గా లాబీయింగ్ నిర్వహిస్తుండే 'కాశ్మీర్ స్టడీ గ్రూప్' (కె.ఎస్.జి.) అనే 'స్వచ్ఛంద సంస్థ' కాశ్మీర్ సమస్య పరిష్కారానికి సంబంధించిన ఒక ప్రణాళికను రూపొందించింది. ఈ గ్రూప్ నాయకుడు ఫరూక్ కత్వారీ అనే అమెరికాలో స్థిరపడ్డ ఒక బడా కాశ్మీరీ ఫర్నీచర్ వ్యాపారి. ఈ గ్రూపులో గేరీ అకర్‌మాన్ లాంటి సీనియర్ అమెరికన్ రాజకీయ నాయకులు కూడా వున్నారు. ఈ గ్రూపు అటానమీని పోలిన ఒక పరిష్కారాన్ని సూచించింది. ఫరూక్ అబ్దుల్లా అటానమీ తీర్మానానికి బహుశా ఇది ప్రేరణ కావచ్చు. అయితే ముఖ్యంగా కాశ్మీర్ మతప్రాతిపదికగా మూడు భాగాలుగా విభజించబడాలని ఈ గ్రూప్ రూపొందించిన ప్రణాళిక సూచించింది. కాశ్మీర్ సమస్య పరిష్కారానికి క్లింటన్ నిర్వహించబోయే 'కృషి'కి ముందస్తు కసరత్తు చర్యగా ఈ గ్రూపు రూపొందించిన ప్రణాళికను భావించవచ్చు.

భారత్ పర్యటనకు ముందే క్లింటన్ భారత పాలకవర్గాలకి, వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వానికి సంతోషం కలిగించే తీరులో పాకిస్తాన్ సరిహద్దు టెర్రరిజాన్ని ప్రోత్సహించడం మానుకోవాలని, ప్రత్యేకించి కాశ్మీర్ సమస్యపై టెర్రరిస్టులకి అండదండలందించడం మానుకోవాలని హితోక్తులు హెచ్చరికలు చేస్తూ వచ్చాడు. అమెరికా అధ్యక్షుడి అభిప్రాయాలే ప్రపంచ ప్రజల అభిప్రాయం అన్నట్టుగా 'అంతర్జాతీయ సమాజం' అంతా తమ వెనుకనే వుందని, పాకిస్తాన్ వేరుపడి పోయిందని భారత పాలకవర్గాలు, ప్రభుత్వం, ప్రసార సాధనాలు ఊదరగొట్టు ప్రచారం లంకించుకున్నాయి. తన తిరుగు ప్రయాణంలో పాకిస్తాన్‌లో కూడా కొంతసేపు గడిపి వెళ్ళాడు క్లింటన్. ''కాశ్మీర్ విషయంలో ఇతరుల జోక్యాన్ని సహించం'' అంటూ పైకి ఎన్ని బీరాలు పోయినా, ఈ విషయంలో చేయూతనందివ్వాలని భారత ప్రభుత్వం క్లింటన్‌ని వేడుకుంది అనేది ఒక బహిరంగ రహస్యం! పోతే ''మేం జోక్యం చేసుకోదలచలేదు'' అంటూ క్లింటన్ చేస్తూ వచ్చిన ప్రకటనలు కూడా పచ్చి అబద్ధాలకోరు, దగాకోరు ప్రకటనలే! కాశ్మీర్ విషయంలో అమెరికా జోక్యం గురించి బహిరంగంగా దేబరిస్తున్న పాకిస్తాన్ మెడలు వంచడానికి చేసిన బెదిరింపు ప్రకటనలే తప్ప అవి వేరు కావు. దగాకోరు వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం ప్రపంచ దగాకోరు క్లింటన్‌ల అబద్ధాల ప్రకటనల సంగతెలా వున్నా, కాశ్మీర్ సమస్య పరిష్కారంకి సంబంధించి ఇటు భారత్ అటు పాక్ పాలక నేతలకి ఎవరికి అందించాల్సిన సలహాలు, సూచనలు వారికందించే వెళ్ళాడు క్లింటన్. ''కాశ్మీర్ తూర్పుతైమూర్ కాదు, దీనికి స్వయంనిర్ణయాధికారం అవసరం లేదు'' అంటూ దురహంకార పూరితంగా చేసిన తన ఏకవాక్య ప్రకటన ద్వారానే కాశ్మీర్ సమస్య ఏ పరిమితులకు లోబడి పరిష్కరించబడాలో బలంగా సూచించే వెళ్ళాడు. ఈ సందర్భంగా పాకిస్తాన్ ప్రేరేపిత టెర్రరిజం గురించి క్లింటన్ పాలనా యంత్రాంగం పదే పదే విడుదల చేసిన ప్రకటనలన్నీ కేవలం లాంఛనప్రాయమైన, కుటిలదౌత్య నీతిని ప్రదర్శించేవే తప్ప వేరు కాదు. 'ఉండ్రాళ్ళమీద భక్తే తప్ప విఘ్నేశ్వరుడి మీద కాదు' అన్నట్లు క్లింటన్ ఆశ, ఆసక్తి అంతా భారత బడా మార్కెట్‌ని అల్లుకుని నొల్లుకు పోవడం మీదే! భారత్‌పట్ల మెచ్చుకోలు ప్రకటనలన్నీ ఇందుకోసమే! అయితే ఈ తీరు పాకిస్తాన్‌కి నొప్పి కలిగించదా! అయినా ఫరవాలేదు, అది చిన్నదేశం, చిన్న మార్కెట్! పైగా అది ఏ పరిస్థితుల్లోనూ తనని కాదని పోలేదనే ధీమా! కాగా అవన్నీ పైపై ప్రకటనలే కదా! అమెరికా స్టేట్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో టెర్రరిస్టు వ్యతిరేక కార్యకలాపాల సమన్వయకర్తగా వ్యవహరిస్తున్న 'మైఖేల్ షీహాన్' 'ఔట్‌లుక్' అనే భారతీయ ఆంగ్ల వారపత్రికకి (ఆగస్టు 21, 2000) ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఏమన్నాడంటే ''పాకిస్తాన్ టెర్రరిస్టు దేశం కాదు. మాకు ఆ దేశంతో కొన్ని సమస్యలున్న మాట నిజం. అవి మెరుగుపడాల్సిన అవసరమైతే వుంది. కాని, వారు అమెరికాకు వ్యతిరేకులు మాత్రం కాదు. అనేక సమస్యలపై వారు మాతో సామరస్యంగానే వ్యవహరిస్తున్నారు. కనుక పాకిస్తాన్‌ని టెర్రరిస్టు దేశాల జాబితాలోకి నెట్టడం భావ్యం కాదు''.

క్లింటన్ పర్యటన తర్వాత, అంతవరకూ కాశ్మీర్ కల్లోలానికంతటికీ పాకిస్తానే కారణం కనుక పాకిస్తాన్ పీచమణచడమే కాశ్మీర్ సమస్యకి పరిష్కారం అన్నట్టు కాశ్మీర్‌లో పోరాడుతున్న మిలిటెంట్ సంస్థలన్నింటినీ (భారత ప్రభుత్వ భాషలో ఇవన్నీ టెర్రరిస్టు సంస్థలు) ఉక్కుపాదంతో అణచివేయడం తప్ప కాశ్మీర్ సమస్యకి వేరు పరిష్కారం లేదంటూ ప్రతిరోజూ ప్రకటనల వర్షం కురిపిస్తూ వచ్చిన కేంద్ర హోంమంత్రి అద్వానీ కాశ్మీర్ సమస్యపై 'సంప్రదింపుల పరిష్కారం' (Negotiated Settlement)కి పిలుపునిస్తూ ''హింసను విడనాడి ముందుకొచ్చే పక్షంలో సక్రమం అక్రమం అనే తేడా లేకుండా కాశ్మీర్ పోరాటవాదుల అన్ని డిమాండ్లపైనా ఆయా పోరాట సంస్థలన్నింటితోనూ చర్చలకు భారత ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది'' అని ప్రకటించాడు. తదనుగుణంగానే, దేశంలో ఎక్కడికంటే కూడా కాశ్మీర్‌లో మరీ కొట్టొచ్చినట్టుగా ఒక పెద్ద ప్రహసనంగా మారిపోయిన బూటకపు ఎన్నికల్ని బహిష్కరించి నందుకుగాను జైళ్ళల్లో నిర్బంధించబడిన 'ఆల్‌పార్టీ హురియత్ కాన్ఫరెన్స్' నాయకుల్ని విడతవిడతలుగా విడుదలకు ఆదేశించాడు. ''భారత్‌పై అంతర్జాతీయ వత్తిడి పర్యవసానమే ఇది. చర్చలు జరగవచ్చు, జరగక పోవచ్చు, కాని 'స్వతంత్ర కాశ్మీర్ సాధన' అనే రాజకీయాంశంపై ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను రాజీపడబోము'' అని అద్వానీ చర్చల ప్రతిపాదనపై తొలిగా హురియత్ నేతలు ప్రతిస్పందించారు. ఏమైనప్పటికీ అధికారయుత చర్చలకి ముందస్తు కసరత్తుగా హురియత్ నేతలతో భారత ప్రభుత్వ వర్గాలు కొన్ని రహస్య సమాలోచనలు జరిపాయి. దీంతో కాశ్మీర్ చదరంగం బోర్డుపై పావుల కదలిక ఊపందుకుంది. ఫరూక్ అబ్దుల్లా అటానమీ తీర్మానం, హిజుబుల్ కాల్పుల విరమణ, చర్చలకు సిద్ధం కావడం అనేవి ఈ క్రమంలో జరిగిన పరిణామాలే! తనతో ఎలాంటి సంప్రదింపులు చేయకుండా నేరుగా హురియత్ నేతలతో హోంమంత్రి అద్వానీ మంతనాలకి పూనుకోవడం కాశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రి ఫరూక్ అబ్దుల్లాకి కోపం తెప్పించిందనే చెప్పాలి. మొత్తంపై ఇటు భారత ప్రభుత్వం వైపునుంచి 'శాంతియుత పరిష్కారం'పట్ల ఒక ఆకస్మికమైన ఆతృత వేగిరపాటుదనం వ్యక్తం అవుతున్నాయి. ఇది అన్నింటికి మించిన ఆసక్తికరమైన అంశం. ఏదో ఒక ప్రచ్ఛన్న శక్తి కలిగించే ఒత్తిడి ప్రేరణ లేకుండా ఇంత ఆకస్మికంగా ఈ పరిణామాలు జరగవు. అమెరికాయే ఆ పరోక్ష పాత్రధారి అనడానికి వివరణ అవసరం లేదు.

భార , పాక పాలకవర్గాల వధ్య కాశ్మీం పునర్విభజన దిశగా పరవుల్తో న్న పరిణావూల

చర్చల్లో పాక్ భాగస్వామ్యాన్ని అనుమతించం అని వాజ్‌పేయి ప్రభుత్వం ప్రదర్శిస్తున్న బెట్టు, భేషజం ఉత్త బూటకం. ఏమంటే అసలు జరగాల్సిన చర్చంతా పాక్ ప్రభుత్వంతోనే! ఈ విషయం భారత ప్రభుత్వానికి అర్థం కానిదేమీ కాదు. టెర్రరిస్టులతో చర్చలేమిటి? అంటూ వచ్చిన ప్రభుత్వమే వారు టెర్రరిస్టులు కాదు పోరాటకారులు అని అంగీకరిస్తూ వారితో బేషరతు చర్చలకు కూర్చుంది. హింసను విడనాడితేనే, ఆయుధాలు విసర్జిస్తేనే మిలిటెంట్లతో చర్చలు అని ఒక పక్క పదే పదే ప్రకటిస్తూనే; తాము చేస్తున్న పోరాటాన్ని (అదే భారత ప్రభుత్వ భాషలో హింస) ఆపకుండా ఆయుధాలు విసర్జించకుండానే చర్చలకు వచ్చిన హిజుబుల్ ప్రతినిధి వర్గంతో చర్చలకు కూర్చుంది ప్రభుత్వం. మరింత ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమంటే చర్చలకు హాజరైన హిజుబుల్ ప్రతినిధి వర్గంలో కొందరు తమ ముఖాలకు ముసుగులు ధరించి మరీ రావడం! కనుక పాక్‌తో చర్చించేది లేదన్న

భారత ప్రభుత్వ బూటకపు బెట్టు కూడా బహిర్గతమవుతూ భారత్-పాక్ ప్రభుత్వాలు ముఖాముఖిగా కూర్చోవడం అనివార్యం. ఏమంటే కాశ్మీర్ సమస్య 'పరిష్కారం'కి ముహూర్తం ముంచుకొస్తోంది. ఈ ముహూర్తం దాటరానిది, ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాద అధినేత అమెరికా నేత పెట్టిన ముహూర్తం అది. భారత్, పాక్ దేశాల దోపిడీ పాలక వర్గాలకి ఇరుదేశాల దోపిడీ ప్రభుత్వాలకి సుమారు అంగీకారయోగ్యం అయ్యే పరిష్కార మార్గాన్ని క్లింటన్ ఈపాటికే సూచించి వుంచాడు. ఇరుదేశాల దోపిడీ పాలకవర్గాలు వాటి వాటి ప్రభుత్వాలు కాశ్మీర్‌ని మరోసారి తమ మధ్య వాటాలు వేసుకోవడమే ఆ పరిష్కారం. హిందువులు మెజారిటీగా వుండే 'జమ్మూ' ప్రాంతాన్ని భారత్‌లో కలుపుకుంటూ, ముస్లింలు మెజారిటీగా వుండే 'కాశ్మీర్‌లోయ'ని పాకిస్తాన్‌కి విడిచిపెట్టేస్తూ బౌద్ధులు అధికంగా వుండే 'లడక్' ప్రాంతాన్ని బౌద్ధులకి (వారు కోరకపోయినా కూడా) అప్పజెప్పాలనే పరిష్కారాన్ని సంఘ్ పరివార్ సంస్థలు ఎప్పటినుంచో ప్రచారం చేస్తున్నాయి. అంటే, ఇది బి.జె.పి.కి ఆమోదయోగ్యమైన పరిష్కారమే! అమెరికాలో వుంటూ వ్యవహారం నడుపుతున్న 'కాశ్మీర్ స్టడీ గ్రూప్' సూచించిన పరిష్కారం కూడా సుమారుగా ఇదే. పాక్ పాలకులకి సైతం ఈ తరహా పంపిణీ ఆమోదయోగ్యమే. ఈ పునఃపంపకంలో సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా లబ్ధి పొందడానికి తమ తమ శక్తియుక్తుల్ని కుటిల దౌత్యనీతిని పరస్పర వ్యతిరేకంగా ప్రయోగించుకుంటూ ప్రదర్శించుకుంటున్నాయి భారత్, పాక్ ప్రభుత్వాలు! తమ తమ దేశ ప్రజల కళ్లు పొడుస్తూ మరీ ప్రత్యేకించి కాశ్మీర్ ప్రజల కళ్లుపొడుస్తూ కాశ్మీర్‌ని మరోసారి తమ మధ్య వాటాలేసుకోడానికి ఉరకలెత్తుతున్నాయి. అమెరికా కోరిక, సలహాల మేరకే ఈ పునర్విభజన జరుగుతోంది.

ఆగిన చర్చలు తిరిగి కొనసాగినాకూడా ఒరిగేదేమిటి?

యుద్ధంలో వున్నవారికి ఒక్కో సందర్భంలో శాంతి రాయబారాలు అవసరమే కావచ్చు! మనం చేస్తున్న యుద్ధానికి సంబంధించిన నిర్దిష్ట పరిస్థితి; మన లక్ష్య సాధనకు శాంతి చర్చలు ఏ మేరకు దోహదపడగల అవకాశాలున్నాయనే నిర్దిష్టమైన అంచనాలు ఇత్యాది విషయాలపై శాంతి రాయబారాల మంచిచెడులు ఆధారపడి వుంటాయి. మన పోరాట లక్ష్యాన్ని విచ్ఛిన్నపరచేవిగాను, విద్రోహానికి గురిచేసేవిగాను శాంతి రాయబారాలు వుండరాదు. శాంతి చర్చలు సత్ఫలితాలిస్తాయా? దుష్ఫలితాలిస్తాయా? అనేది కేవలం మన మనోగత వాంఛలమీద ఆధారడేది కాదు, అలానే అది కేవలం మన స్వీయాత్మక శక్తి సామర్థ్యాలమీద ఆధారపడే అంశం మాత్రమే కాదు, హెచ్చుపాళ్ళు అది ఏ నిర్దిష్టమైన భౌతిక వాస్తవిక పరిస్థితుల్లో శాంతి చర్చలు జరుగుతున్నాయనే అంశంపై ఆధారపడి వుంటుంది.

రోగి కోరిన పథ్యం-వైద్యుడు చెప్పిన పథ్యం ఒక్కటే అయిందన్నట్టు భారత్-పాక్ పాలకవర్గాలు తమ మధ్య కాశ్మీర్ పునర్విభజన జరగడమే పరిష్కారం అని భావిస్తుండగా అమెరికా దొర అదే పరిష్కారం అంటున్నాడు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పాక్ ప్రభుత్వాన్ని కాదని అటుపై అమెరికాని కాదని కూడా కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థలు తాము పదే పదే ఉద్ఘాటిస్తున్న 'స్వతంత్ర కాశ్మీర్'ని సాధించగలవా? అసలలాంటి సంకల్పబలం, నైతికశక్తి మిలిటెంటు సంస్థలలో ఎన్నింటికి వున్నాయి? తొలినుంచి ఒక ఖచ్చితమైన సూత్రబద్ధ వైఖరితో, నిర్ద్వంద్వంగా దృఢంగా 'స్వతంత్ర కాశ్మీర్ సాధన' లక్ష్యాన్ని ప్రకటించుకుని భారత్-పాక్‌లను రెంటినీ దూరంగా వుంచే ఒక బహిరంగ విధానాన్ని పాటిస్తున్నది ఒక్క 'జమ్మూకాశ్మీర్ లిబరేషన్ ఫ్రంట్' (జె.కె.యల్.యఫ్.) మాత్రమే! మిగతావన్నీ హెచ్చుపాళ్ళు పాక్ అండదండలతో పాక్‌కి అనుకూలంగా పనిచేస్తున్నవే! ఇలాంటి వాస్తవ పరిస్థితుల మధ్య సాగుతున్న శాంతి చర్చల ద్వారా స్వతంత్ర కాశ్మీర్ లక్ష్యానికి, కాశ్మీర్ ప్రజలకి న్యాయం జరగగల అవకాశాలు లేవు. జరగబోయేది ఎక్కువపాళ్లు విచ్ఛిన్నం విద్రోహాలే! కాశ్మీర్ పోరాట సంస్థలు ఈ నిజాన్ని చూడలేకపోతే అది అత్యంత ఆశ్చర్యకరం అయిన విషయం, నిజాన్ని చూడగలుగుతూ కూడా దాన్ని పట్టించుకోక పోవడం అంటే కాశ్మీర్ ప్రజలకి కాశ్మీర్ చరిత్రకి జరుగుతున్న ఘోరమైన అపచారం అనే చెప్పాలి.

కాశ్మీర్ ప్రజలకు న్యాయం జరగాలంటే.....

స్వతంత్ర కాశ్మీర్ కోసం కాశ్మీర్ ప్రజలు చేస్తున్న వీరోచిత పోరాటం ఈనాటిది కాదు. దేశ విభజన జరిగిన గడచిన ఐదు దశాబ్దాలుగా మరీ ప్రత్యేకించి గడచిన 11 సంవత్సరాల నుంచి అక్కడి ప్రజలు ఒళ్లు గగుర్పొడిచే త్యాగాలతో, రక్తతర్పణతో పోరాడుతున్నారు. కాశ్మీర్ ఎన్నో జలియన్ వాలాబాగ్‌లను చూసింది. అయినా ఆ ప్రజలు ఏనాడూ పోరుదారి విడువలేదు. ఇప్పటివరకు అక్కడ 70 వేలమందికి పైగా పోరులో నేలకొరిగారు. 2వేల మంది పైగా పోరాట యువకిశోరాలు 'అదృశ్యం' అయినవారి జాబితాలో చేరిపోయారు. (పోలీసులు, సైన్యం చేతుల్లో హతులయ్యారు) కాశ్మీర్‌లో జరుగుతున్నది ప్రజా పోరాటం కానేకాదని కేవలం కొంతమంది విదేశీ కిరాయి పోరాటకారులు (Foreign Mercinaries) పాక్ అండదండలతో అక్కడ అల్లర్లు రక్తపాతాలు సృష్టిస్తున్నారని అనునిత్యం భారత ప్రభుత్వం భారత ప్రచార సాధనాలు చేసే నీచమైన ప్రచారం ఎంత తప్పో ఈ వాస్తవాలు వెల్లడి చేస్తాయి. కాశ్మీర్ ప్రజలు, ప్రజాపోరాట సంస్థలు చేస్తున్న పోరాటానికి పాకిస్తాన్ సహాయ సహకారాలందిస్తోంది, కనుక ఇక కాశ్మీర్ పోరాటం అంతా కేవలం పాక్ ప్రేరేపితం అనడం సమస్యని పక్కదారి పట్టించడానికే!

కాశ్మీర్ పోరాటం భారత పాలకవర్గాలకి, భారత ప్రభుత్వానికి, అతి పెద్ద భారత సైన్యానికి కంటిమీద కునుకు లేకుండా చేస్తోంది. అది నిజంగా ప్రజాపోరాటమే కాకపోతే దానికంతటి శక్తి వుండటం అసంభవం! కాశ్మీర్ అగ్నిగుండాన్ని ఏదోమేరకు ఎలాగోలా చల్లార్చుకోడానికి భారత దోపిడీ పాలకవర్గాలు, ప్రభుత్వం తహతహలాడు తున్నాయి. ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదం ప్రపంచ దేశాల ప్రజలందరిపైన రుద్దుతున్న, అందులో భాగంగా భారత ప్రజల నెత్తిన కూడా రుద్దుతున్న ప్రపంచీకరణ సంస్కరణలను 'సామ్రాజ్యవాద దొరల సంతృప్తి మేరకు వేగవంతం చేయాలంటే భారత పాలకవర్గాలు దేశంలోని జాతుల పోరాట జ్వాలలనుంచి ప్రత్యేకించి కాశ్మీర్ పోరాట అగ్నిగుండం నుంచి బయటపడాల్సిన అవసరం వుంది. ఏమంటే- సామ్రాజ్యవాదుల ప్రయోజనాలు, ఆదేశాల మేరకు దేశ

(తరువాయి 41 పేజీలో.....)

కరువుకు, నీటి ఎద్దడికి, తాగునీరు, సాగునీటి సమస్యలకు 'వాటర్‌షెడ్'లు సర్వరోగ నివారిణి కావు!

నీటి సరఫరాను ప్రైవేటీకరించే ప్రపంచబ్యాంకు మహా కుట్రలో భాగంగా దూసుకొస్తున్న 'జలసంరక్షణ' పథకాలను తిప్పికొట్టండి!!

ఏప్రిల్ నెల మాసాంతంలో మే నెల మొదట్లో నీరూ–మీరూ, వాటర్‌షెడ్లూ, జల సంరక్షణ వంటి హైటెక్ పథకాలు ఆంధ్రరాష్ట్రంపై విరుచుకు పడినాయి. ''జల సంరక్షణ'' పేరిట చంద్రబాబు ప్రభుత్వం, 'జాతీయ జల విధానం' పేరిట కేంద్ర ప్రభుత్వం, 'వాటర్ మేనేజ్‌మెంట్'–నీటి నిర్వహణ–పేరిట ప్రపంచబ్యాంకూ ముప్పేటగా సాగించిన ఈ ఆర్భాటపు ప్రచార హోరు ఆగస్టు వరదల తాకిడికి కుప్పగూలి పోయింది. వాస్తవానికి జూన్ చివరిలోపే పాలకవర్గాల జల సంరక్షణ పథకాలు నవ్వులపాలై పోయాయి. అదే సమయంలో దేశంలో, రాష్ట్రంలో నీటి వనరులపై ప్రభుత్వాల నిర్వహణ బాధ్యతను తప్పించి భూముల్ని, నీటి పంపిణీ, నిర్వహణను ప్రైవేటీకరించి యం.యన్.సి.లకూ, కార్పొరేట్ సంస్థలకూ, అప్పగించే ప్రక్రియ మరింత ముందుకు పోయింది.

జల సంరక్షణ నేపథ్యం

దేశ వ్యాప్తంగా 10 కోట్ల మంది పైగా ప్రజలకు తాగునీరు కూడా లభ్యం కానంత తీవ్రమైన నీటి ఎద్దడి ఏప్రిల్ నెల మధ్యలో ఏర్పడింది. దీంట్లో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 23 జిల్లాల్లో దాదాపు 18 జిల్లాలు కరువు పీడిత ప్రాంతాలుగా ప్రకటించబడినాయి. రాష్ట్ర భూభాగంలో 60 శాతం తీవ్రాతితీవ్రమైన నీటి ఎద్దడిని ఎదుర్కొంది. మొత్తం 1104 మండలాల్లో 688 మండలాల్లో మంచినీటికి సైతం జనం కటకటలాడి పోయారు. 18 జిల్లాల ప్రజలు తాగేందుకు గుక్కెడు నీళ్ళ కోసం, సాగునీటి కోసం పొట్ట చేతబట్టుకుని, పెద్ద ఎత్తున పనుల కోసం పరాయి ప్రాంతాలకూ, రాష్ట్రాలకూ వలసలు మొదలెట్టారు. ఈ నేపథ్యంలో నీటి నిల్వ పద్ధతులు, నీటి పొదుపు చర్యలు, త్రాగునీటి సంఘాలు, జల సంరక్షణ సమితి ఏర్పాటు, వాటర్‌షెడ్ అభివృద్ధి కార్యకలాపాల గురించి చంద్రబాబు ఊదర మొదలెట్టాడు. నీటికోసం అలమటిస్తున్న ప్రజలకు తక్షణ పరిష్కారం ఆలోచించకుండా రాబోయే కాలంలో నీటిని ఎలా ఆదా చేసుకోవాలి, వాన నీరు వృధా కాకుండా కుంటలు, గుంటలు ఎలా నింపుకోవాలో బోధించటానికి మన ఆంధ్రా నీరో చక్రవర్తి 'నీరూ–మీరూ' పేరిట జల జన్మభూమిని తలపెట్టాడు. దీంట్లో భాగంగా ఒక్క చుక్క వాననీటిని కూడా వృధా పోనియ్యరాదంటూ 'ఇంకుడు గుంటల' సిద్ధాంతాన్ని ముందుకు తీసుకొచ్చాడు. నీటి సమస్యను గుర్తించి 'సరైన పరిష్కార' దిశలో విస్తృత చర్యలు చేపడుతున్నందువల్ల, వచ్చే ఐదేళ్ళలో కరువును జయిస్తామని ప్రకటించేశాడు. ప్రతి గ్రామంలో నీటి ఆడిటింగ్ (లెక్కింపు) విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం ద్వారా ఒక సమగ్ర జల విధానాన్ని రూపొందిస్తున్నానని దీంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిత్యకరువుల నుంచి గట్టెక్కుతుందని హామీ ఇచ్చేశాడు.

ఇంకుడు గుంటల సిద్ధాంతం

ఈ ''సమగ్ర జల విధానం''లో భాగంగా, భూమినే ఒక 'రిజర్వాయర్'గా మార్చేయగల (?) 'ఇంకుడు గుంతల' సిద్ధాంతాన్ని ముఖ్యమంత్రి ముందుకు తెచ్చాడు. ఒక్క చుక్క వాననీటిని కూడా వృధా పోనీయరాదన్నదే ఈ 'ఇంకుడు గుంటల' సిద్ధాంత సారం. 'గ్లోబల్ పొజిషనింగ్ సిస్టమ్' (భౌగోళిక స్వరూప వ్యవస్థ) మరియు భౌగోళిక సమాచార వ్యవస్థ (GIS) ల సహాయంతో రాష్ట్రంలోని భూభాగాల స్వరూపానికి సంబంధించిన విస్తృతమైన డాటా (సమాచారం) ని సేకరించామని, దీని ఆధారంగా నీటిని భూమిలోకి ఇంకింపజేయడానికి ఎక్కడ ఎలాంటి కట్టడం అవసరమౌతుందో కంప్యూటర్ల సాయంతో విశ్లేషించి ఖచ్చితమైన ఫలితాలను సాధించబోతున్నామని చంద్రబాబు ప్రకటించాడు. ఈ సందర్భంగా పత్రికలకు ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో నీరు లేనిదే మానవ మనుగడే లేదంటూ 'ఫిలాసఫీ'ని జోడిస్తూ నీటి సంరక్షణకు ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్నట్లు చెప్పాడు. బ్యాంకులో సొమ్మును ఎలా ఆచితూచి ఖర్చు పెడతామో అంతకంటే ఎక్కువ జాగరూకతతో నీటిని వాడుకోవాలని సుద్ది చెప్పాడు. (గ్రామీణ పేదరైతులకు, వ్యవసాయ కార్మికులకు ఆమాత్రపు ''బ్యాంక్ బ్యాలెన్స్'' వుండివుంటే రాష్ట్రంలో దాదాపు 400 మందికి పైగా రైతులు ఆత్మహత్యల పాలయ్యేవారు కాదు). అలాగే నీటి యాజమాన్య చట్టం సమగ్రంగా లేనందున ఎవరిష్టం వచ్చిన రీతిలో వారు నీటిని వాడుతూ, రీఛార్జింగ్ గురించి పట్టించుకోలేదని చెబుతూ ఇందుకు పరిష్కారంగా ప్రతి ఇంట్లోనూ నీటిని నిల్వ చేసే నిర్మాణాల్ని చేపట్టేలా చూస్తానని కరువుకు ఇంతకు మించిన పరిష్కారం లేనేలేదని తేల్చి చెప్పేశాడు. ఈ క్రమంలో ఈ వేసవికాలంలో వాననీటి నిల్వ, నిర్బంధంగా ఇంకుడు గుంటల నిర్మాణం, జల సంరక్షణ సమితి, వాటర్‌షెడ్లు, నీటి ఆడిటింగ్ వంటి ప్రచార కార్యక్రమాలతో రాష్ట్రం హోరెత్తి పోయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం, ప్రపంచబ్యాంకు, దాని దేశీయ ఏజెంట్లూ ఈ ప్రచారానికి ఆర్భాటంగా వంత పలకడంతో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో నిజంగానే ఏదో జరగబోతోందన్నంతగా భ్రమలు వ్యాపించాయి. ఆగస్ట్ వరదలతోగానీ అవి సద్దుమణగలేదు.

పర్యావరణాన్ని గత రెండు శతాబ్దాల కాలంగా విధ్వంసం చేస్తూ వచ్చిన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థా, దాని పాలకవర్గాలూ, దళారీలే నేడు పర్యావరణ పరిరక్షణ పథకాలను ప్రపంచవ్యాప్తంగా అమలు చేస్తున్నారు. అవధులు మీరిన లాభాపేక్షతో జలవనరులను, అటవీ సంపదలను హరించి వేసినవారే ఈరోజు పర్యావరణ సంరక్షకులుగా ఫోజుగొడుతూ వివిధ పథకాలను తీసుకొస్తున్నారు. 80 దేశాలలో దాదాపు 250 కోట్ల మందికి పైగా ప్రజలకు సాగునీటి, తాగునీటి కొరతలను సృష్టించిన ప్రపంచ దోపిడీ వ్యవస్థ ప్రతినిధులే ఈరోజు నీటి సంరక్షణ గురించి ప్రజలకు నీతిబోధ చేస్తూ వస్తున్నారు. పర్యావరణ విధ్వంసకురాలిగా ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ విశ్వసనీయతకే ప్రమాదం ముంచుకొచ్చింది కాబట్టి గత 40 సం॥లుగా అది పర్యావరణ విధ్వంస నివారణ పేరుతో పలు పథకాలను ముందుకు తీసుకొచ్చింది. ఈ ఇంకుడు గుంటలూ, చెక్‌డ్యామ్‌లూ, ఊట చెరువులూ, కాంటూర్ కందకాలు (కొండవాలు ప్రాంతాల నుంచి వచ్చే వాననీటిని నిలిపి వుంచేందుకు కందకాలు తవ్వటం) వాటర్‌షెడ్‌లూ వంటి సమస్త ప్రచారాలూ దీంట్లో భాగమే. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి ప్రపంచబ్యాంకు విజన్ 2020లో ఏ పథకాల గురించి ప్రస్తావించిందో వాటిని తు.చ. తప్పకుండా చంద్రబాబు ప్రభుత్వం పాటిస్తోంది తప్ప ఇవి చంద్రబాబు సొంత బుర్రకు తట్టగా బయటకు వచ్చి పడినవి కానేకావు. రోగమొకటైతే మందొకటి చందాన పెట్టుబడిదారీ విధానం తీసుకొస్తున్న అశాస్త్రీయ విధానాలు అవి అమలవుతున్న ప్రతిచోటా బెడిసికొడుతూనే వున్నాయి. చంద్రబాబు ఇంకుడు గుంతల సిద్ధాంతాన్ని వాటర్‌షెడ్లను కూడా ఈ నేపథ్యంలోంచే చూడాలి.

ఇంకుడు గుంటలు-మూర్తీభవించిన అశాస్త్రీయతా!

ప్రపంచబ్యాంకు మార్గదర్శకత్వంలో, విజన్ 2020 లక్ష్యాలు సాధించే దిశలో, విద్యుత్ సంస్కరణల నేపథ్యంలో రాష్ట్రంలో 'జల సంరక్షణ' పద్ధతులను భారీ ప్రచారంతో మొదలెట్టారు. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి 'ఇంకుడు గుంటల సిద్ధాంతాన్ని' ముందుకు తీసుకువచ్చి ఇంతవరకూ నీటికున్న నిర్వచనాన్నే మార్చివేసి కొత్త పల్లవి మొదలు పెట్టాడు. ప్రతి ఇంటిలోనూ ఇంకుడు గుంటలను తప్పనిసరిగా ఎవరికివారు తవ్వుకోవాలని ముఖ్యమంత్రి పదే పదే వాగుతూ ''నీటి కరువుకు ఇదే పరిష్కారం'' అని ప్రకటించేశాడు. కానీ మరోవైపున మన పాలకవర్గాలు ప్రకృతి గురించిన ప్రాథమిక సత్యాలు కూడా తెలీనంత పరమ అజ్ఞానంతో వుంటున్నాయని, 'జల సంరక్షణ' గురించి ప్రపంచబ్యాంకు ఏం చెబితే దాన్నల్లా ఆదేశంగా పాటిస్తూ రైతాంగాన్ని శాశ్వతంగా సాగునీటికి దూరం చేసి నీటి వనరులను మొత్తంగా ప్రైవేటీకరించే బాటలో పోతున్నాయని పై 'ఇంకుడు గుంటల' సిద్ధాంతం నిరూపించింది. జలావరణం గురించి, జల వనరుల గురించి ఇంతవరకూ వున్న సమాజ అవగాహననే తలక్రిందులు చేస్తున్న పాలకవర్గాల 'ఇంకుడు గుంటల' సిద్ధాంతాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తేగానీ దాని ప్రభావ ఫలితాలు ఏమిటో బోధపడవు. అందుకే ప్రకృతి సూత్రాలను, నీటి నిర్వచనాన్ని, నీటి ప్రైవేటీకరణ మూలాన్ని తడుముతూ దీన్ని పరిశీలిద్దాం.

జలావరణం అంటే వర్షపునీరు ఎత్తు ప్రాంతాల్లోంచి పల్లానికి పారుతూ వాగులు, వంకలు, నదులుగా మారి సముద్రంలో కలిసి అక్కడి నుంచి ఆవిరై తిరిగి వర్షంగా మారే సుదీర్ఘమైన ప్రకృతి క్రమం. దీన్నే ఇంగ్లీషులో 'వాటర్ సైకిల్' లేదా 'హైడ్రోలాజికల్ సైకిల్' అని అంటున్నారు. సముద్రాలు, వాతావరణం, జీవావరణం (biosphere) నేలలు, రాతిపొరలు, భౌగోళికావరణం (Geosphere) మధ్య నీరు నిరంతరం పంపిణీ అవుతూండే క్రమమే జలావరణం. సముద్రాల లోంచి భూమ్మీద నుండి వాతావరణంలోకి నీరు ఆవిరివడంతో జలావరణం మొదలవుతుంది. ఈ వాతావరణంలోని నీరు (ఆవిరి) వాన, వడగండ్లు, మంచురూపంలో తిరిగి భూమ్మీదకు చేరుతుంది. కురిసిన వర్షం భూమ్మీదికి చేరినపుడు అది నేల సహజ లక్షణం బట్టి నేల లోపలికి ఇంకి 'వాటర్ టేబుల్'గా తయారై భూగర్భజలంగా మారుతుంది లేక కొండల మీంచి పారుతూ పోతుంది. ఇలా నీరు పారటానికి వీలైన ప్రాంతమే నీటి పరివాహక ప్రాంతం. ఈ నీటి పరీవాహక ప్రాంతం ఎంత విస్తృతంగా, విశాలంగా వుంటే అంత సమతుల్యతతో నీరు పారుతూ నేలలోకి ఇంకడం, ఆవిరవటం అనే ప్రక్రియలకు గురవుతుంది. నీటిని ఇంకించలేని దశకు నేల చేరుకున్నపుడు అలా ఇంకిపోలేని అదనపు నీరు పల్లానికి ప్రవహించి సమీపంలోని ఏదో ఒక ప్రవాహంలోకి చేరుతుంది. ఇలా వర్షపునీరు కొంత నేలలోకి ఇంకి, కొంత మట్టిలో నిలిచి, కొంత భూమ్మీదే ఆవిరై, కొండ ప్రవాహాలు, నదుల రూపంలో పారి సముద్రంలో కలిసి ఆవిరై తిరిగి వర్షపు నీరుగా మారే ఈ మొత్తం క్రమంలోనే నీరు మొక్కలకూ, మనుషులకూ ప్రాణాధారమై నిలుస్తున్నది. ఇది ప్రకృతి సహజమైన జలావరణం.

వర్షపునీరు ఇంకిపోవటం అనేది నేలకున్న సహజ లక్షణం మీదే ఆధారపడుతుంది. మామూలుగా వాననీరు ఇసుక నేలల్లో 40 శాతం, ఎర్రరేగడి నేలల్లో 10 శాతం, నల్లరేగడి నేలల్లో 3 నుంచి 5 శాతం మాత్రమే ఇంకుతుంది. భూమి లోపల బొంతరాయిగానీ లేక బండరాయి వంటి రాళ్ళున్నపుడు వాటిలోకి నీరు దిగాలంటే సుమారు 10 అడుగుల లోతు 'నీటి పరిమాణపు శక్తి' లేనిదే గట్టిరాయి లోని పగుళ్ళలో నీరు దిగదు. సాధారణ వర్షపాతపు నీరు భూమి లోపలకు దిగాలంటే భూమ్యాకర్షణ శక్తి చాలదు. ఇలా నీరు భూమిలోకి ఇంకాలంటే నీటి వత్తిడి శక్తి అదనంగా కావాల్సి వుంటుంది. చంద్రబాబు చెబ్తున్న ఇంకుడు గుంటలలో ఒకవేళ నీరు నిల్చినా, ఆనీటికి వత్తిడి శక్తి వుండటం శూన్యమే. అందుకే భూమి నీటితో రీఛార్జ్ కావాలంటే ఎల్లప్పుడూ నీరు పారుతుండే ప్రాంతాలలో, చెరువులలో నీరు నిల్వచేసినపుడు ఆ నీటి పరిమాణపు ఒత్తిడితో నీరు ఇంకి పరిసర ప్రాంతాల్లో భూజల మట్టాలు పెరిగే ఆస్కారముంది. అంతేకాని వర్షపునీరు దానికదేగా భూమిలో నిల్వవుండేలా ఎక్కువగా కిందకు దిగదు. భూమి వుపరితలాన్ని మాత్రమే తడిపే నీరు మరల ఆవిరైపోతుందే కాని అది భూజల మట్టాలను పెంచలేదు. ఇందుకుగాను నీటి ప్రాజెక్టులు, చెరువులు, బావులు వంటి నీటి నిల్వ విధానాలే సరైనవి. తరతరాల నుండి మన పూర్వీకులు ఇలాగే చెరువులు కాల్వల వంటి సాంప్రదాయక పద్ధతులలోనే నీటిని నిల్వచేసి తమ అవసరాలు తీర్చుకుంటూ వచ్చారు. అంతేకాని చుక్క నీరు కూడా ఆవిరి కాకుండా, సముద్రంలోకి పోనీకుండా నేరుగా భూగర్భ జలాశయంలోకి పంపించాలనే రకం అసంబద్ధ ఆలోచనల జోలికి వారు పోలేదు.

ఈ విధంగాకాక, ప్రకృతి సహజమైన జలావరణాన్ని ఎక్కడో ఒకచోట ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా తెంపేస్తే దాని పరిణామాలు భయానకంగానే వుంటాయి. ఉదా॥కు ప్రపంచంలోని మనుషులంతా ఒకే నిర్ణయంతో ప్రతి వర్షపునీటి చుక్కనూ నేలలోకి తొక్కేసి ఆవిరి కాకుండా, సముద్రాల్లో కలవకుండా చేసేస్తే సముద్రాలేమవుతాయో, గాలిలో తేమ తగ్గిపోయి రుతుపవనాలేమవుతాయో, మానవ మనుగడపై దాని ప్రభావం ఎలా వుంటుందో ఎవరికి వారు ఊహించుకోవాల్సిందే.

అందుకే ప్రకృతికి అనుగుణమైన నీటి నిల్వ పద్ధతులను అమలు చేయకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేలంవెర్రిగా ప్రచారం చేసిన ఇంకుడు గుంటల వల్ల ఎలాంటి ఫలితమూ వుండదు. ఇళ్ళలోనూ పబ్లిక్ స్థలాల్లోనూ ఇంకుడు గుంటలు తవ్వి వాటి అడుగు భాగంలో ఇసుకను వేయటం వల్ల వర్షపు నీటిలో కొంత భాగం ఆ ఇసుకలోంచి కిందకు దిగినా ఆ కింది భాగంలో వున్న భూమి తీరు బట్టే నీరు లోనికి ఇంకుతుంది. భూఉపరితలంలో వుండే మట్టి స్వభావాన్ని బట్టే ఇది వుంటుంది. ఇంకుడుగుంట కింది భాగంలో నల్లరేగడి మట్టి వున్నా, లేక రాతి పొరలున్నా వర్షంనీరు భూమిలోకి ఇంకడం కాక పైకి వచ్చేస్తుంది. ఇలాంటి ప్రాంతాల్లో ఇంకుడు గుంటలు ఏర్పాటు చేస్తే వాటిలోని నీరు మురుగు నీరుగా మారి అవి దోమల తయారీ ఫ్యాక్టరీలుగా మారిపోతాయి. రాతినేలలున్న హైద్రాబాదు, బొంతరాయి నేలలున్న నెల్లూరు వంటి పట్టణ ప్రాంతాల్లో నీరు కిందికి దిగదని, శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. వర్షపునీరు ఎక్కడపడితే అక్కడే ఇంకి భూగర్భ రిజర్వాయర్‌గా ఏర్పడదని అలా నీరు ఇంకే ప్రత్యేక ప్రాంతాల్ని గుర్తించేందుకు సర్వే చేయాలని కూడా వారు చెప్పారు. దీన్నే ''బేసిస్ ఏరియా అప్రోచ్'' అంటున్నారు. ఇలాంటి సర్వేలు, పరిశోధనలూ లేకుండానే వాటర్‌షెడ్‌లు, వర్షపు నీటి నిల్వ గుంటలూ (ప్లాంట్స్) ఎక్కడ పడితే అక్కడ నిర్మిస్తూ దీనివల్ల భూగర్భ జలాలు కోకొల్లలుగా పెరిగిపోతాయనే అడ్డగోలు ప్రచారానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లంకించుకుంది.

రాష్ట్రంలో జాతరలాగా కోట్ల రూ॥ల వ్యయంతో చేపడుతున్న జల సంరక్షణ పథకాలేవీ వాటికి పెడుతున్న ఖర్చులో పదిశాతం కూడా ఫలితాలివ్వవని, ఇవి కేవలం రాజకీయ లబ్ధి కోసం ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించడానికేనని రాష్ట్ర ఇరిగేషన్ రిటైర్డ్ ఛీఫ్ ఇంజనీర్, ప్రభుత్వ నీటిపారుదల సలహాదారుడు రామిరెడ్డి సైతం ప్రపంచబ్యాంకు ప్రాయోజిత ఇంకుడుగుంటల పద్ధతుల్ని తీవ్రంగా విమర్శించాడు. ఇక

చంద్రబాబు ప్రత్యేకంగా కోరి మరీ 'జల సంరక్షణ సమితి'లో చేర్చుకున్న అన్నాహజారే సైతం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల జల సంరక్షణ కార్యక్రమంపై అపనమ్మకం ప్రకటించాడు. ''వాటర్‌షెడ్స్ నిర్వహణలో అటు ప్రభుత్వ ఏజెన్సీలనూ, ఇటు ప్రజలనూ ఏకోన్ముఖం చేసి సంయుక్త నిర్వహణకు వీలు కల్పిస్తూ ఇంతవరకూ (మే చివరి నాటికి) ఒక్క చర్య సైతం తీసుకోలేదని, గత 30 సం॥లుగా దేశమంతటా కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కొనసాగిస్తున్న వాటర్‌షెడ్ పథకాలు సాధించింది శూన్యమేనని'' అన్నాహజారే విమర్శించగా, మరోవైపు వాటర్‌షెడ్ కమిటీలు అనేవి పాలకపక్షాలు ''తమ కోసం తాముగా ఏర్పాటు చేసుకున్నవే''గానీ ప్రజలకు అవి ఏమాత్రం ఉపయోగించవని ప్రసిద్ధ పర్యావరణ శాస్త్రవేత్త అనిల్ అగర్వాల్ ప్రకటించాడు. ఇక ''వాటర్‌షెడ్ కార్యక్రమాల పేరిట ప్రైవేట్ వ్యక్తులకు స్థానిక చెరువులలో చేపలుపెట్టే హక్కుల్ని కాంట్రాక్టుకి ఇస్తున్నారా''ని రాజస్తాన్‌లో ఆల్వార్ జిల్లాలో నీటి మట్టాన్ని పెంచడంలో కృషి చేసిన రాజేంద్రసింగ్ ప్రకటించాడు. ఈ ముగ్గురూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ''జల సంరక్షణ సమితి'' సభ్యులే. ఈ విమర్శల్లో వేటికీ ప్రభుత్వం స్పందించలేదు.

'వాటర్‌షెడ్'ల చరిత్ర

వర్షపునీరు వృధాగా వాగుల్లో కొట్టుకు పోకుండా వాటిని కొంతవరకైనా ఆపేందుకు చేసే సాంకేతిక ప్రక్రియనే వాటర్‌షెడ్ అంటున్నారు. దీనర్థం 'పరీవాహక ప్రాంత అభివృద్ధి'. సాధారణ అర్థంలో దీన్ని నీటికట్టలని కూడా అనవచ్చు. సాంకేతికంగా వాటర్‌షెడ్‌కి ఒక నిర్వచనం వుంది. ఎత్తు ప్రదేశంలో (సాధారణంగా అడవులు, కొండలపై) పడిన వర్షపునీరు ఏ పల్లపు ప్రాంతం ద్వారా ప్రవహించి ఒక కాలువలోకి, చెరువులోకి, నదిలోకి చేరుకుంటుందో ఆ ప్రాంతమంతటిని కలిపి ఇంగ్లీష్‌లో వాటర్‌షెడ్ అంటారు. ఎత్తునుండి పల్లానికి అనే సూత్రం ఆధారంగానే వాటర్‌షెడ్ పనిచేస్తుంది. నీరు ఎత్తు ప్రాంతాల నుండి పల్లపు ప్రాంతాలకు ప్రవహించే ప్రదేశాలలో నీటి ప్రవాహంవల్ల చిన్న చిన్న కాల్వలు వాటికవే ఏర్పడతాయి. ఈ చిన్న చిన్న కాల్వలు, పెద్ద కాల్వలు, నీటి కుంటలు, చెరువులు, వాగులు, నదులుగా రూపాంతరం చెంది అంతిమంగా వర్షపునీరు సముద్రంలోకి చేరుతుంది. వర్షపునీరు ప్రవహించే క్రమంలోని నదీ మైదాన ప్రాంతాలలోనే మానవ నాగరికత వికసించిందని చరిత్ర చెబుతోంది.

నీరు ప్రకృతి అందించిన అమూల్య వనరు. అది సమాజం అంతటికీ చెందినది. దాన్ని సమిష్టిగా వినియోగించుకోవాలన్న వివేకం వేల సం॥లుగా మానవుల ఆలోచనలో, ఆచరణలో కొనసాగుతూ వచ్చింది. ఈ వివేకంతోనే మన పూర్వీకులు శతాబ్దాల క్రితమే నీటి పారుదల వ్యవస్థను నిర్మించి ఉపయోగించుకున్నారు. చరిత్ర తెలిపే మేరకు హరప్పా నాగరికతా కాలంలోనే చెరువులు త్రవ్వడం, పూడికలు తీయటం, భూగర్భంలో నీరు నిల్వ చేయటం వంటి ప్రక్రియలతో జల సేద్యం చేసేవారు. ఇప్పుడు మన పాలకులూ, అధికారులూ ఆర్భాటంగా ముందుకు తెస్తున్న వాటర్‌షెడ్లు (నీటికట్టలు) కొండ ప్రాంతాలలో కాంటూర్ (Contour) కందకాలూ, ఊట చెరువులూ వంటి 'నూతన' విధానాలన్నీ వందల సం॥ గా సాంప్రదాయక రీతిలో అమలులో వుంటూ వచ్చాయి.

వ్యవసాయ అవసరాలకుగాను మన పూర్వీకులు వాన నీటిని సమీకరించి సంరక్షించేందుకు తగిన కాలువల వ్యవస్థను ఏర్పర్చారు. అట్లే నాటి నగరవాసుల నీటి అవసరాలకు సరస్సులను తవ్వించారు. మన రాష్ట్రంలో తెలంగాణాలో కాకతీయుల కాలంలోనే నీటి పారుదల వ్యవస్థ రూపుదిద్దుకుంది. తర్వాతి పాలకులైన గోల్కొండ నవాబులూ, కుతుబ్‌షాహి, అసఫ్ జాహి వంశ రాజులు ఈ సాగునీటి వ్యవస్థను కొనసాగించారు. తెలంగాణాలో నాడు నిర్మించిన గొలుసు తటాకాలు వర్షపు నీటిని గరిష్టంగా సద్వినియోగం చేయడానికి ఉపయోగపడినాయి. 13, 14 శతాబ్దాలలో విజయనగర రాజులు రాయలసీమలో చెరువులు తవ్వించారు. (అయితే భూస్వామ్య సమాజంలోని చెరువులు, కాలువలపై దళితులకు ఏ హక్కూ లేకుండా పోయిందన్నది వాస్తవం. ఈ వివక్షత వున్నప్పటికీ చెరువులు, కాలువలు ఆనాటి వర్గ సమాజపు వ్యవసాయ అవసరాలను సమర్థవంతంగా నిర్వహించాయి.) జల వినియోగంలో ఈ సాంప్రదాయక పద్ధతులు ప్రకృతితో మానవ సమాజాన్ని స్నేహ బంధంతో వుంచి పర్యావరణ సమతౌల్యానికి పట్టం కట్టాయి. శతాబ్దాలపాటు కొనసాగిన ఈ సాంప్రదాయక నీటి వ్యవస్థలు గత రెండువందల సం॥ల పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి క్రమంలో విధ్వంసమై పోయాయి. ఈ సాంప్రదాయిక జలవనరులను విధ్వంసం చేసే క్రమం ఏనాడైతే మొదలైందో అప్పట్నుంచే కరువులూ, నీటి ఎద్దడి మొదలైనాయి. మనదేశంలో బ్రిటీష్ పాలన స్థిరపడిన తర్వాత ఆంగ్లేయులు చేసిన మొట్టమొదటి పని కాలువల, చెరువుల వ్యవస్థను నిర్లక్ష్యం చేయటమే. విడివిడిగా వున్న వేలాది కాలువల, చెరువుల నిర్వహణ కంటే లక్షల ఎకరాలకు, సాగునీటి సౌకర్యాన్ని కల్పించే భారీ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ద్వారా పిండుకోగల అపార లాభాలే పెట్టుబడిదారులను ఆకర్షిస్తాయి. దేశంలో ప్రజల ప్రయోజనాలకు ఇక్కడే గండిపడింది.

1848లో గోదావరి నదిపై ధవళేశ్వరం వద్ద, 1852లో కృష్ణానదిపై విజయవాడ వద్ద ఆనకట్టలు, 1863లో కర్నూలు కడప (కె.సి. కెనాల్) కాలువ నిర్మించిన బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం వాటి లాభ నష్టాలను బేరీజు వేసుకుని సాగునీటి పథకాలకు సంబంధించి ఇకముందు పెట్టుబడిపై తగిన వడ్డీ (లాభం) వచ్చే పథకాలనే చేపట్టాలని తీర్మానించుకుంది. ఇదే ఆనాటినుంచి ఈనాటిదాకా దేశంలో సాగునీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి, నిర్వహణకు నమూనాగా కొనసాగుతోంది. ఈ నమూనా ప్రకారమే లాభకరంగా వుండే సాగునీటి పథకాలు కోస్తా ప్రాంతానికే పరిమితం చేసి వెనుకబడిన తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాల్లో ప్రాజెక్టులను, నిర్మాణాలను నిర్లక్ష్యం చేశారు. తరాలుగా కొనసాగిన కాలువలు, చెరువుల వ్యవస్థను ఉద్దేశపూర్వకంగా నిర్లక్ష్యం చేయటం, మరోవైపు లాభసాటి కాదన్న నెపంతో నీటిపారుదల పథకాలను వమ్ము చేయటం కారణంగా తెలంగాణా, రాయలసీమల్లో వ్యవసాయం గిడసబారి పోయింది. బ్రిటీష్ పాలనలోనే కాదు, అధికారమార్పిడి తర్వాత నల్లదొరల పాలనలో సైతం ఈ విధానం ఎంత వినాశకర స్థాయిలో సాగిందంటే, 1956-57 నాటికి తెలంగాణాలో చెరువుల క్రింద 11 లక్షల ఎకరాలకు పైగా సాగవుతుంటే అది 1995-96 నాటికి 5 లక్షల 60 ఎకరాలకు తగ్గిపోయింది. ఇక రాయలసీమ పరిస్థితి చెప్పనవసరమే లేదు. ప్రపంచంలో చాలా దేశాలకే లేనన్ని అపారమైన సహజ వనరులున్నా వాటిని వినియోగించుకునే నీటిపారుదల వ్యవస్థలు లేకపోవటం.... దీనికితోడు గత 30 సం॥ల కాలంలో హరిత విప్లవం పేరిట నీళ్ళను చెడతాగేసే అధిక దిగుబడి హైబ్రిడ్ పంటల సాగువైపుకు రైతాంగాన్ని మళ్ళించటంతో మునుపెన్నడూ లేని రీతిలో భూగర్భ జలాలను తోడివేయాల్సి వచ్చింది.

ఈ హరిత విప్లవం మొదలైన గత 30 సం॥లుగా మన రాష్ట్రంలోనే కాదు దేశం మొత్తంగా పర్యావరణ పరిస్థితులను తల్లక్రిందులు చేశాయి. ఉదా॥ ఒక్క రాజస్థాన్‌లోనే గత 50 సం॥లలో 40 సార్లు కరువులు దాడి చేశాయి. సాగునీటి మాటేమోకానీ మంచినీటి కోసం పశుగణాలే కాక కోట్లాది మంది ప్రజలు కూడా విలవిలలాడిపోయే రీతిలో ఉపరితల జలాలు ఎండలకు ఆవిరైపోయి, భూగర్భ జలాలు ఇంకిపోయాయి. అడవులను వాణిజ్య ప్రయోజనాలకు విచ్చలవిడిగా నిర్మూలించేయటం,

బ్రిటీష్ పాలనలోనే మొదలై 1950ల తర్వాత తారాస్థాయికి చేరింది. ఈ విధంగా పెట్టుబడిదారీ విధానంలోని అలివిమాలిన లాభాపేక్ష ప్రపంచమంతటా భూవుపరితల, భూగర్భ జలాలను అడుగంటింప జేయటంతో సర్వత్రా విమర్శలు పెల్లుబికాయి. ఈ విమర్శల వత్తిడితో ప్రకృతి విధ్వంసకులుగా సమాజం తమపైకి ఎక్కుపెట్టిన నేరారోపణల తీవ్రతను తగ్గించే లక్ష్యంతో సామ్రాజ్యవాదం జలవనరుల పరిరక్షణ పేరిట పథకాలకు సిద్ధమైంది. ఈ పథకాలలో వాటర్‌షెడ్‌ల అభివృద్ధి కూడా ఒకటి. గత మూడు, నాలుగు దశాబ్దాల నుండి అనేక దేశాలలో ఇది అమలవుతోంది.

మన దేశంలో కూడా ప్రపంచబ్యాంక్ వత్తిడితో కేంద్ర ప్రభుత్వం 1971 నుంచే వాటర్‌షెడ్ పథకాలను ప్రారంభించింది. ప్రధానంగా, వర్షాధారం తప్ప మరే ఆధారం లేని మెట్ట ప్రాంతాలలో రైతులు సమిష్టిగా చేపట్టాల్సిన కార్యక్రమంగా దీన్ని మలిచారు. ఒక గ్రామం లేదా కొన్ని గ్రామాల పరిధిలోని కొండలు, వాగులు వున్న ఏటవాలు భూముల్లో వర్షపు నీటిని నిల్వచేసుకోవటం ద్వారా భూగర్భ జలాలను పెంచడం దీని లక్ష్యం. వర్షపునీటి వురవడిని అలాగే వదిలేస్తే నీటితోపాటు భూమి కోతకు గురై సారవంతపు మట్టి కొట్టుకు పోతుందని, దీనివల్ల మెట్టభూములు కొన్నేళ్ళకు నిస్సారమవడమేగాక ఏడాదికేడాది భూగర్భ జలాల మట్టం పడిపోయి ఇసుక మేటవేసి ఆ ప్రాంతం ఎడారి అయిపోతుందని చెబుతూ దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం 1975 నాటికి 50 శాతం నిధుల భాగస్వామ్యంతో దేశవ్యాప్తంగా వాటర్‌షెడ్‌ల అభివృద్ధిని చేపట్టింది. 1991లో సమీకృత బీడు భూముల అభివృద్ధి పథకాన్ని నూరుశాతం ఆర్థిక సహాయంతో కేంద్రమే చేపట్టింది. ఈ పథకం అమలులో లోపాల పరిశీలనకి 1995లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించిన హనుమంతరావు కమిటీ ప్రజల భాగస్వామ్యం, స్వచ్ఛంద సంస్థల సహకారంతోనే ఈ పథకం విజయవంతం అవుతుందని సూచించింది. ఈ కొత్త సూచనలతోనే 1995 నుంచి దేశమంతటా వాటర్‌షెడ్ పథకాలు అమలు చేస్తున్నారు.

మన రాష్ట్రంలో కూడా ప్రారంభంలో కొన్ని జిల్లాలకే పరిమితమైన వాటర్‌షెడ్‌ల అభివృద్ధి ఇపుడు హైద్రాబాద్ మినహా అన్ని జిల్లాలలో అమలవుతోంది. 'విజన్ 2020' నిర్దేశకత్వంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 1997 నుంచి 2007 సం॥రం వరకూ సమీకృత పరీవాహక అభివృద్ధికి ప్రత్యేక పథకం చేపట్టింది. దాదాపు కోటి హెక్టార్ల భూమిని వాటర్‌షెడ్‌ల క్రింద అభివృద్ధి చేయాలని, ఇందుకు సుమారు పదేళ్ళలో 5,000 కోట్ల రూ॥లు ఖర్చవుతాయని అంచనా. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిందల్లా ఏమిటంటే కరువు పీడిత ప్రాంతాల అభివృద్ధి పథకాన్నేగాక కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు చెందిన ఏడు పథకాలను దీనికి అనుసంధానం చేయటమే. అవి. 1. ఉపాధి హామీ పథకం (EAS), 2. జవహర్ గావ్ సంవృద్ధి యోజన్ (JGSY), 3. దుర్భిక్ష పీడిత ప్రాంతాభివృద్ధి పథకం (DPAP), 4. ఎడారి నివారణా పథకం (DDP), 5. సమీకృత నిరుపయోగ భూముల అభివృద్ధి పథకం (EWDP), 6. ఉపాధి హామీ కింద వాటర్‌షెడ్ పథకం (ESWS), 7. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రకృతి వైపరీత్యాల సహాయ నిధి(APహజార్డ్ మిటిగేషన్ ఫండ్). ఈ ఏడు పథకాల కింద మొత్తం 22 జిల్లాల్లో ఏటా 500 కోట్ల రూ॥ల ఖర్చు అంచనాతో వాటర్‌షెడ్ పథకాలను అమలు చేస్తున్నారు. అటవీ ప్రాంతం కూడా ఈ పథకం కింద చేరినందువల్ల వాటర్‌షెడ్ కమిటీలకేగాక వన సంరక్షణ సమితులకు కూడా వాటర్‌షెడ్ పథకాల బాధ్యతను అప్పగించారు. ఈ విధంగా ఇన్ని పథకాల కలబోతతో మన రాష్ట్రంలో ఈ పథకం సమీకృత వాటర్‌షెడ్ పథకంగా రూపాంతరం చెంది ప్రచారంలోకి వచ్చింది. ఇందుకుగాను భౌగోళిక సమాచార వ్యవస్థ (GIS), భౌగోళిక స్వరూప వ్యవస్థ (గ్లోబల్ పొజిషనింగ్ సిస్టమ్– జి.పి.యస్.)ల సహకారాన్ని కూడా ప్రభుత్వం తీసుకుంది. ఒక్కో వాటర్‌షెడ్ పథకం అభివృద్ధికి నాలుగేళ్ళ కాల వ్యవధి నిర్ణయించి, ఒక్కో వాటర్‌షెడ్‌కి 20 లక్షల రూ॥ల చొప్పున ప్రభుత్వం వాటర్‌షెడ్ కమిటీల ఆధ్వర్యంలో ఖర్చు చేస్తుంది. మరోవైపు స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు, ప్రైవేట్ సంస్థలు ఈ కమిటీలకు కావాల్సిన సాంకేతిక సహాయ సహకారాన్ని అందిస్తాయి. 1994–95 వరకు 678 ప్రాజెక్టుల కింద 4 లక్షల హెక్టార్లలో, తర్వాత 12 జిల్లాల్లో 22 లక్షల హెక్టార్లలో 4,500 వాటర్‌షెడ్‌లు అమలు చేయాలని పెట్టుకున్న లక్ష్యం దాదాపుగా నెరవేరిందని, ఇపుడు నాలుగేళ్ళలో 5,210 వాటర్‌షెడ్ పథకాలను నాలుగు వేల గ్రామాల పరిధిలో చేపట్టబోతున్నానని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

ప్రపంచ బ్యాంక్ పరిభాషలో వాటర్‌షెడ్ అనేది ఒక ప్రాథమికమైన అభివృద్ధి యూనిట్. ఇది జలవనరుల సమర్థ నిర్వహణతో ముడిపడి వుంటుంది. (ప్రజల బాధ్యత సాకుతో నీటి సరఫరాని ప్రయివేటీకరించడం దీని అంతఃసూత్రంగా వుంటుంది.) ఇది సహజ వనరులను పరిరక్షించడం, వాటిని తిరిగి సృష్టించడం సమర్థంగా ఉపయోగించుకోవడంతో ముడిపడి వుండటమే కాక మానవ అవ సరాలకు, లభ్యమవుతున్న వనరులకు మధ్య సమతుల్యతను నెలకొల్పుతుంది. (సమతుల్యత పేరుతో అట్టడుగు వర్గాల నీటి అవసరాలను తొక్కిపట్టి వున్న నీటి వనరులన్నింటినీ సంపన్నుల పరం చేస్తుంది.) నేల, నీరు రెండింటి నిర్వహణ, వ్యవసాయాభివృద్ధి పశుగణాభివృద్ధి, పశుగ్రాసాన్ని వృద్ధి చేయడం, వ్యవసాయ అటవీకరణ (అగ్రోఫారెస్ట్రీ: జంతువులను మేపడానికి అనుగుణంగా మొక్కలను నాటడం, చెట్లను పెంచడం లేదా పంటలను పండించడం మొదలగు వాటికి సంబంధించిన వ్యవసాయ విధానం) ఆరోగ్యం, విద్య, ఇంధన వనరుల నిర్వహణ, కమ్యూనిటీ అభివృద్ధి వంటి అంశాలతో కూడి ఒక నిర్దిష్ట ప్రాంతం, దాంట్లోని ప్రజల సంపూర్ణాభివృద్ధిని సాధించడానికంటూ సమీకృత వాటర్‌షెడ్ నిర్వహణ పథకాలను ప్రపంచబ్యాంకు స్పాన్సర్ చేసింది. వాస్తవానికి పైన చెప్పిన ప్రతి అంశాన్నీ ప్రజలకు లేకుండా హరించివేసిన ప్రపంచబ్యాంకే ఇపుడు వీటన్నింటినీ సాధించి పెడతానంటూ ముందు కొచ్చింది. అందుకే లక్ష్యాలూ, ఉద్దేశ్యాలూ వేరు వేరయినపుడు ఫలితం శూన్యంగానే వుంటుందన్న నిజాన్ని వాటర్‌షెడ్ల అమలు ప్రతిచోటా నిరూపిస్తూ వస్తోంది. మన రాష్ట్రం కూడా ఇందుకు మినహాయింపు కాదు. సమీకృత వాటర్‌షెడ్ అభివృద్ధి పథకం పేరిట గత నాలుగేళ్ళలో జరిగిందేమిటో చూద్దాం.

వాటంషెడ అవల భాగోం

వాస్తవంగా వాటర్‌షెడ్ల పేరుతో రాష్ట్రంలో ఇన్నేళ్ళుగా అమలవుతూ వచ్చిందేమిటి? గత ఐదేళ్ళుగా చూసినా రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న వాటర్‌షెడ్ పనుల్లో కనీ వినీ ఎరుగనన్ని రాజకీయ అక్రమాలు, అవినీతి చోటు చేసుకున్నాయి. నేరుగా ప్రభుత్వం నుంచి వాటర్‌షెడ్ కమిటీలకు నిధులు భారీ స్థాయిలో రావడమనేది గ్రామాల్లో రాజకీయ నాయకుల అవినీతికి తలుపులు తెరిచేసింది. గ్రామంలో సర్పంచ్‌కన్నా 20 లక్షల నిధి కలిగిన వాటర్‌షెడ్ ఛైర్మన్ కావడమే చోటా మోటా నాయకులకు ప్రతిష్టాత్మకమై పోయింది. వాటర్‌షెడ్ కమిటీ ఛైర్మన్ పదవులు తమ అనుచరులకే దక్కించాలని ముఠా నాయకులు తమ ఇళ్ళలోనే కమిటీ జాబితాలు తయారు చేసుకున్నారు. స్వయానా పాలకపక్షం అండతో సాగుతున్న ఈ ముఠాల మధ్య కక్షలు ఏ స్థాయికి చేరాయంటే, అనంతపురం జిల్లా పామిడి మండలం నెమళ్ళపల్లిలో వాటర్‌షెడ్ ఛైర్మన్ గిరీని సొంతం చేసుకునేందుకు అడ్డువస్తున్నారనే కసితో నెలల పసికందుతో

సహా ఒకే కుటుంబంలోని ఐదుగురిని ప్రత్యర్థి వర్గం హతమార్చింది. ఇక బత్తులపల్లె మండలం మాల్యవంతం గ్రామంలో వాటర్‌షెడ్ ఎన్నికల రోజునే ఒకరిని హత్య చేశారు. రాయలసీమ వ్యాప్తంగా కొన్ని ఫ్యాక్షన్ గ్రామాల్లో ఎప్పుడు వాటర్‌షెడ్ ఎన్నికలంటే అప్పుడు వేటకొడవళ్ళు వీధుల్లో నాట్యం చేస్తున్నాయి. ప్రజలు చేయాల్సిన చెక్‌డ్యాములు, 'రాక్‌పిల్' డ్యామ్ పనుల్ని కాంట్రాక్టర్లు దక్కించుకున్నారు. కొన్నిచోట్ల వాటర్‌షెడ్ కమిటీ ఛైర్మన్లు పదవీకాలం ముగిశాక తాము చేయించిన పనుల రాళ్ళను కూడా తరలించుకు పోయారు.

ఇక నల్గొండ జిల్లా కనగల్ మండలం పానుగోడు వాటర్‌షెడ్‌లో పనే మొదలెట్టకుండా 8 లక్షల రూ॥లు స్వాహా చేసేశారు. ఇక్కడ వాలుకట్టలు ఆనవాళ్ళు లేకుండా గల్లీ కంట్రోల్ రాళ్ళు మరొకచోటుకు తరలించి కూలీల పేరుతో డబ్బు డ్రా చేసి, గడ్డి విత్తనాల పేరుతో బిల్లులు చేసి నిధుల్ని కొల్లగొట్టారు. మెదక్ జిల్లాలో కల్హర్ మండలంలో రెండు గ్రామాల మధ్య తప్పుగా సర్వే నెంబర్లు చూపి నిధులు కాజేశారు. ఇక వాటర్‌షెడ్ పథకాల్లో సాంకేతిక సలహాలిచ్చేందుకు, సహకరించేందుకు (ప్రపంచబ్యాంకు ఆదేశం మేరకే) భాగస్వాములవుతున్న స్వచ్ఛంద సంస్థలు తక్కువ తినలేదు. రైతుల నుంచి వారి వాటా ధనం 10 శాతం కింద లక్షలలో నిధులు వసూలు చేసి రెండు వేల రూ॥ల జీతానికి ఇంజనీర్లని నియమించి మిగతా నిధుల్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు దండుకున్న వైనం కూడా బయటపడింది. వాటర్‌షెడ్ పనుల్లో ప్రజలను దూరంగా వుంచేందుకు అధికారులూ, కాంట్రాక్టర్లూ కుమ్మక్కవటం ఒక ఎత్తైతే, వాటర్‌షెడ్ పనుల్లో కూలీలకు మీటర్‌కి ఇవ్వాల్సిన 9 రూ॥ల కనీస కూలీని కూడా ఇవ్వకుండా తగ్గించేశారు. వాటర్‌షెడ్ పనుల్లో కుంభకోణాలు పెద్ద ఎత్తున బయటపడడంతో ముఖ్యమంత్రి పలుచోట్ల సభల్లో వాటర్‌షెడ్‌లలో అవినీతి జరిగిందని బాధ నటిస్తూనే ఆ అవినీతికి కూడా రైతులనే బాధ్యుల్ని చేసి పనులు సక్రమంగా జరగకపోతే వాటి ఖర్చుల్ని రైతుల నుండే వసూలు చేస్తామంటూ హెచ్చరించాడు. ప్రజలే బాధ్యత పడటం అంటే తాము చేయని నష్టాలకు తామే పరిహారం కట్టడమన్నమాట.

రైతుల దరిచేరని వాటర్‌షెడ్ ఫలాలు

వాటర్‌షెడ్ల బాగోగుల విషయం అలా వుంచి చూస్తే, రాష్ట్రంలోని చాలా జిల్లాల్లో వాటర్‌షెడ్ కమిటీలు, సంబంధిత గ్రామాల్లోని బడా నాయకులు, అధికారులు మొత్తంగా కుమ్మక్కై నిధులను మింగేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం నుంచి నేరుగా వాటర్‌షెడ్ కమిటీలకు నిధులు రావటం, పైకి ఎన్నిమాటలు చెప్పినా నిజానికి ప్రజలకు నిర్వహణలో పాత్ర లేకుండా చేయటం వంటివాటి కారణంగా వాటర్‌షెడ్ కమిటీలూ, వాటిని నడిపిస్తున్న తెరవెనుక రాజకీయ పిండారులదే ఇష్టా రాజ్యమై పోయింది. కమిటీలు చెప్పింది వేదంలా సాగటం, చాలాచోట్ల ఆ కమిటీలను కూడా తోసిరాజని బడానేతలే నిధుల వ్యవహారాన్ని చేజిక్కించుకోవటం, ఏ కొద్దిమంది అధికారులో అడ్డుపడినా, పై స్థాయిలో రాజకీయాలు నడిపి తమ అనుచరులకే కాంట్రాక్టు పనులు ఇప్పించి నిధులు దండుకుంటున్నారు. దీని ఫలితంగా రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం అమలవుతున్న 5,235 వాటర్‌షెడ్లలో ఎక్కువ మొత్తంలో అవినీతి రాజ్యమేలుతోంది. ప్రభుత్వం ఊదరగొడుతున్న రైతుల భాగస్వామ్యం కలికానిక్కూడా కనిపించటం లేదు. మహా అయితే వాటర్‌షెడ్ కమిటీలు రాసిన చెక్కులపై సంతకాలు పెట్టి, బ్యాంకు నుంచి డబ్బులు డ్రా చేసి బడా నాయకుల, కమిటీ సభ్యుల చేతుల్లో వుంచేవరకే రైతుల భాగస్వామ్యం కనిపిస్తోంది. జిల్లాల్లో 80 శాతం ప్రజలకు వాటర్‌షెడ్ల నిర్వహణ విధానం గురించి తెలియనీయకుండా చేశారు. తెలిసినా ప్రజలకు ఏవీ దక్కకుండా లోపాయికారీ ఏర్పాట్లు ముందే జరిగిపోయాయి. ఇవిగాక 3,738 వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా 7.5 లక్షల హెక్టార్లను అభివృద్ధి చేస్తున్నామంటూ ప్రకటించారు కానీ వాటిలో రైతుల ఆజమాయిషీ అన్నది లేనేలేదు. 31 లక్షల రూ॥లతో గడ్డి విత్తనాలు పెంచినట్లు చెప్పినచోట గడ్డి అన్నదే కనిపించనంత స్థాయిలో అవినీతి పేరుకుపోయింది. ఇలా తమవి కాని కమిటీలు, నిధులను, పనులను ఆజమాయిషీ చేస్తూండటంతో రైతులకు వాటర్‌షెడ్‌లపై సొంత శ్రద్ధ హరించుకు పోయింది. అందుకే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో చిన్న చెరువుల్లో పూడికతీతకు ప్రభుత్వం సన్నాహాలు చేసినా చాలాచోట్ల ప్రజలు ముందుకు రాని వైనాన్ని అన్నాహజారే స్వయంగా ఎత్తిచూపాడు. ప్రభుత్వం మొదలుకొని 'జల సంరక్షణ సమితి'ల దాకా అంతా 'ప్రజా భాగస్వామ్యం' గురించి దంచుతున్నారు కానీ మరోవైపు ఆ భావనే పరమ అస్పష్టంగా, అమూర్తంగా మారిపోయింది.

వరదల్లో కొట్టుకు పోయిన వాటర్‌షెడ్లు

ఏ పథకంలో అయినా చిత్తశుద్ధిని, ప్రజాసంక్షేమాన్ని ప్రదర్శించని పాలకవర్గాలు అధికారంలో వున్నచోట వాటర్‌షెడ్లే కాదు ఇంకే ఇతర పథకాలయినా సమగ్రంగా అమలుకావటం అసంభవమే. ఈ విషయాన్ని ఆగస్ట్ నెలలో విరుచుకుపడిన వరదలు బ్రహ్మాండంగా నిరూపించాయి. ప్రభుత్వం ఆర్భాటంగా ప్రారంభించిన 'నీరు-మీరు' చెరువులన్నీ వాటి నిర్మాణంలోని నాసితనం, కాంట్రాక్టర్ల అవినీతి సాక్షిగా ఆగస్ట్ నెలలో కురిసిన భారీ వర్షాలకు తెగి, కొట్టుకు పోయాయి. జల సంరక్షణ పేరిట పూడిక తీసిన చెరువులు మళ్ళీ పూడిపోయాయి. గండ్లుపడిన చెరువులతో మళ్ళీ పరిస్థితి యథాస్థితికి చేరుకుంది. మళ్ళీ జలయజ్ఞం, మళ్ళీ అప్పులతో నిధుల్ని సేకరించి కొల్లగొట్టడం....మళ్ళీ వర్షాలూ, మళ్ళీ నిధులూ....పాలకవర్గాల పంట పండటానికి లక్ష మార్గాలుంటాయి. అయినా వాటర్‌షెడ్ల గురించి ప్రచార మోత సాగుతూనే వుంటుంది.

వాటర్‌షెడ్లూ-కార్పొరేట్ వ్యవసాయం

వాటర్‌షెడ్ల ద్వారా భూగర్భ జలాలను పెంపొందించాలని, చుక్కనీరు ఆవిరి కాకుండా, సముద్రంలోకి పోకుండా భూగర్భ జలాశయంలోకి పోయేలా చూడాలని అంటున్న దళారీ పాలకులే మరోవైపు పాశ్చాత్య ఆగ్రో బిజినెస్ (వ్యవసాయ వాణిజ్య) కంపెనీలను సాదరంగా ఆహ్వానించి వారి ఎగుమతి దిగుమతి వ్యాపారానికి అనువుగా వుండే నూతన వ్యవసాయ విధానాలను ప్రకటిస్తున్నారు. ఈ పాశ్చాత్య ఆగ్రోబిజినెస్ కంపెనీలు విపరీతంగా నీళ్ళు తాగే కొత్త వంగడాలను విస్తారంగా పండించి లేదా రైతుల చేత పండింపజేసి ఎగుమతి చేస్తాయి. మన రాష్ట్రాన్నే తీసుకుంటే కరువు ప్రాంతాలలో 300 అడుగుల దాకా బోర్లు దింపుతున్నారు. విజన్ 2020 చాలా స్పష్టంగానే ప్రకటించినట్లుగా వ్యవసాయ కమతాలను ఏకంచేసి కార్పొరేట్ వ్యవసాయానికిగాను ఆ విశాలమైన కమతాలను అప్పగిస్తే కార్పొరేషన్లు ఇంకాస్త లోతుకు బోర్లు వేసి భూగర్భ జలాలను మరింతగా తోడేస్తాయి. అప్పుడు వాటర్‌షెడ్ల వల్ల భూగర్భ జలాలు ఏమైనా పెరిగివుంటే ఈ కార్పొరేట్ వ్యవసాయం అలా పెరిగిన భూగర్భ జలాలను ఒక 'కారు' పంట కోసమే మొత్తంగా పీల్చివేయగలదు. అప్పుడు రాష్ట్రంలోని జలవనరులకు ఏ గతి పడుతుందంటే భూగర్భ జలాలను ఏదో ఒక విధంగా పెంచటం, వాటిని మళ్ళీ ఎగుమతి ఆధార వ్యవసాయ వుత్పత్తుల కోసం మొత్తంగా తోడేయటం, మళ్ళీ భూగర్భ జలాల పరిరక్షణ అంటూ పథకాలు మొదలు పెట్టడం... మళ్ళీ తోడేయటం.... ఇదొక విష వలయం. వాటర్

షెడ్ల అభివృద్ధికి కార్పొరేట్ వ్యవసాయానికి మధ్య వున్న పొంతనలేనంతటి అగాధపూరితమైన వైరుధ్యం ఇది. వర్షపు నీటిని నేలమీదే నిల్వ చేయగలిగే చెరువుల వ్యవస్థను గాలికొదిలేసి, వర్షపునీటిని భూగర్భంలోకి ఇంకించి నిల్వచేసే ఇంకుడు గుంటలు, కాంటూర్ కందకాలు, వాటర్‌షెడ్ల వ్యవస్థను పైకెత్తటంలో ప్రపంచబ్యాంకు, దళారీ ప్రభుత్వాల అంతరార్థం ఇదే. ఉపరితల జలాలు, భూగర్భ జలాలు రెంటినీ సమతూకంగా వాడుకునే తరహా సమతుల్య సాగునీటి పద్ధతులకు వాటర్‌షెడ్ విధానాల్లో తావులేదు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇటీవలే ప్రకటించిన నూతన వ్యవసాయ విధానంలో భూమి గరిష్ట పరిమిత చట్టాలను సవరించాలన్న అతి ముఖ్యమైన ప్రతిపాదన చేసింది. భూమి యాజమాన్యంపై ఇంతవరకూ అరకొరగానయినా సాగిన ఆంక్షలను ఇది పూర్తిగా ఎత్తివేస్తుంది. వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లకు వందల ఎకరాల భూమిని లీజుకు కట్టబెట్టడంలో భాగంగా ఈ ప్రతిపాదన ముందుకు వచ్చింది. నిరుపయోగంగా వున్న వేలాది, లక్షలాది ఎకరాల బీడు భూముల్ని రైతాంగం సాగుచేయలేనపుడు వాటిని భారీ కమతాల కింద లీజుకిస్తేనే మంచిదని ప్రభుత్వం వాదించింది కూడా. దీంట్లో ఉద్దేశం స్పష్టమే. ఇలా వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు రంగంలోకి వచ్చాక అవి భూగర్భ జలాలను పెద్ద మొత్తంలో పీల్చుకునే పద్ధతిలో ఎగుమతి ఆధార వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను చేపడతాయి.

భూగర్భ జలాల వినియోగంలో అసమానత్వం

ఇప్పటికే ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులను అవలంభిస్తున్న భూస్వాములు, ధనికరైతులే భూగర్భ జలాలను అధికంగా వాడుతున్నారు. భూస్వాములు ధనికరైతులు వేసిన బోర్ల నుండి నీటిని కొని పేద, మధ్యతరగతి రైతాంగం సాగు చేయటమన్నది చాలా సం॥ల క్రితమే రాష్ట్రంలో ఉనికిలోకి వచ్చింది. ఇక కార్పొరేట్ వ్యవసాయం రంగ ప్రవేశంచేస్తే వారు వేసేంత లోతుగా వేరెవరూ బోర్లు వేయలేరు కాబట్టి ఇకమీద భూగర్భ జలాలన్నీ వారివే. కరెంటు ఉత్పత్తికయ్యే ఖర్చు మొత్తం వినియోగదార్లే పెట్టుకోవాలనే ప్రపంచబ్యాంకు నియమాన్ని రాష్ట్రంలో అమలు చేస్తున్నారు. కాబట్టి కార్పొరేషన్లు, వారి కనుసన్నలలో వ్యవసాయం చేసే ధనికరైతులు తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరూ బోర్లు వేసుకునే స్థితిలో వుండబోరు. భూగర్భ జలాలను సేద్యం కోసం వాడుకోవటం ఇతరులకు ఇకపై అసాధ్యం. అర కొర ఆర్థిక వనరులతో తప్పనిసరిగా బోర్లు దింపుకుంటూ, వాటిలో నీళ్ళు పడకపోతే బోరు దింపడానికయిన అప్పుల భారంతో తట్టుకోలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న రైతులెంతోమంది రాష్ట్రంలో వుంటున్నారు. పేద ప్రజలకు దొరికే అన్ని రకాల వ్యవసాయ ఉపాధి అవకాశాలూ పూర్తిగా తగ్గిపోతుండగా మరోవైపు చెరువుల్లో పూడికలు తీయడానికి మానవ శ్రమను తప్పనిసరి పరిస్థితుల్లో తప్ప వాడొద్దని చెప్పిన ప్రభుత్వం వందలాది ప్రొక్లైనర్‌లను ప్రతి జిల్లాలో రంగంలోకి దించింది. ఇది ఆ భారీ యంత్రాల యజమానులకు, కాంట్రాక్టర్లకు లాభం చేకూర్చిందే తప్ప కరువుతో అల్లాడుతున్న ప్రజలకు కనీసంగా కూడా తోడ్పడలేదు.

అందుకే అసమాన భూపంపిణీ విధానాలు, జలవనరుల అసమాన వినియోగం, పంటల సరళి, ఉత్పత్తికీ, పంపిణీకి మధ్య అసమాన సంబంధాలు వ్యవస్థలో కొనసాగినంతమేరకూ వాటర్‌షెడ్లే కాదు, ఏ ఇతర జల సంరక్షణ విధానాలు కూడా ప్రజల ప్రయోజనాలకు కాపాడలేవు. వాటర్‌షెడ్లవల్లే కరువును నివారించగలగడం సాధ్యమయితే గత ఐదారేళ్ళుగా రాష్ట్రంలోనూ, గత 30 ఏళ్ళుగా దేశంలోనూ అమలవుతూ వస్తున్న వాటర్‌షెడ్లు కరువును మటుమాయం చేసి వుండాలి. ప్రజల భాగస్వామ్యం, బాధ్యత పేరుతో ఈ వాటర్‌షెడ్ పథకాలను ప్రపంచబ్యాంకు తనకు ఉపయోగపడే అనేక ప్రయోజనాల కోసం తెస్తున్నది. పెండింగ్‌లో వున్న అనేక ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలన్న డిమాండు నుంచి ప్రజలను మళ్ళించడానికి, ప్రాజెక్టులకు బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులను కోతపెట్టడానికి, జలవనరుల నిర్వహణలో ప్రభుత్వాల బాధ్యతను తప్పించటానికి వాటర్‌షెడ్లు ఉపయోగపడతాయి. ప్రపంచబ్యాంకు ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికాల్లో తలపెట్టిన ఈ వాటర్‌షెడ్‌ల వల్ల జరిగిందేమిటంటే, ఇరిగేషన్ పద్దులు కోతపెట్టించి, వ్యవసాయాన్ని అడ్డుకుని ఆహార దిగుమతులకు అలవాటు చేయటం ద్వారా ఒకనాడు ధాన్యాగారాలైన మొరాకో, ఇథియోపియాలను అడుక్కుతినే స్థితికి తెచ్చింది. వాటర్‌షెడ్లకు ఏ వెనుకబడిన దేశంలోనూ ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిని పెంచిన చరిత్ర లేదు.

జలవనరుల ప్రైవేటీకరణలో భాగమే వాటర్‌షెడ్లు

గత పాతికేళ్ళుగా ప్రైవేట్ బోర్‌వెల్స్‌ని దింపే విధానం భారీస్థాయిలో కొనసాగింది. దీని ఫలితంగా దేశవ్యాప్తంగా 85 లక్షల బోర్‌వెల్స్ (గొట్టపుబావులు) వ్యక్తుల ఆధీనంలో ప్రత్యేకించి భూస్వాముల, ధనికరైతుల ఆధీనంలో వుంటున్నాయి. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే 1983 నుండి 22 లక్షలపైగా గొట్టపుబావులు దింపారు. తరతరాలుగా చెరువుల రూపంలో సమాజ వుమ్మడి వనరుగా వున్న సాగునీరు, వ్యక్తుల ప్రైవేట్ యాజమాన్యం లోకి గొట్టపు బావుల రూపంలో ఎంత వేగంగా మార్పు చెందిందో దీన్నిబట్టే అర్థం చేసుకోవచ్చు. అంటే ప్రైవేట్ బోర్‌వెల్స్‌ని దింపే విధానం ఇప్పటికే నీటి సరఫరాకి సంబంధించి వాస్తవంగానే నీటి ప్రైవేటీకరణను వునికిలోకి తెచ్చేసింది. ఇప్పుడు నీటి పబ్లిక్ పంపిణీని కూడా ప్రైవేటీకరించాలని ప్రభుత్వాలు పథకమేస్తూ నీటివాడకం ఛార్జీలను అపారంగా పెంచివేస్తున్నారు. ఇది సాగునీటితోపాటు తాగునీటిని కూడా పేద మధ్యతరగతి ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా చేస్తున్నది. మనదేశంలో 1999 సం॥లో 2000 కోట్ల రూ॥ల మేరకు 'మినరల్ వాటర్' అమ్మకాలు జరిగాయి. దేశంలో భారీ స్థాయిలో సాగుతున్న మంచినీటి అమ్మకాల మార్కెట్‌ను చేజిక్కించు కోవడానికి ఇప్పటికే యం.యన్.సి.లు రంగ ప్రవేశం చేశాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వున్న అత్యంత బడా కార్పొరేషన్లు నూరింటిలో10 కంపెనీలు సంపన్న దేశాల్లో 'నీటి వ్యాపారం' చేస్తూన్నాయని, ఎన్‌రాన్ లాంటి మల్టీ నేషనల్ ప్రైవేట్ వాటర్ కార్పొరేషన్లు ఏడాదికి నాలుగు లక్షల కోట్ల రూపాయల్ని సంపాదిస్తున్నాయని గ్రహిస్తే మానవుల దప్పికను 'డాలర్ల'లోకి మార్చుకునే వ్యాపారం ఎంత భారీ స్థాయిలో, లాభాలు గుంజుకుంటోందో అర్థమవుతుంది. ఇంతవరకూ భారీ నీటి ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పేరిట భారీ రుణాల ద్వారా దేశాన్ని, రాష్ట్రాలను భారీ ఎత్తున ముంచడానికో, లేక ప్రాజెక్టులను పక్కకు పెట్టించడానికో అలవాటుపడిన ప్రపంచబ్యాంకు భారత జలవనరుల రంగంలో 'సంస్కరణల' అమలుకు చొరవ చూపుతోంది. ప్రభుత్వ బాధ్యతలను పక్కనెట్టించి నీటి వనరులన్నింటినీ ''ప్రైవేటీకరించటం కోసం బ్యాంకు అతి చొరవ ప్రదర్శించింది. 1995లో మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిపై నివేదికను ప్రకటించినపుడే ప్రపంచబ్యాంకు రాష్ట్రంలోని నీటి సరఫరాను కూడా ప్రైవేటీకరించాలని చెప్పింది. అప్పటి నుండే ఇందుకుగాను వివిధ పద్ధతుల ద్వారా ప్రజల్ని మానసికంగా సంసిద్ధపరిచే పనుల్ని చంద్రబాబు మొదలెట్టాడు. సాగునీటి సంఘాలు, ఇప్పుడు తాజాగా తాగునీటి సంఘాలు ఈ కోవలోనివే. మే నెల 12వ తేదీన ప్రపంచబ్యాంకు ఢిల్లీలో విడుదల చేసిన ఆరు నివేదికల్లో ప్రభుత్వాన్ని పక్కకు తప్పించి

(మిగతా 36వ పేజీలో.....)

దోపిడీ వర్గాల 'కంచుకోట'ల్లోనే పీఠం వేసి శత్రు గుండెలను కంపింపజేసిన 'యాక్షన్‌టీం' అమరులకు అరుణారుణ జోహార్లు!

పార్టీకీ, విప్లవోద్యమానికీ తీవ్రమైన నష్టాలు కల్గిస్తూ దూకుడుగా ముందుకు వస్తున్న శత్రువును ఎదుర్కొని గట్టి దెబ్బ తీయటం కోసంగాను యాక్షన్ టీంని ఏర్పాటు చేయాలని మన పార్టీ గత సంవత్సరం నిర్ణయించింది. ఆంధ్ర రాష్ట్ర విప్లవోద్యమానికి చెందిన వివిధ ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్న కామ్రేడ్స్ లక్ష్మణ్, జహీర్, క్రిష్ణ, ప్రవీణ్, శంకర్ (సల్వాచారి) లు యాక్షన్ టీంకి ఎంపికయినారు. వీరిలో కామ్రేడ్ లక్ష్మణ్ దక్షిణ తెలంగాణా మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అటవీ ప్రాంతంలో గత సం॥రం పోలీసులు జరిపిన ఓ ఆకస్మిక దాడిలో అమరుడయినాడు. యాక్షన్ టీంకి ఎంపికయిన ఈ కామ్రేడ్ యాక్షన్ టీం ఏర్పాటుకు ముందే అమరుడు కావడంతో టీంలో చేరలేక పోయాడు. తక్కిన నలుగురు కామ్రేడ్స్ ఈ సం॥రం ఏప్రిల్ 14 రాత్రి హైద్రాబాద్ నగరంలో స్పెషల్ పోలీసు బలగాలు జరిపిన అనూహ్యమైన దాడిలో చిక్కి వేర్వేరు సందర్భాలలో అమరులైనారు.

కా॥ జహీం

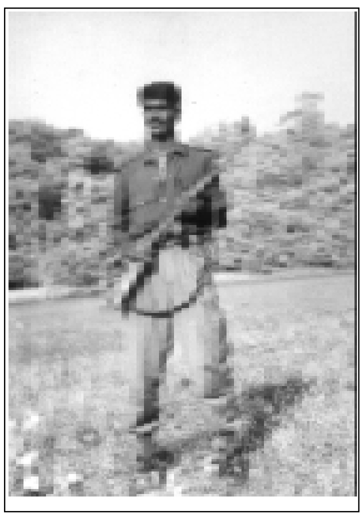

కా॥ సల్వాచారి

కా॥ క్రిష్ణ

పార్టీ అవసరాల రీత్యా నగరంలో టెక్ వర్క్‌లో పనిచేస్తూ యాక్షన్ టీం కోసం తన ఇంటిని షెల్టర్‌గా ఉపయోగించిన పార్టీ సభ్యుడు కామ్రేడ్ మధు కూడా ఈ దాడిలో అమరుడైనాడు. ఈ విధంగా శత్రువు రక్షణ దుర్గాల్లోనే తిరుగుతూ శత్రువు గుండెల్లో గుబులురేపి విప్లవ ప్రతీఘాతకులను, ప్రజాకంటకులను దునుమాడి విప్లవ క్యాంప్ స్థైర్యాన్ని పెంపొందించిన ఈ అమరులందరికీ విప్లవోద్యమమూ, యావత్ ప్రజానీకమూ విప్లవ జోహార్లర్పిస్తోంది.

పార్టీ ఏర్పాటు చేయాలనుకొన్న యాక్షన్ టీంకు కొన్ని ప్రత్యేకతలు కలిగి వున్నటువంటి కామ్రేడ్స్ లక్ష్మణ్, జహీర్, ప్రవీణ్, శంకర్‌లు ఎంపికై అనతికాలంలోనే పార్టీ తమలో ఏవైతే ప్రత్యేకతలను గుర్తించిందో ఆ ప్రత్యేకతలను చాటి చెప్పారు. పార్టీ ఆశించిన విధంగానే ఫలితాలు సాధించ గలిగారు. శత్రువు మనకు తీవ్రమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తూ, పైచేయి సాధిస్తూ, దూకుడుగా ముందుకు వస్తున్న కీలక సమయాలలో సి.సి. తీసుకున్న నిర్ణయానికి అనుగుణంగా ఈ కామ్రేడ్స్ కీలకమైన పాత్రను పోషించి శత్రువును గట్టిదెబ్బలు తీయడం ద్వారా ఒక మేరకు వాడి దూకుడుకు కళ్లెం వేయగలిగారు. ఈ యాక్షన్స్‌లో వీరి పాత్ర వీరోచితమైంది. యాక్షన్స్‌లోనే గాకుండా వారి విప్లవ జీవితంలో ఏ విషయంలో చూసినా వారు మనకు చక్కటి ఆదర్శప్రాయులు.

విప్లవ ప్రతీఘాతకుడు, జెడ్ క్యాటగిరీ సెక్యూరిటీ వున్న క్యాబినెట్ మంత్రి మాధవరెడ్డిని తమ చతురతని ప్రదర్శించి ఖతం చేసి మన ప్రతిఘటనా స్థాయిని మరో మెట్టుకి ఎదిగించి విప్లవ శిబిరం స్థైర్యాన్ని పెంపొందించారు. తమ వీరోచిత చర్యల ద్వారా పేరుమోసిన విప్లవ ప్రతీఘాతుకులు, ప్రజాకంటకులను ఖతం చేసి చరిత్రలో చెప్పుకోదగ్గ సాహసవీరుల సరసన నిలిచారు.

మిలటరీ విషయంలో మంచి ఆశక్తిని కనబరుస్తూ, ఆ రంగంలో అభివృద్ధి చెందాలనే తపనతో దొరికిన ప్రతి అవకాశాన్నీ ఉపయోగించు కున్నారు. తాము ఆశక్తిని ప్రదర్శించడమే కాదు, ఈరోజు దళాలలో మిలటరీ తర్ఫీదుపై కేంద్రీకరించాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తింపజేస్తూ ఎక్కడవున్నా సహచర కామ్రేడ్స్‌ను ఆ వైపుగా ఎదిగించడం కొరకు తీవ్రమైన కృషి చేశారు. అవసరమైతే ఒక లక్ష్యాన్ని చేధించడానికి సంవత్సరాల పాటు కూడా ఓపికతో కృషి చేయాల్సి వుంటుందని అర్థం చేసుకోగలిగారు. ఈ కామ్రేడ్స్ అందరూ కూడా రిస్క్‌ను కోరుకొని, ఎదుర్కొనే తత్వంగల వారే! కొంత రిస్క్‌ను ఎదుర్కొంటేనే, ఆ క్రమంలో పాటించాల్సిన జాగ్రత్తలు పద్ధతులు పాటిస్తే ఎంతటి కష్టభరితమైన లక్ష్యాన్నయినా ఛేదించగలమని తమ ఆచరణ నుండి కూడా ఈ కామ్రేడ్స్ అనుభవ పాఠాన్ని నేర్చుకున్నారు. అందుకే ఆవిశ్వాసంతో తాము గడించిన అనుభవాన్ని పార్టీ అప్పగించిన

కార్యక్రమానికి జోడిస్తూ తమ ఆలోచనలకి మరింత పదును పెడుతూ, పథకాలు వేస్తూ, అనుకొన్న లక్ష్యాలను ఛేదిస్తూ, విజయాలు సాధించారు.

కోవర్ట్ ఆపరేషన్‌ను శత్రువు ప్రధాన ఆయుధంగా చేబూని మనకు తీవ్రమైన నష్టాన్ని కలిగిస్తున్నాడు కాబట్టి ఏదో ఒక రకంగా దీనికి అడ్డుకట్ట వేయాల్సిన అవసరముందని గుర్తిస్తూ కోవర్ట్స్‌గా మారేవారికి, ఇప్పటికే మారిన వారికి వెన్నులో వణుకు పుట్టించే విధంగా కోవర్ట్‌కే గురువులాంటి కత్తుల సమ్మయ్యను ఖతం చేయడానికి నాడి ప్రతి కదలికను కనిపెట్టి వెంటాడి వాడిని ఖతం చేయడానికి పథకం సిద్ధం చేసుకున్నారు. ఉమేష్‌చంద్ర, మాధవరెడ్డిల విషయాలలో గురితప్పని వేటగాళ్లలా యాక్షన్స్ విజయవంతం చేసుకుని శత్రువు అంచనాకి దొరకని తీరులో బైటపడగలిగిన ఈ కామ్రేడ్స్ మరికొద్ది రోజులు అమరులు కాకుండా వుంటే మట్టుక్కు సమ్మయ్యని మట్టి కరిపించే వారడనంలో సందేహం లేదు. ఏమంటే మాధవరెడ్డిని ఈ టీం మట్టుపెట్టిన తీరు అలాంటిదే. ఇందులో మొదటి ప్రయత్నం విఫలమైనప్పటికీ నిరాశ చెందకుండా తిరిగి నడుం బిగించి అతడిని అంతం చేశారు.

ఈ యాక్షన్ టీంలో సభ్యులుగా వుంటూ అమరులైన కామ్రేడ్స్ అందరూ శాక్ స్థాయి గలవారే! ఈ కామ్రేడ్స్ అమరత్వంలో వీరత్వం వుంది. పోలీసులకు ముందస్తు సమాచారం వుండి అన్ని హంగులూ వారికి అందుబాటులో వున్నప్పటికీ ఒట్టి పిరికిపందల్లా వ్యవహరించా రనిపిస్తుంది. ఏమంటే-కామ్రేడ్స్ జహీర్, ప్రవీణ్ మరియు డ్రైవర్ స్థానంలోని కా॥ మధులు నిరాయుధంగా వున్నారనే విషయం తెలిసినప్పటికీ, ఆటోలో ప్రయాణిస్తున్న మన కామ్రేడ్స్ పైకి పోలీసులు ఆటో వెపన్స్‌తో గుళ్ల వర్షం కురిపించి చంపారే తప్ప అన్ని అవకాశాలు వుండీ పట్టుకోడానికి సాహసించలేక పోయారు. ఇక కామ్రేడ్స్ క్రిష్ణ, శంకర్‌లు విడివిడిగా పోలీసులకు చిక్కి తీవ్రమైన చిత్రహింసలకు గురిచేయ బడ్డప్పటికీ, ఆ సమయానికి తమ బాధ్యుడు ఎక్కడ వుంటాడనే విషయం తెలిసినప్పటికీ, తరువాత తమతో వుండే ఏపిటిలు తెలిసినప్పటికీ నోరువిప్పకుండా అమరత్వాన్నే ఆహ్వానించి వీరమరణం పొందారు.

జీవిత చరిత్రలు

కామ్రేడ్ లక్ష్మణ (వరళ, వెంకట రమణ):

కా॥ లక్ష్మణ్ జె.ఆర్.సి. స్పెషల్ గెరిల్లా దళంలో పనిచేస్తూ, యాక్షన్ టీం కొరకు ఎంపికై టీమ్ నిర్మాణం జరగక ముందే అమరుడయ్యాడు. అనంతపురం జిల్లా కనగానపల్లి మండలం బాళేపాల్యంలో 22 సం॥ల క్రితం కా॥ వెంకటరమణ పేదరైతు ఇంట్లో పెద్దకొడుకుగా పుట్టాడు. తన తండ్రి సంఘనాయకుడు కావడంతో చిన్నప్పటి నుండే వెంకటరమణకు విప్లవ కార్యకలాపాలతో సన్నిహిత సంబంధమేర్పడింది. 1995 మార్చి నాటికే పూర్తికాలం కార్యకర్త అయ్యాడు. స్పెషల్ స్క్వాడ్ మెంబర్‌గా పనుల్లో పాల్గొవడంలోనూ, వేంపెంట భూస్వామి శివయ్య ఖతం కార్యక్రమంలోనూ ఉత్సాహంగా పాల్గొన్నాడు. మానసికంగాను, శారీరకంగాను దృఢంగా మిలిటెంట్‌గా వుండే వెంకటరమణ దూకుడుగా వచ్చే శత్రువుని ఎదురుదెబ్బ తీయడానికి ఎస్.సి. ఏర్పాటు చేసిన యాక్షన్ టీంలో సభ్యుడుగా వుండాలన్నప్పుడు వెంటనే అంగీకరించాడు. 1999 మార్చి నెలలో కా॥ మహేష్‌తో సహా ముఖ్యమైన నాయకత్వ కామ్రేడ్స్‌తో ప్రయాణిస్తూ డిఫెన్స్ టీంలో వుంటుండిన కా॥ లక్ష్మణ్ మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా పరిధి లోని అడవిలో శత్రువు పన్నిన ఆంబుష్‌లో చిక్కుకొని ప్రతిఘటిస్తూనే కా॥ లక్ష్మితో పాటుగా అమరుడై హెడ్‌క్వార్టర్స్‌ని కాపాడగలిగాడు. ఈవిధంగా, ఏ ప్రత్యేకతలనైతే ఆ కామ్రేడ్‌లో పార్టీ గుర్తించి అతడిని యాక్షన్ టీం కోసం ఎంపిక చేసిందో ఆ ప్రత్యేకతలను ప్రదర్శిస్తూనే తాను శాక్ సభ్యుడిగా ప్రమోట్ అయిన విషయం సైతం తెలియకుండానే శత్రు దాడిలో అమరుడయ్యాడు.

కా॥ వరళ

ఈ కామ్రేడ్ జీవిత వివరాలు ఇంకొంత వివరంగా నవంబర్-డిసెంబర్ 1999 'క్రాంతి'లో వచ్చాయి.

కామ్రేడ్ జహీర్ (రమేష్ కుమార్, భీమ, ఆర్.కె.):

కళ్లముందు జరిగే అన్యాయాల్ని, దుర్మార్గాల్ని చూసి సహించలేని యువకుడు కామ్రేడ్ రమేష్ కుమార్, మిత్రులంతా ముద్దుగా పిలుచుకునే పేరు భీమ. కడప జిల్లా రాయచోటి పట్టణంలో పుట్టిన భీమ తల్లిదండ్రులకు ఒక్కడే కొడుకు. ఇంటర్‌మీడియట్ చదువుతూ ఆర్.యస్.యు. పరిచయాల్లోకి వచ్చాడు. ధైర్య సాహసాలతో, శారీరకంగా దృఢంగా వుండే కా॥ జహీర్ మానసికంగా మాత్రం సున్నితమైనవాడు, స్నేహశీలి, సేవాతత్వం కలవాడు. తన సాహసానికి విప్లవ రాజకీయాలు తోడుకాగా పదునెక్కిన కత్తిలా రాయచోటి గూండాలకు సింహస్వప్నంగా పనిచేశాడు. అలాంటి కా॥ జహీర్ తన స్వభావానికే విరుద్ధమైన రైల్వే పోలీసు ఉద్యోగానికి ఇంటర్వ్యూ వస్తే ఆ కాగితాలు తీసుకొని నేరుగా తన గమ్యమైన పార్టీలో చేరాడు. అప్పటినుండి తను అమరుడయ్యే వరకూ ఏనాడూ వెనుదిరిగి చూడలేదు.

తనకప్పజెప్పిన పని ఎలాంటిదైనా వెంటనే సిద్ధమయ్యే కామ్రేడ్ జహీర్ వున్నాడంటే ఆ టీమ్‌కు అంతటికీ దానంతటదే ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగేది. సహజంగానే సాహసికుడైన జహీర్ శత్రువుపై దాడిలో సింహం పిల్లలా దూకేవాడు. రాయచోటిలో ఇన్‌ఫార్మర్ ఉడుం హరిని, మదనపల్లి స్పిన్నింగ్ మిల్లు కార్మికులపై దాడులు చేస్తున్న గూండా శివశంకరరెడ్డిని, కాళహస్తిలో ప్రజల్ని వేధిస్తున్న నకిలీ భాషాను ఖతం చేయడంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నాడు. కడప జిల్లాలోనే కోవర్ట్ ఆపరేషన్ ప్రారంభించిన కిరాతక ఎస్.పి. ఉమేష్‌చంద్ర ప్రోత్సాహంతో నరసింహులు అనే కార్యకర్త కడప విద్యార్థి ఆర్గనైజర్ కా॥ సూర్యంని పట్టించగా సూర్యంని పోలీసులు హత్య చేశారు. ఆ నరసింహులను పట్టుకొచ్చి శిక్షించి నిజం కక్కించి ఉమేష్‌చంద్ర దుర్మార్గాన్ని బైటపెట్టడంలో కా॥ జహీర్ ప్రధాన పాత్ర వహించాడు.

పూర్తికాలం కార్యకర్తగా వచ్చిన అతి తక్కువ కాలంలోనే శాక్

సభ్యుడైన కా॥ జహీర్ ఎల్లప్పుడూ నిరాడంబరంగా, నిరహంకారంగా వుండేవాడు. దళంలో కానీ, క్యాంపుల సందర్భంగాగానీ ఎక్సర్‌సైజ్‌లు, ఐ.ఏ.డి.లు చెయ్యడంలో, తాను ముందుంటూ ఇతరులు పాల్గొనడానికి ప్రేరణ కలిగించేవాడు. విప్లవోద్యమంలో పూర్తిస్థాయి కార్యకర్తగా అడుగిడింది మొదలు మిలటరీ రంగంవైపు ఆసక్తిని పెంచుకుంటూ, పార్టీలో వుండే మిలటరీ సాహిత్యాన్ని సాధ్యమైన మేరకు సేకరించుకొని అధ్యయనం చేసేవాడు. ఈ క్రమంలోనే కా॥ జహీర్ మంచి మిలటరీ ఇన్‌స్ట్రక్టర్‌గాను, డెమాన్‌స్ట్రేటర్‌గాను ఎదిగాడు. ప్రతి కార్యక్రమంలో తాను ఆదర్శంగా నిలిచేవాడు. తాను, తన నిర్మాణం ఆదర్శంగా వుండాలని కోరుకునేవాడు. హైదరాబాద్ నగరంలో సైతం సైకిల్‌నే ఉపయోగించేవాడు. యాక్షన్‌కి సంబంధించిన పనుల్లో తలమునకలై వుంటూనే, ఆ క్రమంలోనే భవిష్యత్ అవసరాల కోసం కారు డ్రైవింగ్ సైతం నేర్చుకున్నాడు.

శత్రువు పకడ్బందీ పథకంతో కాల్పులు జరిపినప్పటికీ, కా॥ జహీర్ కాల్పుల్ని లెక్కచేయకుండా ఆటోలో నుండి దిగి తప్పుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ కొద్ది దూరం వెళ్లగలిగాడు గానీ ఒక పథకం ప్రకారం సిద్ధంగా వుండిన పోలీసులు అతడి దగ్గరికి రావడానికైతే సాహసించలేదు గానీ దూరం నుంచే విచ్చలవిడిగా కాల్పులు చేసి అతడిని చంపగలిగారు.

కామ్రేడ క్రిష్ణ (బూషరాజుల శంకర్):

పదవ తరగతి చదివిన తరువాత భువనగిరిలో ఐ.టి.ఐ. చేశాడు. బెల్లంపల్లి పట్టణంలో కార్మిక రంగంలో పనిచేస్తూ మన పార్టీతో సంబంధాలు పెట్టుకున్నాడు. ఆ క్రమంలోనే పార్టీ సంబంధాలు ఏర్పడటం వలన పూర్తికాలం కార్యకర్తగా వచ్చి సింగరేణి బెల్ట్ కమిటీ కింద కార్మిక రంగంలో పి.ఆర్.గా పనిచేస్తూ సి.ఒ.గా ప్రమోట్ అయ్యాడు. ఆర్గనైజేషన్ రంగంలో వున్నప్పటికీ మంచి మిలిటెన్సీతో సింగరేణిలో జరిగిన సింగిల్ యాక్షన్‌లో పాల్గొన్నాడు. సి.ఐ.ఎస్.ఎఫ్. పోలీసులపై దాడి చేసి ఆయుధాలు లాక్కొచ్చిన సంఘటనలో ముఖ్యపాత్ర వహించాడు. యాక్షన్ టీంకు ఎంపికైన కా॥ క్రిష్ణ రెక్కీలు చేయడంలో మంచి నేర్పరి. ఇతడి రెక్కీకి ఇక తిరుగుండదని చెప్పవచ్చు. మాధవరెడ్డికి సంబంధించిన యాక్షన్‌లో కా॥ క్రిష్ణ కీలకమైన పాత్ర వహించాడు. యాక్షన్ టీం ఏర్పడిన నాటినుంచే మాధవరెడ్డికి సంబంధించి రెక్కీ ప్రారంభించాడు. మాధవరెడ్డి యాక్షన్ అయిపోగానే మరొక ముఖ్యమైన యాక్షన్‌కి సంబంధించిన రెక్కీని సైతం పూర్తిచేసి రిపోర్ట్‌ని పార్టీకి అందించాకనే అమరుడయ్యాడు. ఈ టీమ్ చేసిన రెండు యాక్షన్లలోనూ కా॥ క్రిష్ణ చెప్పుకోదగ్గ పాత్ర నిర్వహించాడు.

కామ్రేడ ప్రవీణ్ :

ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఆర్గనైజేషన్‌లో రిక్రూట్ అయి దళ సభ్యునిగా పనిచేశాడు. మిలటరీ రంగంపట్ల ఇతడికి వున్న ఆసక్తిని గమనించి జిల్లాలోని స్పెషల్ స్క్వాడ్ సభ్యునిగా పెట్టడం జరిగింది. స్పెషల్ దళంలో వుంటూనే జిల్లాలో జరిగిన సింగిల్ టార్గెట్స్‌కు సంబంధించిన యాక్షన్స్‌లో పాల్గొన్నాడు. వర్గరీత్యా పేదరైతు కుటుంబం నుంచి వచ్చిన కా॥ ప్రవీణ్ 3వ తరగతి వరకు మాత్రమే చదువుకుని ప్రధానంగా పార్టీలోకి వచ్చిన తరువాతనే చదువుపై కేంద్రీకరించి నేర్చుకున్నాడు. పార్టీ పద్ధతులు పాటించడంలోనూ, క్రమణశిక్షణ మరియు సమిష్టి పనుల్లోనూ సహచర కామ్రేడ్స్‌కి ఆదర్శంగా వుండేవాడు. యాక్షన్ టీం నిర్మాణంలోకి ఎవరు ఏ ప్రాంతం నుండి వచ్చారనేది సహచర కామ్రేడ్స్‌కి సైతం తెలియకుండా వుండాలనే పార్టీ ఆదేశాన్ని పాటించాలి కాబట్టి తన సోదరుడు అమరుడైన విషయాన్ని (ఇతని చిన్నాన్న కొడుకుని పోలీసులు చంపేశారు) సైతం తన సహచరులకి చెప్పలేదు. టీమ్ కార్యక్రమాలు, రెక్కీలలో కీలకపాత్ర వహించడంతో పాటు ఉమేష్‌చంద్ర యాక్షన్‌లో సమయానుకూలంగా చొరవచేసి ఆ యాక్షన్ విజయవంతం కావడంలో చురుకైన పాత్ర నిర్వహించాడు. చెప్పిన పనిని చెప్పిన విధంగా చేయడంతోపాటు పెట్టిన ఏపిటిను మిస్ చేయకుండా చెప్పిన సమయానికి చేరేవాడు. ఎటువంటి ఆడంబరాలు లేకుండా అతి సాధారణంగా వుండేవాడు.

దళంలో వుండగా పాల్గొన్న రెయిడ్ సందర్భంగా వాహనంలో నుండి క్రింద పడటం వల్ల దెబ్బ తగిలి నిరంతరం తీవ్రమైన నడుంనొప్పితో బాధపడుతున్నా ఏరోజూ ఏ పనిలోనూ తన అనారోగ్య సమస్యను ఆటంకంగా చూడకుండా, తన బాధను పట్టించుకోకుండా ముందుభాగంలోనే వుండేవాడు. ఒక మహిళా కామ్రేడ్‌ని వివాహం చేసుకోవాలనే నిర్ణయానికి వచ్చి, పెండ్లి పార్టీ కార్యక్రమానికి ఆటంకం కారాదనే చైతన్యంతో మరో సంవత్సర కాలం పెళ్లి వాయిదా వేసుకున్నాడు. ఎంతో అమాయకంగా కనిపించే కా॥ ప్రవీణ్‌లో శత్రువును మట్టుపెట్టగల చురుకైన వీర గెరిల్లా దాగి వున్నాడనే వాస్తవాన్ని ఊహించడం ఎవరికీ సాధ్యం కాదనే చెప్పాలి.

కా॥ శంకర్ (సల్వాచారి):

సల్వాచారి మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అచ్చంపేట మండలం ఐనోల్ గ్రామ మధ్య తరగతి కుటుంబానికి చెందినవాడు. 10వ తరగతి వరకు చదువుకున్నాడు. ఇంటర్ మొదటి సం॥రంలో వుండగా, గ్రామంలోని సంఘ కార్యక్రమాలలో చురుగ్గా వుంటుండిన కారణంగా శత్రువుకి బహిర్గతమై చదువు ఆపేశాడు. సంఘ నాయకుడిగా వుండి సంఘాన్ని నడిపించాడు. గ్రామంలోని పెత్తందార్లు, సి.పి.యం. గూండాలు తనని చంపడం కోసం ప్రయత్నిస్తుండగా బాంబులతో సమాధానం చెప్పాడు. ఈ క్రమంలోనే పోలీసు నిర్బంధం తీవ్ర కావడం వలన దళంలోకి వెళ్లడం సరైన మార్గమని భావించి 1996 సం॥లో ఫుల్‌టైమర్‌గా వచ్చేశాడు. పానగల్, అచ్చంపేట దళాల్లో పనిచేశాడు. 1998 నాటికే శాక్ సభ్యుడై ఏరియా ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేయడంలో ముఖ్య భూమికను పోషించాడు. మనం విజయవంతంగా ఆయుధాలు గుంజుకున్న పెద్ద కొత్తపల్లి పోలీస్ స్టేషన్‌పై జరిగిన దాడిలో కీలకమైన పాత్రని పోషించాడు.

మిలటరీ విషయంలో ఎంతో ఆశక్తిని కలిగి వుండేవాడు. ఇటువంటి ప్రత్యేకతల ద్వారా యాక్షన్ టీం సభ్యునిగా ఎంపికై అతి త్వరగా నగరంలోని పరిస్థితుల్ని అర్థం చేసుకుని కార్యక్రమాలు తదనుగుణంగా నిర్వహించాడు. కొంతకాలం తానే స్వయంగా ఆటో నడుపుతూ ఆటో డ్రైవర్ కవర్ మాటున డెన్ మెయింటెన్ చేశాడు. ఒక సమయంలో విద్యార్థిగా, మరొక సమయంలో కంపెనీ వర్కర్‌గా, ఇంకోసారి డ్రైవర్‌గా వుంటూ రెక్కీ చేయగల అవకాశాలను

(తరువాయి 28వ పేజీలో.....)

అమరవీరులకు అరుణారుణ విప్లవాంజలి!

మా తరాల నెత్తురంత
బీళ్ళల్లో నీళ్ళయినది
బిడ్డలారా! ఈ గడ్డన
మీరొడ్డిన రక్తమింక
ఇంకనివ్వ నేలలోన
ఎగరేస్తా ఎర్రజెండా
పరచినది పంచెకాదు
కడుపుకోత పేగులురా
ఒడిసిపట్టి మీ త్యాగం
మీ తరానికందిస్తాం!

కామ్రేడ్ చారుమజుందార్

కా॥ శ్యామ్

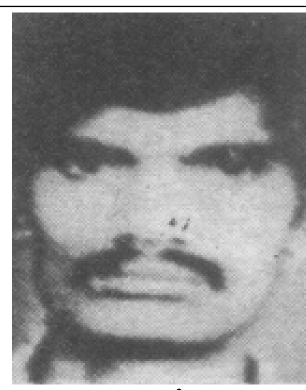

కా॥ మహేష్

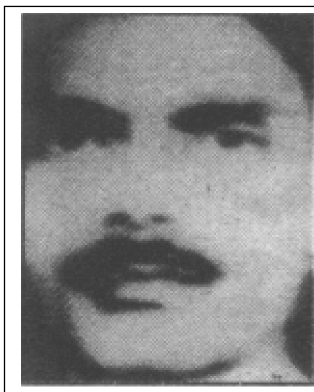

కా॥ మురళి

కా॥ నిర్మల

కా॥ స్వర్ణ

కా॥ జ్యోతి

అమరవీరుల ఆశయాలను సాధించితీరుతాం!!

కా॥ కిరణ్

కా॥ భూపతి

కా॥ సునీల్

కా॥ సుభాష్

కా॥ సుధాకర్

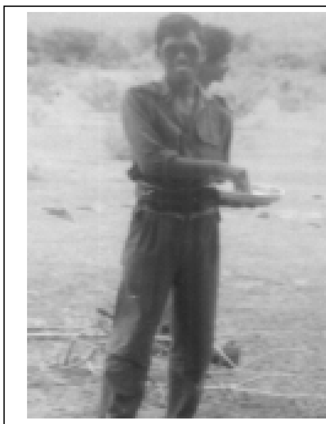

కా॥ సుదర్శన్ (హరి)

కా॥ చిట్టెమ్మ

కా॥ గుండమ్మ

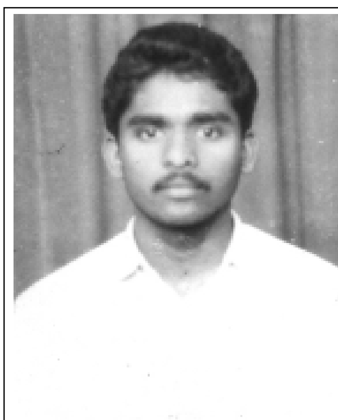

కా॥ రమణయ్య

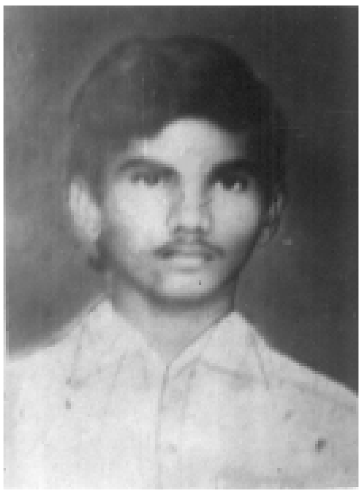

కా॥ గోపి

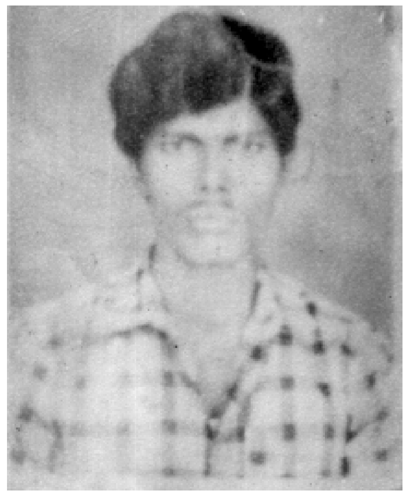

కా॥ జయపాల్

కా॥ మోహన్

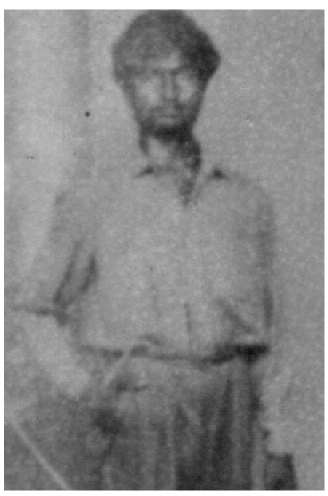

కా॥ సుధాకర్

కా॥ స్వరూప

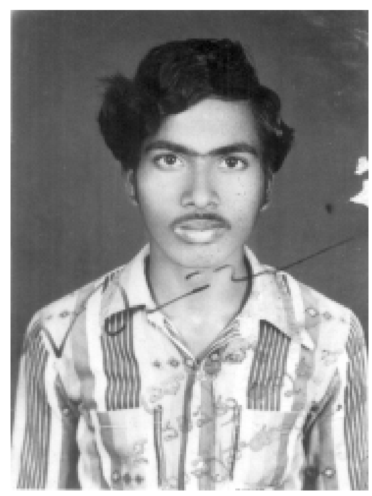

కా॥ మల్లికార్జున్

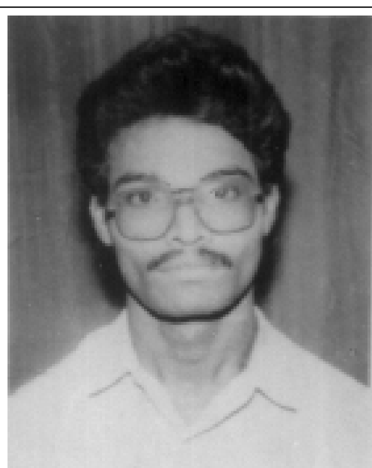

కా॥ కార్తీక్

కా॥ నాగరాజు

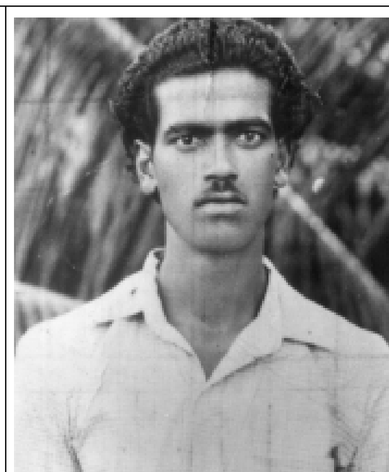

కా॥ పరిటాల సుబ్బయ్య

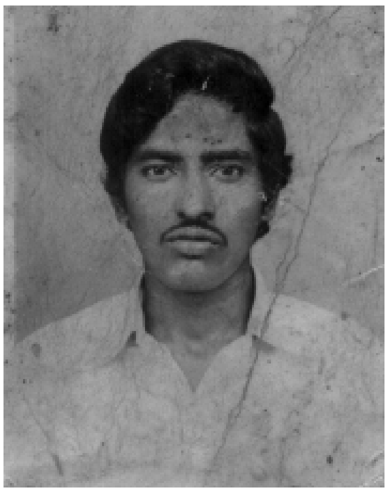

కా॥ చలపతి

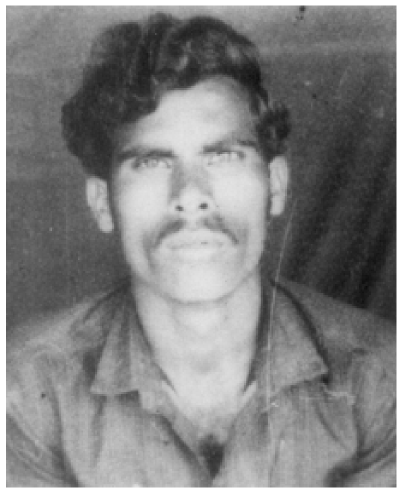

కా॥ ముత్యాలు

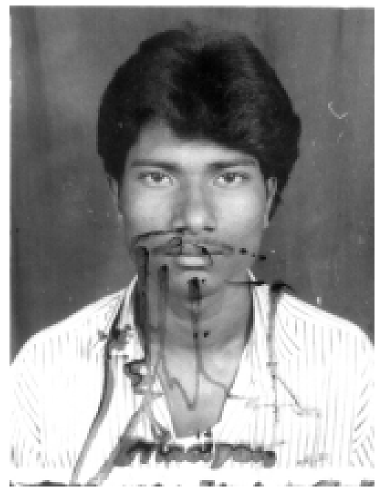

కా॥ శ్రీనివాసులు

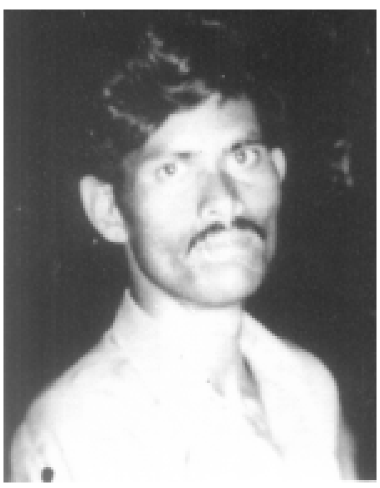

కా॥ వెంకటేశు

కా॥ బాలక్రిష్ణ

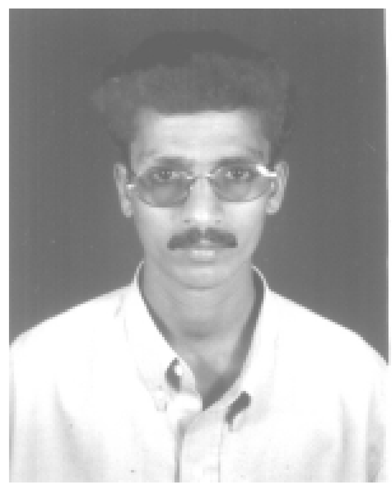

కా॥ మధు

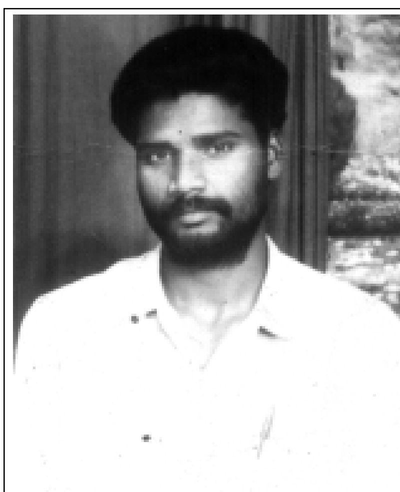

కా॥ డప్పు మల్లేశం

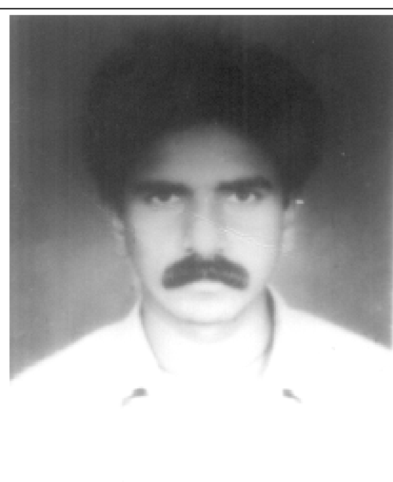

కా॥ అక్క మల్లేశం

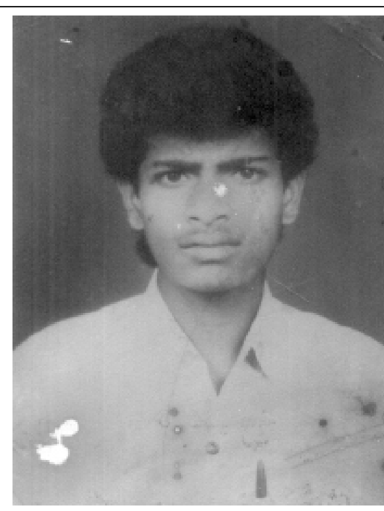

కా॥ నరేందర్ గౌడ్

(23 వ పేజీ తరువాయి.....)

సృష్టించుకుని అందుకు తగ్గ కేమోఫ్లేజ్‌తో రెక్కీ నిర్వహించే వాడు. సమిష్టి పనులలో ముందుండేవాడు. తను బాధ్యుని నుండి విడిపోయిన కేవలం మూడే మూడు నిముషాలలో పోలీసులకి చిక్కి చిత్రహింసల పాలయినప్పటికీ నోరు విప్పకుండా పార్టీ రహస్యాలు కాపాడి, నాయకత్వాన్ని కాపాడి, విప్లవ తుది విజయంపై అచంచల విశ్వాసంతో అమరత్వాన్ని ఆహ్వానించాడు.

కా॥ వృధు (ముత్యాలు):

కా॥ ముత్యాలు మెదక్ జిల్లా దౌల్తాబాద్ మండలం, టెంకంపేట గ్రామస్థుడు. నలుగురు తమ్ముళ్లకు పెద్దన్నగా, ముసలి తలిదండ్రులకు పెద్ద కొడుకుగా, ముగ్గురు బిడ్డలకు తండ్రిగా కా॥ ముత్యాలు తన కుటుంబంలో బాధ్యతాయుతంగానే వుండేవాడు. 7వ తరగతి వరకు మాత్రమే చదివిన ఈ కామ్రేడ్ మధ్య తరగతి కుటుంబానికి చెందినవాడు.

కా॥ ముత్యాలు పార్టీతో సంబంధాలు ఏర్పరచుకొని గ్రామంలో బలమైన సంఘాన్ని నిర్మించాడు. సంఘ నాయకుడుగా వుంటూ, చురుకైన కార్యకర్తగా పనిచేస్తూ ఇందుప్రియాల్ దళ 'ఏరియా విప్లవ రైతుకూలీ సంఘం' కార్య నిర్వాహక వర్గ సభ్యుని స్థాయికి ఎదిగాడు. ఈ సమయంలోనే ఈ కామ్రేడ్ కుటుంబంపై నిర్బంధం పెరిగింది. ఈ కాలంలోనే కా॥ ముత్యాలును ఒక టౌన్ యాక్షన్ కోసం పంపడం జరిగింది. యాక్షన్‌ని విజయవంతం చేసుకు వచ్చాడు. ఈ యాక్షన్‌లో కా॥ ముత్యాలు ప్రధాన పాత్ర నిర్వహించాడు.

పార్టీ ఏ బాధ్యత అప్పజెప్పినా, ఎంత శ్రమకు ఓర్చి అయినా ఆ పని చేసేవాడు. ఎటువంటి ప్రాణత్యాగానికైనా సిద్ధపడ్డ సాహసి కా॥ ముత్యాలు (మధు). యాక్షన్ టీం వుండటానికి షెల్టర్ వాడాలన్న నిర్ణయాన్ని అమలు చేశాడు. చివరకు తాను కూడా యాక్షన్ టీంలో సభ్యునిగా వుండదలచినట్లు ప్రతిపాదించాడు. ఈ కామ్రేడ్ ఎందరికో ఆదర్శంగా వుంటూ అమరుడయ్యాడు.

ఈరోజు శత్రువును విజయవంతంగా ఎదుర్కోవాలంటే శత్రు నేతలను, వారి రక్షణ కేంద్రాల్లోనే దెబ్బతీయటం అవసరం. దీనికిగాను ఇలాంటి యాక్షన్ టీంలను ఎన్నింటినో ఏర్పర్చాల్సిన అవసరముంది. శత్రువును వాడి కోటల్లోనే నిర్మూలించి పాలక వర్గాలను భయకంపితులను చేసిన మన యాక్షన్ టీం అమరవీరులు రేపు నెలకొననున్న ఇలాంటి యాక్షన్ టీంలకు అనుసరణీయమైన, ఆదర్శప్రాయులుగా నిలిచి పోయారు. వర్గ ద్వేషంతో దహించుకుపోతూ, చడీ చప్పుడు లేకుండా కొండను ఢీకొనే తరహా ప్రగాఢ విశ్వాసంతో వీరు వాస్తవంగానే శత్రు కేంద్రంలోకి చొచ్చుకుపోయి నిర్ణయించుకున్న లక్ష్యాలను అద్భుతమైన గురితో పూర్తి చేశారు. ఇటువంటి అనేక టీంలను ఏర్పర్చటం ద్వారానే వీరి అమరత్వానికి నిజమైన ప్రతీకారం తీర్చుకుందాం. ❑

ముందు పేజీల్లోని ఫొటోలలో వున్న అమరుల వివరాలు

1. కామ్రేడ్స్ శ్యామ్, మహేష్, మురళి – కేంద్రకమిటీ సభ్యులు, డిసెంబర్ 1, 1999 కొయ్యూరు బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్ అమరులు.
2. కా॥ నిర్మల (శ్రీదేవి) – పిచ్చిరెడ్డి కొట్టాల, అనంతపురం జిల్లా.
3. కా॥ స్వర్ణ, జ్యోతి – చింతకుంట బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్, నల్గొండ జిల్లా.
4. కా॥ కిరణ్ – కోపర్‌డింగ్ ఎన్‌కౌంటర్‌లో అమరుడు. జనశక్తి పార్టీ నుండి చిట్టెక్కతో కలిసి మన పార్టీలోకి వచ్చాడు.
5. కా॥ భూపతి – మార్చి 1999న కంతిగాంలో జరిగిన బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌లో అమరుడు.
6. కా॥ సునీల్ (అజయ్, కిషోర్) – ఆర్.యస్.యు. కార్యవర్గ సభ్యుడు, అక్టోబర్ 1, 1999న అమరుడు.
7. కా॥ సుభాష్ (రవి) – సిటీ కార్యదర్శి.
8. కా॥ సుధాకర్ (వెంకటయ్య) – ద.తెలంగాణా స్పెషల్ స్క్వాడ్ సభ్యుడు.
9. కా॥ హరి (సుదర్శన్) – 1994 అక్టోబర్ 1న బంద్ సందర్భంగా డోర్నాలలో బాంబుపేలి ప్రమాదవశాత్తు అమరుడు.
10. కా॥ చిట్టెక్క – గొట్ట ఎన్‌కౌంటర్. శ్రీకాకుళం డివిజన్.
11. కా॥ గుండమ్మ – ప్రమాదవశాత్తు డ్యాంలో మునిగి చనిపోయింది. అనంతపురం జిల్లా.
12. కా॥ రమణయ్య – సిటీ
13. కా॥ గోపి, జయపాల్, మోహన్, సుధాకర్, స్వరూప – 94 ఏప్రిల్, కాళంగి ఎన్‌కౌంటర్ అమరులు, చిత్తూరుజిల్లా.
14. కా॥ మల్లికార్జున (విజయ్) – 1996 ఫిబ్రవరిలో ఆక్సిడెంటల్ ఫైర్‌లో అమరుడు. చిత్తూరు జిల్లా.
15. కా॥ నాగరాజు – పందికుంటగ్రామం, వజ్రకరూరు మండలం, అనంతపురం జిల్లా.
16. కా॥ పరిటాల సుబ్బయ్య – 29-5-1975న పరిటాల శ్రీరాములతో కలిసి అమరుడైనాడు.
17. కా॥ చలపతి – ఆమిదాల గ్రామం, ఉరవకొండ మండలం, అనంతపురం జిల్లా.
18. కా॥ ముత్యాలు – '91 మార్చిలో మక్కాజిపల్లి రైల్వేస్టేషన్ పేల్చివేతలో ప్రమాదవశాత్తు అమరుడైనాడు. సెల్‌సభ్యుడు, మిలిటెంట్.
19. కా॥ శ్రీనివాసులు '92 అక్టోబర్‌లో జరిగిన గోపీదేవరపల్లి బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌లో అమరుడు.
20. కా॥ వెంకటేశు – '91 మార్చిలో మక్కాజిపల్లి రైల్వేస్టేషన్ పేల్చివేతలో ప్రమాదవశాత్తు అమరుడైనాడు. సెల్ సెక్రటరీ.
21. కా॥ బాలక్రిష్ణ (రవి) – 9-11-98న అమరుడు, దుబ్బాక దళసభ్యుడు, మెదక్.
22. కా॥ మధు – ఆర్.యస్.యు. ఏరియా కార్యదర్శి, మెదక్.
23. కా॥ డప్పు మల్లేశం – ఆర్.సి.యస్. కార్యదర్శి గుడికందుల గ్రామం. మెదక్ జిల్లా.
24. కా॥ అక్క మల్లేశం – సంఘనాయకుడు, పార్టీ సభ్యుడు, అసట్ మీరాపూర్ గ్రామం, మెదక్ జిల్లా.
25. కా॥ నరేందర్ గౌడ్ – ఆర్.సి.యస్. సభ్యుడు, రామాయంపేట మండలం, జాన్సిలింగాపూర్ గ్రామం, మెదక్ జిల్లా.

కామ్రేడ్ సింగం లక్ష్మీరాజంకి విప్లవ జోహార్లు!

పీపుల్స్‌వార్ పార్టీకి చెందిన కేంద్రకమిటీ సభ్యులు కామ్రేడ్స్ శ్యాం, మహేష్, మురళిలను చంపడానికి సంబంధించి తమ తెరవెనుక పాత్రలను కప్పిపుచ్చుకునేందుకుగాను ఆంధ్ర రాష్ట్ర పోలీస్ యంత్రాంగం ఒక సామాన్యుడైన రైతును పట్టుకుపోయి కాల్చిచంపి అతడి శవాన్ని పై ముగ్గురు కేంద్రకమిటీ సభ్యుల శవాలతో కలిపి ప్రపంచం ముందు ప్రదర్శించింది. ఈ ఉదంతం ఆంధ్రా పోలీసుల క్రూరత్వాన్ని, పైశాచికత్వాన్ని చాటిచెబుతుంది. పార్టీ నేతలు ముగ్గురితో పాటు చంపబడిన ఆ నాలుగో వ్యక్తి ఎవరో క్షుణ్ణంగా వారికి తెలిసి వున్నప్పటికీ ఆంధ్ర పోలీసులు అతడి గురించి రకరకాల ప్రచారాలను గుప్పించారు. బహుశా అతడు తమిళనాడు పీపుల్స్‌వార్ పార్టీ కార్యదర్శి కావచ్చుని, లేక ఎల్.టి.టి.ఇ.కి సంబంధించిన ముఖ్య నాయకుడు కావచ్చుని ఇలా రకరకాల కట్టుకథలను రోజుకొక్కటిగా ప్రచారంలోకి తెచ్చారు. ఇలా చేయడం ద్వారా గందరగోళాన్ని సృష్టించి పార్టీ శ్రేణుల మనోస్థైర్యాన్ని దిగజార్చాలని ఆంధ్రా పోలీసులు ప్రయత్నించారు. తమ ఘోర తప్పిదాన్ని, దుర్మార్గాన్ని కప్పిపుచ్చుకునేందుకుగాను కుటుంబ సభ్యులకు తెలియబర్చకుండానే ఆదరాబాదరాగా నాలుగో వ్యక్తి శవాన్ని దహనం చేశారు. ఆంధ్రా డి.జి.పి. దొర, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబుల ప్రత్యక్ష ఆదేశాల ప్రకారమే ఒక అమాయక రైతుపట్ల పోలీసులు ఇంత ఘోర నేరానికి పాల్పడినారు.

కొయ్యూరు బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్ జరిగిన వారం రోజుల తర్వాత డిసెంబర్ 9న మాత్రమే ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ఆదేశాల మేరకు అరుణ్‌గా చెప్పబడుతున్న ఆ వ్యక్తి ఫోటోను తెలుగు వార్తా పత్రికలలో ప్రచురించారు. ఆ తర్వాత మాత్రమే పోలీసులు అరుణ్‌గా ప్రచారం చేసిన సింగం లక్ష్మీరాజంని అతడి బంధువులు గుర్తించ గలిగారు.

పీపుల్స్‌వార్ పార్టీ కేంద్రకమిటీ నేతలు ముగ్గురినీ బెంగుళూరు నుంచి హైద్రాబాద్‌కి తీసుకువచ్చిన రోజు రాత్రికిరాత్రే ఆంధ్ర పోలీసు వున్నతాధికారులు ఈ కుటక్రు పథకమేశారని ఇప్పుడు చాలా స్పష్టంగా తేలింది. లక్ష్మీరాజం సొంతవూరు గర్జనపల్లికి వచ్చిన వివిధ పౌరహక్కుల సంఘాలతో కూడిన నిజ నిర్ధారణ కమిటీకి లక్ష్మీరాజం కుటుంబ సభ్యులు వివరాలందించారు.

లక్ష్మీరాజం తండ్రి సింగం వెంకటి, తల్లి సింగం పోశాని, సోదరుడు సింగం నరసయ్యలను నిజనిర్ధారణ బృందం కలిసింది. డిసెంబర్ 1 రాత్రి లక్ష్మీరాజం కోసం వెతుకుతూ తమ ఇంటికి పోలీసులొచ్చారని వారు కమిటీ సభ్యులకు తెలిపారు. పోలీసులను చూడగానే భయపడిపోయి, తమ కొడుకు ప్రాణాలకు రానున్న ప్రమాదాన్ని వూహించి వారు పోలీసులకు ఏ విషయాన్నీ చెప్పకుండా వుండిపోయారు. దాంతో పోలీసులు వారిని చితకబాదుతూ లక్ష్మీరాజం ఎక్కడున్నదీ తెలుపకపోతే ఎన్‌కౌంటర్‌లో చంపేస్తామంటూ లక్ష్మీరాజం నిద్రిస్తున్న పొలం వద్దకు వెళ్ళారు. పంట కోతల కాలంలో ఆ రాత్రి లక్ష్మీరాజం కుమ్మరి లింగయ్య పొలంకేసి వెళ్ళాడు. కుమ్మరి లింగయ్య, అతడి కొడుకు రమేష్, లక్ష్మీరాజం ముగ్గురూ కళ్ళెంలోనే పడుకున్నారు. పోలీసులను చూడగానే వారు లేచి నిలబడ్డారు. వున్నట్లుండి పోలీసులు లక్ష్మీరాజంపై పడి ఒక తువ్వాలుతో అతని చేతులు విరచికట్టి వూర్లోని గాంధీ విగ్రహం సమీపంలో నిలిపి వుంచిన జీప్ వద్దకు తీసుకు పోయారు. పోలీసుల చర్యను నిలదీసిన కుమ్మరి లింగయ్యను అతడి కొడుకును కూడా పోలీసులు కొట్టారు. వూరు వదలిపోతూ పోలీసులు సింగం వెంకటి ఇంటివద్ద జీపునాపి వారిని ఎల్లారెడ్డి పోలీస్ స్టేషన్‌కి పోవలసిందని చెప్పి వెళ్ళిపోయారు.

మర్నాడు పొద్దునే గ్రామ సర్పంచ్‌తో పాటు లక్ష్మీరాజం కుటుంబ సభ్యులు ఎల్లారెడ్డి పోలీస్ స్టేషన్‌కి పోయి లక్ష్మీరాజం గురించి వాకబు చేశారు. కానీ వారు స్టేషన్‌కి ఎందుకొచ్చారంటూ పోలీసులే వారిని ఎదురు ప్రశ్నించి నిన్న రాత్రి జరిగిన సంఘటన గురించి తమకేం తెలియదని, లక్ష్మీరాజం వివరాలు తమకు తెలీవని చెప్పారు. ఇదిలా వుండగా స్థానిక పోలీసులకు తెలీకుండా స్పెషల్ టాస్క్ ఫోర్స్, లేక గ్రేహౌండ్ పోలీసులే సాధారణంగా ఎన్‌కౌంటర్ కార్యకలాపాలను సాగిస్తుంటారని కరీంనగర్ జిల్లా పత్రికా విలేఖరులు నిజ నిర్ధారణా బృందానికి తెలిపారు. 'ఎన్‌కౌంటర్ల'కు సంబంధించిన లాంఛనాలు పూర్తి చేసేందుకుగాను ఏ పోలీస్ స్టేషన్ లేక అధికారి బాధ్యత పడాలన్నది పోలీస్ వున్నతాధికారులే నిర్ణయిస్తుంటారు.

సామాన్య రైతులను సైతం ఎత్తుకెళ్ళి హింసించడానికి, చంపడానికి ఆంధ్ర పోలీసులు ఇలాంటి పద్ధతుల్ని అవలంభిస్తున్నారు. ఆ విధంగా ప్రజల్లో భయాన్ని, భీభత్సాన్ని వ్యాపింప జేయడానికి వారు ప్రయత్నిస్తుంటారు. అయితే ఇలాంటి పైశాచిక పద్ధతులపట్ల ప్రజలు మరింతగా ఆగ్రహం చెంది విప్లవం కోసం మరింత దృఢంగా ముందుకొస్తారు.

లక్ష్మీరాజం ఒక మామూలు రైతు. పీపుల్స్‌వార్‌కి, పోలీసులకు మధ్య ఎదురు కాల్పుల్లో అమాయకులు చిక్కుకుంటూ వుంటారని చిత్రించటానికి ఉదారవాదులు ప్రయత్నిస్తుంటారు. ఇది పూర్తిగా తప్పుడు చిత్రణే. కమ్యూనిస్టు గెరిల్లాలకు ప్రజలకు మధ్య సంబంధం చేపలకూ, నీళ్ళకూ మధ్య సంబంధం లాంటిది. నీటిలోని చేపను వేరుచేస్తే అది చస్తుందని పోలీసులకు తెలుసు. చేపలను నీటిలోంచి వేరుచేయాలనే కౌంటర్ ఇన్‌సర్జెన్సీ వ్యూహంలో భాగంగానే వారు ప్రజలను భయభ్రాంతుల్ని చేస్తుంటారు. ప్రజల నుండి గెరిల్లాలను వేరుపర్చటం, తద్వారా విప్లవ శక్తులపై దాడిచేసే తమ లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చుకోవడమే వారి పని.

అందుకే లక్ష్మీరాజం, ఇతర సామాన్య రైతాంగ ప్రజల అమరత్వం అన్నది కొనసాగుతున్న విప్లవోద్యమంలో తక్కువ ప్రాధాన్యత కల్గినట్టిదేం కాదు. ఈ విషాదంతో కుంగిపోయినప్పటికీ, ఆ ప్రాంతంలోని విప్లవోద్యమంలో పాల్గొని ముందుకు తీసుకు పోవడం ద్వారా కా॥ లక్ష్మీరాజం కుటుంబ సభ్యులు, గ్రామ ప్రజలూ ఈ గర్జనపల్లి గ్రామ ప్రియతమ పుత్రుడి చావుకి నిస్సందేహంగా ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారు. వారి విషాదంలో పాలుపంచుకుంటూనే, కామ్రేడ్ లక్ష్మీరాజం స్మృతికి 'క్రాంతి' పత్రిక నివాళి అర్పిస్తోంది.

ప్రజలే నిజమైన వీరులు. వారే చరిత్ర నిర్మాతలు. ఈ చరిత్ర నిర్మాణంలో కా॥ లక్ష్మీరాజం అమరత్వం కూడా ఓ భాగమే. ❑

'పీపుల్స్‌వార్' పార్టీ కేంద్ర నేతలు అమరులు కామ్రేడ్స్ శ్యామ్, మహేష్, మురళీల స్మృతి నేపథ్యంలో విశేష ప్రజా స్పందనతో విజయవంతంగా ముగిసిన అమరవీరుల సంస్మరణ వారోత్సవం! నిర్బంధం ప్రతిఘటనను పెంచితీరుతుందని మరోసారి చాటిచెప్పిన సంస్మరణసభా కేంపెయిన్!!

కొయ్యూరు కోవర్టు కుట్ర జరిగి 8 నెలలయింది. మన ప్రియతమ నేతలు కామ్రేడ్స్ శ్యామ్, మహేష్, మురళీలు దారుణాతి దారుణమైన, వంచనాత్మకమైన కోవర్టు కుట్రలో చిక్కుకుని అమరులై 8 నెలలు పూర్తయింది. ఈ 8 నెలల కాలంలో కొయ్యూరు కోవర్టు చర్యలోనే బలైన అన్నెంపున్నెం ఎరుగని కా॥ లక్ష్మీరాజంతో సహా వందలాది మంది ప్రియతమ కామ్రేడ్స్ కూడా నేలతల్లి విముక్తి కోసం తమ జీవితాలనే అర్పించారు. మొత్తం పార్టీకి గుండెకాయ లాంటి ముగ్గురు నేతల అమరత్వం నేపథ్యంలో 1999 డిసెంబర్ 16న భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ సి.పి.ఐ.(యం-యల్) [పీపుల్స్‌వార్] కేంద్రకమిటీ ఇచ్చిన పిలుపు మేరకు విప్లవోద్యమ ప్రాంతాలన్నింటిలో ముగ్గురు కేంద్రకమిటీ సభ్యుల అమరత్వాన్ని ఎత్తిపడుతూ ఏడునెలల పైగా జరిగిన కేంపెయిన్ ఈ జూలై 28 అమరుల సంస్మరణ వారంతో ముగిసింది. ఈ కాలమంతటా వందలాది, వేలాది స్మారక సభలు జరిగాయి. అమరుల చిరస్మరణ కోసం వందలాది స్థూపాలు పోరాట ప్రాంతాలలో వెలిశాయి. ఈ మహా నాయకుల దారుణ మరణానికి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటామని, అమరనేతలు తమ అంతిమ క్షణాల వరకూ సాగించిన ఆశయాలు, ఆదర్శాలను నెరవేర్చేందుకు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో పనిచేస్తామంటూ వేలాదిమంది కేడర్లు, కార్యకర్తలూ, సామాన్య ప్రజానీకం ప్రతిజ్ఞ చేశారు. కేంద్రకమిటీ పిలుపుకు ప్రతిస్పందిస్తూ, ప్రజల ఆగ్రహావేశాల, వర్గ ద్వేషాల పరాకాష్టకు చిహ్నంగా పోలీసులను, టి.డి.పి. నాయకులను, ప్రభుత్వ అధికారులను, ఆస్తులను గురిచేసుకుని వివిధ వైవిధ్యపూరితమైన ఎదురుదాడులు, ప్రతీకార చర్యలు వందల సంఖ్యలో ఈ కాలమంతటా జరుగుతూ వచ్చాయి. కేంద్రకమిటీ పిలుపుకు స్పందిస్తూ, ప్రజా గెరిల్లా బలగాలు పోలీసులపై...శత్రు ఏజెంట్లపై వరుస దాడులకు దిగారు. మాజీ హోంమంత్రి మాధవరెడ్డి వంటి క్రూర నేరస్థులను ఖతం చేస్తూ వచ్చారు. అంతిమంగా కేంద్రకమిటీ పిలుపునునుసరించి సి.పి.ఐ. (యం-యల్) [పీపుల్స్‌వార్] వునికిలో వున్న దేశం మొత్తంలోని పలు ప్రాంతాలలో పార్టీ సభ్యత్వ కేంపెయిన్ కూడా కొనసాగింది.

1999 డిసెంబర్ మొదలు, ఈ సం॥ రం జూలై 28 నుండి ఆగస్ట్ 3 వరకు అమరుల సంస్మరణ సభలు ఒక కేంపెయిన్‌లాగే జరిగాయి. గత 7 నెలలపైగా సాగిన భారీస్థాయి ప్రజా కేంపెయిన్ క్రమంలో ఈ కామ్రేడ్స్ జనహృదయాలలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోయారు. తరతరాలుగా ప్రజలు చెప్పుకుంటూ వస్తున్న వీరగాథా స్మృతిలో ఈ ప్రియతమ అమరులూ భాగమైపోయారు. ఈ నేతల గురించి రాసిన పాటలు ఇప్పుడు పార్టీ వర్కర్లు, సానుభూతిపరులు, విప్లవ ప్రజారాసుల నోళ్ళలో నానుతున్నాయి.

భూస్వామ్యం, సామ్రాజ్యవాదం, దళారీ నిరంకుశ పెట్టుబడిదారీ విధానం అనే మూడు లక్ష్యాలను నిర్మూలించడం కోసం కమ్యూనిజాన్ని స్థాపించే అంతిమ లక్ష్యంతో నూతన ప్రజాస్వామిక సమాజాన్ని నిర్మించేందు కోసం భారతదేశంలో కొనసాగుతున్న ప్రజాయుద్ధంలో వేలాదిమంది కామ్రేడ్స్ తమ విలువైన ప్రాణాలనే తృణప్రాయంగా సమర్పించారు. సి.పి.ఐ. (యం-యల్) స్థాపకుడూ, నేత అయిన కామ్రేడ్ చారుమజుందార్ అమరుడైన జూలై 28ని ప్రతి సం॥రం భారతదేశ వ్యాప్తంగా విప్లవకారులు జరుపుకుంటున్నారు. ఇక సి.పి.ఐ. (యం-యల్) [పీపుల్స్‌వార్] 1989 నుండి జూలై 28-ఆగస్ట్ 3 వరకు అమరుల సంస్మరణ వారంగా జరుపు కుంటున్నది. ఈ సందర్భంగా ఆంధ్రప్రదేశ్, ఉత్తర తెలంగాణా, దండకారణ్య, బీహార్, ఇంకా దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలలోని వేలాది గ్రామాలలో స్మారక సభలు జరుపు కుంటున్నారు. స్థానికంగా దొరికే వనరులతోనే అమరుల స్థూపాలను నిర్మిస్తున్నారు. అమరులు ఏ విప్లవం కోసం తమ జీవితాలను అర్పించారో ఆ విప్లవ సందేశాన్ని ప్రజారాసులలోకి తీసుకుపోయేందుకు విస్తృత ప్రచార కార్యక్రమం జరుగుతోంది. బహిరంగ సభలకుగానీ, అమరుల స్థూపాల నిర్మాణం కోసంగానీ వేలాదిమంది తరలి వస్తున్నారు. పోరాట ప్రాంతాలన్నిటా పీడిత ప్రజల హృదయాలలో అమరులు చిరస్థాయిగా వెలుగొందుతూ విప్లవం కోసం మరింత స్ఫూర్తితో, దృఢ సంకల్పంతో ముందుకు నడిచేలా ప్రజలకు స్ఫూర్తినిస్తున్నారు. దీంతో విప్లవ నేతల్ని, కేడర్‌ని నిర్మూలించటం ద్వారా విప్లవ జ్వాలల్ని చల్లార్చాలని తలపోస్తున్న పాలకవర్గాల కలలు అడుగంటి పోతున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో అమరుల సంస్మరణ వారోత్సవం పాలకవర్గాలకు సవాల్‌లాగా తయారవుతోంది.

కొయ్యూరు అమరుల సంస్మరణ సభలు

కేంద్రకమిటీ నాయకులు కా॥ శ్యాం, మహేష్, మురళి, వాళ్ళతో పాటు సాధారణ పౌరుడు లక్ష్మీరాజంను ఎన్‌కౌంటర్ కట్టుకథ అల్లి చంద్రబాబు, డి.జి.పి. దొరలు కాల్చి చంపగానే, పెల్లుబికిన నిరసనలో భాగంగా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అనేక మిలిటెంట్ చర్యలు చేయడం జరిగింది. (గతంలో 'క్రాంతి'లో రిపోర్టు అయినవి) వాటితో పాటుగా, వందలాది గ్రామాల్లో ప్రజలు ప్రదర్శనలు, కాగడాల ప్రదర్శనలు, బహిరంగ సభలు జరిపి, ఆ సభల్లో అమరుల త్యాగాలను ఎత్తిపడ్తూ, వారి ఆశయాలను సాధిస్తామని ప్రతినబూనారు.

జనవరి 28వ తేదీ రాత్రి పామిడి మండలం కత్రిమల గ్రామంలో 200 మంది ఊరేగింపు తీసి సభ జరిపారు. దాదాపు 3 గం॥ల పాటు జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో కోనేపల్లి, పాల్యం, పాల్యంతండా, కడమలకుంట గ్రామాల నుండి కూడా సంఘాల వాళ్లు పాల్గొన్నారు.

రామగిరి దళం ఏరియాలో అనేక గ్రామాలలో బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌ను నిరసిస్తూ విరివిగా పోస్టర్లు వేయడమే కాకుండా, కాగడాల ప్రదర్శనలు, సంస్మరణ సభలు జరిపారు. కాగడాల ప్రదర్శనలో ఒక్కొక్క గ్రామంలో 50 నుండి 500 మంది వరకు ప్రజలు పాల్గొన్నారు. ఒక్కోచోట 5, 6 గ్రామాల సంఘ సభ్యులు,

ప్రజలు కలిసి ఒక్కో రోజు ఒక్కో గ్రామంలో కార్యక్రమం చేశారు. ఒక గ్రామంలో దళం పాల్గొని సభ నిర్వహించింది. పేరూరు, కోనేటి నాయుని పాల్యం, శివపురం, శేషంపల్లి, కుంటిమద్ది, పోలేపల్లి, కడమలకుంట, తల్లమడుగుల, పి.ఆర్.కొట్టాల, గాదిగకుంట, దుబ్బర్లపల్లి, కురాకులపల్లి, కుర్లపల్లి, చంద్రాచెర్ల మొ॥న గ్రామాల్లో ఈ కార్యక్రమం జరిగింది.

నిర్బంధాన్ని లెక్కచేయక సభలు జరుపుకున్న గుంటూరు జిల్లా ప్రజానీకం

కొయ్యూరు బూటకపు ఎదురుకాల్పుల హత్యాకాండను ఖండిస్తూ, దాచేపల్లి పట్టణంలో, బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్ల వ్యతిరేక ఐక్య పోరాట సమితి ఆధ్వర్యంలో డిసెంబర్ 19న సభ జరపాలి అని నిర్ణయించుకున్నారు. ఆ సభను ఎలాగైనా సరే భగ్నం చేయాలని పోలీసులు తీవ్ర ప్రయత్నాలు చేసారు. సభకు అనుమతి ఇవ్వకుండా అడ్డుకోవాలని చూసారు. ఎం.ఆర్.ఓ. సభకు అనుమతి ఇస్తాను అనిచెప్పు, ఇవ్వకుండా తిప్పుకున్నాడు. దీంతో, ఎం.ఆర్.ఓ.ను ప్రజల ముందుకు తీసుకువద్దామని వెళ్తే, పోలీసులు ఎం.ఆర్.ఓ.ను తప్పించారు. 19వ తేదీన పోలీసులు జీబుల్లో తిరుగుతూ సభ లేదు అని ప్రచారం మొదలుపెట్టారు. ప్రతిగా, సభ నిర్వాహకులు సభ జరుగుతుంది రమ్మని విజ్ఞప్తి చేశారు. సభాస్థలంలో వేసిన టెంట్, మైకులను పోలీసులు పీకేశారు. కానీ, పోలీసులు ఎంత భయపెట్టి, అడ్డుకోవాలని చూసినా, 19వ తేదీన సాయంత్రం 5 గంటలకు చుట్టుప్రక్కల నుండి 8 వేల మంది ప్రజలు దాచేపల్లి చేరుకున్నారు. సాయంత్రం 6 గంటలకు కామ్రేడ్స్ రత్నమాల, గద్దర్, వరవరరావు సభలో ఉపన్యసించటానికి వచ్చారు. కానీ, పోలీసులు వాళ్ళని రోడ్డుమీదే అడ్డుకున్నారు. వాళ్ళు వచ్చిన విషయం తెలుసుకున్న ప్రజలు, అందరూ అక్కడే గుమికూడారు. అప్పుడు సభకు అనుమతి గురించి దాదాపు 15 నిముషాలు ప్రజలకు, పోలీసు అధికారులకు మధ్య వాదోపవాదాలు జరిగాయి. చివరకు 15 ని॥ల పాటు అక్కడే సభ జరుపుకోవాలని పోలీసులు అనుమతి ఇచ్చారు. ఆ నడిరోడ్డు మీదే, అప్పటికప్పుడే సభ జరిగింది. పోలీసులు 15 నిముషాలే అన్నా, ప్రజలు దాదాపు 2 గంటల పాటు సభ జరుపుకొన్నారు. మధ్యలో సభను భగ్నం చేస్తే తీవ్ర ప్రతిఘటనను చవిచూడాల్సి వస్తుందన్న భయంతో, పోలీసులు చూస్తూ వుండక తప్పిందిగాదు.

సభను భగ్నం చేయాలని ప్రభుత్వం ఎంతగా అనుకుందో, అంతకు మించిన పట్టుదలతో ప్రజలు ప్రవాహంలా వచ్చారు. సభకు వస్తున్న ప్రజలను 2 వేల మందిని దోవలోనే ఆపారు. బెల్లంకొండ దళం ఏరియా నుండి ట్రాక్టర్లు, జీబులు, లారీలు మొదలైన ఏ వాహనాన్నీ పోలీసులు రానివ్వలేదు. అయినా అనేక మంది ప్రజలు పోలీసుల కళ్ళుగప్పి బస్సుల్లో దాచేపల్లి చేరుకున్నారు.

సభ జరిగిన తర్వాత పోలీసులు కా॥ రత్నమాల, గద్దర్, వరవరరావులను అరెస్టుచేసి, గురజాల కోర్టుకు తీసుకెళ్ళారు. మరునాడు, అంటే 20వ తేదీన ప్రజాసంఘాల ఆధ్వర్యంలో, వాళ్ళ అక్రమ అరెస్టులకు నిరసనగా ధర్నా, రాస్తారోకో జరిగింది. వాళ్ళకి జడ్జి వెంటనే బెయిల్ ఇచ్చాడు. దాంతో అప్పటికప్పుడే అక్కడ (కోర్టు ఆవరణలోనే) మరలా సభ జరిపారు. 1000 మంది పాల్గొన్న ఈ సభలో మహిళలు ఎక్కువమంది పాల్గొన్నారు. వాడు ఒక దాచేపల్లి సభను ఆపాలనుకుంటే, మరో రాస్తారోకో, బహిరంగ సభ జరిపి ప్రభుత్వ ఫాసిస్టు నిర్బంధాన్ని, కొయ్యూరు బూటకపు ఎదురుకాల్పుల గురించి ప్రజలకు వివరించారు.

గ్రామాలలో కూడా, ఏరియా విప్లవ రైతుకూలీ సంఘం నాయకత్వంలో నాగులేటి దళం ఏరియాలో నిరసన ర్యాలీలు, కాగడాల ప్రదర్శనలు, సభలు జరిగాయి. బట్రుపాళెం, అగ్రహారం, గోగులపాడు, చెన్నాయిపాళెం, రేగులగడ్డ గ్రామాలలో కాగడాల ప్రదర్శనలు జరిగాయి. అనంతరం సభలు జరిగాయి. 100 నుండి 400 మంది ప్రజలు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సభల్లో ఎన్‌కౌంటర్‌పై వేసిన వీధి నాటిక, కొయ్యూరు అమరుల పాట ప్రజల్ని విశేషంగా స్పందింపజేశాయి. సభలన్నింటిలోనూ గ్రామాల్లోని సంఘ నాయకులే ప్రసంగించారు.

48 గంటల పూర్తి బంద్

కొయ్యూరు బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌కు నిరసనగా ఆంధ్ర రాష్ట్రకమిటీ ఇచ్చిన 48 గంటల బంద్ పిలుపు నాగులేటి ఏరియాలో పూర్తిగా విజయవంతమైంది. ప్రభుత్వం బంద్‌కు 10 రోజుల ముందునుండే గ్రామాలకి బస్‌లు ఆపేసింది. గ్రామాలపై విపరీతంగా దాడులుచేసి, ప్రజలను భయభ్రాంతులకు గురిచేయటానికి ప్రయత్నించారు. పెద్ద ఎత్తున 100-150 మంది పోలీసులు ఒక్కో గ్రామానికి వచ్చి, ముఖ్యంగా సంఘ నాయకుల ఇళ్ళపై దాడులు చేసారు. అయినా, ప్రజలు ఏ మాత్రం బెదరక, నిరసన కార్యక్రమాలలో పాల్గొనటమేగాక, 48 గంటల బంద్ పాటించి పూర్తిగా విజయవంతం చేసారు.

కొయ్యూరు అమరుల ఆశయాలను కొనసాగిస్తామంటూ శపథాలు చేసిన గిరిజన ప్రజానీకం!

కా॥ శ్యామన్న, మహేషన్న, మురళన్న, వారితోపాటు చంపబడిన సాధారణ పౌరుడు లక్ష్మీరాజంల బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌ను ఖండిస్తూ, ఈస్టు డివిజన్‌లోని ఆదివాసీ ప్రజానీకం అనేక గూడేలలో సంస్మరణ సభలు జరిపారు.

విశాఖ మన్యంలో...

విశాఖ జిల్లా తాండవ దళం ఏరియా, గూడెం గ్రామంలోని ఒక ప్రాంతంలో డిసెంబర్ 9న సంస్మరణ సభ జరిపారు. ఎర్రగుడ్డలతో, 4 అడుగుల ఎత్తున తాత్కాలిక స్థూపం నిర్మాణం చేసి, దానిమీద ప్రజావీరులు మృత్యుంజయులు అనే ఫలకాన్ని, అమరవీరుల ఫోటోలను అమర్చారు. ప్రజలు అజేయులని, కొయ్యూరు అమరులకు జోహార్లు అంటూ నినాదాలు రాసిన పోస్టర్లు, ఎర్ర బ్యానర్లతో సభా ప్రాంగణమంతా నిండిపోయింది. కొండలు పిక్కటిల్లేలా అమరులకు జోహార్లు చెబుతూ సభ ప్రారంభమైంది. సభ ప్రారంభానికి ముందు, ఏరియాలోని ఒక అమరవీరుని తల్లి స్థూపావిష్కరణ, జెండా ఆవిష్కరణ చేసి, 'నా కొడుకు ఏం తప్పు చేసాడని ఈ ప్రభుత్వం పొట్టన బెట్టుకుంది?' అని ప్రశ్నించింది.

ఎల్.జి.యస్. కమిటీ సభ్యురాలు కా॥ కరుణ అధ్యక్షత వహించిన ఈ సభలో ఏరియాలోని వి.ఆర్.సి.యస్., ఏ.వి.యం.యస్. నాయకుడు, విశాఖ ఏరియా కమిటీ కార్యదర్శి మాట్లాడారు. 17 గ్రామాల నుండి దాదాపు 250 మంది మహిళలు, 250 మంది పురుషులు ఈ సభలో పాల్గొన్నారు.

కోరుకొండ ఎల్.జి.యస్. ఏరియా పరిధిలోని విశాఖ జిల్లా గూడెం మండలం తడకపల్లి అటవీ ప్రాంతంలో 100 మందితో సంస్మరణ సభ జరిగింది. సభకు ముందు అమరులను స్మరించుకుంటూ, రెండు నిముషాలు మౌనం పాటించారు. అనంతరం జరిగిన సభకు విశాఖ ఏరియా కమిటీ సభ్యుడు అధ్యక్షత వహించాడు. వక్తలు మాట్లాడుతూ, ప్రభుత్వం ప్రజా పోరాటాల పైన నిర్బంధం అమలుచేస్తూ, పోరాటాలకు నాయకత్వం వహిస్తున్న వారిని (సంఘ నాయకుల నుండి, కేంద్రకమిటీ నాయకుల వరకు) బూటకపు ఎదురుకాల్పులలో చంపుతున్న విషయాల్ని వివరంగా మాట్లాడారు. సంఘాల్లో మరింతగా సమీకృతులై పోరాడాలని ప్రజలకు పిలుపునిచ్చారు.

అలాగే గూడెం మండలంలోని చెక్కిరాయి అటవీ ప్రాంతంలో డిసెంబర్ 4న, ఏరియా కమిటీ సభ్యురాలి అధ్యక్షతన సభ జరిగింది. ఇంకా గూడెం మండలంలోనే గొల్లపల్లి, పెబ్బంపల్లి, కొండపల్లి, శ్యామగెడ్డ, గొందిపల్లి, గొడ్డుచింత, గిల్లెలబంద, చీకటిపల్లి గిరిజన గూడేలలో కూడా వందలాదిమందితో సంస్మరణ సభలు జరిగినాయి.

ఇంకా, కోరుకొండ ఎల్.జి.ఎస్. ఏరియా పరిధిలోని, ఒరిస్సా రాష్ట్రం, మల్కన్‌గిరి జిల్లాలోని గుమ్మ బ్లాక్ పరిధిలోని ఇసుకబంద గ్రామంలో డిసెంబర్ 13న, కోరుకొండ ఎల్.జి.ఎస్. కమాండర్ అధ్యక్షతన సంస్మరణ సభ జరిగింది. దేశవ్యాప్తంగా పార్టీపైన, ప్రజలపైన క్రూరమైన నిర్బంధం అమలుచేస్తూ, రైతాంగ ఉద్యమాలను అణచివేయాలని చూస్తున్న దోపిడీ ప్రభుత్వాలను కూల్చివేయకుండా, ప్రజలకు స్వేచ్ఛా, స్వాతంత్ర్యాలు లేవని, అందుకు మనం దీర్ఘకాలిక ప్రజాయుద్ధానికి సన్నద్ధం కావాలని చెప్పాడు. గ్రామరాజ్య కమిటీలకే సర్వాధికారాలు నినాదంతో, నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవ విజయవంతానికై పోరాడినప్పుడే అమరుల ఆశయాలు ముందుకు తీసుకుపోతామని చెప్పాడు. గుమ్మ బ్లాక్ పరిధిలోని దగుడుపల్లి, దొండలగొంది, డుంబ్రిగూడ, దూళిపుట్, చెరుకుబంద, తాటిపర్రు, టేక్‌పోదల్ తదితర గ్రామాల్లో సంస్మరణ సభలు జరిగాయి. ఇంకా తాండవ దళం ప్రాంతంలోని గూడెం కొత్తవీధి , కొయ్యూరు మండలాల నుండి 500 మంది ప్రజానీకం ఒకచోట చేరి అమరుల సంస్మరణ సభను పెద్దఎత్తున జరిపారు.

ప్రజల స్ఫూర్తిని చెదరగొట్టేందుకు పీపుల్స్‌వార్ కేంపెయిన్‌ని భగ్నం చేసేందుకుగానూ ఈ సంస్మరణ వారంలో ప్రభుత్వ సాయుధ బలగాలు క్రమం తప్పకుండా తీవ్రంగా గాలింపు చర్యలకు దిగుతున్నారు. గెరిల్లాలు ప్రభుత్వ సాయుధ బలగాలను కవ్విస్తూ, తప్పుకుంటూ దెబ్బతీసే పద్ధతులతో, పోలీస్ క్యాంపులున్న గ్రామాల్లో సైతం సంస్మరణ క్యాంపెయిన్ నిర్వహించేందుకు వినూత్న పద్ధతులను అవలంభిస్తున్నారు.

కొయ్యూరు బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌లో అమరులైన నలుగురు కామ్రేడ్స్‌తోపాటు వివిధ యం-యల్ పార్టీలకు చెందిన 300 మంది విప్లవకారులు గత సం॥రం జూలై 28 నుండి ఇప్పటిదాకా ఒక సం॥ర కాలంలో దేశంలో సాగుతున్న ప్రజాయుద్ధ క్రమంలో అమరులైనారు. వీరిలో 250 మంది సి.పి.ఐ. (యం-యల్) [పీపుల్స్‌వార్] కేడర్లు కాగా, మిగిలిన వారు యం.సి.సి., ఇతర యం-యల్ పార్టీలకు చెందినవారు. గత ఒకటిన్నర దశాబ్ది కాలం పొడవునా పి.డబ్ల్యు.కే పరిమితమైన బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్లు ఇప్పుడు ఇతర పార్టీలకూ విస్తరించాయి.

భారత పాలకవర్గాలు చేపట్టిన ప్రపంచీకరణ, సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలను; ఇతర ప్రజా వ్యతిరేక కార్యక్రమాలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్న శక్తులన్నింటినీ నిర్మూలించటమన్నది తప్ప భారతీయ రాజ్యానికి మరో ప్రత్యామ్నాయ మార్గం లేదు. కాశ్మీర్, అస్సామ్, ఈశాన్య భారతంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో వేలాదిమంది జాతుల విముక్తి పోరాట యోధులను కాల్చి చంపడం, రక్తపుటేరులను పారించడం ద్వారా జాతుల పోరాటాలను అణచివేయాలని రాజ్యం చూస్తోంది. చివరకు దళిత బహుజన పార్టీ నేతలైన వీరన్న లాంటి వారిని కూడా ఎలాంటి సంకోచాలు లేకుండా చంపివేస్తున్నారు. ప్రజాస్వామిక ప్రత్యేక తెలంగాణా కోసం ప్రజలను మేల్కొల్పుతున్న కా॥ బెల్లిలలిత వంటి సాంస్కృతిక కార్యకర్తని పాశవికంగా ముక్కలు ముక్కలుగా కోసి చంపేశారు. ఐ.ఎస్.ఐ కార్యక్రమాలను అణచివేసే పేరిట ముస్లిం యువతను చంపివేస్తున్నారు. సి.పి.ఐ. (యం-యల్) జనశక్తి, సి.పి.ఐ. (యం-యల్) సి.ఓ.సి., సి.పి.ఐ. (యం-యల్) ప్రతిఘటన, సి.పి.ఐ. (యం-యల్) ప్రజా ప్రతిఘటన, సి.పి.ఐ. (యం-యల్) న్యూడెమాక్రసీ వంటి పార్టీల కేడర్, నాయకులను బూటకపు ఎన్‌కౌంటర్‌లలో నిర్మూలిస్తున్నాడు. రాజ్య నిర్బంధానికై గురవుతున్న శక్తులన్నీ, ఉమ్మడి శత్రువుతో పోరాడేందుకు చేతులు కలపడానికి ఇదే తగిన సమయం. ఈ అమరుల సంస్మరణ వారం సందర్భంగా 'అమరుల చావుకు ప్రతీకారం తీర్చుకుంటా'మంటూ విప్లకారులు చేతులు కలపాలి. ఆ విధంగా దేశమంతటా ప్రజాయుద్ధ జ్వాలల్ని మరింతగా ప్రజ్వలింప జేయడానికి పూనుకోవాలి. ❑

ఆగస్టు 1 నుండి 15 వరకు కుల నిర్మూలనా ప్రచార, పోరాట కార్యక్రమాలు నిర్వహించండి!

అమరవీరుల త్యాగాల స్ఫూర్తితో అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రజాప్రతిఘటనా పోరాటాలు

గిట్టుబాటు ధరల పోరాటం

విశాఖ ఏజెన్సీ, దానికి సరిహద్దుగా వున్న ఒరిస్సా ఏజెన్సీలో ప్రధానంగా కోందులు, భగతలు, ఒడియాలు మొదలైన ఆదివాసీ ప్రజానీకం జీవిస్తున్నారు. ఈ ఆదివాసీ ప్రజానీకం గొచ్చకందులు (తెలుపు, ఎరుపులు), బిన్నీస్, అలుసులు ముఖ్యమైన పంటలుగా పండిస్తున్నారు. మార్కెట్ సంబంధాలు పెరుగుతుండటం తో, ఇక్కడ కూడా ఆదివాసీలు ఆహార పంటలకంటే ఈ వాణిజ్య పంటలు పండించటానికే అలవాటు పడ్డారు. దీంతో షావుకార్లు మరింత మోసం, దోపిడీ చేస్తున్నారు. వరుసగా 2 సం॥లు పంటలు సరిగా పండక ఆదివాసీ రైతాంగం దెబ్బతిని వుంటే, పండిన పంటకు కూడా అతి తక్కువ ధర చెల్లిస్తూ, ఆదివాసీల రక్తమాంసాలు జలగల్లా పీలుస్తున్నారు. ఆదివాసీల వెనుకబాటుతనాన్ని ఆసరా చేసుకుని, ''పూనే' లో (మహారాష్ట్ర) అపరాల పంట విరివిగా పండింది, అందువలన ధరలు లేవు'' అని చెప్తూ మోసం చేస్తున్నారు. వీళ్ళ దోపిడీ ఇలాగుంటే, జి.సి.సి వాళ్ళు వీళ్ళకేమీ తీసిపోకుండా, ఆదివాసీలను యధాశక్తి దోపిడీ చేస్తున్నారు. తమ టార్గెట్‌ను పూర్తి చేసుకోవటానికి ఎంతటి నీచత్వానికి అయినా దిగి కోట్లాది రూపాయల ప్రజల పంటలను అతి తక్కువకు కొనుగోలు చేసి, లాభాలు ఆర్జిస్తున్నారు. షావుకార్లు, ప్రభుత్వ సంస్థ జి.సి.సి.ల మోసాల్ని తిప్పికొడుతూ ఏజెన్సీ ప్రజానీకం ప్రతి ఏడాది మన సంఘాల నాయకత్వంలో పోరాటం చేస్తూంటే, దాన్ని నీరుగార్చటానికి ప్రభుత్వం పోలీసుల చేత అణచివేత చర్యలను కొనసాగిస్తోంది. అయినా ప్రజలు తమ న్యాయమైను హక్కు కొరకు పోరాటాలలో కదులుతూనే వున్నారు.

ఈ ఏడాది స్థానికంగా వచ్చి కొనుగోళ్ళు చేసే షావుకార్లకు వ్యతిరేకంగా ప్రధానంగా పోరాటం చేయాలని భావించారు. ఎందుకంటే, ఇక్కడ షావుకార్లతో ప్రజలకు దీర్ఘకాలికంగా లావాదేవీలున్నాయి. ఇంకోమాటలో చెప్పుకోవాలంటే, ఆదివాసీ రైతాంగంలో షావుకార్లకు అప్పులు పడనివాళ్ళు లేరంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఆదివాసీల అవసరాలను ఆసరాగా తీసుకొని, షావుకార్లు రాబోయే అపరాల పంటలపై అప్పులిచ్చి, మార్కెట్‌లో పంటకు రేటు వున్నా, తమమీద ఆధారపడ్డారన్న భరోసాతో, తక్కువ రేటుతో కొంటూ చాలా తేలికగా మోసం చేస్తున్నారు. అంతే కాకుండా అపరాలు కొన్న తర్వాత ఆ ఆదివాసీలవద్దే గుర్రం అద్దె కూడా షావుకార్లు వసూలు చేస్తున్నారు. వాటిపై ప్రజలను చైతన్యపరుస్తూ, ప్రతి ఏడాదీ పోరాటం చేస్తుండటంవల్ల, షావుకార్లు కొత్త కొత్త ఎత్తుగడలు అవలంభిస్తున్నారు. దానిలో భాగంగా, తన వేళ్ళతో తన కళ్ళనే పొడిచే విధంగా, మన సంఘ నాయకులు కొందరిని లోబరుచుకుని, వాళ్ళకు కమీషన్ ఆశపెట్టి, షావుకార్లకు, ప్రజలకు మధ్యన దళారీలుగా వుపయోగించుకుంటున్నారు. దీంతో, ప్రజలకు ఎవరిని నమ్మాలన్నది కూడా సమస్య అయింది. అయితే పార్టీ, సంఘాలు ప్రజలకు ఈ విషయాలను అర్థం చేయించి, పోరాటానికి సిద్ధం చేశాయి.

తాండవ దళం ఏరియాలో షావుకార్ల పరిస్థితిలో కొద్దిగా తేడా వుంది. ఇక్కడ ఆదివాసీల దగ్గర షావుకార్లు డైరెక్టుగా కొనరు నర్సీపట్నంలో వున్న లైసెన్స్‌డ్ వ్యాపారస్తుల దగ్గర పెట్టుబడి తీసుకొచ్చి నెయ్యన్లు (కమీషన్ ఏజెంట్లు) అపరాలు కొంటారు. వీళ్ళు కె.డి. పేటనుండి పెద్ద వలస వచ్చి, అక్కడ మకాంచేసి, అక్కడ నుండి కొండలపైకి గుర్రాలతో వచ్చి ఆదివాసీల దగ్గర అపరాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వీళ్ళు కొలతల్లో మోసం చేయటంతో పాటు, మార్కెట్ రేటు కంటే అతి తక్కువ రేటుకి కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

పై విషయాలపై తాండవ, కోరుకొండ దళాల ఏరియాల్లో విస్తృతంగా కరపత్రాలు, పోస్టర్లు ద్వారా ప్రచారం చేశారు. తాండవ దళం ఏరియాలో 3 క్యాంపెయిన్ టీమ్‌లు 3 రోజుల చొప్పున ప్రచారం చేసాయి.

రైతాంగం గిట్టుబాటు ధరల కోసం షావుకార్లను నిలదీయటంతో, షావుకార్లు రైతాంగంతో చర్చలకు వచ్చారు. కోరుకొండ దళం ఏరియాలో కమిటీలు, ప్రజలు, దళం కలిసి షావుకార్లతో చర్చలు జరిపారు. మొదటిసారి చర్చల్లో ఒప్పుకోకుండా బింకానికి పోయిన షావుకార్లు, 2వసారి చర్చల్లో రేటు పెంచడానికి ఒప్పుకున్నారు. ధరలు ఈ విధంగా పెరిగినాయి.

గొచ్చకందులు, తెలుపులు - కుంచం (4 కేజీలు)కి =140 రూ॥లు.

,, ఎరుపులు - ,, ,, =100 రూ॥లు

బిన్నీస్ - ,, ,, = 90 రూ॥లు

చొప్పున కొనుగోలు చేయడానికి ఒప్పుకున్నారు.

ప్రజల నుండి వసూలు చేస్తున్న గుర్రపు అద్దెను రద్దు చేయటానికి, రైతులకు ఇచ్చే అప్పులకు నూరు రూ॥లకు ఒక రూపాయి చొప్పున వడ్డీ మాత్రం వసూలు చేయటానికి కూడా షావుకార్లు ఒప్పుకున్నారు.

డిసెంబరు 6, హిందూ మతోన్మాద వ్యతిరేక దినం పాటించిన ప్రజలు

కోరుకొండ యల్.జి.యస్. ఏరియా ప్రాంతంలో విశాఖ జిల్లా గూడెం మండలం తడకపల్లి గ్రామంలో డిసెంబరు 6 హిందూ మతోన్మాద వ్యతిరేక దినం సందర్భంగా సుమారు 12 గ్రామాల నుంచి వచ్చిన 120 మంది ప్రజలతో సభ జరిగింది. సభకు విశాఖ ఏరియా కమిటీ సభ్యుడు అధ్యక్షత వహించాడు. వక్తలు హిందూ మతోన్మాదం గురించి, అలాగే దేశం వివిధ ప్రాంతాల్లో జరిగిన హిందూ మతోన్మాద శక్తులు (బి.జె.పి., భజరంగదళ్, శివసేన, వి.హెచ్.పి.) యొక్క దాడులు, అది మైనార్టీ వర్గాలైన ముస్లిం, క్రిష్టియన్స్‌పై ఎలా అమలు

జరుపుతుందో వివరించారు. డిసెంబరు 6 హిందూ మతోన్మాద వ్యతిరేక దినం ఏ నేపథ్యంలో జరుపుకోవలసి వచ్చిందనే విషయాన్ని కూడ వివరంగా మాట్లాడారు. అనంతరం కరడుగట్టిన హిందూ మతోన్మాద నాయకులైన బాల్‌థాకరే, యల్.కె. అద్వాని, అటల్ బిహారీ వాజ్‌పేయిల దిష్టిబొమ్మలను నిలబెట్టి ప్రజలచేత విల్లు బాణాలు వేయించి తగులబెట్టడం జరిగింది. అలాగే ఈ సందర్భంగా హిందూ మతోన్మాదం నశించాలి! మైనార్టీ వర్గాల ఐక్యత వర్ధిల్లాలి!! నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవం వర్ధిల్లాలి వంటి నినాదాలు ఇచ్చారు.

భగత్‌సింగ్ వర్ధంతి జరుపుకున్న మన్యం ప్రజానీకం

భారతదేశాన్ని వలస దోపిడీకి గురిచేస్తున్న బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాదులకు వ్యతిరేకంగా విప్లవశంఖం పూరించి సాయుధ పోరాట పంథా చేపట్టి, 1923 మార్చి 23న బ్రిటీష్ పాలకులచే ఉరి తీసి హత్యచేయబడిన భగత్‌సింగ్, రాజ్‌గురు, సుఖదేవ్‌ల పేర్లు నేటికీ ప్రజలకి పోరాటోన్ముఖులు కావటానికి ప్రేరణగానే వున్నాయి. సంస్కరణలు, ప్రపంచబ్యాంక్ అప్పులు, 2020 విజన్‌లు, అన్నిటికీ మించి ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో, నేడు దేశంలో, రాష్ట్రంలో సామ్రాజ్యవాదుల దోపిడీ మరింత తీవ్రంగా పెరిగింది. ఆర్థిక పోరాటాలతో పాటు రాజకీయ పోరాటాలకు కూడా ప్రజలను మరింతగా కదిలించాల్సిన అవసరం గతంలో కంటే మరింత పెరిగింది. ఈ నేపథ్యంలో తాండవ యల్.జి.యస్. ఏరియాలోని 16 గ్రామాల యువజనులు, ప్రజలు 200 మంది కొర్రపాడు గ్రామంలో మార్చి 23న భగత్‌సింగ్ వర్ధంతి సభ జరిపారు. ఈ సందర్భంగా అక్కడకు వచ్చిన 16 గ్రామాల యువజనులతో వాలీబాల్ పోటీలు కూడా నిర్వహించారు.

దారకొండ అమరుల సంస్మరణ సభ

కేంద్రకమిటీ నాయకులు కా॥ శ్యామ్, మహేష్, మురళీలను బూటకపు ఎదురుకాల్పుల పేరుతో ప్రపంచబ్యాంక్ తొత్తు చంద్రబాబు ప్రభుత్వం కాల్చి చంపినందుకు ప్రతిగా, పార్టీ పిలుపునందుకొని దారకొండ పోలీసు ఔట్‌పోస్ట్‌పై జరిపిన దాడిలో, సాహసంగా పోరాడి అమరులైన కా॥ బాలక్రిష్ణ, కా॥ సత్యనారాయణ ల అమరత్వాన్ని ఎత్తిపడ్తూ తాండవదళం ఎల్.జి.యస్. పరిధిలోని ఒక గ్రామంవద్ద సంస్మరణ సభ జరిగింది. సభ కోసం 5 అడుగుల ఎత్తున రాళ్ళతో స్థూపం నిర్మించారు. 16 గ్రామాల నుండి దాదాపు 500 మంది స్త్రీలు, పురుషులు ఈ సభలో పాల్గొన్నారు. ఎర్రజెండాలతో, బ్యానర్లతో అమరులకు జోహార్లు చెప్తూ, అడుగడుగునా విప్లవోత్తేజం వెల్లి విరుస్తుండగా, నినాదాలతో స్థూపం వద్దకు చేరుకున్నారు. ఏరియాలో అమరుడైన కా॥ జాంబ్రి (ప్రభాకర్) తమ్ముడు స్థూపావిష్కరణ చేసాడు. పార్టీ సభ్యుడు కా॥ విజయ్ అధ్యక్షోపన్యాసంలో, దోపిడీ వర్గం కొమ్ముకాస్తున్న నరహంతక ప్రభుత్వాన్ని, దాని ఫాసిజాన్ని ప్రశ్నించాడు. అమరుడు కా॥ సత్యనారాయణ (రమేష్) తాండవ ఏరియా ప్రజల తలలో నాలికలా మెలిగిన తీరును, శత్రువుతో వీరోచితంగా పోరాడి అమరుడైన తీరుని వివరించాడు. అలాగే, శత్రువు ఎంత కిరాతకంగా వ్యవహరిస్తున్నాడు అన్నదానికి నిదర్శనంగా మొట్టుగూడ విషయాన్ని ప్రజలందరి దృష్టికి తీసుకు వచ్చాడు. తర్వాత ఆదివాసీ విప్లవ మహిళా సంఘం నుండి కా॥ బొజ్జమ్మ మాట్లాడుతూ, మహిళల పట్ల ప్రభుత్వం తీరును నిశితంగా విమర్శించింది. ఒకవైపు మహిళా జన్మభూమి అంటూ, మరోవైపు హైదరాబాద్‌లో అంగన్‌వాడీ టీచర్లపై చంద్రబాబు ప్రభుత్వం చేసిన లాఠీచార్జీని ఎత్తిచూపి, చంద్రబాబు కపటనీతిని ఎత్తిచూపింది. మెట్టుగూడా కోందు మహిళ జంబోపై 15 మంది పోలీసులు జరిపిన అత్యాచారాన్ని ఖండిస్తూ మాట్లాడింది. సమస్త ప్రజలు సమానంగా బ్రతికే సమాజం వచ్చిననాడే స్త్రీలమీద జరిగే ఈ అత్యాచారాలు, దోపిడీ పోయి స్త్రీలకు విముక్తి లభిస్తుందని, ఆ సమాజం కొరకు పోరాడుతూ అమరులైన కామ్రేడ్స్‌కు జోహార్లు చెప్తూ ముగించింది.

ఇంకా ఆదివాసీ రైతుకూలీ సంఘం అధ్యక్షుడు, మరో ఏడుగురు మాట్లాడారు. వాళ్ళు మాట్లాడుతూ, కా॥ రమేషన్న మనందరికీ తెలిసిన కామ్రేడ్! శత్రువు గుండెల్లో కంపనం పుట్టిస్తూ, తన కుటుంబాన్ని, సర్వస్వాన్ని విడిచి మన ప్రజల కోసం, ప్రజల రాజ్యం కోసం తన ప్రాణాన్ని తృణప్రాయంగా అర్పించాడు. ఆ కామ్రేడ్‌తో పాటు కా॥ బాలక్రిష్ణ కూడా అమరుడయ్యాడు. ఇది మన ఉద్యమానికి తీరని లోటు. ఆ లోటు పూడ్చటం కోసం మనందరం నడుంకట్టి ముందుకు కదులుదామని ప్రతిజ్ఞ చేద్దాం అంటూ ఉపన్యాసం ముగించారు. మధ్య మధ్యలో పాటలతో, ఎంతో ఉద్వేగభరితంగా దాదాపు 5 గంటల సేపు ఈ సభ జరిగింది.

అమరవీరుల జీవిత చరిత్రలు

కా॥ అక్క మల్లేశం అమర్‌హై

దుబ్బాక మండలం, అసబ్ మీరాపూర్ గ్రామంలో నిరుపేద దళిత కుటుంబంలో కా॥ అక్క మల్లేశం పుట్టాడు. సుదీర్ఘ కాలంగా పార్టీ పక్షాన వుంటూ అగ్రకుల భూస్వామ్య పెత్తందారులపై తన చిన్నతనం నుండి వారి అక్రమాలకు, దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా పోరాడుతూ గ్రామ ప్రజలను ఏకంచేసి భూస్వాముల భూముల్లో ఎర్రజెండాలు పాతించాడు. ఆ గ్రామంలో మహిళలను ఏకం చేసి కూలీరేట్లు, జీతాల రేట్లు పెంచాడు. 1996వరకు సంఘ నాయకుడుగా వుంటున్న క్రమంలో ఆర్గనైజర్ సెల్‌లో వుంటూ 1997లో పార్టీ సభ్యుడుగా ఎదిగాడు. కా॥ మల్లేశం అప్పటినుండి తీవ్ర నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కొంటూ గ్రామ ప్రజల సహకారంతో రహస్య జీవితం గడిపాడు. 1995లో ఆ గ్రామంలో పోలీసు పికెట్‌పై జరిగిన దాడిలో మల్లేశం ముఖ్యపాత్ర వహించాడు.

1999 మేలో సీతారాంపల్లి ఎన్‌కౌంటర్‌లో దుబ్బాక దళం కామ్రేడ్స్ మొత్తం అమరులు అయినా, ప్రజలమీద, పార్టీమీద విశ్వాసంతో శత్రువు ఎన్ని ఒత్తిడులు తెచ్చినా అమరుల ఆశయ సాధన కోసం మొక్కవోని ధైర్యంతో శత్రువుకు లొంగకుండా వుంటున్నాడు. ఆ క్రమంలోనే కాలికి ముల్లు ఇరిగి తిరుగాడలేని పరిస్థితిలో కా॥ మల్లేశం ఒక వ్యవసాయ బావి వద్ద విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న సమయంలో మే నెలలో ఒక ద్రోహి ఇచ్చిన సమాచారంతో తెల్లవారు జామున 5 గంటలకు పోలీసులు దాడిచేసి చిత్రహింసలకు గురిచేసి కాల్చిచంపారు. ఈ విషయం తెలుసుకున్న గ్రామ ప్రజలు పోలీసులను అడ్డుకోవాలని వెళ్లారు. అప్పటికే అమరుడైన మల్లేశంను చూసి ప్రజలు తీవ్రంగా తిరగబడ్డారు. ఇక్కడ వుంటే ప్రమాదం అనుకున్న

పోలీసులు అక్కడి నుండి వెంటనే వెళ్ళిపోయారు.

కా॥ మల్లేశం శవయాత్రలో చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల నుండి వచ్చిన వందలాది మంది ప్రజలు కలిసి 3 గంటలపాటు గ్రామంలో విప్లవ సాంప్రదాయాలతో మల్లేశం అమరత్వాన్ని కొనియాడుతూ సభ జరిపి దహనం చేశారు. వెంటనే ప్రజలందరి సహకారంతో గ్రామంలో, గ్రామం బయట కా॥ మల్లేశం జ్ఞాపకార్థం రెండు స్థూపాలు నిర్మించారు.

కా॥ నరేందర్ గౌడ్‌కు అరుణారుణ జోహార్లు

రామాయంపేట మండలం జాన్సిలింగాపూర్ గ్రామంలో మధ్య తరగతి కుటుంబంలో పుట్టాడు. 1990 నుండి ఆ గ్రామం మన పార్టీ ప్రభావంతో వుంది. సంఘాల నాయకత్వంలో ఎన్నో పోరాటాలు చేసి భూస్వామ్య పెత్తందారీ తనానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేస్తున్న క్రమంలో 1991-92 నిర్బంధంలో ఆ గ్రామంలో భూస్వామ్య, పెత్తందారులు కలిసి అక్కడి సంఘ నాయకులను ఇద్దరిని హత్య చేసారు. అప్పటినుండి మన కార్యక్రమాలు తగ్గగా, 1997 నుండి మళ్లీ మన సంబంధాలలోకి వచ్చిన కా॥ నరేందర్ నాయకత్వంలో రైతుకూలీ సంఘం ఏర్పాటు చేసి పార్టీ కార్యకలాపాలు విస్తృతం చేసాడు. సంఘంలో చురుకుగా పాల్గొంటూ అక్కడి ప్రచార ఆందోళనా కార్యక్రమంలో ముందుండేవాడు. కా॥ నరేందర్ భూస్వాముల పెత్తందారుల దోపిడీ విధానాలను ఎండగట్టాడు. 1997 నుండి తీవ్ర నిర్బంధాన్ని ఎదుర్కొంటూ రహస్య జీవితం గడుపుతూ 1999లో తను పూర్తికాలం రావటానికి నిశ్చయించుకుని పార్టీకి ప్రతిపాదన పెట్టాడు. అప్పటి నుండి దళం కాంటాక్టులోనే వుంటూ దళం చెప్పిన కార్యక్రమాల్లో చురుకుగా పాల్గొనేవాడు.

1999 ఏప్రిల్‌లో జరిగిన చింతకుంట ఎన్‌కౌంటర్‌లో మొత్తం దళం అమరులు కాగా అదే గ్రామానికి చెందిన వారు కా॥ రామకృష్ణ, మాదమ్మలు కూడా అమరులైనారు. అయినా శత్రువుపై కసిని పెంచుకొని పట్టుదలతో అమరుల ఆశయ సాధన కోసం నమ్మిన సిద్ధాంతానికి కట్టుబడి ఏరియాలో వుండలేని పరిస్థితిలో పక్కనే వున్న నిజామాబాద్ జిల్లాలో రహస్యంగా బ్రతకటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. తల్లిదండ్రుల నుండి శత్రువుకు లొంగిపొమ్మని ఎన్ని ఒత్తిడులు వచ్చినా శత్రువుకు లొంగిపోకుండా పార్టీపై విశ్వాసంతో ఎన్నటికైనా పార్టీ కాంటాక్టు చేస్తుందన్న నమ్మకంతో నిజామాబాద్ జిల్లా బట్టాపూర్ గ్రామంలో కల్లుకంపెనీలో జీతం వుండి రహస్య జీవితం గడుపుతున్నాడు. అదే క్రమంలో మే 7న ఒక ద్రోహి ఇచ్చిన సమాచారంతో పోలీసులు రాత్రి 11 గంటలకు పోయి బట్టాపూర్‌లో అందరూ చూస్తుండగానే అరెస్టు చేసి తీవ్ర చిత్రహింసలకు గురిచేసి చేగుంట మండలం వల్లూరు అడవిలోకి తీసుకువచ్చి కాల్చిచంపి ఎన్‌కౌంటర్ కట్టుకథ అల్లారు.

కా॥ నరేందర్ ఎన్‌కౌంటర్‌కు నిరసనగా వందల మంది ప్రజలు కదిలి నిరసన తెలియజేశారు.

నిర్బంధం - ప్రతిఘటన

రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు అమలు చేస్తున్న నిర్బంధకాండ, కేంద్రకమిటీ నాయకులు కా॥ శ్యామ్, మహేష్, మురళీలను బూటకపు ఎదురుకాల్పులలో చంపినందుకు ప్రతిఘటనగా పార్టీ పిలుపు మేరకు ఫిబ్రవరి 18వ తేదీన గూడెం మండలం, ధారకొండ పోలీస్ ఔట్‌పోస్ట్‌పై దాడిచేసి శత్రువును నిర్మూలించి, ఆయుధాలను స్వాధీనం చేసుకున్న తర్వాత, ఈ దాడిని సాకుగా తీసుకుని పోలీసులు గిరిజన గ్రామాలపై పెద్ద ఎత్తున విరుచుకు పడ్డారు. గూడెం, సీలేరు పోలీసులు కలిసి ధారకొండ, చెక్కలమద్ది, నిమ్మచెట్టు, ఎర్రగడ్డ, పెములగొంది, కొత్తూరు, సిల్లం సిలస, సువపల్లి, వాటితోపాటు ఆంధ్రకు సరిహద్దులో వున్న కొన్ని ఒరిస్సా గ్రామాలపై కూడా దాడి చేశారు. ప్రతి గ్రామం నుండి కనీసం ఇద్దరి నుండి 7గురి వరకు పట్టుకుపోయి, గూడెం, సీలేరు, చింతపల్లి పోలీస్‌స్టేషన్‌లలో తీవ్ర చిత్రహింసలకు గురిచేసారు. ఈ చిత్రహింసలకు ఇద్దరు వ్యక్తులకు మతి భ్రమించింది. ఫిబ్రవరి నుండి మార్చి నెల వరకు ప్రతిరోజూ గ్రామాలపై దాడులు చేస్తూ, 100 మందికిపైగా పట్టుకుపోయి, 37 మందిని మాత్రమే అరెస్టు చేసినట్లు చెప్పారు. అరెస్టు చేసినవాళ్ళమీద పబ్లిక్ సెక్యూరిటీ యాక్టు కింద అన్నలకు సహకరిస్తున్నారని కేసు పెట్టారు. బెయిల్‌పై బయటకు రావటానికి ప్రజలు వేలాది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకోవలసి వచ్చింది. విడిచిపెట్టడానికి ప్రజలవద్ద వేలాది రూపాయల లంచాలు కూడా తీసుకున్నారు. మార్చి 14వ తేదీ నుండి గూడెం పరిసర గ్రామాలలో, తాములబంది, కుంకంపూడి, పెద్దపాడు, లక్కవరం, మెట్టగూడ, ఎర్రగడ్డ, చేపురుగొంది, వీరవరం, నల్లబెల్లి, అగ్రహారం, వాడమామిడి గ్రామాలపై దాడులు చేశారు. మెట్టగూడ గ్రామంలో కోందు స్త్రీ గెమ్మెల జంబోను (25) గూడెం ఎస్.ఐ. వాసుదేవరావు నాయకత్వంలో 15 మంది పోలీసులు అత్యాచారం చేశారు. ప్రత్యేకించి ఎర్రగడ్డ సంఘ నాయకుడి ఇంటిపై రెండుసార్లు దాడిచేశారు. కోరుకొండ ఏరియాలోని శెమగెడ్డ, చిరిబాల, సెలపీడి, తీడకపల్లి, కాములగెడ్డ, దుర్గం, ముర్లడ్‌పెల్లి తదితర గ్రామాలలో తిరుగుతూ కె.కె. దళం కోసం కొండలపై మాటుకాశారు. ముర్గడపల్లిలో ప్రజల సహాయంతో ఎన్‌కౌంటర్ తప్పింది.

పోలీసుల నిర్బంధాన్ని గురించి ఆదివాసీ ప్రజాసంఘాలు పత్రికా ప్రకటనలు ఇవ్వటంతోపాటు ప్రచారం కూడా చేశాయి. ఈ పోలీసు దాడులకు, మెట్టగూడాలో జంబోపై పోలీసులు జరిపిన అత్యాచారాలను ఖండిస్తూ, ప్రజలు పెదవలస పోలీస్ ఔట్‌పోస్టును పేల్చివేశారు.

బూరుగుపాకల, మరెన్నో ఎన్‌కౌంటర్లకి బాధ్యుడైన గబ్బిలం సంజీవరావు ఖతం!

గబ్బిలం సంజీవరావు 1985 నాటికి చింతపల్లి ఏరియాలో సంఘంలో వుంటూ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనేవాడు. 1985లో పార్టీ పనిమీద వీడిని చింతపల్లి పంపిస్తే, పోలీసులను వెంటబెట్టుకువచ్చి, సెప్టెంబర్ 1వ తేదీన బూరుగుపాకలలో నిద్రిస్తున్న కామ్రేడ్స్‌ను చూపించి, అందులో కా॥ జ్యోతితో సహా ఐదుగురు కామ్రేడ్స్ మరణానికి కారకుడయ్యాడు. అప్పటినుండి పోలీసుల్లో చేరిపోయి సంఘ నాయకులను అరెస్టుచేసి చిత్రహింసలకు గురిచేయటం, ఏరియాలో పోలీసు ఇన్‌ఫార్మర్‌లను తయారు చేసుకుని దళం

(తరువాయి 36వ పేజీలో.....)

(20వ పేజీ తరువాయి.....)

జలవనరులను ప్రైవేట్‌పరం చేసేందుకు తగిన వాదనలన్నీ వున్నాయి. ఈ ఏడాది మార్చి నెలలో హేగ్ పట్టణంలో సమావేశమైన రెండవ 'ప్రపంచనీటి సదస్సు, మరియు మంత్రిత్వ కాన్ఫరెన్స్' ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నీటి ప్రైవేటీకరణకు సంబంధించిన ఒక సమగ్ర నమూనాని రూపొందించింది కూడా. ఈ సదస్సుకు రాష్ట్ర భారీ నీటి పారుదల శాఖా మంత్రి కూడా హాజరైనాడు. ఈ నేపథ్యంలోనే కరువు ఇచ్చిన 'సదవకాశాన్ని' వాడుకుని చంద్రబాబు నీటి వినియోగంపై ఆర్భాటపు చర్చను ప్రారంభించాడు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నీటి సరఫరాలో ప్రైవేటీకరణలో యం.యన్.సి.లకు భాగస్వామ్యం కల్పించటం గురించి కూడా మాట్లాడేశాయి. సాగునీటి వనరులపై ప్రభుత్వం తన బాధ్యతనుండి తప్పుకుంటూ ప్రజలే నీటివనరులను సంరక్షించుకోవాలంటూ తీసుకొచ్చిన వాటర్‌షెడ్లు కూడా ఈ నీటి వనరుల ప్రైవేటీకరణలో భాగంగానే వచ్చాయి.

జలవనరుల సంరక్షణ మార్గం....

నీటి వనరులను కాపాడుకోవటం, కురిసే వాననీటిని పొదుపుగా సమర్థంగా వాడుకోవటం అనేది ఏ సమాజానికైనా ఉదాత్తమైన ఆదర్శం. అంతకుమించిన అవసరం కూడా. ప్రజలే నీటివనరుల నిర్వహణను తమకు తాముగా చేపట్టడం అన్నది కూడా 'స్వయంపాలన' (సెల్ఫ్ గవర్నెన్స్)కి సరైన నమూనాయే. కాని భూమి అనే వనరు మీద సమిష్టి యాజమాన్యం లేకుండా నీరు అనే వనరుమీద ప్రజలు సమిష్టి ఆసక్తిని ప్రదర్శించటం అసాధ్యం. మూడింట రెండొంతుల భూభాగం కరువు పీడనకు గురై ప్రజలు విపరీతంగా ఆకలిచావులకు గురవుతున్నచోట, గుక్కెడు నీళ్ళు, పిడికెడు మెతుకులు లేక అలమటించి పోతున్నచోట, కనీసం ప్రాణాలు నిలుపుకునేందుకయినా సరిపోయే ఉపాధి ఎక్కడ దొరుకుతుందా అని వేలాది, లక్షలాది అభాగ్యులు వలస వెళుతున్నచోట, కిడ్నీలు తదితర శరీర భాగాలు అమ్ముకుంటే తప్ప బతుకు గడవని దుస్థితికి ప్రజల బతుకులు దిగజారిపోయినచోట, నీటి సంరక్షణలో ప్రజల భాగస్వామ్యం గురించి బోధించటంకన్నా మించిన ఘోరం మరొకటి వుండదు. భారతదేశ ధాన్యాగారాలుగా పేరొందిన ఆంధ్రప్రదేశ్, పంజాబ్‌లలో పంటలమీదా, జీవితాలమీదా నమ్మకాలు కోల్పోయి పురుగుమందులే పెరుగన్నాలుగా మారి వందలాదిమంది పేద, మధ్యతరగతి రైతులు ఆత్మహత్యల పాలవుతున్నారంటే మన సమాజంలో ఉత్పత్తికీ, పంపిణీకి మధ్య అసమ సంబంధాలు ఎంత తీవ్రంగా పెరిగిపోయాయో అర్థమవుతుంది. అందుకే ఈ అర్ధ భూస్వామ్య, అర్ధవలస బంధనాలు తెగిపోకుండా న్యాయబద్ధమైన ఆస్తి సంబంధాలు, జల పంపిణీలు అనేవి ఈ వ్యవస్థ పరిమితుల్లో అసాధ్యం. రైతుల ఆత్మహత్యల్ని మతిస్తిమితం కోల్పోయినవారి మతిలేని చర్యలుగా పేర్కొంటూ రైతుల నడతనే నిందించిన నీచ మంత్రులూ, పనులు కోల్పోయి దిక్కులు చూస్తున్న 'మానవ శ్రమ'ను హీనపరుస్తూ ప్రొక్రైన్లకు పని కల్పిస్తున్న దుర్మార్గులూ పాలకులుగా వున్నంతకాలం 'జల సంరక్షణ' పథకాలు ప్రజల జీవితాల్లోకి తొంగి చూడలేవు.

అందుకే అడవులూ, భూమి, జలవనరులూ మొత్తంగా సమాజానికి చెందివుండి వాటిపై ప్రజలకే సంపూర్ణ అధికారం వుండాలి. ప్రజలు స్థానికంగా తమ అధికారాన్ని నెలకొల్పుకున్నపుడు మాత్రమే స్వచ్ఛంద శ్రమలూ, నీటి పరిరక్షణలూ నిజమైన అర్థంలో ప్రజలకు ఫలితాలను అందివ్వగలవు. ప్రపంచబ్యాంకు జల వ్యాపార సూత్రాలు, నీటి వనరుల ప్రైవేటీకరణ మార్గాలకు భిన్నంగా విప్లవకర ప్రత్యామ్నాయ నీటి వనరుల పరిరక్షణ విధానాలు రంగంమీదికి రావాలి. ఈ వ్యవస్థను కూలదోయకుండా, జల వనరులను ధ్వంసం చేసివేసిన పెట్టుబడిదారీ 'అభివృద్ధి' నమూనాను పారదోలకుండా ప్రజాస్వామిక జలవనరుల వ్యవస్థను ఏర్పర్చటం సాధ్యం కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కైనా, యావత్ భారతదేశానికైనా అనుసరణీయ మార్గం ఇదే. ❑

(35వ పేజీ తరువాయి.....)

ఆచూకీ తెలుసుకుని అనేక 'ఎన్‌కౌంటర్లు' జరిపించడంలో కీలకపాత్ర వహించాడు. ఈ మధ్య (1995) కాలంలో వీడిని స్పెషల్ బ్రాంచ్‌లోకి ప్రమోషన్‌మీద అనకాపల్లికి పోస్టింగ్ వేశారు. అయితే, పోలీస్ అధికారులకు నమ్మినబంటుగా, సన్నిహితుడుగా వుంటూ, వీడు అనకాపల్లిలో కాకుండా, ఏజెన్సీలోనే డ్యూటీ చేస్తుండేవాడు. 1985 నుండి వీడు అతి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ, వాడికున్న బంధువులు, ఇన్‌ఫార్మర్ల నెట్‌వర్క్ సహాయంతో, మనకు అందకుండా తప్పించుకు తిరుగుతున్నాడు. ఏమైనా, ఇక వీడిని ఉపేక్షించకూడదని భావించిన పార్టీ, వీడిని చంపటానికి ప్రత్యేక దళాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. అ ప్రత్యేక దళం ప్రజల సహకారంతో వాడి ఆచూకీని తెలుసుకుని మే 12వ తేదీన సాయంత్రం 6 గంటలకు వాడిని చింతపల్లి వెళుతుండగా రోడ్డుమీద కాల్చిచంపారు. ప్రజా శత్రువులకు, కిరాయి మూకలకు ఎప్పటికయినా కుక్కచావు తప్పదని సంజీవరావు ఖతం తెలియజెప్పటమే కాకుండా, మిగిలిన ఇన్‌ఫార్మర్లకు కూడా హెచ్చరికగా నిలిచింది.

అరాచక కేశవరావు గ్రామ బహిష్కరణ

తాండవ యల్.జి.యస్. ఏరియాలోని ఒక గ్రామంలో, మన సంఘంలో తప్పుడు ధోరణులు ముదిరి పోవటం వలన, సంఘాన్ని రద్దు చేసుకోవటం జరిగింది. దాంతో గ్రామంలోని అరాచక వ్యక్తి అయిన కేశవరావు మరింత అరాచకంగా తయారయ్యాడు. గతంలో మన సంఘ నాయకుడుగా పనిచేసిన సిందేరి లక్షమయ్యను ఈ కేశవరావే మందుపెట్టి చంపాడని, అతని కుటుంబం భావించింది. అందువలన, కేశవరావును మేమే చంపుతామని లక్షమయ్య కుటుంబీకులు సంఘం, దళం ముందు ప్రతిపాదన పెట్టారు. దళం ఆ ప్రతిపాదనకు అంగీకరించలేదు. ఈ సమస్య 3 సం॥రాల నుండి నలుగుతున్నది. ఈలోపు కేశవరావు, లక్షమయ్య కుటుంబానికి మాయమాటలు చెప్పి, లక్షమయ్యను చంపింది రంగారావు అని అతను నమ్మించాడు. రంగారావు మాజీ సంఘ నాయకుడు. రంగారావును చంపకపోతే ఇంకా చాలా మందిని చంపేస్తాడని వాళ్ళని రెచ్చగొట్టి, ఆరుగురితో ఒక ముఠాను ఏర్పాటు చేసుకుని, తానే నాయకుడుగా వుంటూ, రంగారావును బంధించి, కొట్టి చంపాడు.

ఈ హత్యపై ఏప్రిల్ 22వ తేదీన గ్రామం మొత్తాన్ని సమావేశపరచి దళం చర్చించింది. రంగారావును హత్య చేసింది కేశవరావు అని తేలటంతో కేశవరావుకు దేహశుద్ధి చేసి, గ్రామ బహిష్కరణ చేయాలని ప్రజలు తీర్మానించారు. అలాగే, రంగారావు హత్యలో చురుకుగా పాల్గొన్న బంగ్రుచేత ప్రజలకు క్షమాపణ చెప్పించి, గుంజీళ్ళు తీయించారు. అలాగే బంగ్రు ప్రతి ఏడాది తనకు పండిన పంటలో ప్రతి పంటకు 2 బస్తాల చొప్పున రంగారావు కుటుంబానికి ఇవ్వాలని తీర్పు చెప్పారు. ఆ హత్యకు సహకరించిన మరో నలుగురు కూడా క్షమాపణ చెప్పాలని, వాళ్ళు కూడా ప్రతి ఏడాది ఒక బస్తా ధాన్యాన్ని రంగారావు కుటుంబానికి ఇవ్వాలని తీర్పు చెప్పారు. ❑

ప్రపంచబ్యాంకు చేతిలో దుడ్డుకర్రలా పనిచేస్తున్న చంద్రబాబు ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రజలపై ఎక్కుపెట్టిన మరో దాడే ఈ 'శూన్యాధార బడ్జెట్'! ఈ ప్రజా వ్యతిరేక బడ్జెట్టు ద్వారా మోపే భారాల్ని రాష్ట్ర ప్రజలు తిప్పికొట్టి తీరాలి!!

వివిధ పద్దుల కింద ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆదాయానికి సంబంధించిన అలానే వివిధ పద్దుల కింద ప్రభుత్వపరంగా కాగల వ్యయానికి సంబంధించిన సాలుసరి అంచనా ఆదాయ-వ్యయాల పట్టికలు ప్రతిపాదనలతో కూడిన పత్రాన్ని 'బడ్జెట్' అంటున్నాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం పార్లమెంటులోను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర అసెంబ్లీలోనూ ఈ బడ్జెట్ అనేదాన్ని ప్రవేశపెట్టి సభామోదం పొందకుండా కొత్తగా పన్నులు విధించడానికిగాని, ధరలు పెంచడానికిగాని వీల్లేదు; కొత్త పద్దులు, ప్రతిపాదనలపై వ్యయమూ సాధ్యం కాదు. కానిదంతా ఒకప్పటి మాట! కొత్త బడ్జెట్ ఒస్తోంది అంటే 'ధరలు, పన్నులు పెరిగిపోయి మనవీపు విమానం మోతే' నంటూ ప్రజలు వాపోయేవాళ్లు. బడ్జెట్ ప్రవేశానికి కొద్దిరోజుల ముందు మాత్రం పన్నులు ధరలు పెంచకుండా పళ్లబిగువున పట్టి ఆపుతూ ఇక కొత్త బడ్జెట్‌లో వాటిని ఎడాపెడా పెంచేసి 'హమ్మయ్యా' అని ఊపిరి పీల్చుకునేవి అప్పటి ప్రభుత్వాలు. ఇప్పటి ప్రభుత్వాలు అలాంటి చాదస్తాల్ని పట్టించుకోకుండా బడ్జెట్‌కి ముందూ వెనకా కూడా ఇష్టానుసారంగా పన్నులు ధరలు పెంచేస్తూ జనం వీపులు బద్దలు కొడుతున్నాయి. సభామోదం అనే చాదస్తపు సాంప్రదాయానికి స్వస్తి చెప్పి ఆర్డినెన్సుల దొడ్డిదారులు అడ్డదారులే రాజమార్గాలుగా ఎంచుకు ప్రయాణించడం అనేది నేటి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఒక అలవాటుగానే మారిపోయింది. గడచిన పార్లమెంటరీ ఎన్నికలు (1999 అక్టోబర్) ముగిసీ ముగియగానే, ఎన్నికల ఫలితాలింకా వెలువడ కుండానే ఆపద్ధర్మ హోదాలోనే నాటి బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం డీజిల్‌ధరని ఎకాయెకిన 40 శాతం పెంచేసింది. అదే బి.జె.పి. నాయకత్వంలోని ఎన్.డి.ఏ. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం తిరిగి నిన్నటికినిన్న డీజిల్, కిరోసిన్, వంటగ్యాసుల ధరల్ని, కొద్ది వ్యవధిలో జరగనున్న పార్లమెంటరీ శీతాకాల సమావేశాల వరకైనా తాళకుండా, దారుణంగా పెంచేసింది. ఇక మన రాష్ట్రంలో చంద్రబాబు ప్రభుత్వం జనం హాహాకారాలు పెడుతున్నా పట్టించు కోకుండా, త్వరలోనే జరగనున్న అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాల వరకైనా ఆగకుండా విద్యుత్ ఛార్జీలను తడిసిమోపెడుగా పెంచేసింది. ఈ నిజాలను ఏ మాత్రం పట్టించుకోకుండా, చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 2000-2001 సం॥పు 'శూన్యాధార బడ్జెట్ (జీరో బేస్డ్ బడ్జెట్) లో 'కొత్త పన్నులు లేకపోవడమనేది ఊరట కల్గించే ఒక సానుకూలాంశం' అంటూ కొంతమంది పత్రికాపండితులు దుస్సాహసంతో ఈ బడ్జెట్‌కి కితాబులివ్వడం అనేది ప్రభుత్వ వంచనకి ముసుగేసి ప్రజల దృష్టిని దారిమళ్లించే కుటిల ప్రయత్నమే అవుతుంది.

ప్రతి బడ్జెట్‌కి సంబంధించి 'సానుకూలాంశాలివి-ప్రతికూలాంశాలివి' అంటూ, 'ఊరట కలిగించే విషయాలివి-బెంబేలెత్తించే విషయాలివి' అంటూ; 'దీనికి పెద్ద పీట-దీనికి చిన్న పీట' అంటూ; 'రూపాయి రాకతీరు ఇది-రూపాయి పోక తీరు ఇది' అంటూ బొమ్మలు, గ్రాఫులు, పట్టికలతో సహా గణాంక శాతాల్ని సరిపెట్టి చూపెట్టేస్తూ తలపండిన ఆర్థిక పండితులూ చేయి తిరిగిన కలం యోధులు చేసే విశ్లేషణలు, రాసే వ్యాసాలు, సంపాదకీయాలతో ప్రాంతీయ జాతీయ పత్రికలు, టీవీ, రేడియోలు రోజులు, నెలల తరబడిగా హోరెత్తించేస్తుంటాయి. హెచ్చుపాళ్ళు ఇవన్నీ కూడా ప్రభుత్వం యొక్క వంచనాశిల్పాన్ని, బడ్జెట్‌లోని ప్రజా వ్యతిరేక సారాన్ని, స్వభావాన్ని మాటల గారడీతో మరుగుపరచేవిగానే వుంటుంటాయి. రూపంలో బడ్జెట్‌ని ఈసడిస్తున్నట్టే కనబడుతూ సారంలో మట్టుక్కి ప్రభుత్వానికి, దాని బడ్జెట్‌కి సమర్థింపుగా సన్నాయినొక్కులు నొక్కేవిగానే వుంటాయి. పరమ ప్రజాకంటక శూన్యాధార బడ్జెట్‌పై ప్రముఖ తెలుగు దినపత్రికలు 'ఈనాడు', 'ఆంధ్రప్రభ', 'ఆంధ్రజ్యోతి' రాసిన సంపాదకీయాలు ఇందుకు కొట్టొచ్చే ఉదాహరణలు.

''బడ్జెట్ అంటే ప్రభుత్వం ప్రజలపై ఎక్కుపెట్టే ఇంకో దాడే కదా! ఇంత తేటతెల్లంగా కనబడే ఈ చిన్న నిజాన్ని ఇంత సూటిగా చూడ్డానికి ఇంత సుళువుగా చెప్పడానికి బదులు ఈ సిద్ధాంత రాద్ధాంతపు రాతలు, గణాంక శాతాల గందరగోళాలెందుకబ్బా!'' అని జనం విషాదంగా విస్తుపోతూ వుంటారు. నిజమే కదా! ఏభై సంవత్సరాలు పైబడిన ఈ బూటకపు ప్రజాస్వామ్యంలో, పరమ అప్రజాస్వామిక పద్ధతుల్లో 'ప్రజా ప్రభుత్వాలు'గా ముద్రలు వేసేసుకుని ప్రజల వీపులపై స్వారీ చేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వాల హయాంలో కాచి వడపోసిన తమ దశాబ్దాల స్వానుభవాల రీత్యా ప్రజలు బడ్జెట్ అనేదాన్ని ఇలా తప్ప ఇంకోలా అర్థం చేసుకోలేరు, చేసుకోరు! కాగా, ప్రధాన ప్రతిపక్షం హాజరుగా లేని స్థితిలో కూడా ఆదరాబాదరాగా లాంఛన ప్రాయంగా అసెంబ్లీ ఆమోదముద్ర వేయించేసుకుని చంద్రబాబు ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రజలమీదికి ఒదిలిన ఈ 'శూన్యాధార బడ్జెట్' అనేది మరింత పకడ్బందీ వంచనతో, మరింత క్రూరంగా ప్రజలపై దాడిచేసే లక్ష్యంతో రంగంమీదికొచ్చిందనే చెప్పాలి. అసలీ శూన్యాధార బడ్జెట్ అంటే ఏమిటో, చంద్రబాబు ప్రభుత్వానికి ఇప్పుడిది ఎందుకు అవసరమవుతోందో చూద్దాం!

'శూన్యాధార బడ్జెట్' కథా-కమామీషు

అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు జిమ్మీ కార్టర్ జార్జియా రాష్ట్ర గవర్నర్‌గా వుంటుండినపుడు 1964లో మొట్టమొదటిసారిగా ఈ 'శూన్యాధార బడ్జెట్'ని అమెరికా వ్యవసాయ శాఖలో ప్రయోగాత్మకంగా ప్రవేశపెట్టాడు. అమెరికా అధ్యక్ష పదవికి అతడు ఎన్నికైన తరువాత అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల ఫెడరల్ ప్రభుత్వంలో సైతం దీన్ని అమలు చేసాడు. కొన్ని అమెరికన్ రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు సైతం దీంతో ప్రయోగాలు చేశాయి. కానీ, వెంట వెంటనే వెనక్కి

తీసుకున్నాయి. జిమ్మీ కార్టర్ స్థానే అమెరికా అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికైన రోనాల్డు రీగన్ చేసిన మొట్టమొదటి పనేమిటంటే ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌కి స్వస్తి చెప్పడం! ఈ తరహా బడ్జెట్ ప్రైవేట్ రంగం అవసరాలకి తప్ప ప్రభుత్వ నిర్వహణకి ఏ రకంగానూ ఉపయోగపడదని, ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన అనేది అనేక వ్యయప్రయాసలతో కూడినదని, జడుపు పుట్టించే దీని సమాచార సేకరణకి ఖర్చుల భారం కూడా అపరిమితంగా వుంటుందని, దీనివల్ల వనరుల దుబారా తప్ప ప్రయోజనం శూన్యం అని అమెరికా జనరల్ అకౌంటింగ్ ఆఫీసు అందించిన నివేదికల ఆధారంగా రీగన్ దీన్ని అటకెక్కించి చేతులు దులుపుకున్నాడు. ఈ చరిత్రని అనుభవాల్ని పట్టించుకోకుండా 1986లో వి.పి.సింగ్ హయాంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రయోగంతో చేతులు కాల్చుకుని '87లోనే విరమించుకుంది. 1987లో మహరాష్ట్ర ప్రభుత్వం సైతం దీన్ని తలకెత్తుకుని తరువాత దించేసుకుంది. తిరిగి ఈనాడు దేశ ఆర్థిక రుగ్మతలన్నింటికీ ఇది సర్వరోగ నివారిణిలా పనిచేయగలదంటూ కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి యశ్వంత్‌సిన్హ శూన్యాధార బడ్జెట్ జపం ప్రారంభించాడు. అంతకు అనేక రెట్లు ఉత్సాహంతో ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాలకి పదిమాసాల ముందునుంచే దీనికి సంబంధించిన కసరత్తు ప్రారంభించాడు. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిపై సలహాలివ్వవలసిందిగా కోరుతూ ఏడుగురు నిపుణులతో కూడిన ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం, ప్రాధాన్యతారంగాలని గుర్తించి నిర్ధారించడానికి 12 టాస్క్‌ఫోర్సుల్ని ఏర్పరచడం ఈ కసరత్తులో భాగమే! అన్నింటికీ మించి ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్ తయారీ కోసమే సూక్ష్మస్థాయి ప్రణాళికా రూపకల్పన (మైక్రోప్లానింగ్) అంటూ విపరీత ప్రచారార్భాటంతో 85 లక్షల కుటుంబాలకి సంబంధించిన ఆర్థిక సమాచార సేకరణ కోసం రాష్ట్రంలోని విద్యార్థులందరిచేత వెట్టిచాకిరీ చేయించింది చంద్రబాబు ప్రభుత్వం. మూడు నాలుగు రోజులకే ఇది మావల్ల కాదంటూ విద్యార్థులు చేతులెత్తేసారు. విద్యార్థులు అరకొరగా సేకరించిన మైక్రో సమాచారం అనేది అసమగ్రంగా వుందని, దాని క్రోడీకరణ అసాధ్యమై పోతోందని రెవెన్యూ అధికారులు చేతులెత్తేసారు. ఆ రకంగా చంద్రబాబు మైక్రోప్లానింగ్ విన్యాసం అంతా అభాసుపాలైంది. అయినా శూన్యాధార బడ్జెట్‌పై చంద్రబాబు పట్టు విడవలేదు.

ఈరోజు ఇంత హఠాత్తుగా అటు కేంద్రంలోని బి.జె.పి. సంకీర్ణ ప్రభుత్వం, ఇటు రాష్ట్రంలోని చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌పై ఇంతటి ఉత్సాహాన్ని ప్రదర్శించడమనేది యాధృచ్ఛికం ఏమీ కాదు. 14-8-2000 న రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో బడ్జెట్‌ని ప్రవేశపెడుతూ ''ఆయా పథకాలు, ప్రాజెక్టులపై వాస్తవంగా ఎంత ఖర్చు చేయగలమో ఆ అవసరాల్ని, ఆర్థిక వనరుల్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని నిధుల్ని మంజూరు చేయడం ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్ లక్ష్యం'' అని రాష్ట్ర ఆర్థికమంత్రి యనమల రామక్రిష్ణుడు దీనికి నిర్వచన పాఠం చెప్పుకొచ్చాడు. ఇంతే అయితే ఇది పాత సాంప్రదాయక బడ్జెట్‌కి సైతం వర్తింపయ్యేదే! దీనికోసం శూన్యాధార బడ్జెట్‌ని కౌగలించుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. అంటే దీంట్లో అంతకుమించిన మతలబు ఏదో వుండి తీరాలి. నిజానికి వుంది కూడా! అదేమంటే-**ఒకానొక ప్రాజెక్టు కింద లేక పథకం కింద ఒక సంవత్సరంలో పూర్తి చేయాల్సిన పని లక్ష్యం ఎంతో అంచనావేసి, దానికి కాగల ఖర్చెంతో అంచనా వేసి, ఆ మేరకే నిధులు మంజూరు చేయబడతాయి. ఆ సంవత్సర కాల వ్యవధిలో ఆ నిధులు ఖర్చు కావాలి. అంటే ఎలాగోలాగ ఖర్చుకావడం కాదు, నిర్దేశించుకున్న పనిలక్ష్యాన్ని సాధించి చూపెడుతూ అవి ఖర్చు కావాలి. నిధులు ఖర్చయిపోయి ఆ మేరకి పని కనబడకపోయినా లేక పని జరగకుండా నిధులు మురిగి వుండిపోయినా ఇక ఆ పథకాల్ని, పనుల్ని ప్రాధాన్యతా క్రమం నుంచి తప్పించి వెనక్కి తొక్కేయడమో లేక పూర్తిగా ఎత్తేయడమో జరుగుతుంది.** సాంప్రదాయ బడ్జెట్‌లోలాగ సాధించగల పనిలక్ష్యం ఎంత అనే దానితో సంబంధం లేకుండా నిధులు మంజూరు కావడం, అవి ఖర్చుకాకపోతే మరుసటి సం॥రం కూడా అవి ఖర్చుచేయగల వీలుండటం, అని చాలవనుకుంటే మరుసటి సంవత్సరం దానికి మరిన్ని నిధులు మంజూరు చేయడం లాంటి వెసులుబాట్లు దీంట్లో వుండవు. పైపైన చూస్తే ఇదంతా అర్థవంతంగాను, సహేతుకంగానే వున్నట్లు కనబడుతుంది. కాని ఈ మేడిపండు పైపై మెరుగులు చూసి మురిసిపోకుండా దీనిపొట్ట చించి చూస్తే కనబడేవి పురుగులే!

ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లోని ఇంకో మతలబు ఏమంటే-'సంపాదన' లేని శాఖలకి దీంట్లో స్థానం వుండదు, వున్నా అవి చిట్టచివరి పంక్తిలో వుంటాయి. ప్రభుత్వానికి రెవెన్యూ సంపాదించి పెట్టే శాఖలకే దీంట్లో పెద్ద పీట. అంటే ఈ బడ్జెట్‌లో సంక్షేమ రంగానికి దక్కేది శూన్యం అన్నమాట! ప్రాథమిక విద్య; మాధ్యమిక విద్య; సాంకేతిక విద్య; అనియత విద్య; స్కాలర్‌షిప్‌లు; స్టైఫండ్‌లు; పరీక్షల నిర్వహణ; భాషాభివృద్ధి; పరిశోధన; క్రీడలు-యువజన సర్వీసులు; గృహ నిర్మాణం; ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి.ల సంక్షేమ పథకాలు; సాంఘిక భద్రత; ప్రకృతి వైపరీత్యాలు; పశుసంవర్ధక శాఖ; మత్స్యశాఖ తదితరాలన్నీ ఈ రంగం కిందకు వచ్చేవే! ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లో ఇక వీటికి మొండిచేయి చూపెడుతుందన్న మాట ప్రభుత్వం! 1999-2000 ఆర్థిక సంవత్సరంలో సంక్షేమ రంగానికి 1697.21 కోట్ల రూ॥లు కేటాయింపు కాగా 2000-2001 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లో ఈ రంగానికి కేటాయింపు రూపాయి కూడా పెరగలేదు సరికదా 1365.41 కోట్లకి కుదించుకు పోవడం అనేది ఈ నిజానికి అద్దం పడుతుంది. ఇక ఇందులో కూడా 25 శాతం ఇప్పటికే కోతకి గురైపోయిందని భావించాలి. ఏమంటే-ఈబడ్జెట్ ప్రవేశానికి ఐదారు మాసాల ముందునుంచే ఈ రంగంలోని శాఖలు ఏ ఒక్కదానికీ ఒక్కగానొక్క రూపాయి కూడా విదిలించకుండా నిధుల్ని స్తంభింపజేసింది చంద్రబాబు ప్రభుత్వం. ఇవి భవిష్యత్తులో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు విడుదల కాగల పెండింగు నిధులనే భ్రమలుండాల్సిన అవసరం లేదు, ఈ 25 శాతం పర్మినెంట్ కోతకి గురైనట్టే, కొత్తగా ఏపాటి నిధులు రాల్చినా అదే పదివేలు అన్నట్టుగా వుంది ఈ రంగం పరిస్థితి. ఈ మేడిపండు బడ్జెట్ గురించి ఒకే ఒక వాక్యంలో చెప్పాలంటే-3841 కోట్ల రూపాయల రెవెన్యూలోటు, 8459 కోట్ల రూపాయిల ద్రవ్యలోటు, 34,117 కోట్ల రూ॥లు రాష్ట్రం చెల్లించాల్సిన అప్పు-వెరసి 2000-2001 సం॥పు శూన్యాధార బడ్జెట్! కాని, మరీ ఇంత కట్టె-కొట్టె-తెచ్చె తీరులో చెబితే దీని అసలు సారమంతా అర్థం కాదు గనుక వివరాల్లోకి వెళదాం.

ఇది పచ్చి ప్రజావ్యతిరేక బడ్జెట్

ఈ బడ్జెట్‌లో వార్షిక ప్రణాళికా పెట్టుబడుల్ని గడచిన ఆర్థిక

సంవత్సరంలోని ప్రణాళికలోకంటే సగానికి సగం ఎక్కువగా ఎకాయెకిన మూడువేల కోట్ల రూ॥లకి పెంచడమనేది గొప్ప విషయంగా చెప్పుకొంటున్నారు. దీని బండారమేమిటో చూద్దాం! 1999-2000 సం॥లో ప్రణాళికా కేటాయింపులు 5479.50 కోట్ల రూ॥లు కాగా 2000-2001 సం॥లో దీని కేటాయింపులు 8228.12 కోట్లు. ఇందులో సింహ భాగం, 2606 కోట్ల రూ॥లు విద్యుత్ రంగానికి కేటాయింపయ్యింది, అంటే గడచిన సం॥రంలో కేటాయించిన దానికి మూడురెట్లు పైన అన్నమాట! ఈ సంవత్సరం ఈ రంగానికి ఇంత భారీ పెంపు ఎలా సాధ్యమైందంటే, తడిపిమోపెడుగా విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచేసి ప్రజల గోళ్లూడదీసి మరీ చేస్తున్న వసూళ్లే ఈ రంగంలో ప్రధాన పెట్టుబడిగా పోగవుతోంది గనుక! అయితే ఇంత భారీ కేటాయింపు ఈ రంగానికి జరిగినా ఇందువల్ల ప్రజలకొచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటి? అంటే ఏమీ లేదనే చెప్పాలి. ఏమంటే ఈ మొత్తంలో ప్రభుత్వం అందించాల్సిన సబ్సిడీ వాటా 1626 కోట్ల రూపాయిలు సైతం చేరి వుందన్న సంగతి మరచిపోకూడదు. అంటే ఈ రంగానికి ప్రభుత్వం నిజంగా కేటాయిస్తున్నది కేవలం 980 కోట్లనే చెప్పాలి. ఈ మొత్తం ప్రభుత్వం ట్రాన్స్‌కోకి చెల్లించాల్సిన అప్పుకే చాలదేమో! అంటే ఈ రంగంలో ప్రభుత్వం పెట్టే ఖర్చంటూ వుండే అవకాశమే లేదు. అందుకేనేమో, రెండో పంటకి రైతులకి నీరందించడం సాధ్యం కాదని, జనవరి మాసం నుంచే ప్రజలు చీకటికి అలవాటు పడాల్సి వుంటుందని చంద్రబాబుప్రభుత్వం చల్లచల్లగా ప్రకటించేస్తోంది. (ప్రపంచబ్యాంకు, దానికి ఏజెంటుగా వుంటున్న చంద్రబాబు వల్లించే 'పారదర్శకత' ప్రజలకి బాగానే ఒంటబడుతోంది).

ఈ బడ్జెట్ ప్రణాళికా పెట్టుబడిలో రెండో స్థానం రవాణా రంగానికి దక్కింది. దీనికి కేటాయించినది 1475.53 కోట్ల రూ॥లు. ఈ పెట్టుబడికి ప్రధాన వనరులు దపదపాలుగా దారుణాతిదారుణంగా పెంచేస్తున్న ప్రయాణ ఛార్జీలు, ఇష్టానుసారంగా పెంచేస్తున్న టోల్‌గేట్ పన్నులే! అయినా ఈ కేటాయింపు ద్వారా ప్రజల ప్రయాణ సౌకర్యాలు మెరుగుపడతాయనే భ్రమలు పెంచుకుంటే ప్రజలకి ఆశాభంగం తప్పదు. ఈ 'రవాణా' అన్నదాంట్లో ప్రధానంగా లెక్కలోకొచ్చేవి అలగాజనాల ప్రయాణ సౌకర్యాల మెరుగుదల లాంటివి కానేకావు. ప్రపంచబ్యాంకు తాఖీదుల ప్రకారం 'మౌలిక సదుపాయాల రూపకల్పన', 'అభివృద్ధి' పేరుతో ఆఘమేఘాలపై నిర్మాణం అవుతున్న ఎక్స్‌ప్రెస్ హైవేలు. ఫ్లైఓవర్ బ్రిడ్జీలు, నెక్లెస్‌రోడ్లు లాంటి వాటికే దీంట్లో పెద్ద పీట! ఇక ఈ బడ్జెట్ ప్రణాళికలో మూడవ స్థానం నీటిపారుదల రంగానికి ఇవ్వబడింది. ఈ రంగానికి 1433.93 కోట్ల రూ॥ల కేటాయింపు అయ్యాయి. గత సం॥రం కేటాయింపు (1326.47 కోట్లు) కంటే 107.46 కోట్ల రూ॥లు అదనంగా కేటాయించ బడినట్లు కనబడుతున్నా రెండు సం॥రాల వార్షికా ప్రణాళికా పెట్టుబడుల వ్యత్యాసం రీత్యా చూస్తే ఈ రంగంలో ఈ సం॥రపు పెట్టుబడి వాటా 27.10 శాతం నుంచి 24.66 శాతానికి పడిపోయిందనే చెప్పాలి. ఈ తీరులో చూస్తే రవాణా రంగంలో గత సం॥రంతో పోలిస్తే (ప్రణాళికా పెట్టుబడి మొత్తాలలో శాతం రీత్యా) గత సం॥రపు 8.6 శాతం నుంచి ఎకాకిన 17.94 శాతం అంటే రెండు రెట్లుగా పెరిగింది. (లేకపోతే ప్రపంచబ్యాంకుకి కోపం వస్తుంది) కనుక నీటి పారుదల రంగానికి మూడవ స్థానం అని నమ్మించ ప్రయత్నించడమనేది అంకెల గారడీతో కూడిన పెద్ద దగా!

కనుకనే దశాబ్దాల తరబడిగా అసంపూర్తిగానే మిగిలివుంటున్న రాష్ట్రంలోని ముఖ్యమైన నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల ప్రస్తావనే ఈ బడ్జెట్‌లో కనబడదు. కావలసినన్ని నిధులు మంజూరు చేయగలమని ప్రభుత్వాధినేతలు పదే పదే వాగ్దానాలు చేస్తూ వచ్చిన 'తెలుగుగంగ' కే దిక్కులేదు. కరువుసీమ అయిన రాయలసీమ వరప్రసాదినిగా చెప్పబడే తెలుగుగంగపైని హామీలన్నీ గంగపాలైనట్లే! ఈ బడ్జెట్‌లో దీనికి ఎప్పటిలాగే పాత 80 కోట్ల రూపాయిలే కేటాయింపయింది. పెరుగుతున్న అంచనాలకి పైసా అదనంగా పెంచలేదు. ఈ 80 కోట్లలో సిబ్బంది జీతభత్యాలకి 30 కోట్లు భూసేకరణకి 5 కోట్లు, ఇప్పటిదాకా ప్రభుత్వం తొక్కిపెట్టి వుంచిన కాంట్రాక్టర్ల బిల్లుల, బకాయిల చెల్లింపుకి 20 కోట్లు (ప్రజలకైతే శఠగోపం పెట్టేస్తుంది ప్రభుత్వం ప్రైవేట్ కాంట్రాక్టర్లకి బుద్ధిగానే చెల్లిస్తుంది). ఇవన్నీ పోగా ప్రాజెక్టు పనులకి నికరంగా మిగిలేది కేవలం 25 కోట్లు! ఈ ప్రాజెక్టు కింద వుండే నాలుగు సర్కిల్స్‌లో జరిగే పనులకి ఇది ఏమూలకీ సరిపోయేది కాదు. తెలుగుగంగ పరిస్థితే ఇది అయితే ఇక గాలేరు-నగిరి హంద్రీ-నీవాల గురించి ఆలోచించనవసరమే లేదు. అలాంటివన్నీ ఇక గాలిలో కలిసిపోయినట్లే!

ప్రణాళికా పెట్టుబడిలో పెద్ద పీట వేయబడినట్టుగా చెప్పబడుతున్న ఈ మూడురంగాల లోగుట్టు ఇలా వుండగా, ఇక ఈ బడ్జెట్‌లో సూటిగాను స్పష్టంగానే కోతలకి గురైన ఇతర రంగాల దుస్థితి చూద్దాం. గ్రామీణాభివృద్ధి రంగానికి గత సం॥రపు కేటాయింపు 514.92 కోట్ల రూ॥లు కాగా ఈ ఏడాది 595.11 కోట్లు అంటే కేవలం 79 కోట్ల మొక్కుబడి పెంపుదల అన్నమాట! సామాజిక సేవారంగాలకి గత సం॥రపు బడ్జెట్‌లో 30.79 శాతం కేటాయించబడగా ఈసారి అది 18.81 శాతానికి పడిపోయింది. ఇక విద్యారంగానికి కేటాయించినది కేవలం 131 కోట్ల రూ॥లే! ప్రణాళికా పెట్టుబడి అనేది ప్రధానంగా ప్రజల నడ్డి విరిచి అధిక ధరలు అధిక పన్నుల రూపేణా వసూలు చేసుకొని ప్రభుత్వం పోగేసుకునే రాబడే! ప్రజల సొమ్ము అయిన ఈ పెట్టుబడి వివిధ రంగాలకి కేటాయింపు అయిన తీరుతెన్నుల్లో ఈ బడ్జెట్ ఎంతటి ప్రజా వ్యతిరేకంగా వుందో, ఎంత అభివృద్ధి నిరోధకంగా వుందో చూసాం!

రాష్ట్ర ఆర్థిక సంక్షోభ స్థితికి అద్దం పడ్తున్న దివాళాకోరు బడ్జెట్

ప్రజల వీపులు వాయించి వసూళ్లు చేసుకోవడం మినహా ఇంతటి భారీ పరిమాణంలో పెట్టుబడుల సమీకరణకి ప్రభుత్వం యోచిస్తున్న ఇతర మార్గాలేమిటనే దాన్ని గూర్చి ఈ బడ్జెట్‌లో ఎలాంటి ప్రస్తావనా కనబడదు. ఇంకోపక్క, పదకొండవ ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సుల పర్యవసానంగా ఈ అంచనా ప్రణాళికా పెట్టుబడులలో సుమారుగా వెయ్యికోట్లు గండిపడుతుంది. కాగా ''ఆర్థిక క్రమశిక్షణ'' పేరుతో 'అనుత్పాదక వ్యయంపై కోత', 'ప్రణాళికేతర వ్యయంపై కోత', 'పని చూపని పథకాలు (పెట్టిన వ్యయానికి సరిపడిన పనిని చూపెట్టని పథకాలు), రంగాలకి నిధుల కోత లేక నిలిపివేత' అంటూ రకరకాల దగాకోరు దగుల్బాజీ వాదనలు, సాకులతో అనేక ప్రభుత్వ శాఖలకి అనేక ప్రజా సంక్షేమ పథకాలు, కార్యక్రమాలకి నిధుల ఎగనామం పెట్టేసి ఆదా చేసేసినా కూడా ప్రణాళికేతర వ్యయ శాతంలో నామమాత్రపు తగ్గుదల కూడా కనబడక పోవడమనేది ఒక విచిత్ర

విషయం. గడచిన నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రణాళికేతర వ్యయం సగటున 19.1 శాతం పెరిగింది. 1999-2000 సం॥లో అది ఒక్కసారిగా 25.7 శాతానికి పాకిపోయింది. ''ఖర్చుల పెరుగుదలని, దుబారాని, సబ్సిడీలని అదుపు చేయడం ద్వారా దీన్ని 2001-2001 సం॥లో 18.9 శాతానికి దించుతాం'' అని తన బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థికమంత్రి భరోసా ఇచ్చేశాడు. ఖర్చుల్ని, దుబారాని అదుపు చేయడం సంగతేమోగాని సబ్సిడీల అదుపు మాత్రం చాలా పకడ్బందీగా, చురుగ్గా సాగిపోతోంది.

ఈ ఏడాది అదనంగా 1147.36 కోట్ల రూ॥లు అమ్మకం పన్ను రూపేణా వసూళ్లు కాగలవని బడ్జెట్ అంచనా వేసింది. కాస్త అటూ ఇటూగా ఈ మేరకి కావచ్చు, ఇంతకంటే హెచ్చే కావచ్చేమో కూడా! ఏమంటే-ఇటీవలనే కేంద్రం భారీగా పెంచేసిన డీజిల్, కిరసనాయిలు, వంటగ్యాసుల ధరలు కారణంగా ప్రజలైతే హాహాకారాలు పెడుతున్నారు గాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం ఈ పెంపుదల పట్ల సంతోషిస్తోందనే చెప్పాలి. ఎందుకంటే ఈ ధరల పెరుగుదల వలన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వేల కోట్ల రూ॥లు అమ్మకం పన్ను రూపేణా అదనపు ఆదాయం వస్తుంది. తాను పెంచేసిన అధిక ధరల భారం అంతా రాష్ట్ర ప్రజలమీద పడకుండా వుండాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనకు వచ్చే అమ్మకపు పన్నులో కొంత త్యాగం చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక వుచిత సలహా పారేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాన్ని అదే తరహాలో కొట్టి పారేసిందనుకోండి! వాహనాలపై పన్నుల రూపేణా 189.82 కోట్ల రూపాయిల అదనపు రాబడిని కూడా బడ్జెట్ అంచనా వేసింది. అంటే-వాహనాల రిజిస్ట్రేషన్ ఛార్జీలు, వాటితోపాటు కూరగాయలతో సహా నిత్యావసర వస్తువుల ధరలన్నీ ఇంకా భగ్గుమంటాయన్న మాట! ఇంత చేసినా కూడా ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లో రెవెన్యూలోటు 3860 కోట్లుగా తేలుతోంది. ఊహలు, అంచనాల మేరకి రాబడులు రాకుంటే ఆ లోటు రెట్టింపు అయి 8 వేల కోట్లకి తేలవచ్చు. దీన్ని అధిగమించడానికి ప్రభుత్వానికి వున్న మార్గాలు మూడే మూడు. ఒకటి; తిరిగి తిరిగి జనంమీద పడటం. రెండు; ఇతర వ్యయపద్దుల్ని స్తంభింప జేయడం, మూడు; అడ్డకిపడ్డా అప్పులకు ఎగబాకడం. చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ఈ మూడు ఘనకార్యాలని ఏకకాలంలోనే అమలు చేస్తోంది.

పన్నులమీద పన్నులతో వేలకోట్ల రూపాయిల రెవెన్యూ రాబడిని పోగేసుకుంటున్న చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ఇంకోపక్క ఎలాంటి విషపు షరతుల్ని పట్టించుకోకుండా వేలకోట్ల రూ॥ల అప్పులతో రాష్ట్రాన్ని ముంచేస్తోంది. 1979-80ల నాటి రెవెన్యూ రాబడి 1136.22 కోట్ల రూ॥లు కాగా 1999-2000 నాటికి అది 20 వేల కోట్లకి పెరిగింది. గడచిన ఏడాదికి రాష్ట్రం చెల్లించాల్సిన అప్పులు 26,761 కోట్ల రూ॥లుగా వుంటే ఈ ఏడాదికి అది అమాంతంగా 34,116 కోట్లకి పెరిగిపోయింధి. అంటే ఒకే ఒక సంవత్సర కాలంలో 7355 కోట్ల రూ॥లు అన్నమాట. ఈ తీరులో ఏడాదికేడాది ప్రభుత్వ రెవెన్యూ పెరుగుతున్నా అదే శాతంలో అప్పులూ పెరిగి పోతున్నాయి. రాష్ట్రాన్ని ఈ అప్పుల ఊబినుంచి బైటపెట్టడానికి చంద్రబాబు ప్రభుత్వం యోచిస్తున్న వ్యూహం అనేది ఏదీ ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లో కనబడదు. పోనీ దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు అందించగల ప్రజోపయోగకరమైన నిర్మాణాత్మక పనులేవైనా జరుగుతున్నాయా అంటే అదీ లేదు. లక్షలాది ఎకరాల సాగుకి ఉపకరిస్తూ వస్తున్న చిన్ననీటి వనరులన్నీ ఛిన్నాభిన్నం అయిపోయాయి; మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులన్నీ నిత్య పెండింగు ప్రాజెక్టులుగానే మిగిలి వున్నాయి; కాంట్రాక్టర్లకి చెల్లించాల్సిన కోట్లాది రూ॥ల బిల్లుల్ని ప్రభుత్వం చెల్లించక పోవడంతో వాళ్లు నిరసనగా ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకి సీళ్లు వేస్తున్నారు; విద్యకు భారీ కేటాయింపు అంటున్నారు గానీ అద్దె భవనాలలో నడుపుతున్న పాఠశాల అద్దెలు సక్రమంగా చెల్లించలేని అధ్వాన్న స్థితిలో వుంది ప్రభుత్వం; టెలిఫోన్ బిల్లులు చెల్లించని కారణంగా వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల్లోని వేలాది టెలిఫోన్లు డిస్‌కనెక్టు అవుతున్నాయి; ప్రభుత్వం నెత్తిన పోగై కూర్చున్న వివిధ రకాల పెండింగు బిల్లుల మొత్తం 1800 కోట్ల రూ॥లకు చేరింది; ఉద్యోగుల జీతాలు క్రమం తప్పకుండా 1వ తేదీన చెల్లించగల హామీ లేదు; ఏడాదిలో 220 రోజుల ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్ (ఓ.డి.-అకౌంట్ నిల్వ లేకపోయినా, కేవల పరపతిపై రిజర్వ్ బ్యాంక్ సొమ్మును వాడుకోవటం.)ని ప్రభుత్వం వాడుకోవడమే గాక 325 కోట్ల పరిమితిని దాటి ఇది 880 కోట్లకి చేరడమనేది రాష్ట్ర చరిత్రలోనే పరాకాష్ట! రాష్ట్ర ఆర్థిక దుస్థితికి అద్దంపట్టే వాస్తవాలివన్నీ!

విజన్ 2020 వెలుగులో రూపుదిద్దుకున్న శూన్యాధార బడ్జెట్ వైపై ఎక్కుపెట్టిన దాడిని ప్రజలు తిప్పికొట్టి తీరాలి

సామ్రాజ్యవాద శక్తుల ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా వారి ఒత్తిడికి దేశద్రోహ పూరితంగా తలొగ్గేసిన దేశీయ దోపిడీ పాలక వర్గాలు, వారి సేవక ప్రభుత్వాలు 1991లో దేశంలో ప్రవేశపెట్టిన సరళీకృత ఆర్థిక విధానం అనేది దేశీయ ప్రణాళికా విధానానికి మరణ శాసనం రాసేసింది. మార్కెట్ ఇకానమీ అనేది సరళీకృత ఆర్థిక విధానంతో పెనవేసుకు పోయేది. మార్కెటీకరణకి ప్రణాళికా విధానం అనేది పెద్ద ప్రతిబంధకం. ప్రజల్ని భ్రమల్లో వుంచుతూ దగా చేయడానికే మొక్కుబడి ప్రణాళికా రచనల్ని కొనసాగిస్తున్నాయి. నిజానికి ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థా నిర్వహణ తీరుతెన్నులకీ-అది తన బడ్జెట్‌లో చెప్పేదానికి మధ్య ఎలాంటి పొంతనా వుండదు, వుండడానికి వీల్లేదు. 'సంస్కరణల' ముసుగులో-విద్య, వైద్యం, వ్యవసాయం, విద్యుత్తు, రవాణా, టెలికమ్యూనికేషన్లు, భీమారంగం, బ్యాంకింగు, సబ్సిడీలు, సంక్షేమ పథకాలు, గ్రామీణాభివృద్ధి, ప్రజారోగ్యం, పరిశ్రమలు-ఇలా సమస్త రంగాలలోను ప్రభుత్వం తన బాధ్యతల నుంచి, జవాబుదారీతనం నుంచి తప్పుకుంటూ, కేవలం 'శాంతి భద్రతల పరిరక్షణ' బాధ్యతకి మాత్రమే పరిమితమై వుండటం అనేది సరళీకృత ఆర్థిక విధానం యొక్క ఒక ముఖ్య కోణం. శాంతిభద్రతల నిర్వహణ కూడా ప్రైవేట్‌పరం చేసేస్తే బాగుంటుందని చంద్రబాబు ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నట్లు కనబడుతోంది.

ఏడాదికి ఏడాది పెరిగిపోతూ బడ్జెట్‌లో భారీ పరిమాణంలో మనల్ని వెక్కిరించే ద్రవ్యలోటు, రెవెన్యూ లోటు అనే వాటికి 'శాంతి భద్రతల రక్షణ' కోసం అయ్యే అపరిమిత వ్యయమే అసలు కారణం. అటుపై పదవీ అధికారాల్లో వుండే రాజకీయ నేతలు, వున్నతాధికార్లు పాల్పడే అవినీతి అక్రమార్జనలు, భోగలాలస జీవితాలు! కానీ బడ్జెట్‌లో వీటి ప్రస్తావనే వుండదు. రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ నుంచి కేవలం 30 కి.మీ. దూరంలో వుండే రంగారెడ్డి జిల్లాలోని ఒక గ్రామానికి చేరడానికి భద్రతా కారణాల రీత్యా ముఖ్యమంత్రికి

హెలికాప్టర్ తప్పనిసరట! భద్రత రీత్యానే అతడు ఒక కారుకి బదులు ఏక కాలంలో ఒకేరకమైన పదికార్లు వాడాలట! అతడికి జెడ్‌ప్లస్ కేటగిరీ రక్షణ అనేది సాధారణ విషయమే! ప్రభుత్వానికి వెలుపల వున్న ఈనాడు రామోజీరావు లాంటి దళారీ బూర్జువాకే ఇలాంటి రక్షణ ప్రభుత్వం కల్పిస్తుండగా (అయితే ఇతడు చంద్రబాబు పార్టీ ప్రభుత్వాల విధాన రూపశిల్పి అనుకోండి) స్వయానా ముఖ్యమంత్రికి అలాంటి భద్రతా ఏర్పాట్లు వుండటం అసహజం కాదు. ముఖ్యమంత్రికే కాదు, చాలామంది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ మంత్రులకి కూడా ఈ స్థాయి భద్రత ఈరోజు అవసరమవుతోందట! రేపు అధికార పార్టీ యం.యల్.ఏ.లందరికీ కూడా జెడ్‌ప్లస్ భద్రతా ఏర్పాట్లు అవసరమవుతయేమో చెప్పలేం! తరువాత్తరువాత అధికార పార్టీకి చెందిన మండల స్థాయి నేతలకి, గ్రామస్థాయి నేతలకి కూడా భారీ పోలీసు బందోబస్తులు అవసరం కావొచ్చు. పూర్వపు రాజులు నిర్మించే అభేద్యమైన కోట దుర్గాలని తలదన్నే తీరులో అధునాతన పద్ధతుల్లో పోలీస్ స్టేషన్లన్నీ పునర్నిర్మించ బడుతున్నాయి. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి ఎంత సంక్షోభంలో వున్నా ఎన్ని ఇబ్బందులెదురైనా పోలీసుల అవసరాలని తీర్చడంలో వెనుకాడేది లేదని చంద్రబాబు అనేక సందర్భాలలో బల్లగుద్ది మరీ ప్రకటించాడు. అతడు అక్షరాలా అమలుచేస్తున్న ఏకైక వాగ్దానం ఇదొక్కటి మాత్రమే! చంద్రబాబు ప్రభుత్వం పోలీసులకి, పోలీసుల అవసరాలకి ఇంతటి ప్రాధాన్యత ఎందుకిస్తోంది? ప్రజల శాంతి భద్రతలు, రక్షణకి, ప్రజా సంక్షేమానికి కానేకాదు. ప్రజలపై యుద్ధాన్ని ప్రకటించి ప్రజలపై యుద్ధానికి తలపడిపోతున్న తాను తన ప్రభుత్వాల, తమ వెనకుండే రామోజీరావు లాంటి బడా బాబుల శాంతిభద్రతల రక్షణ కోసమే ఇదంతా!

నిప్పులాంటి ఈ నిజాన్ని కప్పేయ ప్రయత్నిస్తూ, తాను అనుసరిస్తున్న సామ్రాజ్యవాద అనుకూల, ప్రపంచబ్యాంకు అనుకూల, దళారీ బూర్జువా బడా భూస్వామ్య వర్గాల అనుకూల ఆర్థిక విధానాల పర్యవసానంగా ఏర్పడుతున్న సంక్షోభ భారాన్ని ప్రజలనెత్తిన రుద్దేస్తోంది చంద్రబాబు ప్రభుత్వం. బడ్జెట్‌లో భారీగా పేరుకుపోతున్న రెవెన్యూలోటు, ద్రవ్యలోటులకి సంక్షేమ పథకాలు, సబ్సిడీలు, పనిచూపని ప్రభుత్వ శాఖలపై అవుతున్న ఖర్చే కారణాలుగా చూపెడుతూ వీటన్నింటిపై కోతలు, వాతలు పెట్టేస్తోంది ప్రభుత్వం. అధిక ధరలతో అధిక పన్నులతో ప్రజల ముక్కు పిండి వసూలు చేస్తున్న అపార నిధులన్నింటినీ తాను లాభదాయకమని, అవసరమని భావించే ఇ-కామర్సు, ఇ-బిజినెస్, ఐ.టి. రంగం, పర్యాటక రంగం, గ్రోత్ ఇంజన్లు, ఎక్స్‌ప్రెస్ హైవేలు, బిజినెస్ స్కూళ్లు, ఫిల్మ్ సిటీలు వేపు పరమ దుర్మార్గంగా మళ్ళించేస్తోంది ప్రభుత్వం. ఇలాంటి దారిమళ్లింపుకి అవసరమైన చట్టపరం, నైతికపరం అయిన ఆమోదముద్ర వేయించుకోడానికి చంద్రబాబు ప్రభుత్వం చేసిన కసరత్తే ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్! అంటే ప్రపంచబ్యాంకు మార్గదర్శకత్వంలో చంద్రబాబు హోరెత్తిస్తున్న విజన్ 2020, క్లింటన్ జారీ చేసిన విజన్ ప్రకటనల వెలుగులో రూపుదిద్దుకున్నదే ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్!

'సంస్కరణలు ప్రజలకు భారం కలిగించేవే అయినా భవిష్యత్ అభివృద్ధిని (ఎవరి అభివృద్ధి అని మనం అడగరాదు) దృష్టిలో పెట్టుకొని కొన్ని కఠిన నిర్ణయాలు తప్పవు', 'మలివిడత సంస్కరణలు మరింత జోరుగా సాగాల్సి వుంటుంది' అంటూ ప్రపంచబ్యాంకు చెప్పే పారదర్శకతని ప్రదర్శించు కుంటున్నాయి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు. ఈ తరహా 'పారదర్శకత'ని ప్రదర్శించడంలో చంద్రబాబు అందరికంటే ముందుపీఠినే వుంటాడని చెప్పాలి. ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్ విశిష్టతని గూర్చి దీని అవసరాన్ని గూర్చి వివరిస్తూ ''ఈ శూన్యాధార బడ్జెట్‌లో సాధారణ పౌరుడే లక్ష్యంగా వుంటాడు'' అని ప్రకటించుకున్నాడు చంద్రబాబు. ఈ ప్రకటన అక్షర సత్యమనే చెప్పాలి. ఏమంటే-జనసామాన్యంపై దాడే లక్ష్యంగా సామాన్య పౌరుడి నడ్డివిరగ్గొట్టే లక్ష్యంతో రూపుదిద్దుకున్నదే ఈ బడ్జెట్.

అయితే చంద్రబాబు ప్రభుత్వం తమపై ఎక్కుపెట్టిన ఈ దాడిని ఒక సవాల్‌గా స్వీకరిస్తూ దాన్ని తిప్పికొట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రజలు యావన్మందీ నిశ్చయాత్మక సమరశీల పోరాటానికి సిద్ధంకాక తప్పదు, సిద్ధమై తీరుతారు! ❑

(కాశ్మీర్‌లోని తాజా పరిణామాలు.....: 14 వ పేజీ తరువాయి.....)

ప్రజలపై అమలు అవుతున్న ఆర్థిక రాజకీయ 'సంస్కరణలు' కారణంగా దేశం ఒక యుద్ధభూమిగా మారిపోతోంది.

దేశవ్యాపితంగా అనునిత్యం బ్రద్దలవుతున్న వివిధ రంగాలలోని పీడితవర్గ ప్రజల పోరాటాలను ఎదుర్కోవాలంటే దశాబ్దాల తరబడిగా తాము చిక్కుకున్న జాతుల పోరాటాల నుండి ప్రత్యేకించి కాశ్మీర్ జాతి పోరాట జ్వాలనుంచి పాలకవర్గాలు పాలకవర్గ ప్రభుత్వాలు బయటపడాల్సి వుంటుంది. ప్రతి రాష్ట్రం నుంచి కేంద్ర సాయుధ బలగాల కోసం, పారా మిలటరీ బలగాల కోసం ఒత్తిడులు ఎక్కువవుతున్నాయి. రానున్న రోజుల్లో ఈ ఒత్తిడి మరింత పెరుగుతుంది. కాశ్మీర్ సమస్య పరిష్కారం విషయంలో భారత పాలకవర్గాలు ప్రభుత్వం ప్రదర్శిస్తున్న ఆతృతని ఈ నేపథ్యంలోనే అర్థం చేసుకోవాలి. కాశ్మీర్‌ని పాకిస్తాన్‌తో పంచుకోడానికి సిద్ధపడుతోంది. పాకిస్తాన్ భారత్‌కి పక్కలో బల్లెం కాకపోయినా కాశ్మీర్ కారణంగా అది కాలిలో ముల్లులా, కంటిలో నలుసులా ఇబ్బంది పెడుతూందనడంలో సందేహం లేదు. కనుక పాక్ వ్యతిరేక ప్రచారార్భాటం ఎంత చేసినా చివరకు పాక్‌తో రాజీకి సిద్ధపడుతోంది. పాక్ పాలకవర్గాలు, ప్రభుత్వం కూడా కాశ్మీర్ పోరాటాన్ని తమ వర్గ ప్రయోజనాల్లోకి తర్జుమా చేసుకోడానికి సిద్ధపడి పోతున్నాయి. పర్యవసానంగా కాశ్మీర్ ప్రజలకి, కాశ్మీర్ చరిత్రకి తీరని అన్యాయం జరిగి పోతుంది.

ఈ అన్యాయానికి విద్రోహానికి అడ్డుకట్ట పడాలి అంటే దేశంలో రోజురోజుకీ బలపడుతున్న పీడితవర్గ విప్లవోద్యమంతో జాతుల పోరాటాలు సమన్వయించబడాలి. కాశ్మీర్ స్వయం నిర్ణయాధికార హక్కు సాధించబడడానికి అలాంటి సమన్వయమే తగిన హామీ! ఈ సమన్వయ సాధన ఒక్కరోజులో అయిపోలేక పోవచ్చు, దీనికి సమయం పట్టవచ్చు. అయినా ఇలాంటి సమన్వయం సాధించబడి తీరాలి. జాతుల పోరాటాలు విచ్ఛిన్నాలకి, విద్రోహాలకి గురికాకుండా వుండడానికి ఈ సమన్వయం ఎంతైనా అవసరం. ❑

(48వ పేజీ తరువాయి.....)

దరఖాస్తు చేసుకోవటమే ప్రజలు కరెంట్ ఛార్జీల పెంపును హర్షిస్తున్నారనటానికి నిదర్శనంగా చంద్రబాబు ప్రచారం చెయ్యటం బట్టతలకూ, మోకాలికీ ముడిపెట్టడం లాంటిదే! అలాగే, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు రోజూ ఎక్కడో ఓచోట వినియోగదారుల సదస్సుల్లో పాల్గొంటూ, ఆ వేదిక నుండి, తాను ఒక ప్రక్క 'దొంగ కరెంట్'ను అడ్డుకోవటానికి క్రమబద్ధీకరణను చేపడ్తే, ప్రతిపక్షాలు అడ్డుకుంటున్నాయని, దొంగ కరెంట్‌కు ప్రోత్సహిస్తున్నాయని నిలువెత్తు అబద్ధాలతో ప్రచారం మొదలుపెట్టాడు.

ఫాసిస్టు మూక ఏర్పాటుకు నాంది!

పోరాడుతున్న ప్రజల్ని అణచిపెట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఇవాళ పోలీసులు, స్పెషల్ పోలీసులు, గ్రేహౌండ్స్, టాస్క్‌ఫోర్స్, ఇంకా అనేక రకాల సాయుధ బలగాలు వున్నాయి. అయితే, తెలుగుసేన అనే పేరుతో ఒక 'ఫాసిస్టు' మూకు ఏర్పాటుకు పూనుకున్నాడు. చరిత్రల్లో హిట్లర్ చేసిన పనే ఇది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి ముందు జర్మనీ దేశంలో తన ఫాసిస్టు పాలనను వ్యతిరేకించే కమ్యూనిస్టుల్ని, ఇతర ప్రగతిశీల శక్తుల మీద దాడులు చేయటానికి లంపెన్ యువకులతో ఫాసిస్టు మూకను ఏర్పాటు చేసి, ప్రజలమీద దాడులు చేయించాడు. ఆ అడుగుజాడల్లోనే నడుస్తున్న చంద్రబాబు 'తెలుగుసేన' ఏర్పాటుకు నాంది పలికాడు. చంద్రబాబు తెలుగుసేన గురించి మాట్లాడాడో లేదో, వెంటనే రాష్ట్రంలో పలుచోట్ల, 'తెలుగుసేన' గూండాల దాడులు మొదలయ్యాయి. విజయవాడ, కర్నూలు, కడప, ఒంగోలులలో తెలుగుదేశం గూండాలు పోలీసుల సమక్షంలోనే ఆందోళనకారులపై దాడులు చేసారు. అయితే, 'తెలుగుసేన' పట్ల పెద్ద ఎత్తున రాష్ట్రంలో అన్ని సెక్షన్ల నుండి తీవ్ర వ్యతిరేకత రావటంతో, వెంటనే చంద్రబాబు మాటమార్చి, ఇంకా తెలుగుసేన ఏర్పడలేదు అని ప్రకటించాడు. కానీ, రేపు ఇది ఒక నిర్దిష్ట రూపం తీసుకొని, సమస్యలపై పోరాడే ప్రజలపై దాడులు చేయటం, ఎన్నికల్లో రిగ్గింగులు చేయటం ఖాయం. అందుకే, చంద్రబాబు చిన్న రిహార్సల్ వేసి చూశాడు.

'బ్రిటీషువాడి విభజించి పాలించు' సూత్రానికి నగిషీలు చెక్కుతున్న చంద్రబాబు

పెంచిన విద్యుత్ ధరలపై ఆందోళన మొదలైన దగ్గర నుండీ, డ్వాక్రా, డ్వాక్వా, స్వయం సహాయక గ్రూపుల్లోని మహిళలను విద్యుత్ ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా నిలబెట్టాలని పెద్ద ఎత్తున ప్రయత్నం చేసాడు. ఈ మహిళలు విద్యుత్ ధరల బారిన పడనట్లు, వాళ్ళని రెచ్చగొట్టే పని మొదలుపెట్టాడు. వినియోగదారుల సదస్సుల పేరుతో హడావిడి చేసినా, విద్యుత్ ఆందోళన తగ్గక పోవటంతో, ఆగస్టు 1 నుండి మహిళా జన్మభూమి అని ప్రకటించి, దానికి ముందుగానే జూలై నెలలో డ్వాక్రా మహిళలకు 'చైతన్య సదస్సులు' అనే నాటకానికి తెరదీశాడు. సదస్సులకు మహిళలను చేరవేయటానికి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని పెద్ద ఎత్తున వినియోగంచటమేకాక, డబ్బు విచ్చలవిడిగా వెదజల్లారు. డ్వాక్రా గ్రూపుల్లోని మహిళలు సదస్సులకు తప్పకుండా రావాలని వత్తిడి చేయటంతోపాటు, వాళ్ళకు ఉచిత రవాణా, ఉచిత భోజన సౌకర్యాలూ ఏర్పాటు చేసారు. ఇలా సదస్సులకు మహిళలను తరలించి, సదస్సులకు మహిళల స్పందన బాగా వుందని ప్రచారం చేసుకున్నాడు. ప్రతిక్షాలను తిట్టిపోయడానికి, తన సంస్కరణలను సమర్థించుకోవటానికి ఆ సదస్సులను వేదికలుగా చేసుకున్నాడు.

గతంలో ఒకసారి ఆర్భాటంగా జరిపిన మహిళా జన్మభూమి మహిళల మౌలిక సమస్యలనేకాదు వాళ్ళు అనునిత్యం ఎదుర్కొంటున్న ఏ సమస్యలనూ పరిష్కరించలేదు. ఆ సమస్యలు అలా కొనసాగుతుండగా, కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పోటీపడి పెంచుతున్న ధరల వలన, అమలు చేస్తున్న ఆర్థిక విధానాల వలన మహిళల జీవితాలు మరింత దుర్భరమవుతున్నాయి. ఇటువంటి వాటి పరిష్కారానికి కనీస ప్రస్తావన లేకుండా, మహిళలను ఉద్ధరించటానికంటూ మరలా ఆగస్టు 1 నుండి మహిళా జన్మభూమి మొదలుపెట్టాడు. ప్రజల్లో సగభాగం వున్న మహిళలను అడ్డం పెట్టుకుని విద్యుత్ ఉద్యమాన్ని దెబ్బతీసే తక్షణ ప్రయోజనాల లక్ష్యంతో చంద్రబాబు జన్మభూమి ప్రహసనానికి దిగాడు.

మహిళా జన్మభూమి బూటకం, విద్యుత్ సమస్య నుండి ప్రక్కదోవ పట్టించటడానికేనని, బహిష్కరించమని ప్రతిపక్షాలు పిలుపునివ్వగా, విద్యుత్ ఆందోళనాకారులను మహిళలే తిప్పి కొట్టాలని, మహిళా జన్మభూమిని మహిళలే కాపాడుకోవాలని పిలుపునిచ్చాడు. కానీ, మహిళలే 'మహిళా జన్మభూమి'ని తిప్పికొడ్తారనే సందేహం చంద్రబాబుకే వచ్చింది. అందుకని, అసెంబ్లీ ఎన్నికలు కాగానే అటకెక్కించిన 'గ్యాస్' పథకాన్ని బయటకు తీసాడు. మహిళా జన్మభూమిలో 4 లక్షల మందికి వంటగ్యాస్ కనెక్షన్లుతో పాటు, పొగరాని పొయ్యిలు, వృద్ధాప్య ఫించన్లు మొదలైన 'తాయిలాలు' పంచుతానని ప్రకటించాడు. వీటికోసం, మహిళలు తప్పనిసరిగా జన్మభూమి సభల్లో పాల్గొనేలా పథకంపన్ని, ఆ విధంగా, విపక్షాల పిలుపును మహిళలు ఖాతరు చెయ్యలేదని వెన్నుచరుచుకున్నాడు.

మొత్తంగా, చైతన్య సదస్సులు, జన్మభూమి పేరుతో, డ్వాక్రా మహిళలకు-విద్యుత్ ఉద్యమానికి మధ్య ఒక లేని వైరుధ్యాన్ని సృష్టించడానికి, తద్వారా ప్రజల్ని విభజించి పాలించే ఎత్తుగడను అమలు జరపటానికి నీచమైన ప్రయత్నం చేసాడు.

అయితే గతంలో లేని మాదిరిగా ఈసారి, ఈ సభల్లో మహిళల నుండి కూడా చంద్రబాబుకు ప్రతిఘటనే ఎదురయింది. మహిళలకు ప్రశ్నించే చైతన్యం తానే నేర్పానని ఈమధ్య పత్రికల ఇంటర్వ్యూలలో మరింత బాజా వాయించుకుంటున్న చంద్రబాబు ప్రజాస్వామ్యం ఏమిటో ఈ సభల్లో తేలిపోయింది. గ్రామాలకొచ్చిన చంద్రబాబుని సామాన్య మహిళలు, ఇతరులు (పార్టీల కార్యకర్తలు కాదు) పెంచిన ధరలపై ప్రశ్నించడం మొదలుపెట్టారు. దాంతో చంద్రబాబుకి గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ పడ్డట్లైంది. ప్రశ్నించిన వాళ్ళమీద మండిపడ్డాడు. 'తెగ మాట్లాడుతున్నావే!', 'నువ్వు కమ్యూనిస్టువా!' అని దబాయిస్తూ ప్రశ్నించిన ప్రజల నోరు మూయించాడు. నోరు మూయించటమే చంద్రబాబు ప్రజాస్వామ్యం. ఆ మాటకొస్తే, మహిళలకు ప్రశ్నించే చైతన్యం 'చంద్రబాబు కోడి' కూస్తే కాదు వచ్చింది. దేశంలో, రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న విప్లవోద్యమం, ఇతర ప్రజాస్వామిక పోరాటాల ప్రత్యక్ష, పరోక్ష ప్రేరణతో రాష్ట్రంలో ప్రజా చైతన్యం అభివృద్ధి అవుతోంది. అలాంటి ప్రజాస్వామిక చైతన్యాన్ని

హైజాక్ చేసే పనే పాలకవర్గాలు చేసేది. అందుకు రాష్ట్రంలో వెల్లువలా సాగిన సారా వ్యతిరేక ఉద్యమమే తార్కాణం.

ఇంతేకాదు ఒంగోలు, తాడేపల్లి గూడెం చర్చిల్లో, గుంటూరు మసీదులో బాంబ్‌లు పేలగా, ఆ పేలుళ్లను అడ్డం పెట్టుకునీ విద్యుత్ ఉద్యమాన్ని ప్రక్కదోవ పట్టించడానికి కుటిల ప్రయత్నం చేసాడు. గుంటూరు మసీదులో బాంబు పేలిన తర్వాత, గుంటూరు బస్టాండ్‌లో జరిగిన విధ్వంసాన్ని అడ్డం పెట్టుకుని, కాంగ్రెస్సే బాంబు ప్రేలుళ్ళకి కారణమని చంద్రబాబేకాక, డి.ఐ.జి దొర కూడా ప్రచారానికి దిగాడు. కాంగ్రెస్ ఇది ఆర్.యస్.యస్. పనంటే, కాదు మీ పనే అని బి.జె.పి. ఇలా ఈ పాలక పార్టీలన్నీ నువ్వంటే నువ్వు అని దుమ్మెత్తి పోసుకుని తమ నైజాల్ని చాటుకున్నాయి. అదంతా ఒకటైతే, చంద్రబాబు అనుసరించింది మరొక ఎత్తు. అధికారంలో తానేవుండి, బాంబు ప్రేలుళ్ళకు కారణమైన వాళ్ళను పట్టుకునే ప్రయత్నం చేయకుండా, కాంగ్రెస్‌కున్న భ్రష్ట చరిత్రను అడ్డం పెట్టుకుని, రాష్ట్రంలో ప్రతిపక్షాలు హింసాకాండను ప్రేరేపిస్తున్నాయని ఆరోపిస్తూ, విద్యుత్ సమస్య నుండి ప్రజల దృష్టిని బాంబుప్రేలుళ్ళ పైకి మరల్చే ప్రయత్నం చేసాడు. శాంతి ప్రదర్శన పేరుతో గుంటూరులో ర్యాలీ, బహిరంగ సభ కూడా ఏర్పాటు చేసాడు. ఆ బాంబులు పేల్చింది దీన్‌దార్ అంజుమన్ సభ్యులు అని కర్నాటక పోలీసులు బయట పెట్టడంతో, చంద్రబాబు ప్రచారానికి తెరపడింది.

అసెంబ్లీ ప్రహసనం

బడ్జెట్‌ను ఆమోదించటానికిగాను ఆగస్టులో అసెంబ్లీ సమావేశాలు మొదలైనాయి. అప్పటికి ... 2 నెలల నుండి విద్యుత్ ఆందోళన సాగుతున్నా, ఒక కొలిక్కి రాలేదు. ఇక అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరగబోతున్నాయి కాబట్టి, ఈ సమావేశాల్లో ఏదో ఒక పరిష్కారం లభిస్తుందని, అనేకమంది భావించారు. 'ఛార్జీలు తగ్గించాలని ప్రతిపక్షాలు సభలో డిమాండ్ చేసాయి. చంద్రబాబు ప్రతిపక్షాల లొసుగుల్ని ఎత్తిచూపుతూ, అవి రాజకీయం చేస్తున్నాయని, ఛార్జీల పెంపును సమర్థించుకునే ప్రయత్నాలే చేసాడు. మధ్యలో ప్రతిపక్షాల వాకౌట్లు, సస్పెన్షన్లు, సభలో ప్రతిపక్ష, పాలకపక్ష సభ్యుల వాదోపవాదాలుతో అతి ఖరీదైన ప్రజాస్వామిక ప్రహసనం (నిముషానికి అసెంబ్లీ సమావేశం ఖర్చు 5 వేలు) నడిచిందే తప్ప, మిగతా సమస్యలలా వుంచి విద్యుత్ ఛార్జీల సమస్యను పరిష్కరించింది లేదు.

వివిధ రాష్ట్రాలలో విద్యుత్ సంస్థల పనితీరు, ధరలు ఎలా వున్నాయో పరిశీలించటానికి 'సభాసంఘం' ఏర్పాటు చేసి సమస్యని చల్లబరచాలని చంద్రబాబు చూశాడు. సభాసంఘం వివిధ రాష్ట్రాలు తిరిగి, పరిశీలించి, నివేదిక ఇవ్వాలి. ఆ నివేదిక ఛార్జీలు తగ్గించమని సిఫారసు చేస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా? సంస్కరణల అమలుకు కంకణం కట్టుకున్న చంద్రబాబు ససేమిరా అంగీకరించడు. అందుకనే, ఆ నివేదిక వచ్చేవరకైనా, పెంచిన ఛార్జీలు నిలుపు చేయమని ప్రతిపక్షాలు డిమాండ్ చేసినా, దానికీ ఒప్పుకోలేదు. ప్రజలు తనకు అధికారం అప్పగించారని, ప్రతిపక్షాలు చెప్పినట్లు చెయ్యమంటే కుదరదని బేఖాతరు చేసాడు. ప్రజాస్వామ్యమంటే, 'ప్రజలచేత, ప్రజల వలన, ప్రజల కొరకు' అని చెప్పేది ఎంత బూటకమో, వీళ్ళు చెప్పే ప్రజాస్వామ్యమంటే 'ఎన్నికలు, ఓట్లు సీట్లు తప్ప', ప్రజల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలు నెరవేర్చటం కాదు అని మరోమారు నిరూపించాడు చంద్రబాబు.

ప్రతిపక్షాల దివాళాకోరు రాజకీయాలు

విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచిన దగ్గరనుండీ ఆందోళన చేపట్టి, ప్రజల తరపున పోరాడే 'ఛాంపియన్'గా రాష్ట్ర ప్రజలను నమ్మించాలని కాంగ్రెస్ పార్టీ చూస్తున్నది. '99 అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో అధికారం చేజిక్కించుకోలేక పోయిన కాంగ్రెస్ పార్టీకి విద్యుత్ ఛార్జీల పెంపు అన్నది ఒక వరంలా దొరికింది. చంద్రబాబు అమలు చేస్తున్న సంస్కరణలపట్ల కాదు దాని వ్యతిరేకత. ఎందుకంటే, దేశంలో 'సంస్కరణలు' ప్రారంభించిన పార్టీనే అది. విద్యుత్ సంస్కరణల విషయానికొస్తే, దేశంలో మొదటగా ఒరిస్సాలో, కాంగ్రెస్ హయాంలోనే సంస్కరణలు చేపట్టి, ఇక్కడ చంద్రబాబు చేసిందే అక్కడా చేసారు. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ అధికారంలో వున్న రాజస్తాన్, కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్‌ల్లోనూ ఈ సంస్కరణలు అమలు చేస్తున్నారు. రేపో, మాపో కర్నాటకలోనూ ఆంధ్రలో పెంచినట్లు ఛార్జీలు పెంచటానికి రంగం సిద్ధమై వుంది. అయినాగానీ, తమలోని ముఠా కుమ్ములాటలను సైతం తాత్కాలికంగానైనా పక్కకు పెట్టి, ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు, సదస్సులు జరుపుతూ కాంగ్రెస్ పార్టీ విద్యుత్ ఛార్జీలు తగ్గించాలన్న నినాదంతో ఆందోళనకు దిగింది.

కొన్ని ఎం-ఎల్ గ్రూపులతో సహా మరో 7 పార్టీలను కలుపుకుని లెఫ్ట్‌ఫ్రంట్ పేరుతో ముందుకొచ్చిన సి.పి.ఐ.-సి.పి.యం.ల పరిస్థితి అందుకు భిన్నం కాదు. '99 అసెంబ్లీ ఎన్నికల ముందు దాకా చంద్రబాబుతో అంటకాగిన చరిత్రే వాటిది. '84 నుండి తెలుగుదేశంతో అంటకాగుతూ, రాష్ట్రంలో ఆ పార్టీలు, ఎన్టీఆర్ హయాంలోనైనా, చంద్రబాబు హయాంలోనైనా కొనసాగిస్తున్న విధానాలలో భాగం పంచుకుంటూనే వున్నాయి. చంద్రబాబుతో పొత్తు చెడనంతకాలం, చంద్రబాబు పథకాలపై నామమాత్రపు నిరసనను తెలియజేస్తున్నాయి తప్ప, నిలదీసింది లేదు. మొన్న అసెంబ్లీ ఎన్నికలపుడు కూడా ఆఖరి నిముషం దాకా, చంద్రబాబుతో పొత్తు గురించి ఆశతోనే వున్నాయి. తీరా చంద్రబాబు వీటితోకంటే బి.జె.పి.తో పొత్తు తనకు లాభదాయకమని ఆ పార్టీలతో పొత్తు పెట్టుకున్న తర్వాత, అనివార్యంగానే టి.డి.పి.తో విడిపోవాల్సి వచ్చింది. ప్రజాపోరాటాలకు తిలోదకాలిచ్చి, పాలకవర్గాలలో భాగస్వాములయ్యి 4 ఓట్లు, 2 సీట్లనే రాజకీయ పరమావధిగా పెట్టుకుని ప్రజలకు దూరమైన ఈ పార్టీలు ఈరోజు విద్యుత్ ఛార్జీల పెరుగుదల, రైతుల ఆత్మహత్యలు ('98లో పత్తి, పొగాకు, మిర్చి రైతులు 500 మందికి పైగా ఆత్మహత్యకు పాల్పడినపుడు వీరు నోరు మూసుకు మరీ చంద్రబాబు ప్రభుత్వానికి అండగా వుండిపోయారు) లాంటి ప్రజా సమస్యలు గూర్చి, ప్రజల గూర్చి ఆందోళనలు చేస్తున్నాయంటే-తిరిగి టి.డి.పి. కాకుంటే కాంగ్రెస్ లాంటి ఏదో ఒక బూర్జువా పార్టీతో పొత్తుకి దిగి తద్వారా మళ్లీ 4 ఓట్లు 2 సీట్లు కోసం పాకులాడ్డమే తప్ప అంతకు మించిన ఉన్నత లక్ష్యం ఈ పార్టీలకి, ఇవి నడిపే ఉద్యమాలకి వుండగల అవకాశం లేదు, అందుకు దగ్గ భరోసా లేదుగాక లేదు.

ఇవాళ ప్రపంచబ్యాంక్ గురించి, సంస్కరణల గురించి పెద్ద ఎత్తున మాట్లాడుతున్న ఈ పార్టీలు, వాస్తవానికి వాటికి వ్యతిరేకమైనవి కావు. కేంద్రంలో జనతాదళ్ ప్రభుత్వాల ఏర్పాటులో కీలకపాత్ర వహించినవే. '96లో ప్రధానమంత్రి పదవిని చేపట్టలేక పోయినందుకు సి.పి.యం. మహా నాయకుడు జ్యోతిబసు 'చారిత్రక తప్పిదంగా' ఇప్పటికీ బాధపడుతుండగా, సి.పి.ఐ. అయితే జనతాదళ్ సంకీర్ణ ప్రభుత్వంలో మంత్రి వర్గంలో కూడా చేరింది. '91లో కాంగ్రెస్ మొదలుపెట్టిన సంస్కరణలు, విధానాలూ జనతాదళ్ హయాం లోనూ కొనసాగినాయి అన్న విషయం గమనించినట్లయితే, సి.పి.ఐ., సి.పి.యం.ల సంస్కరణల వ్యతిరేకత ఏ పాటిదో అర్థమవుతుంది.

అంతేకాదు ''ప్రపంచబ్యాంక్ కంటే తక్కువ అప్పిచ్చే చోటు చూయించండి. ఇప్పటి ఒప్పందాలు రద్దు చేసుకుని, అక్కడే తెస్తాం'' అని చంద్రబాబు కాంగీ, 'లెఫ్ట్' లకు సవాల్ విసిరాడు. సరైన జవాబే లేదు. ప్రపంచబ్యాంక్ 6.5 శాతానికిచ్చినా, విదేశీ చెల్లింపులు చూసేది కేంద్ర ప్రభుత్వం కనుక, డాలర్ విలువతో రూపాయి విలువ మారుతూ వుంటుంది కాబట్టి, దాని సమతూకం కొరకు, కేంద్రానికి రాష్ట్రం 12.5 శాతం వడ్డీ కట్టి ఇవ్వాలని, అలా చూసినపుడు వడ్డీ తక్కువ కాదని చెప్పటం, అలాగే, ఇంకోచోట అప్పు తేవటానికి మా చేతుల్లో అధికారం వుందా అని నంగి నంగి మాటలు తప్ప, సరైన సమాధానమే లేదు.

సామ్రాజ్యవాదుల దగ్గర నుండి అప్పులు తేకుండా, అనుసరించదగ్గ ప్రత్యామ్నాయ మార్గం, 'స్వావలంబన' మార్గం వీళ్ళ దగ్గర లేదు. నూతన ప్రజాస్వామిక ఆర్థిక విధానాల ప్రత్యామ్నాయం గూర్చి వీరికి తెలీదు, తెలిసినా పట్టించుకోరు కాబట్టే, కాంగీ, సి.పి.ఐ.-సి.పి.యం.ల ఈ దివాలాకోరు రాజకీయాలు, బలహీనతలే చంద్రబాబు బలం. అందుకనే, వాటిమీద ఒంటికాలు మీద లేస్తూ, కేవలం ఆ పార్టీలు తమ రాజకీయ పబ్బం గడుపుకోవటానికి చేస్తున్న ఉద్యమం ఇదని, ఆ పార్టీలు చేస్తున్న ఉద్యమం వెనుక ప్రజలు లేరని దాడికి దిగాడు.

ప్రజలంటే అందరికీ భయమే!

ప్రతిపక్షాల దివాళాకోరు రాజకీయాలకు ప్రతిబింబంగానే వాళ్ళ ఉద్యమమూ కొనసాగింది. విద్యుత్ ఛార్జీలు పెరిగిన దగ్గర నుండీ, కాంగ్రెస్, 'లెఫ్ట్' కూటమి ఏదో ఒక ఆందోళన అయితే చేసాయి. వాస్తవానికి పెరిగిన ఛార్జీలపట్ల ప్రజల్లో వున్న వ్యతిరేకతే వాటికంత బలాన్ని, ఊపును ఇచ్చింది. కానీ, ఈ పార్టీలు ఆందోళనని కేవలం తమ 'పార్టీల' పరిధుల్లోనే, పరిమితుల్లోనే కొనసాగించినాయి. ఛలో అసెంబ్లీ, ఇంకా అక్కడక్కడా ఒకటీ అరా మినహాయిస్తే, కాంగ్రెస్‌గానీ, లెఫ్ట్ కూటమిగానీ చేసిన ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు, ఘెరావ్‌లలో ప్రజల పాత్ర నామమాత్రమే. ప్రధానంగా ఆయా పార్టీల కార్యకర్తలే, పదిమందో, పాతికమందో ఈ కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. ఆ సందర్భాలలో జరిగిన దమనకాండకూ గురయ్యారు. తప్పితే, ప్రజల్ని క్రియాశీలకంగా ఉద్యమంలో కదిలించే ప్రయత్నమే కనపడదు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రజల్లో ఆందోళన పెల్లుబికినా, కేవలం ఈ పార్టీల కార్యకర్తలకే ఉద్యమం పరిమితమైందంటే అతిశయోక్తి కాదు. దీన్ని అవకాశంగా తీసుకునే, చంద్రబాబు ఈ ఉద్యమం వెనుక ప్రజలు లేరు అని ప్రచారానికి దిగాడు.

ఈ పార్టీలు ప్రజలనెందుకు కదిలించలేదు అన్న విషయం, పోరాటాన్ని కొద్దిమందికే ఎందుకు పరిమితం చేసారు అన్న విషయం ముఖ్యమైనది. కాంగ్రెస్‌కుగానీ, లెఫ్ట్ కూటమిలో ప్రధాన భాగస్వాములైన సి.పి.ఐ., సి.పి.యం.లకుగానీ పెంచిన ధరలపై వున్న ఆగ్రహం అధికార కుమ్ములాటలో భాగం తప్ప మరోటి కాదు. కానీ, ప్రజల ఆగ్రహం అటువంటిది కాదు. నిజంగా ఛార్జీలు తగ్గాలని, సమస్యలు పరిష్కారం కావాలనే చిత్తశుద్ధి కలది. అంతేగాక ప్రజలు సమస్యలమీద పోరాటంలోకి వచ్చిన తర్వాత ఈ నాయకులు చెప్పే పరిధిలోనే వుండరు. ఎందుకంటే, ప్రభుత్వం సమస్యలు పరిష్కరించకుండా, అప్రజాస్వామికంగా వ్యవహరిస్తూ, దమన కాండను అమలు జరుపుతుంటే, 'గాడిద సహనం' వహించటానికి ప్రజలు సిద్ధంగా వుండరు. నిర్బంధాన్ని ప్రతిఘటించాలని, పోరాటాన్ని మరింత తీవ్రం చెయ్యాలని కూడా ప్రజలు కాంక్షిస్తారు. అది జాతీయోద్యమ కాలం నుండి ఇప్పటిదాకా నడుస్తున్న చరిత్రే. అందుకే గాంధీ ఆనాడు వ్యక్తి సత్యాగ్రహాలు మొదలుపెట్టింది. పాలక పార్టీలలో భాగమైన లేక ఏజెంట్లకు ఎవరికైనా అదే శిరోధార్యం. అందుకనే, పాలక పార్టీలలో భాగస్వాములైన కాంగీ, 'లెఫ్ట్' ప్రజలను కదిలించనిది ఇక్కడ, పార్లమెంట్‌లో ప్రతిపక్షంగా వున్నా నిన్నటిదాకా దేశాన్నేలింది కాంగ్రెస్ పార్టీయే. ఇప్పటికీ, ఇంకా అనేక రాష్ట్రాల్లో పాలన వెలగబెడ్తుంది. సి.పి.ఐ., సి.పి.యం.లు కేంద్రంలో జనతాదళ్ సంకీర్ణ ప్రభుత్వాలలో కీలకపాత్ర వహించటమేగాక, ప్రస్తుతం కేరళ, పశ్చిమ బెంగాల్, త్రిపురల్లో పాలనలో వున్నారు. చంద్రబాబు కానీ, వీళ్ళుకానీ ఒకే పడవలో ప్రయాణం చేస్తున్నవాళ్ళే! అందువలన, ప్రజల్ని కదిలించి పోరాటం చేయిస్తే, అది చంద్రబాబుకే పరిమితం కాదు వీళ్ళకీ ఎసరు పెడ్తుంది.

కాబట్టే, ప్రజలంటే చంద్రబాబుకు ఎంత భయమో, వీళ్ళకీ అంతే భయం. దోపిడీ పాలక వర్గాలకందరికీ అంత భయం. అందువలనే, ఉద్యమాన్ని కేవలం తమ కార్యకర్తలకే పరిమితం చేసారు. ప్రజల్ని ప్రేక్షక పాత్ర చేసి, ప్రజల కోసం పోరాటం చేసినట్లుగా ప్రజలలో విశ్వసనీయత కల్పించుకుని, రేపు రాబోయే పంచాయితీ, మండల, జిల్లా పరిషత్ ఎన్నికల్లో, దాన్ని ఓట్లుగా మార్చుకునే, అధికారంలో భాగం పంచుకునే ప్రయత్నమే ఇదంతా. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే అధికారంలో వాటాల కొరకై కుమ్ములాటలో భాగం తప్ప వేరొకటి కాదు. అందుకనే అదునుపోతే రాదన్నట్లుగా పంచాయితీ, మండల, జిల్లా పరిషత్ ఎన్నికలు జరపమని కాంగీ, లెఫ్ట్‌లు చంద్రబాబుని సవాల్ చేస్తున్నాయి. ఆ ఎన్నికల్లో సీట్ల సర్దుబాటుపై మంతనాలు ఆడుకుంటున్నాయి.

చంద్రబాబుకు వంత పాడిన బి.జె.పి.

ఇక రాష్ట్రంలో బి.జె.పి., చంద్రబాబు ప్రభుత్వం విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచగానే, పెద్ద ఆర్భాటంగా తమ కార్యకర్తలు కూడా ఆందోళన చేస్తారని ప్రకటించి, ఆ ప్రకటన సిరా తడి ఆరకముందే, తమ కార్యకర్తలు ఆందోళనలు చేయరని ప్రకటించింది. అయితే, తాము కూడా పెంచిన ఛార్జీలను వ్యతిరేకిస్తున్నామని, ఛార్జీలు తగ్గించాలని కోరుతున్నామని ప్రకటించింది. 'గాలికి పోయే పిండి కృష్ణార్పణం' అన్నట్లుగా, ప్రజలపక్షాన తామూ మాట్లాడుతున్నట్లుగా ప్రజల్ని నమ్మించాలనే కాషాయ నాటకం ఇది. కేంద్రంలో తమ సంకీర్ణ

ప్రభుత్వ మనుగడకు చంద్రబాబుపై ఆధారపడి వున్న బి.జె.పి., దేశ వ్యాప్తంగా ప్రజలపై అప్రకటిత యుద్ధం ప్రకటించిన బి.జె.పి., ఇక్కడ ఛార్జీలు తగ్గించాలని మాట్లాడటం ప్రజల్ని వంచించటానికే. విద్యుత్ ఉద్యమంపై దీని చిత్తశుద్ధి ఏ పాటిది అంటే, విద్యుత్ ఆందోళనకారులపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న దమనకాండని ఏనాడూ ఖండించకపోగా, అసెంబ్లీలో చంద్రబాబుకే వంతపాడింది. అంతేగాక ఆగస్టు 28న జరిగిన కాల్పులపై చంద్రబాబు ప్రభుత్వాన్ని కనీసం న్యాయ విచారణకు కూడా డిమాండ్ చేయలేదు. బి.జె.పి. ముందుపుట్టి, తర్వాత ప్రజాస్వామ్యం పుట్టినట్లుగా, పెద్ద ప్రజాస్వామిక వాదుల్లాగా రోజూ టీవీలు, రేడియోలు, పత్రికల నిండా వాంతులు చేసుకునే బిజెపి, విద్యుత్ ఉద్యమంలో చంద్రబాబుకు తోడు దొంగే తప్ప మరొకటి కాదు.

ప్రజలకు వైరోమార్గ పథ నిర్దేశం చేస్తున్న ఆగస్టు 28 కాల్పులు

పెంచిన విద్యుత్ ఛార్జీలకు వ్యతిరేకంగా, రాష్ట్రంలో ఆందోళన మొదలైన దగ్గర నుండీ చంద్రబాబు ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాన్ని పరికిస్తే, నిర్బంధం ప్రధాన ఆయుధంగా చేసుకుని చంద్రబాబు పరిపాలన ఎలా కొనసాగిస్తున్నాడో, సంస్కరణలు అమలు జరపటానికి దమనకాండను ఎలా పూనుకున్నాడో స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. ఒక ప్రక్క కంటితుడుపు సబ్సిడీ ప్రకటనలు, వినియోగదారుల సదస్సులు, చైతన్య సదస్సులు, మహిళా జన్మభూములంటూ, ప్రజల్ని అసలు సమస్యనుండి ప్రక్కదోవ పట్టించడానికి, గందరగోళ (కన్ఫ్యూజ్) పరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తూనే, విద్యుత్ ఉద్యమాన్ని అణచడానికి తొలినుంచీ తీవ్ర స్థాయిలో దమనకాండనే అమలు జరపుతున్నాడు. ప్రజలకి కనీస నిరసన తెలిపే ప్రజాస్వామిక హక్కుల్ని కాలరాసాడు. రాష్ట్రంలో ఆందోళనకారులపై లాఠీచార్జీలు జరగని రోజు లేదు. ఛార్జీలు పెంచిన 3వ రోజునే, విశాఖపట్నం వచ్చిన చంద్రబాబు కాన్వాయ్‌ని అడ్డుకున్న వాళ్ళమీద లాఠీలు ప్రయోగించారు. ఇక ఆ పరంపర కొనసాగింది. విజయవాడలో వ్యవసాయ శాఖా మంత్రి వడ్డే శోభనాదీశ్వరరావును ఘొరావ్ చేయటానికి ప్రయత్నించిన వాళ్ళని, ముఖ్యంగా మహిళలపై లాఠీచార్జీ చేసారు. దానికి నిరసనగా విజయవాడలో మరునాడే ప్రజలు స్వచ్ఛంధంగా బంద్ పాటించారంటే, ఆ దాడి ఎంత దుర్మార్గంగా సాగిందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. నిజామాబాద్ జిల్లా ఆర్మూర్‌లో రైతాంగంపై దాడి చేసారు. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా అమరచింతలో దాడి చేశారు. ఒంగోలులో అయితే, పోలీసులు ఒకడుగు ముందుకేసి, లాఠీచార్జీతో పాటు అరెస్టు కూడా చేసి, తీవ్రంగా గాయాలై ఆసుపత్రి పాలైన వాళ్ళని అక్కడ గొలుసులతో కట్టి బంధించారు అంటే ఎంతటి పాశవికతో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఇక కర్నూలులో చంద్రబాబు పాల్గొన్న డ్వాక్రా గ్రూపుల చైతన్య సదస్సులో జరిగిన సంఘటన అయితే సభ్య సమాజం సిగ్గుతో తలదించుకోవలసిందే! ఆ సభలో నిరసన తెలిపిన మహిళలను, ముఖ్యమంత్రి సమక్షంలోనే అపర దుశ్శాసనుల్లా పోలీసులు బట్టలు లాగేస్తూ విపరీతంగా కొట్టారు. ఆ దృశ్యాల్ని ఫోటో తీయబోయిన పత్రికల వాళ్ళను కూడా చావబాదారు.

అయితే, రాష్ట్రంలో పోలీసులు నిర్బంధం అమలు జరుపుతున్నా, ఎక్కడ ప్రజల నిరసనను ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుందోనని అధికార పక్షానికి చెందిన ఏ మంత్రి, ఎం.ఎల్.ఏ., ఎం.పి. ప్రజల మధ్య తిరగటానికి ధైర్యం చేయలేదు. పాల్గొన్న ఏ సభలోనూ విద్యుత్ ఛార్జీల పెంపుదల సబబేనని అనిపించలేకపోయారు. పోలీసు బందోబస్తు మధ్య 'దొంగల్లా' తిరిగారు. ఇక చంద్రబాబు పర్యటనలు ఎమర్జెన్సీ పాలనను మరిపించాయని చెప్పవచ్చు. చంద్రబాబు ఎక్కడకు వచ్చినా వందల వేల మంది పోలీసుల పహారా ఏర్పాటు చేసారు. సభకు హాజరయ్యే ప్రజల్లో 'నిరసనకారులు' (నక్సలైట్లు కాదు) ఎవరన్నా వున్నారా అని తనిఖీలు చేసారు. చంద్రబాబు కర్నూలు రాక సందర్భంగా అయితే, ముందు రాత్రే ప్రతిపక్ష నాయకులందరినీ అరెస్టు చేసారు, ఎక్కడ నిరసన తెల్పుతారో అని. ఇక కర్నూలు లాఠీచార్జీ తర్వాత, రాష్ట్రంలో అమలవుతున్న పోలీసు దమనకాండపై పెద్ద ఎత్తున నిరసన వచ్చింది. ఆ సందర్భంలో విలేఖరులపై జరిగిన దాడిని పురస్కరించుకుని, హైద్రాబాద్‌లో జర్నలిస్టులు తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యాలయం ముందు ధర్నాకు దిగారు. మంత్రులు ఏర్పాటు చేసిన విలేఖరుల సమావేశాన్ని బహిష్కరించారు. దాంతో, పోలీసులను సంయమనంతో వ్యవహరించమని చెప్తున్నా, వాళ్ళు పాటించడం లేదని, పోలీసులు అమలు జరుపుతున్న నిర్బంధకాండతో తనకు సంబంధం లేనట్లు, పోలీసుల మీదకు నెట్టాడు. అప్పటినుండి, విలేఖరుల విషయంలో కొంత జాగ్రత్త పడ్డారు గానీ, దమనకాండ ఆగింది లేదు.

ఒకప్రక్క దమనకాండ అమలు జరుపుతూ, మరోప్రక్క జూలైలో హోంమంత్రి దేవేందర్‌గౌడ్ ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు, ఘొరావ్‌లు మానుకొమ్మని ప్రతిపక్షాలకు చెప్పటానికి అఖిలపక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేసాడు. పీపుల్స్‌వార్ 'హిట్‌లిస్ట్'లో ముఖ్యమంత్రి, మిగతా మంత్రులు వున్నారని, కాంగ్రెస్, లెఫ్టులు చేసే కార్యక్రమాల ద్వారా ముఖ్యమంత్రి, ఇతర మంత్రుల ప్రాణాలకు ముప్పు రావచ్చని మాట్లాడాడు.

ఇంకోప్రక్క విద్యుత్ ఆందోళన మొదలైన దగ్గరనుండీ ప్రతిపక్షాలు హింసను ప్రేరేపిస్తున్నాయి అని ప్రచారానికి పూనుకున్నాడు చంద్రబాబు. నల్లజెండాలు, రాస్తారోకోలు, ధర్నాలు, ఘొరావ్‌లే తప్ప, గొడ్లను బాదినట్లు పోలీసులు బాదుతున్నా చిన్న మట్టిబెడ్డ కూడా తిరిగి పోలీసుల పైకి విసరకుండా, అతి జాగ్రత్తగా, అతి పరిమితుల్లో, ప్రధానంగా తమ కార్యకర్తలతోనే ప్రతిపక్షాలు ఉద్యమం చేస్తున్నా, అదంతా 'హింస'గానే మాట్లాడాడు. ప్రతిపక్షాలు ఆందోళన చేపట్టిన రెండో రోజు నుండే, నక్సలైట్లతో, ముఖ్యంగా పీపుల్స్‌వార్‌తో చేతులు కలిపారనే ప్రచారానికి దిగాడు.

వాస్తవానికి ఇది ప్రజల ప్రజాస్వామిక హక్కుల్ని కాలరాసే కుట్రలో భాగమే. ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో, కాశ్మీర్‌లో ఆయా జాతుల ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలను అణచివేస్తూ, విదేశీ హస్తమనో, ఐ.యస్.ఐ. కుట్ర అనో చెప్తూ, అక్కడి ప్రజాస్వామిక ఉద్యమాల్ని పాశవికంగా అణచివేయడం జరుగుతున్న చరిత్రే! ఇక్కడ రాష్ట్రంలో కూడా, ప్రజా ఉద్యమాలకు 'తీవ్రవాద' రంగు పులిమి, తమ అణచివేతను సమర్థించుకునే దానిలో భాగంగానే అది జరిగింది.

ఇకపై ప్రే ఉద్యమమైనా 'తీవ్రవాద' ఉద్యమమే! ప్రజలందరూ 'తీవ్రవాదులే'!

విద్యుత్ ఆందోళనకు ప్రధానంగా నాయకత్వం వహిస్తున్నది తోటి పాలక పక్షమే. అవి ఏ మాత్రం నిషేధించబడిన పార్టీలు కాదు. అయినా కానీ, అవి ఛలో అసెంబ్లీ పిలుపు ఇచ్చిన దగ్గర నుండీ, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మరింత భయానక వాతావరణం సృష్టించాడు చంద్రబాబు. ఆగస్టు 27 వరకు సభకు, ఊరేగింపుకు అనుమతి ఇవ్వలేదు. ఆ కార్యక్రమం జరుగుతుందా లేదా అనే గందరగోళ పరిస్థితిని సృష్టించాడు. ఆఖరి నిముషంలో హైద్రాబాద్ సభకు అనుమతి ఇచ్చినా, ఆ కార్యక్రమానికి ప్రజలను రాకుండా చేసి, తద్వారా, ఈ ఉద్యమానికి 'ప్రజల మద్దతు' లేదు అన్పించటానికి రాష్ట్రాన్ని నిర్బంధ శిబిరంగా మార్చాడు. 'ఛలో అసెంబ్లీ'కి వెళ్ళేవాళ్ళకి ప్రైవేట్ వాహనాలు ఇవ్వకుండా అడ్డుకున్నారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా రైల్వే స్టేషన్లను పోలీసులతో నింపి, 'ఛలో అసెంబ్లీ' కి బయల్దేరిన వాళ్ళని అరెస్టు చేయించటం, రైలు ఎక్కకుండా అటకాయించటం, లాఠీచార్జీ చేయటం, ఎక్కినవాళ్ళని దించటం చేశారు. లారీలు మొదలైన ప్రైవేట్ వాహనాల్లో వచ్చేవాళ్ళని మార్గమధ్యంలోనే ఆపారు. హైద్రాబాద్ నగర శివార్లలో పోలీస్ పికెట్లు పెట్టి, నగరంలోకి ప్రవేశించకుండా అడ్డుకునే ప్రయత్నం చేసారు. ప్రదర్శనకారులు అసెంబ్లీ వద్దకు రాకుండా చేయటానికిగాను, పోలీసులు అసెంబ్లీ ప్రాంతంలో, అసెంబ్లీకి వచ్చే అన్ని దారుల్లో ముళ్ళతీగలతో కంచెను ఏర్పాటు చేసారు.

ఇంత నిర్బంధం అమలుచేసినా, ఆటంకాలన్నింటినీ అధిగమించి వేలాదిమంది ప్రదర్శనకారులు నగరానికి చేరుకున్నారు. నగరంలోని ఇందిరాపార్క్ వద్దకు చేరుకొని, దఫదఫాలుగా ఊరేగింపు తీసారు. మధ్యాహ్నం 12 గంటల ప్రాంతంలో బషీర్‌బాగ్ చౌరస్తా నుండి పోలీసు కంట్రోలు రూమ్ దగ్గరి ముళ్ళకంచె వద్దకు రాగానే ప్రదర్శకులపై పోలీసులు విచక్షణా రహితంగా లాఠీచార్జీ మొదలుపెట్టారు. అంతటితో ఆగకుండా గుర్రాలతో విచక్షణా రహితంగా తొక్కిస్తూ లాఠీచార్జీ చేసారు. దీంట్లో నాయకులతోపాటూ ప్రజలూ అనేకమంది గాయపడ్డారు. దీంతో చేతికందిన రాళ్ళు తీసుకుని ప్రదర్శకులు పోలీసులపై రాళ్ళవర్షం కురిపించారు. పోలీసులు కూడా రాళ్ళు విసరడంతోపాటు, భాష్పవాయువు ప్రయోగించారు. కళ్ళు మండిపోతుంటే ప్రజలు చెల్లా చెదరుగా పరుగులు తీయడం మొదలుపెట్టారు. అలా వెళ్ళిపోతున్న ప్రజలని, మరీ వెంటబడి వేటకుక్కల్లా తరుముతూ, విపరీతంగా కొట్టారు. దీంతో తిరిగి ఆందోళనకారులు పోలీసులపై రాళ్ళు రువ్వారు. ఈ సమయంలోనే ఒక పోలీసు అధికారి రివాల్వర్‌తో తన దగ్గరున్న తూటాలు అయిపోయేంత వరకు కాల్పులు జరిపాడు. ఆ వెంటనే 303 తుపాకులతో పోలీసులు కాల్పులు జరిపారు. లాఠీచార్జీలో గాయపడిన ఒక యువకుడు తనను కాల్చిచంపడంటూ, బషీర్‌బాగ్ చౌరస్తాలో చాతి చూపించగా, ఏమాత్రం ఆలోచించకుండా పోలీసులు సూటిగా కాల్చి అతన్ని చంపారు.

1927లో సైమన్ కమీషన్ భారతదేశాన్ని సందర్శించినపుడు మద్రాస్‌లో జరిగిన నిరసన సందర్భంగా, ఆంక్షలు దాటి ముందుకు వస్తే కాల్పులు జరుపుతామని హెచ్చరించిన బ్రిటీష్ పోలీసులకు, 'కాల్చండి' అంటూ టంగుటూరి ప్రకాశం గుండెను చూయించగా, పోలీసులు ఆ పని చేయలేక పోయారు. కానీ, 'స్వతంత్ర భారతం'లో స్వర్ణాంధ్ర చంద్రబాబు పోలీసులు మాత్రం ఆ పని చేసి, బ్రిటీష్‌వాడి కంటే తామే రెండాకులు ఎక్కువ చదివామని చాటుకున్నారు. ఫతే మైదాన క్లబ్ వద్ద కూడా వేలాదిమంది ఆందోళనాకారులపై పోలీసులు లాఠీచార్జీ చేసి, కాల్పులు జరిపారు.

ఇక్కడతో ఆగకుండా, స్పీకర్ అనుమతి లేకుండా, శాసనసభ్యుల క్వార్టర్స్‌లోకి ప్రవేశించకూడదనే నిబంధన వున్నా, రాజ్యాంగ పరిరక్షకులైన పోలీసులు, ముఖ్యంగా టాస్క్‌ఫోర్స్ పోలీసులు దాన్ని తుంగలో తొక్కి, అక్కడ నిరాహార దీక్షలో వున్న శాసనసభ్యులను పరామర్శించటానికి, కాల్పుల గోడు చెప్పుకోవటానికి వచ్చిన ప్రజలపై విచక్షణా రహితంగా దాడి చేయటమేగాక, అక్కడున్న వాహనాలన్నింటినీ ధ్వంసం చేసారు. అంతటితో కూడా చంద్రబాబు ప్రభుత్వానికి ప్రజలపై కసి తీరలేదు. తాము వద్దని చెప్పినా 'ఛలో అసెంబ్లీ'కి వచ్చినందుకుగాను, చీకట్లు పడేవరకూ, ప్రదర్శనకొచ్చారని పోలీసులకు అనుమానం వేసిన అందరిపైనా, నగరమంతటా లాఠీచార్జీలు చేసి, ఎముకలు విరగ్గొడుతూనే వున్నారు.

రాష్ట్రంలో బూటకపు ఎదురుకాల్పులు జరుపుతూ, వెంటనే ఎదురుకాల్పుల కట్టుకథను తయారుగా వుంచుకుంటున్న మాదిరిగానే, హైద్రాబాద్ కాల్పులకు కూడా ఎదురుకాల్పుల కట్టుకథనే అల్లారు. ప్రదర్శనకారుల్లో కొందరు ఎస్.ఐ. దగ్గర నుండీ రివాల్వర్ లాక్కుని పోలీసును కాల్చేస్తే, ఆత్మరక్షణ కోసం పోలీసులు కాల్పులు జరిపారని; ప్రదర్శనకారుల్లో తీవ్రవాదులున్నారని ప్రచారం మొదలుపెట్టారు. తోటి పాలక వర్గ పార్టీలు జరిపిన ప్రదర్శనమీద సైతం కాల్పులు జరిపి, దానికి ఎన్‌కౌంటర్ కథనల్లటం యాదృచ్ఛికంగా జరిగింది కాదు. ప్రభుత్వం అత్యంత పథకం ప్రకారం చేసిందే!

ఆందోళన కేవలం పెంచిన ఛార్జీల తగ్గింపు కొరకు జరుగుతున్నట్లుగా కన్పించినా, ఈ 'ఆందోళన' దీనికే పరిమితమైనది కాదు. అంటే పరిమితమై వుండదు. ప్రభుత్వం సంస్కరణల్లో భాగంగా అమలు చేసే ప్రతిదీ ప్రజలని పోరాటంలోకే దించుతుంది. విద్యుత్ ఛార్జీలు తగ్గించి ప్రభుత్వం ఒకడుగు వెనక్కివేస్తే, ప్రజలు రేపు మరోటి తగ్గించమని ముందడుగు వేస్తారు. అది సంస్కరణల లక్ష్యమైన సామ్రాజ్యవాదుల ప్రయోజనాలకు తీరని దెబ్బ. అందువల్ల ఛార్జీలు తగ్గించటం, ప్రజల డిమాండ్‌ను పరిష్కరించటం కుదరదు.

కాబట్టే, రాష్ట్రంలో సంస్కరణలు మొదలుపెట్టిన దగ్గర నుండీ, విప్లవోద్యమంపై మరింతగా దమనకాండను అమలుచేస్తూ, చంద్రబాబు పెద్ద గొంతు చేసుకుని, హింస గురించి మాట్లాడటం, అది అభివృద్ధికి ఆటంకం అని గోబెల్స్ ప్రచారం చేయటం. దొంగే దొంగ అని అరవటం అంటే ఇదే! ప్రజాపోరాటాలు సామ్రాజ్యవాదుల అభివృద్ధికి ఆటంకమే కదా మరి!

ఒక్కసారి ఈ సందర్భంగా సమకాలీన చరిత్రను తడిమి చూసుకున్నా, ప్రపంచబ్యాంక్ ఎక్కడెక్కడైతే సంస్కరణలు అమలు చేయించిందో, ఆదేశాలన్నింటిలో అక్కడి దళారీ పాలకవర్గాలు అవి అమలు చేయటానికి ప్రజలమీద తీవ్రమైన అణచివేత చర్యలే

కొనసాగించాయి. ఆల్జీరియా, బొలీవియా, ఈక్విడార్, నైజీరియా, మెక్సికో, వెనుజులా, ట్రినిడాడ్, ఉగాండా, జైర్ (ఇప్పుడు డెమోక్రటిక్ రిపబ్లిక్ ఆఫ్ కాంగో), జాంబియా, జమైకా మొదలైన దేశాలన్నింటిలోనూ పాశవిక నిర్బంధకాండ, ప్రజల్ని కాల్చిచంపటమూ నిత్యకృత్యమైనాయి.

కేంద్రంలోని బి.జె.పి. ప్రభుత్వం కూడా దేశంలో మలివిడత సంస్కరణలను వేగంగా అమలు జరపటానికి కంకణం కట్టుకుంది కాబట్టే ఇక్కడ చంద్రబాబులాగా, అక్కడ అద్వానీ, వాజ్‌పేయిలూ దేశంలో అంతర్గత భద్రత గురించి గగ్గోలు పెడుతున్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అమలు చేస్తున్న ప్రపంచబ్యాంక్ సంస్కరణలవల్ల, ఉద్యోగాలు కోల్పోవటం, ధరలు పెరగటం, నిరుద్యోగం ప్రబలటం, రైతాంగం దివాలా తీయటం అన్నవి నిత్యకృత్యంగా మారి, ప్రజలు అనివార్యంగా పోరాటాలు చేపట్టే పరిస్థితి నేడు నెలకొన్నది. అందువల్ల దేశంలోని దళారీ పాలకవర్గాలకు, వారి బాస్‌లైన సామ్రాజ్యవాదుల 'భద్రత'కు ప్రమాదం ముంచుకొస్తుంది కాబట్టే, అంతర్గత భద్రత గురించి [అంటే దేశంలోని 'తీవ్రవాదం' (ప్రజాపోరాటాలు)] ఇవాళ పాలకవర్గం, పాలకవర్గంలో భాగమైన ప్రసార మాధ్యమాలు, మేధావులు 'ఆందోళన' వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అందువలన, ప్రజలు చేసే ఏ పోరాటమైనా, ప్రభుత్వాలకు 'ఆంతరంగిక భద్రత' సమస్యగానే కన్పిస్తాయి. ఇక ప్రతి ప్రజా వుద్యమమూ తీవ్రవాద ఉద్యమంగానే కన్పడుతోంది. ప్రజలంతా తీవ్రవాదులుగానే కన్పడుతారు. సమస్యలను పరిష్కరించటంకాక, అణచివేతను ప్రధాన విధానంగా చేసుకున్న ప్రభుత్వాలు, ఆ పేరుతో తమ హత్యాకాండను సమర్థించుకోవటం చేస్తాయి.

టీ.వీ.ల సాక్షిగా, రాష్ట్ర ప్రజలంతా ఏం జరిగిందో చూసినా, చంద్రబాబు నిస్సిగ్గుగా కాల్పులు సమర్థించుకోవటం అందువలనే. ప్రదర్శనకారుల దౌర్జన్యంవల్లే కాల్పులు జరిగినాయి, ఆ వీడియో టేపులు మా దగ్గర వున్నయి అని చెప్తున్నాడు. మరి, న్యాయ విచారణకు ఆదేశించి, ఆ టేపులు చూపించి, ప్రభుత్వం తప్పేం లేదు అని నిరూపించుకోమంటే మాత్రం ససేమిరా ఒప్పుకోలేదు. రేపు రేపు చంద్రబాబు ''పనుపున'' మరెన్నో ఇటువంటి 'కాల్పులు' జరపాల్సిన పోలీసుల నైతిక స్థైర్యం పెంచాలంటే, మానవ హక్కులు కాలరాయాల్సిందే! నాడు జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతంపై బ్రిటీష్‌వాడు నామమాత్రపు విచారణనైనా జరిపించాడు గానీ, నేడు చంద్రబాబు దానికీ సిద్ధపడలేదు. అంటే, రేపు రేపు ప్రజలపై చంద్రబాబు మరెంత దమనకాండను అమలు జరిపించటానికి కంకణం కట్టుకుని వున్నాడో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

రాష్ట్ర ప్రజలపై ఫాసిస్టు చంద్రబాబు ప్రభుత్వ దాడులు ఇంకా ఇంకా పెరగనున్నాయి. సామ్రాజ్యవాదులు, వారి ప్రపంచబ్యాంకు 'సంస్కరణల' ముసుగులో దేశ ప్రజలపై రుద్దే నిలువు దోపిడీ విధానాలు, కార్యక్రమాలకి ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఒక ప్రయోగశాలగా ఉపయోగించుకోడానికి, ఒక నమూనాగా (మోడల్) మలచుకోడానికి దేశద్రోహి, ప్రజాద్రోహి చంద్రబాబు ఒప్పందపడిపోయి తలొగ్గేశాడు. (దీనివల్ల అతగాడికి అంతులేని డబ్బు మూటలు ముడుపులుగా ముడతాయి, అతడొక్కడికే కాదు, అతడి ప్రభుత్వంలోని మంత్రివర్గ సహచరులు, ముఖ్య అనుచరులు, అతడ్ని అతడి విధానాలని అంటకాగే అధికార గణాలు, మేధావి ముఠాలు కూడా భారీగానే ముడుపులు వెనకేసుకుంటారు) ఇంకెవరికంటే కూడా చురుగ్గాను, నమ్మకంగాను ప్రపంచబ్యాంకుకి ఏజెంటుగిరీ చెయ్యడానికి ఉత్సాహంతో ఉరకలేస్తున్నాడు. 'సంస్కరణలు' ఇంకా చురుగ్గాను, పట్టుదలగాను అమలుచేయాలని కేంద్రానికి సైతం సలహాలిస్తున్నాడు. 'సంస్కరణలు' అంటే-రైతులు, కార్మికులు, ఉద్యోగులు, మహిళలు, మైనారిటీలు, దళితులు లాంటి సమస్తరంగాలలోని సామాన్య ప్రజల ప్రజాస్వామ్య హక్కులు ప్రయోజనాలపై చావుదెబ్బలు కొడుతూ సామ్రాజ్యవాదులు, సామ్రాజ్యవాదులతో షరీకైపోయిన దేశీయ దోపిడీ పాలకవర్గాలు, ఈ వర్గాల అడుగులకి మడుగులొత్తే రాజకీయ పార్టీలు, ప్రభుత్వాలు, వున్నతాధికార్లు, మేధావి కూటాల దోపిడీ ప్రయోజనాల్ని సంరక్షించేవి మాత్రమేనని సామాన్య ప్రజలంతా స్వానుభవంగానే గ్రహిస్తున్నారు. 'సంస్కరణలు' అంటే ప్రభుత్వాలు ప్రజలపై చేసే దాడులపరంపరే అని ప్రజలు చక్కగానే అర్థం చేసుకుంటున్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజలపై చంద్రబాబు ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఈ సంస్కరణల దాడి దేశంలో ఇంకెక్కడికంటే కూడా క్రూరంగాను, ఘోరంగాను వుండటమనేది ఎంత సహజ పరిణామమో ఇక్కడి ప్రజలు ఈ ప్రభుత్వ దాడుల్ని ఇంకెక్కడికంటే కూడా సమరశీల పద్ధతుల్లో తిప్పికొట్టడం కూడా అంతటి సహజపరిణామమే! ఎందుకంటే-ప్రపంచ సామ్రాజ్యవాదంపైనా, అత్యంత దేశద్రోహ పూరితంగా సామ్రాజ్యవాదంకి దాసోహం అయిపోతున్న దేశీయ దోపిడీ పాలకవర్గాలపైనా (దళారీ బూర్జువా, బడా భూస్వామ్య వర్గాలు) యుద్ధాన్ని ప్రకటించి, వాటి నిర్మూలనే లక్ష్యంగా ప్రకటించుకుని అశేష త్యాగాలతో సాయుధ విప్లవోద్యమ బాటలో ప్రయాణిస్తున్న సి.పి.ఐ. (ఎమ్-ఎల్) [పీపుల్స్‌వార్] పార్టీ పురిటిగడ్డ ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావడం, దేశంలో ఇంకెక్కడ కంటే కూడా బలంగా ఈ పార్టీ ఉద్యమాలు ఇక్కడ వేళ్లూనుకొని వుండటం వలన చంద్రబాబు ప్రభుత్వ దోపిడీ అణచివేతలకి వ్యతిరేకంగా వెల్లువెత్తే ప్రజా పోరాటాలకి పీపుల్స్‌వార్ పార్టీ, ఉద్యమాలనేవి గొప్ప స్ఫూర్తిని అండదండల్ని అందించేవిగా వుంటాయి. కనుకనే రాష్ట్రంలో పీపుల్స్‌వార్ పార్టీ ఉద్యమాలని అణచేయడం తన ప్రధాన లక్ష్యంగా పనిచేస్తోంది చంద్రబాబు ప్రభుత్వం. కాగా, రాష్ట్రంలో బద్ధలయ్యే ప్రతి ప్రజాందోళనా పీపుల్స్‌వార్ పార్టీ ఉద్యమాలకి అదనపు బలాన్ని చేకూర్చేవిగానే వుంటాయి. కనుకనే పీపుల్స్‌వార్ ఉద్యమాన్ని అణచేయడానికి అమలుచేసే పద్ధతుల్లోనే అన్ని ప్రజా ఉద్యమాలని అణచేయాలని కూడా చంద్రబాబు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది.

కనుకనే - కాంగ్రెస్, లెఫ్ట్‌ల నాయకత్వంలో అపర గాంధేయ పద్ధతుల్లో సాగిన విద్యుత్ ఆందోళనకి సైతం 'అతివాద' ముద్రని వేసి తన అణచివేతని సమర్థించుకొంటోంది ప్రభుత్వం. అంటే రేపు రేపు ప్రతి ప్రజాందోళనకి ఈ 'అతివాద' ముద్ర అంటగట్టబడటం ప్రజలంతా 'అతివాదులు'గా చిత్రించబడటం తప్పనిసరి. కనుక- 'అతివాదం' అనేది అంటరానిది కాదని, దానికి దూరంగా వుండటంగాక దాన్ని మరింత బాగా అర్థం చేసుకుని దానికి చేరువ కావడంలోనే తమ సమస్యలకి నిజమైన పరిష్కారం వుంటుందని ప్రజలు తీర్మానించుకోక తప్పదు. రాష్ట్రంలోని విద్యుత్ ఆందోళన అందించే విలువైన పాఠం ఇదే! ❑

'సంస్కరణల' ముసుగులో తమపై సాగే దోపిడీ, అణచివేతల్ని తిప్పికొట్టడానికి ప్రజల మిలిటెంట్ సమరశీల పోరాటాలకి సమాయత్తం కాకతప్పదు! ఆంధ్రలోని విద్యుత్ ఆందోళన అనుభవాలు చాటుతున్నది ఈ సత్యాన్నే!! ఇకపై ప్రతి ఉద్యమమూ 'తీవ్రవాద ఉద్యమమే'-ప్రజలంతా 'తీవ్రవాదులే'!!!

విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచిన దగ్గర నుండీ, దానికి వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రంలో మొదలైన ఆందోళనను పక్కదారి పట్టించడానికి, నీరుగార్చడానికి, అణచివేయడానికి చంద్రబాబు తనకున్న శక్తియుక్తులన్నీ ఉపయోగిస్తున్నాడు. దానికి పరాకాష్టే ఆగస్టు 28న హైద్రాబాద్‌లో కాల్పులు జరిపించి ఇద్దరిని పొట్టన బెట్టుకుకోవడం.

పెంచిన విద్యుత్ ఛార్జీలను సంస్కరణల్లో భాగంగా చూసినపుడు మాత్రమే ఇవాళ చంద్రబాబు విద్యుత్ ఉద్యమంపై ఎందుకింత దమనకాండకు పూనుకున్నాడు అన్నది అర్థం చేసుకోగలం. విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచటం ఒక్కటే సంస్కరణల్లో భాగం కాదు. ఇంకా అనేకం అమలు జరుగుతున్నాయి. సబ్సిడీ బియ్యం ధరలు పెరగటం; నీటి తీరువా రేటు పెంచడం; ఎరువులపై సబ్సిడీ తగ్గించటం; విద్య, వైద్యాన్ని వ్యాపారంగా మార్చటం; పరిశ్రమలను మూయించటం, ఉపాధి అవకాశాలు హరించటంలాంటివన్నీ అందులో భాగమే. ఇంకాచెప్పుకుంటూ పోతే కొండవీటి చాంతాడంత లిస్టు అవుతుంది. ఇవన్నీ, ప్రజల్ని స్వర్ణాంధ్రలోకి నడిపించటానికేనని చంద్రబాబు నమ్మమని అంటున్నాడు. ఎన్ని అడ్డంకులు వచ్చినా, సంస్కరణలు అమలు జరిపి తీరుతానని విద్యుత్ ఉద్యమం మొదలైన తర్వాత మరింతగా నొక్కి వక్కాణిస్తున్నాడు. కానీ, సంస్కరణల చేదు ఫలాలు ప్రజలకు అనుభవంలోకి రావటం మొదలుకావటంతో, విద్యుత్ ఆందోళన మొదలైంది. దాంతో ఉద్యమాన్ని దెబ్బతీయటం కోసం రకరకాల మార్గాలు చంద్రబాబు చేపట్టాడు.

మే 27న విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచేనాటికి, రాష్ట్రంలో కరువు సమస్య తీవ్రంగా వుంది. మొత్తం రాష్ట్ర ప్రజలకేగాక, ప్రత్యేకించి కరువు ప్రాంత రైతాంగానికి ఇది పులిమీద పుట్ర. కరువు సమస్య నుండి పక్కకి మళ్లించటానికి 'నీరూ-మీరూ' కార్యక్రమం చేపట్టి, దాని చాటునే, విద్యుత్ ఆందోళనను మరుగుపరిచే ప్రయత్నం మొదలుపెట్టాడు.

అదేగాక, తాను ప్రకటించిన 281 కోట్ల సబ్సిడీని ప్రజలు పరిగణనలోకి తీసుకోక, పెరిగిన విద్యుత్ ఛార్జీలపై ప్రజల్లో ఆందోళన ఏమాత్రం తగ్గక పోయేటప్పటికి, ప్రతిపక్షాల దాడిని తిప్పికొట్టడానికి, ఛార్జీల పెంపును ప్రజలకు వివరించి అర్థం చేయించటానికి 'గ్రామసభలు' ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ఆర్భాటంగా ప్రకటించాడు. ఆ గ్రామ సభల్లో ట్రాన్స్‌కో సిబ్బంది, తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు కలసి పాల్గొని ప్రజలకు వివరిస్తారని చెప్పాడు. కానీ, 'గ్రామసభలు' పేరుతో జరిపితే, జరగబోయే పరిణామం ఏమిటో చంద్రబాబుకి వెంటనే అర్థమై పోయింది. గ్రామసభల్లో విద్యుత్ ఛార్జీల పెంపుపై ప్రజల్ని ఒప్పించటం సంగతలా వుంచి, ప్రజలు ఆ సభల్లో విద్యుత్ ఛార్జీలు తగ్గించాలనే తీర్మానాలు చేయటానికి సిద్ధంగా వున్నారు. ప్రతిపక్షాలు అటువంటి పిలుపునూ ఇచ్చాయి. (తెలుగుదేశం పార్టీలో సైతం కింది స్థాయిలో పెంచిన ఛార్జీలపట్ల సుముఖత లేదు.) కాబట్టి, వెంటనే మాట మార్చి, 'గ్రామసభలు'ను రద్దుచేసి, 'వినియోగదారుల సదస్సులు' ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లుగా ప్రకటించాడు. దీన్లో తెలుగుదేశం పార్టీ పాత్రను మినహాయించి, కేవలం ట్రాన్స్‌కో అధికారులే నిర్వహించేటట్లుగా ప్లాన్ చేశాడు. ఏ పేరుమీద వచ్చినా, ప్రజల ప్రతిఘటన చవిచూడాల్సి వస్తుంది కాబట్టి, దాన్లో 'అక్రమ విద్యుత్ కనెక్షన్ల క్రమబద్ధీకరణ' ప్రధానాంశం చేశాడు.

అంతేకాదు, '96 నుండి తానే అధికారంలో వుంటూ కూడా, దొంగ కరెంట్ వాడకాన్ని అరికట్టే చర్యలు చేపట్టకుండా, ఇప్పుడు పెంచిన ఛార్జీలు తగ్గించమని ప్రజలు ఆందోళన మొదలు పెట్టగానే, 'దొంగ కరెంట్' వలనే, ఛార్జీలు పెరిగినాయి అన్నట్లుగా ప్రచారం మొదలుపెట్టి, దొంగ కరెంట్ వాడకందార్లను శిక్షించటానికి కొత్త చట్టం తెస్తున్నామని, తన హైటెక్ ప్రచారంతో హంగామా చేయటం మొదలుపెట్టాడు.

వినియోగదారుల సదస్సులకు ప్రజలలో మంచి స్పందన లభిస్తుందనీ, అందుకు క్రమబద్ధీకరణకు వస్తున్న అప్లికేషన్లు నిదర్శనమని, ఏరోజుకారోజు పత్రికల్లో పేజీల కొద్దీ ప్రకటనలు ఇచ్చారు. వాస్తవానికి క్రమబద్ధీకరణ కోసం వచ్చిన దరఖాస్తులన్నీ 'అక్రమ' వాడకందార్లవి కాదు. కొత్త కనెక్షన్ల కోసం ఎదురు చూస్తున్న ఎంతో మందిని, ట్రాన్స్‌కో అధికారులు ముందుకు నెట్టి, క్రమబద్ధీకరణ పేరుతో దరఖాస్తులు పెట్టించారు. అలాగే, దాదాపు అద్దెలకిచ్చే ఇళ్ళన్నీ, ఎక్కువ శాతం ఒక మీటరుతోనే వున్నాయి. ఏ పోర్షనుకు ఆ పోర్షన్ విడిమీటర్లు లేవు. అటువంటి వాళ్ళంతా క్రమబద్ధీకరణకు దరఖాస్తు పెట్టారు. ఇక, కరెంట్ అక్రమంగా వాడుకుంటూ, క్రమబద్ధీకరణ కోసం దరఖాస్తులు చేసినవాళ్ళు వున్నారు. అందువలన, క్రమబద్ధీకరణకు వచ్చిన దరఖాస్తులన్నీ 'దొంగ కరెంట్' వాడకందార్లవి కాదు. అలాగే, ప్రభుత్వం ఎప్పుడో చేయాల్సిన పనిని ఇప్పుడు చేస్తూ, ఈ

(తరువాయి 42వ పేజీలో.....)